comando

HANS HELLMUT KIRST

08/15

PÂNĂ LA ULTIMUL SOLDAT

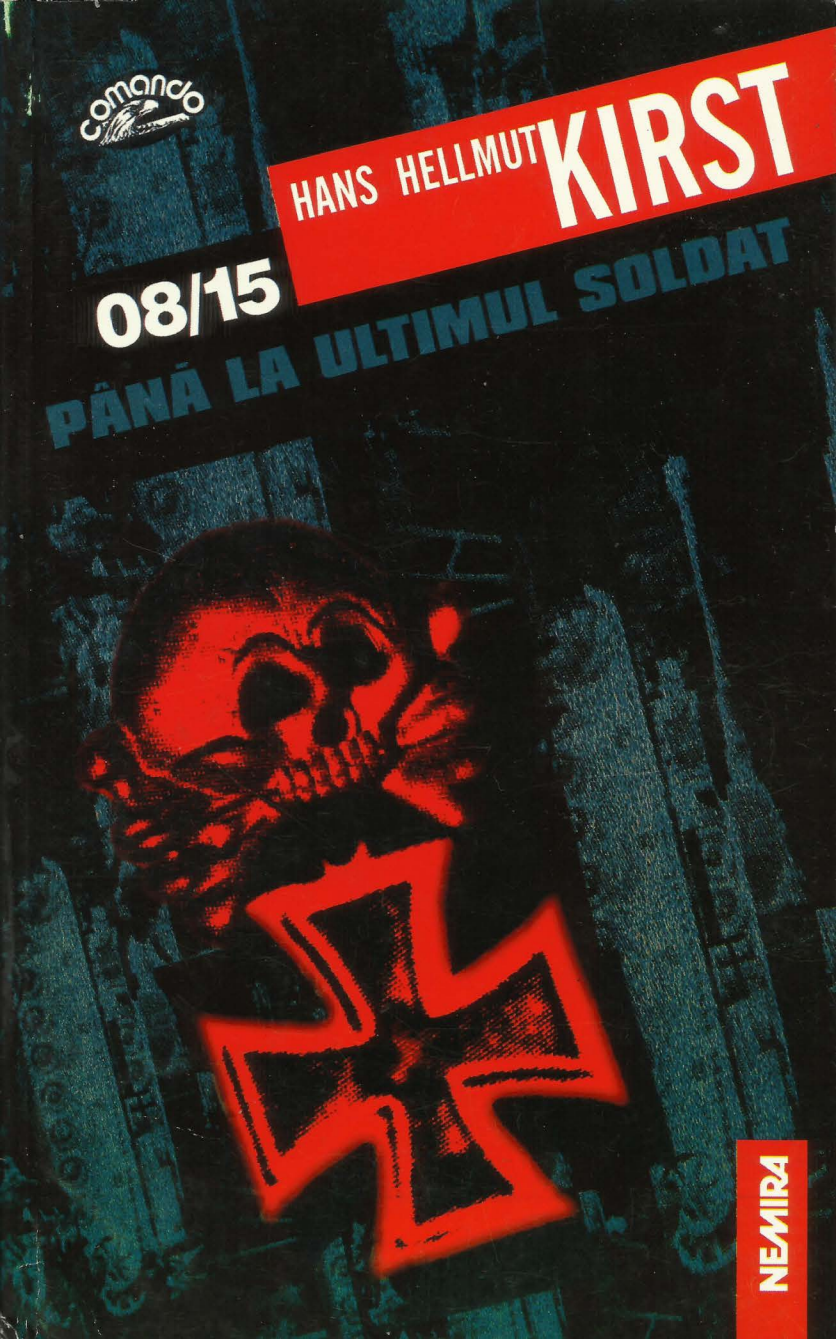

NEMIRA

51

Colecție coordonată de ȘTEFAN GHIDOVEANU

HANS HELLMUT KIRST

08/15
PÂNĂ LA ULTIMUL SOLDAT

HANS HELLMUT KIRST

SERIA 08/15

Au apărut:

LOCOTENENTUL ASCH

ÎN RĂZBOI

În curând:

ASTĂZI

Născut în 1914, HANS HELLMUT KIRST a fost, rând pe rând, agricultor, funcționar, soldat, dramaturg, cantonier, grădinar, critic. A început războiul ca simplu caporal, promovând la gradul de locotenent. Vasta experiență care a stat la baza romanelor sale l-a făcut unul dintre cei mai cunoscuți scriitori germani. Aproape toate operele i-au fost ecranizate. A rămas totuși indiferent față de succesele obținute, iubind singurătatea și liniștea unui sat din Bavaria.

HANS HELLMUT KIRST

08/15
PÂNĂ LA ULTIMUL SOLDAT

Traducere din limba germană de NICOLAE BALTĂ

NEMIRA
1998

Coperta colecției: RĂZVAN LUSCOV

HANS HELLMUT KIRST
BIS ZUM ENDE
© Copyright by AURIS Medienberatung und
Verwertungsgesellschaft mbH, Mönchengladbach 1996
© Editura Nemira, 1998
Comercializarea în afara granițelor țării fără acordul editurii este interzisă.

Difuzare:
S.C. Nemira & Co, Str. Crinului nr. 19, sector 1, București
Telefon: 668.54.10, 223.48.54, Telefax: 668.70.51
Clubul cărții: C.P. 26-38, București

ISBN 973-569-231-7

– Preiau comanda, rosti ciudatul Oberst, al cărui nume era Hauk, sau cel puțin așa se prezentase, cu politețea rigidă a unui Offizier superior, întru totul convins de propria-i autoritate.

Oberstul Hauk îi privi pe Offizierii strânși de jur-împrejurul lui, în micul crâng de mesteceni. Nici un mușchi nu se clinti pe chipul său palid, cenușiu și neted. Cu toate că avea privirea obosită, totuși ea trăda o anumită distincție.

– A înțeles toată lumea? întrebă Oberstul, cu un glas în care se strecură o nuanță de insistență.

Offizierii se grăbiră să-l asigure de claritatea comunicării. Doar unul singur, care păstrase tăcerea, își vârî adânc mâinile în buzunarele pantalonilor, de unde extrase două batiste pe care le compară atent, apoi își suflă zgomotos nasul în cea mai murdară dintre ele, cu un gest ce trăda o concentrare deosebită.

– Mi-am îngăduit să întreb dacă m-am făcut înțeles, rosti Oberstul Hauk, cu o voce monotonă. Încă n-am auzit răspunsul dumitale, Herr Leutnant.

– Ce-aveți de gând să faceți, mai exact, Herr Oberst? întrebă Leutnantul, împăturindu-și cu grijă batista folosită din plin.

– Am de gând să fac o străpungere! răspunse Hauk, ațintindu-l cu ochii săi de un albastru-spălăcit pe Offizierul a cărui indisciplină părea întrucâtva neobișnuită.

– Folosind tot ce mai e în stare să se târască! interveni un Leutnant ca o umbră, postat în spatele Oberstului.

Stătea cu degetele mari de la mână răşchirate, înfipte sub centiron; se legăna uşor înainte şi înapoi, îndoindu-şi genunchii şi împingându-şi în faţă bărbia masivă. Arăta ca un spărgător de nuci nemulţumit de puterea sa de-a sparge nuci, mult mai mică decât ar fi lăsat să se presupună înfăţişarea-i cruntă.

– E-n regulă, Greifer, spuse, cu voce moale, Hauk, de parcă ar fi chemat la picior un câine feroce, dar care-i era totuşi credincios.

Oberleutnantul Greifer scoase un mormăit scurt, care trăda o anumită bunăvoinţă, apoi amuţi. Mâinile lui uriaşe se strânseră pe centiron.

Oberstul Hauk îşi înalţă chipul spălăcit şi palid, iar ochii săi blânzi, ca de copil, părură să contemple cu interes verdele proaspăt al mestecenilor fragili ce-i înconjurau. Era aproape ca şi cum ar fi intenţionat să picteze o acuarelă de o mare sensibilitate. Emana o satisfacţie primăvăratică şi nu băga deloc în seamă uşoara tulburare ce-i cuprinsese pe Offizierii adunaţi în jurul său.

– Domnilor, continuă el, americanii ne-au încercuit, dar strânsoarea nu e prea puternică. Concentrându-ne toate forţele, ar trebui s-o putem străpunge fără prea mare dificultate.

– Şi fără să ţinem seama de pierderi, vreţi să spuneţi? întrebă, cu detaşare, acelaşi Leutnant, de parcă ar fi observat doar scurgerea firească a zilelor. Fiindcă vor fi pierderi, desigur.

– Pierderi! replică Oberstul nou-venit, aruncându-i o privire îngăduitoare Offizierului a cărui atitudine nu putea fi considerată altfel decât obraznică. Pierderile reprezintă un lucru obişnuit în vreme de război.

– Dar războiul ăsta e ca şi terminat, obiectă Leutnantul.

– Herr Leutnant, spuse Oberstul, închizând o clipă ochii, ca sub imperiul unei uşoare dureri pe care o suporta cu un stoicism exemplar, dacă am fost bine informat, vă aflaţi la comanda unei baterii de artilerie!

– Aţi fost bine informat, răspunse Leutnantul, care avea o ţinută răvăşită şi era neras.

– Cum vă numiţi?

– Asch.

– Herr Leutnant Asch, zise Oberstul, eu sunt Offizierul cel mai înalt în grad rămas în această pungă. Am preluat comanda rămășițelor acestui regiment de infanterie, deoarece consider că este de datoria mea să accept o asemenea responsabilitate. Am încercat să fac o evaluare a situației noastre, luând în calcul, firește, și moralul trupelor noastre. Oamenii mei și cu mine nu avem chef să cădem prizonieri.

– Ați vorbit personal cu fiecare dintre soldații pe care i-ați numit „oamenii mei"? întrebă politicos Leutnantul Asch, ca și cum ar fi cerut un foc să-și aprindă țigara. Și apoi, ce aveți de gând în privința femeilor?

– Oamenii mei și cu mine, continuă Oberstul, calm, după ce în prealabil îl oprise cu un gest abia schițat pe Oberleutnantul său, Greifer, care era gata să se năpustească rânjind, vom încerca, în orice caz, să efectuăm o străpungere, și asta nu în ultimul rând pentru femeile din cadrul Wehrmachtului, aflate printre noi. Aveți de gând să refuzați sprijinul de artilerie pe care vi-l vom solicita?

Leutnantul Asch se răsuci și, cu un semn, îl chemă pe un Obergefreiter voinic, care stătea rezemat de un copac, în apropiere. Acesta veni agale spre grupul Offizierilor, cu atitudinea sfidătoare și fermă a unui Terra Nova, apoi se opri în mijlocul pajiștii verzi și primăvăratice.

– Ce muniții mai avem? întrebă Leutnantul.

– Patruzeci și două de obuze, răspunse Obergefreiterul.

– Asta-i tot, spuse Leutnantul și se uită la Oberstul Hauk într-un fel ce lăsa loc unor serioase îndoieli privind ardoarea sa de-a trece la acțiune. Asta-i tot ce ne-a mai rămas.

– Ar trebui să ajungă, replică Hauk. Când vom efectua străpungerea, vom acapara mai multe.

– Dar ce rost are? întrebă, simplu, Obergefreiterul, ca un grădinar incapabil să priceapă motivul pentru care trebuia să mai stropească florile după o aversă de ploaie.

– Te rog să-ți ții gura! lătră Oberleutnantul Greifer, care continua să stea în spatele Oberstului.

– Ești rugat să-ți ții gura, Kowalski, interveni Leutnantul Asch, făcându-i cu ochiul.

Obergefreiterul chicoti înăbușit, ca pentru sine, de parcă tocmai auzise o glumă nemaipomenită, dar știa, totodată, că n-ar fi fost potrivit să râdă zgomotos, fără îngăduința superiorilor săi.

Offizierii din jurul Oberstului Hauk, care stătea neclintit, manifestau de-a dreptul o furie deschisă, murmurând indignați, într-o manieră reținută, ofițerească, deși limbajul utilizat era al unor bărbați obișnuiți. Un Major gras, pe nume Hinrichsen, fornăi disprețuitor și apoi scuipă. El unul știa îndeajuns ce însemna pentru un soldat cuvântul „onoare" și nu ezita să arate clar acest lucru.

– Să luăm notă, atunci, Herr Oberleutnant Greifer, spuse Oberstul Hauk, aparent netulburat și cu o politețe onctuoasă, doar cu puțin diferită de un dispreț desăvârșit. Bateria Asch – patruzeci și două de obuze. Și câte puști îmi puteți pune la dispoziție, Herr Leutnant?

– Nici una, răspunse Asch, încercând să adopte același ton politicos, nu fără succes.

– Ce trebuie să înțeleg din asta? întrebă Oberstul, ca un medic care pregătește un pacient dificil pentru operație.

– Sunt gata să vă ofer sprijinul de artilerie, dar asta-i toată răspunderea pe care îmi permit să mi-o asum.

– E de necrezut că un individ ca dumneata mai poate fi în viață! urlă Oberleutnantul Greifer. Ar trebui să fii dus în fața Curții Marțiale!

Majorul cel gras, Hinrichsen, clătină energic din cap în semn de aprobare, declarând că, după părerea lui, insuficiența simțului onoarei la un Offizier era nu numai regretabilă, ci chiar revoltătoare. Ceilalți Offizieri considerară mai înțelept să păstreze o distanță cât mai mare față acest Leutnant de artilerie recalcitrant. Oberstul își plesni energic pantalonii bufanți de călărie cu un ziar făcut sul, pe care îl ținea în mâna dreaptă.

– Totul va fi notat, strigă Oberleutnantul Greifer, cu o satisfacție înversunată.

– Fiți pregătiți de atac, dumneata și bateria dumitale, Herr Leutnant, spuse Oberstul Hauk. Voi avea grijă să primești la timp detaliile exacte ale planului nostru de străpungere. Până atunci, ai

putea să-ți ocupi timpul reflectând la datoria ce-ți revine în calitate de Offizier.

Mașina hârbuită și prăfuită a comandantului diviziei, General-major[1] Luschke, lăsa impresia că s-a târât până în grădina școlii, ca să se ascundă acolo. Pomii fructiferi erau pe punctul de-a da în floare. Generalul ședea pe treapta mașinii, curățându-și unghiile cu un briceag.

– Ai putea crede, spuse el, că a trebuit să-mi dezgrop toți soldații înmormântați de la Moscova și până aici.

– Pe zi ce trece, războiul e din ce în ce mai murdar, Herr General, replică Leutantul Brack, care stătea în spatele lui, cu un teanc de mesaje primite prin radio. Nu știu să mai aibă cineva acum mâinile curate.

– Ce-ai de gând să faci, Brack, peste câteva zile când războiul ăsta se va încheia?

– O baie, Herr General.

– Și mai ce, Herr Leutnant?

– Să citesc, în sfârșit, *Divina Comedie* a lui Dante în original.

Generalul își închise briceagul și se ridică în picioare, puțin înțepenit. Chipul său ridat, plin de umflături, boțit și lezat de intemperii arăta ca al unui gnom bătrân.

– Ai noroc, Brack, cu limbile străine pe care le știi și cu rudele tale de peste ocean. Nu m-ar mira deloc să emigrezi.

– Se prea poate, Herr General. În familia mea, toți au fost comercianți, și încă onorabili. Întotdeauna pregătiți să facem afaceri bune în Germania și cu Germania – dar nu să purtăm război cu actualii sau viitorii noștri parteneri de afaceri.

– Poate că acesta, dragul meu Brack, e ultimul război purtat de Germania. Însă trebuie să încercăm ca sfârșitul lui să fie suficient de demn. Sau, dacă e să folosim jargonul dumitale, să nu compromitem bruma de demnitate care ne păstrează încă șansele de credibilitate.

---

[1] General-maior (n. tr.).

Brack râse politicos, preferând să tacă. În ochii săi inteligenți avea o sclipire ironică, lipsită însă de răutate. Nu la adresa Generalului, și Luschke, care își cunoștea bine subordonatul, nu s-a gândit nici o clipă că l-ar fi vizat pe el, socotind-o ca pe o manifestare de vanitate copilărească.

– Care sunt ultimele mesaje ce le aduci ca să-l îmbărbătezi pe bietul Iov, Brack?

– O parte din divizie a fost încercuită și izolată în cursul nopții, incluzând batalionul de infanterie a lui Hinrichsen și bateria de artilerie a lui Asch. Legătura radio s-a întrerupt.

– Continuă!

– Bateria de artilerie a Hauptmannului Wedelmann e scoasă din acțiune. Un detașament a căzut prizonier, un altul a fost curățat, iar cel de-al treilea, al lui Asch, este acum izolat.

– Și Hauptmannul Wedelmann? întrebă Generalul, pipăindu-și cu vârful degetelor cizmele din piele, crăpate. Trecuseră câteva săptămâni bune de când nu le mai putuse lustrui ca lumea. Ce face Hauptmannul Wedelmann?

– Se îndreaptă încoace, Herr General, împreună cu rămășițele unității sale; e ușor rănit și solicită o nouă misiune.

– Asta specifică mesajul radio? Că solicită o nouă misiune?

– Cuvânt cu cuvânt, Herr General. Nici nu era de așteptat altceva din partea Hauptmannului Wedelmann.

Generalul Luschke constată că vârfurile cizmelor sale erau pe cale să se dezlipească și se ridică încet.

– Presimt că dumneata, Herr Leutnant, ai fi avut o reacție simțitor diferită în această situație.

– Într-adevăr, Herr General, răspunse Leutnantul fără să stea pe gânduri, privindu-l deschis pe Luschke, ca un om care ar putea spune cum va fi vremea mâine doar uitându-se la norii de pe cer.

– Și care ar fi fost aceea?

– Îmi închipui că raportul meu ar fi sunat cam așa: „Am făcut tot ce mi-a stat în putință, tot ce mi s-a ordonat și tot ce am considerat de datoria mea, iar acum nu mai pot face nimic, *absolut nimic*. Rog să mi se dea permisiunea de demobilizare."

– Și care crezi că ar fi fost răspunsul meu, Herr Leutnant?

Vocea Leutnantului Brack suna la fel de calmă și de stăpânită ca întotdeauna, cu deosebirea că acum era ceva mai slabă, fără a-și pierde însă limpezimea.

– Dumneavoastră, Herr General, ați fi răspuns: „Atunci, ești demobilizat!"

– Așa să fie, Herr Leutnant, spuse scurt Luschke, aplecându-se din nou asupra cizmelor, care, cu siguranță, nu aveau să mai reziste multă vreme.

Leutnantul își pocni ușor călcâiele, apoi salută regulamentar, depuse teancul de mesaje radio pe treapta mașinii pe care ședea Luschke și se îndepărtă, fără să mai execute salutul hitlerist prescris de regulament. Asemenea gesturi erau cu desăvârșire interzise în imediata apropiere a Generalului.

Generalul Luschke își ridică privirea și-l urmări o clipă pe Offizierul său de informații divizionar, care se îndepărta, apoi luă mesajele primite prin radio, se sprijini de capota mașinii și se apucă să le răsfoiască.

Generalul rânji într-un mod ce sugera, deopotrivă, satisfacție și amuzament; de fapt, singurul termen care ar fi putut descrie întocmai un asemenea zâmbet era complezența. Se părea că, începând din acea zi, două corpuri diferite de armată se întreceau să obțină privilegiul de a-i da ordine, iar acestea din urmă se băteau cap în cap în mai multe privințe cu cele primite de la Cartierul General al Grupului de armate, care, la rândul lor, erau în contradicție cu anumite ordine de bază date de așa-zisul comandant suprem. Întreaga organizație scârțâia rău de tot, iar cei mai întreprinzători încercau să pună mâna pe tot ce se mai putea.

Croindu-și drum prin grădina răscolită de urmele nenumăratelor vehicule, Unteroffizierul însărcinat cu transportul personalului diviziei se prezentă în fața lui Luschke pentru a da raportul și, luând poziție de drepți la câțiva pași de șeful său, așteptă să i se ofere permisiunea de-a vorbi. Nu avu de așteptat prea mult.

– Cum e? întrebă Luschke.

– Cincizeci de kilometri, Herr General. Atât cât mai țin rezervele noastre de benzină.

– Trebuie să ne mai ajungă pentru vreo șaizeci-șaptezeci de kilometri, spuse Luschke. Deci, fă tot ce este necesar!

– Am epuizat orice sursă posibilă de carburant, Herr General, anunță Unteroffizierul. Toate rezervoarele de benzină din împrejurimi sunt goale; rezervele sunt terminate. Singurul lucru care ne-ar mai rămâne acum de făcut ar fi să împrumutăm ceva de la unitățile de luptă aflate în subordinea noastră, ca de pildă cele de blindate, nu credeți?

Unteroffizierul stătea în mijlocul unui strat de flori turtite. Luschke îl privi de parcă ar fi fost ceva în neregulă cu el, încât acesta amuți, iar pe chipul său rotund, de copil, se întipări o expresie de extremă stânjeneală. Arăta întrucâtva ca și cum s-ar fi scăpat în pantaloni.

– Nu există decât o singură soluție, spuse Generalul, manifestând o anumită îngăduință. Să se reducă numărul de vehicule.

– *Jawohl*, Herr General, răspunse grăbit Unteroffizierul.

– Putem renunța la hărți, la arhivă și la dosare... și apoi la bagaje.

– Chiar și la cele ale Offizierilor, Herr General?

– Tu ce crezi, Unteroffizier?

– Foarte bine, Herr General. Mai întâi, vom abandona bagajele Offizierilor.

– Complimentele mele domnilor din statul meu major. Câte două genți sunt suficiente. Restul poate fi lăsat în plata Domnului! Asta, dacă Dumnezeu ar fi interesat să se înavuțească de pe urma acestui război, lucru posibil, după experiența mea din ultimii ani.

Unteroffizierul se retrase, abia stăpânindu-și o mișcare a brațului. Era clar că simțea o anumită plăcere la perspectiva de-a pune în practică ordinul Generalului. Iar în imediata apropiere a acestuia, ordinele sale erau încă sfinte, fiindcă însuși Generalul se conforma întotdeauna și le respecta cu strictețe.

Luschke se urcă în mașina de comandă și examină o hartă în fața căreia se afla aghiotantul său, Majorul Horn. Acesta avea calitatea rară de a-și ține gura atunci când trebuia, ba chiar de a ști să dea ordinele necesare, fără să-i ceară instrucțiuni, în prealabil, Generalului.

Luschke puse o mână pe umărul celui mai apropiat colaborator al său, care rămăsese întors cu spatele, și-l chemă pe Leutnantul Brack. Îi arătă harta și indică un punct ce marca o pădurice deasă, un câmp deschis în față, un șir de dealuri în dreapta și liziera unei păduri de pini în stânga. Întreg ansamblul, de forma unei cazmale cu vârful îndreptat în sus, conducea spre o intersecție.

– Acesta, Herr Leutnant Brack, este locul în care se află batalionul lui Hinrichsen și bateria de artilerie a lui Asch, împreună cu o companie de transmisiuni, câțiva geniști și o coloană de transport, toate izolate de către americani. Ai ca obiectiv să poți ajunge acolo fără să întâmpini prea mari dificultăți, străbătând singur și pe jos frumoasele șesuri împădurite ale Germaniei noastre, deoarece, după cum știi, americanii nu poartă războiul decât pe șoselele de primă calitate.

– Așa am auzit și eu. Și ce misiune îmi încredințați?

– Să le transmiți că nu vor mai exista nici un fel de operațiuni de mare anvergură. Unitatea trebuie să se disperseze în grupuri reduse și să încerce să-și croiască drum spre teritoriul neocupat. Cei ce reușesc să răzbată și nu vor ști încotro să se îndrepte pot să se întoarcă la divizie. Și nu uita: nu vreau să am nici o femeie în uniformă în divizia mea. Toate femeile trebuie puse primele la adăpost, iar imediat după aceea și bărbații. Asta trebuie să le spui.

– Cred că am înțeles, Herr General.

– Sunt convins. Și dacă nu ne mai vedem, Herr Leutnant Brack, te rog, încearcă să ai grijă ca Germania să-și reia, cât mai curând posibil, relațiile de afaceri și să nu mai fie implicată niciodată în vreun război.

– Voi face tot ce pot, îl asigură Leutnantul Brack.

– Sunt dispus să te cred, spuse Luschke și își duse o clipă mâna dreaptă la cozorocul chipiului.

Mergând agale prin pădurice verde de mesteceni, Leutnantul Asch, însoțit de Obergefreiterul Kowalski, se întoarse la bateria lui. Soarele lumina plăcut, împrăștiind o ușoară căldură, dar pământul era încă umed și emana un miros greu. Primăvara părea

că se străduiește din răsputeri să îndepărteze războiul, care își trăia acum ultimele zvârcoliri.

– Doamne, dar asta-i o adunătură de tot râsul! spuse Obergefreiterul Kowalski. Doar n-o să-ți pui mintea cu ei!

– Sper că nu mă crezi idiot?

– Ești Leutnant, replică Kowalski, dar nu trebuie să lași ca acest lucru să-ți vatăme inteligența.

– Oricum, observă Asch, nu avem muniție decât pentru patruzeci și două de lovituri, așa că nu e o mare diferență dacă le tragem în dușmanii noștri sau în cea mai apropiată grămadă de bălegar.

– Să luptăm până la ultimul glonț! Suntem niște eroi! Când o să le povestesc asta copiilor mei, o să le curgă pur și simplu lacrimile!

– Kowalski, făcu Leutnantul, oprindu-se brusc, doar nu te-ai ticnit de tot!

– Sunt Obergefreiter, replică celălalt, cu o anumită demnitate.

– Cu toate acestea, americanii ne-au încercuit și nu suntem singurii în situația asta. Oberstul ăsta Hauk, care numai Dumnezeu știe cum a nimerit aici și de unde vine, vrea să facă o străpungere și e ferm hotărât s-o efectueze, cu sau fără artilerie. Foarte bine, atunci, s-o facă!

– Nu vrea decât să-și scape pielea! E de-ajuns să te uiți la el, ca să vezi că e un escroc înnăscut, cu o spoială de educație, nu doar un soi de bivol într-un magazin de porțelanuri chinezești, ca Hinrichsen – e mult mai deștept decât ăla; vrea ca noi să facem treaba murdară în locul lui.

– E-n regulă, atunci! Dar nu putem face nimic ca să-l împiedicăm.

– De ce nu? O să-i bag un glonț sau două în cauciucuri. Nici măcar un General nu poate merge cu roțile pe jantă.

Leutnantul Asch râse și-l lovi pe Kowalski peste spinare. Acesta se împiedică de niște uniforme zdrențuite, ce zăceau împrăștiate pe jos, și dădu cu piciorul într-o cască de oțel plină de noroi, făcând-o să se rostogolească până când se izbi de-o pușcă pe care cineva o azvârlise acolo.

– Totul e pe terminate, Marea Germanie e scoasă la mezat, observă Kowalski. Iar noi, sclavii lui păcătoși, trebuie să-i cântăm în strună.

Leutnantul Asch a ales exact momentul ăsta ca să facă pe camaradul de arme loial.

– Ai cumva chef să ajungi prizonier de război, Kowalski?

Obergefreiterul se aplecă, ridică de jos o raniță, scotoci în ea cu pricepere și găsi rămășițele unui baton de ciocolată, pe care-l examină cu un ochi expert, apoi îi făcu vânt raniței într-un tufiș.

– Te-am întrebat dacă vrei să intri direct într-un lagăr de prizonieri, jefuitor de cadavre ce ești!

– La dracu'! răspunse amabil celălalt, mirosind ciocolata. Vreau să mă întorc în civilie, asta-i tot.

– Aici, în plin câmp?

– Dar unde? Ce altceva pot să fac? Crezi că am de gând să-mi construiesc mai întâi un sat?

– Dacă vrem să redevenim civili, Kowalski, mai întâi trebuie să ajungem acasă.

– Să ajungem acasă? Acasă, zici? E drum lung până acolo. Al dracului de lung – vreo șaptezeci de kilometri bătătoriți.

– Cândva au fost câteva mii de kilometri între noi și micul nostru orășel. Acum, că am ajuns aici, o să-i parcurgem noi și pe cei care ne-au mai rămas.

Kowalski desfăcu ambalajul ciocolatei, și-o vârî în gură, după care spuse, mestecând:

– Nu-mi place gustul – nu-mi mai place nimic la gust.

– Dacă acest Oberst Hauk reușește să efectueze străpungerea – ceea ce cred că e posibil –, o s-o luăm cu toții pe urmele lui, și apoi – pe-aici ți-e drumul spre casă! Îndată ce sosim – ghirlande, comitete de primire, pupături de la fete, iar în piață, o panglică lată pe care stă scris: „Bun-venit ostașilor noștri întorși de pe front!" Seara, un bal dat în cinstea războinicilor reveniți acasă, organizat la *Bismarck*. Și pentru toate astea va trebui să-i mulțumim Oberstului Hauk.

– N-o să reușim niciodată să răzbim, spuse Kowalski, cu încăpățânare. Putem ajunge la liniile americane, dar atât. Și la

intersecție sunt două tancuri de-ale lor. Cine urmează să le înlăture din drum?

– Noi, răspunse Leutnantul Asch. Iar după aia, o tăiem printre ele ca vântul, cu toată șleahta și cu tot calabalâcul. Și, o dată ajunși acasă, o să vedem noi cine se demobilizează primul, și o să-l lăsăm pe Führer să blesteme după pofta inimii.

– Pe de-o parte, ideea asta nu-mi place deloc, spuse Kowalski, gânditor, iar pe de alta, îmi place mult. Sună însă prea bine ca să se și îndeplinească. Mutra tipului ăstuia mă neliniștește. Arată ca și cum și-ar fi pierdut orice fel de sentiment; poate că ele mai zac și acum pe undeva, prin Rusia. Nimeni nu știe. Dar există un lucru de care sunt sigur: războiul e pe punctul de-a se încheia. Și asta ți-o spun cu mâna pe inimă.

– Nu e nevoie, Kowalski, până și un Leutnant poate să-și dea seama.

– Dacă mi-ai urma sfatul, Asch, ai demobiliza pe toată lumea – acum, chiar în clipa asta.

– Dar n-o să ți-l urmez, Kowalski.

Cei doi dădură ocol unei stive de lăzi cu muniție părăsite, care fuseseră sparte și răscolite, încât nu mai conțineau decât cartușe pentru arme de calibru mic, ce zăceau acum împrăștiate pe solul umed al pădurii.

– Marea Germanie e în lichidare! observă Kowalski. De ce nu am contribui și noi, la urma urmei? Am pierdut legătura cu divizia de câteva zile, și sunt săptămâni de când nimeni nu mai are nici cea mai mică idee despre locul în care se află Statul-Major al regimentului. Generalul Luschke se mai învârtește încă pe-aici, pe undeva, în apropiere, dar e singur și n-o să fie în stare să amâne Victoria Finală.

– Nu știu, rosti Asch, dus pe gânduri, îndoind o ramură de salcie și dându-i apoi drumul. N-aș vrea să mă întâlnesc cu unul ca Luschke, dacă eu aș fi în civil, iar el încă în uniformă.

– Nici măcar bătrânul Mutră-de-Cartof nu poate rămâne veșnic în uniformă. N-ai de ce să-ți faci griji din pricina asta. Bine, și acum, ce facem – trecem, în sfârșit, în civilie sau nu?

– Kowalski, suntem încercuiți. Și dacă nu ieșim de-aici, americanii o să ne înhațe. N-o să le pese deloc dacă suntem în civil sau în uniformă.

– La dracu'! Și dacă n-o să vreau, pur și simplu, să merg mai departe? Ce-o să fie atunci? Dacă vreau doar să mă predau, și gata?

– Atunci o să-ți petreci vremea uitându-te la americani prin gardul de sârmă ghimpată, în timp ce eu o să fiu la mine, acasă, bând în cinstea Victoriei Finale.

– O, bine, în cazul ăsta... o să vin să ciocnesc și eu cu tine un pahar. N-ar fi prea camaraderesc să te las să bei de unul singur.

– Deci, Kowalski, Oberstul ăsta care a preluat comanda va primi sprijinul de artilerie solicitat. O să așteptăm până când se eliberează intersecția, după care n-o să ne mai oprim până acasă. Ne putem demobiliza când ajungem acolo.

– Și dacă lucrurile nu merg cum trebuie? Dacă ultimul dintre eroi și Oberstul său comandant n-o să ajungă mai departe de intersecție? Sau dacă intersecția va fi liberă doar câteva minute, iar noi și restul bateriei nu reușim să răzbatem la timp?

Leutnantul Asch rămase o clipă pe gânduri, apoi clătină din cap în semn de aprobare.

– Ai ceva dreptate aici, Kowalski. Trebuie să ne luăm câteva măsuri de precauție, dar nu e o problemă chiar atât de grea. Tu o să te ții imediat cu o motocicletă după eroii noștri și, îndată ce intersecția e liberă, te repezi prin ea direct acasă, în chip de coloană de avangardă.

– Și voi ceilalți, ce-o să faceți?

– Păi, o să ne gândim noi la ceva. Multe drumuri duc la pivnița tatălui meu. Sunt sigur că voi găsi unul.

Hauptmannul Schulz, locțiitorul comandantului bateriei de artilerie de rezervă, aflată într-o rapidă descompunere, și totodată locțiitorul Kreisleiterului[1], își începu ziua ca de obicei, în ultimul timp, aruncându-se asupra corespondenței de dimineață. Trecuse

[1] Prefect (n. tr.).

multă vreme de când aștepta ordinul care să-i notifice avansarea la gradul de Major, dar acesta nu sosea deloc.

Se simțea amarnic de deziluzionat, găsind cât se poate de supărător faptul că îl țineau în loc cu avansarea. El unul își îndeplinise conștiincios datoria și se considera pe deplin îndreptățit să pretindă o atitudine similară din partea celorlalți, mai ales acum, când cariera sa militară intra în etapa finală și decisivă. Dacă exista cineva demn de o asemenea onoare, atunci el era cel indicat. În acest caz, de ce nu o primea odată?

Hauptmannul Schulz se lăsă să cadă în fotoliul capitonat al comandantului și începu să-și frământe mintea. „Deștepții ăștia de la serviciul personal sunt pur și simplu niște blegi!" își zise el, în cele din urmă.

Și, în vreme ce continua să se întrebe cu o oarecare înverșunare de ce „deștepții ăștia de la serviciul personal" erau „niște blegi", începură să-l copleșească alte gânduri asemănătoare, dar mult mai deprimante în esența lor. Își dădu seama că e silit să recunoască faptul că războiul dobândise acum un caracter atât de distructiv, încât el unul, Schulz, binecunoscutul instructor de rezerviști, nu și l-ar fi putut imagina vreodată, cu toată perspicacitatea, prevederea și experiența lui.

Războiul nu mai părea de multă vreme sub controlul serviciului personal, și asta reprezenta o problemă cât se poate de serioasă.

Schulz, care fusese atâta amar de ani un soldat exemplar, și totodată perfect conștient de acest lucru, se afla acum pe punctul de a-și pierde pe deplin încrederea în Wehrmacht. Această perpetuă amânare a avansării îl călca pe nervi. Pe deasupra, își vedea periclitată munca de-o viață, pentru transformarea civililor în soldați. Oamenii care-i încăpeau acum pe mână păreau de cea mai proastă calitate. Așadar, de ce nu era, în sfârșit, avansat? Doar cei ca el puteau fi în stare să „schimbe cursul istoriei". (În ultimele zile, când nu fusese angajat în alte ocupații istovitoare la popota Offizierilor, Schulz citise o serie de manuale destinate cultivării Offizierilor, conform manierei obișnuite în care își căpătase el cunoștințele.) De câteva zile, era gata să părăsească definitiv scena – desigur, într-un mod cuviincios și demn. Devenise din ce

în ce mai limpede că situația precară a patriei, pricinuită de slăbiciunea lașă a unor oameni care nu erau soldați decât cu numele, făcea ca aceasta să fie singura cale înțeleaptă. Însă Schulz nu voia să-și ia un rămas-bun neoficial decât cu gradul de Major, și acesta era motivul pentru care se decisese să mai zăbovească o bucată de vreme.

Cu o călcătură de elefant și cu o expresie severă de Offizier de stat-major, Schulz păși agale, dezamăgit, prin cancelaria comandamentului, întorcând saluturile într-o manieră suficient de corectă, dar fără însuflețirea de odinioară. Fața sa prelungă căpăta treptat expresia de resemnare a unui om profund decepționat.

Secretarul unu al comandamentului, Gefreiterul Stamm, un om mic de statură, cu niște ochi șireți, de vulpe, și cu mișcări iuți și vioaie de nevăstuică, îl întâmpină cu un maldăr de rapoarte, formulare, chestionare, liste, propuneri și ordine de marș. Schulz respinse totul dezgustat, cu un gest impetuos, aproape clasic, ca un soi de Hercule care găsește sub prestigiul lui să curețe întruna cocine de porci.

– Mâine... spuse Schulz, cu aroganță și cu oarecare demnitate, refuzând să-și iasă din fire. Sau mai bine poimâine.

Gefreiterul Stamm dădu din cap ca un nătărău, dar în ochi îi strălucea șiretenia. Puțin îi păsa când aveau să fie semnate hârțoagele. După el, puteau să nu fie semnate niciodată. El unul își îndeplinise datoria și-i atrăsese atenția lui Schulz asupra hârtiilor cu pricina, iar restul nu-l mai privea în nici un fel. Acum era întrucâtva la modă ca Offizierii să nu-și mai facă datoria, ceea ce însemna că și subordonații se puteau lăsa, la rândul lor, pe tânjală. Dacă unii nu mai aveau chef să facă ceva, atunci nici ceilalți nu mai făceau nimic.

– Și apoi, adăugă Gefreiterul Stamm, au sosit noi unități azi-dimineață în oraș. Piața seamănă cu un bâlci militar în toată regula.

– Zău dacă-mi pasă, răspunse Schulz, căscând să-și rupă fălcile. Vin și se duc. Nimeni nu mai are idee despre ce se-ntâmplă.

– Bineînțeles că afișele de la intrarea în oraș au fost nesocotite, spuse Gefreiterul Stamm, cu o nevinovăție aparent desăvârșită.

Sub aerul său de prostie se ascundea însă o isteţime apreciabilă. Rostise ultimele cuvinte pe un ton lejer de conversaţie, fără vreo nuanţă de indisciplină, şi asta deoarece comandantul îi atrăsese atenţia cu o zi în urmă să se ocupe de problema respectivă. Dar cine îşi mai bătea capul să citească aşa ceva în aceste zile?

– Mi-e totuna, spuse Schulz, ridicând din umerii săi masivi.

Deşi ideea afişelor fusese iniţial dezvoltată în sferele superioare ale ierarhiei militare, amănuntul ca atare constituia invenţia comandantului local, care avea darul specific militarilor din administraţie de-a purta războiul numai pe hârtie, într-un mod neîndurător. Textul, după cum se cuvenea, era redactat cu litere gotice şi suna astfel:

Fiecare unitate sau fracţiune a unei unităţi care staţionează mai mult de douăsprezece ore în sectorul aflat în subordinea comandamentului local trebuie să se prezinte neîntârziat la raport şi să ceară permisiunea de a se încartirui în locul respectiv. Încartiruirile neautorizate vor fi pedepsite în conformitate cu legile militare şi cu toată rigoarea necesară.

– Comandantul, observă Gefreiterul Stamm, pare să dea o mare importanţă faptului ca instrucţiunile să fie minuţios îndeplinite.

– N-are decât, spuse Hauptmannul, scobindu-se în nas. Îşi simţea vârful acestuia întrucâtva rece, şi puse acest fapt pe seama proastei circulaţii, zicându-şi: „Aşadar, unii îşi sacrifică sănătatea, şi ce primesc în schimb? Avansarea mea la gradul de Major e amânată întruna."

– Avem trei cereri de încartiruire astăzi, anunţă secretarul unu, într-o manieră cu totul lăudabilă, întinzându-i ceremonios actele.

Schulz rămase însă indiferent. Se gândea la sănătatea lui ruinată, ca urmare a devotamentului neabătut de care dăduse dovadă în îndeplinirea datoriei, şi cercetă harta de pe perete, care înfăţişa situaţia frontului. Americanii se aflau neliniştitor de aproape şi, dacă lucrurile mergeau la fel, aveau să fie aici în trei zile, sau poate chiar două, fiindcă nu trebuia uitat faptul că nicăieri nu mai exista vreun Schulz pe care să te poţi bizui până la sfârşit. Idioţii ăştia păreau că reuşiseră să piardă războiul. Cine îşi mai bătea acum capul să ceară autorizaţie de încartiruire? Trei unităţi

procedaseră corect, respectând instrucțiunile, iar alte treizeci își rezolvaseră singure problema, fără să se gândească vreo clipă să ceară aprobarea comandamentului.

– Ia tot rahatul ăsta și du-l la comandant, spuse Schulz. Pierde-vară ăștia nu mă privesc pe mine.

– Dar comandantul a ordonat să vă supun dumneavoastră spre aprobare toate cererile de acest fel, Herr Hauptmann.

– Asta-i prea de tot! se înfurie Schulz.

Apoi, semnă cererile fără să le citească, aplicând o iscălitură scurtă și apăsată, și le împinse cât colo, de parcă atingerea lor l-ar fi scârbit. Era singurul mod în care un soldat adevărat putea reacționa față de acești bădărani nenorociți.

Gefreiterul Stamm împinse din nou în fața lui Schulz una dintre cereri. Hauptmannul se uită surprins, apoi apucă foaia de hârtie, cu oarecare ezitare. Un Stabszahlmeister[1], pe nume Brahm, care avea în sarcină un convoi de camioane și patru oameni, direct subordonați Înaltului Comandament, cerea să-i fie alocat un ordin de încartiruire la adresa cu numărul 13 de pe Hindenburgstrasse. Casa fusese însă ocupată.

– Hindenburgstrasse, rosti el, în cele din urmă. Asta-i la marginea orașului, lângă parc.

– Într-adevăr, Herr Hauptmann, spuse Stamm, clipind din ochi, și casa respectivă aparține Kreisleiterului.

– A șters-o cumva de-acolo? întrebă Schulz.

– Așa s-ar zice, răspunse Stamm, fără a-și ascunde rânjetul.

– Păi sigur, spuse Schulz, de ce nu?

Simțea o oarecare simpatie pentru gestul acelui om, cu toate că, desigur, nu putea să nu-l condamne într-o anumită măsură. La urma urmei, nu mai avea nici un district în subordine, astfel încât nu mai avea ce să conducă. Greșelile superiorilor săi îl lăsaseră fără slujbă. În fond, reflectă Schulz, folosindu-și proaspetele cunoștințe dobândite, situația era tragică.

De fapt, nici propria lui situație nu era diferită de cea a comandantului. Înaltul Comandament încetase vizibil să mai func-

---

[1] Maior de intendență (n. tr.).

ționeze, lucru dovedit îndeajuns de amânarea avansării sale la gradul de Major. Bateria de artilerie de rezervă se dezagrega, și nimănui de la comandament nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Ce rost mai avea atunci să se sforțeze atât și pentru cine? Cine mai aprecia așa ceva? Un singur comandant era arhisuficient pentru acest sector. Ce să mai facă un locțiitor?

Totuși, atâta vreme cât vacile mai dau lapte, trebuie să le mulgi, se gândi Schulz. Nu era decât o optică pragmatică. Și atâta vreme cât mai funcționează poșta, într-un fel sau altul, rămâne întotdeauna șansa de a sosi o scrisoare care să conțină cuvintele: *...vă anunțăm avansarea la gradul de Major*.

– O coloană de transport, ai? Ce-ar putea transporta tipul?

– Presupun că numai marfă de valoare, răspunse Gefreiterul, rânjind cu toată fața lui mare și rotundă.

– Stabszahlmeisterul ăsta – Brahm, cum îl mai cheamă – trebuie să se prezinte în fața mea la raport. Schulz zâmbi cu șiretenia superioară a unui tiran mărunt și meschin. Și asta, cât mai curând. De fapt, chiar astăzi.

Apoi, își zise în sinea lui: „Cine poate ști ce ne mai aduce ziua de mâine! Și dacă-i rost de ceva ciupeli, mai bine să te asiguri din timp." Se ridică în toată masivitatea sa impunătoare și ieși, îndreptându-se spre biroul comandantului, pentru ca să-i spună bună dimineața, să schimbe cu el obișnuita privire complice și să-l anunțe, în cele din urmă, că nu era nimic important de raportat.

Comandantul – un bărbat jovial, de aproape cincizeci de ani, cu o voce profundă de bariton și cu niște ochi ce-i trădau o înclinație vădită spre vinul roșu – îl primi pe „dragul său Schulz" ca pe un prieten, îi oferi un scaun, îl tratã cu o țigară și-l întrebă cum se mai simte.

– Foarte bine, răspunse Schulz, oarecum surprins. Era obișnuit cu o anumită bunăvoință camaraderească, dar acest interes pentru starea sănătății sale era aproape exagerat și îi trezi suspiciunea. Mă simt perfect sănătos, Herr Oberstleutnant[1], vă mulțumesc.

---

[1] Locotenent-colonel (n.tr.).

– Sunt bucuros să aud asta, spuse Oberstleutnantul, cu o cordialitate care l-ar fi alarmat pe oricare altul, chiar și cu mai puțină experiență decât Schulz. Mă bucur pentru dumneata. Din nefericire, nu pot spune același lucru și despre mine, dragul meu Schulz. Sănătatea mea lasă mult de dorit în clipa de față.

– Îmi pare rău, rosti Schulz, prudent.

– Mulțumesc, zise Oberstleutnantul, cu vocea sa de bariton și aparent emoționat. Dar rinichii mei îmi dau o mulțime de probleme, așa că trebuie să mă îngrijesc urgent de ei.

– Desigur, aprobă Schulz, simțindu-se extrem de alarmat.

– Ce norocos sunt că am un locțiitor de prima mână ca dumneata! spuse Oberstleutnantul, privindu-l pe Schulz cu o simpatie aproape părintească. Asta face ca totul să fie colosal de ușor. Poți prelua comanda aici, deoarece plec la Bad-Kissingen chiar astăzi.

Schulz amuți, cu privirile ațintite asupra Oberstleutnantului. Rămăsese împietrit, cenușiu la față, simțind cum îl străbăteau niște senzații stranii: nu știa dacă trebuie să-l aplaude sau să-l condamne pentru lovitura de maestru pe care o dăduse.

– Bine, atunci, reluă Oberstleutnantul, cu o jovialitate ceva mai forțată decât înainte, înseamnă că suntem de acord. După părerea mea, nu poate exista un comandant mai bun ca dumneata, Schulz. Vei reuși să rezolvi admirabil totul. După-amiază, vei face o inspecție de adio ultimului lot de soldați care pleacă pe front. Discursul pe care trebuie să-l ții a fost deja pregătit și e la dispoziția dumitale. Iar apoi, încearcă să creezi mai multă animație pe-aici!

Schulz părea să-și fi pierdut graiul. Vedea limpede că urma să i se arunce pisica în ogradă și nu avea nici cea mai mică idee despre felul în care s-ar mai putea descotorosi vreodată de ea.

– Peste douăzeci și patru de ore, continuă Oberstleutnantul, va sosi aici așa-numita divizie Panther, sau mai degrabă rămășițele ei.

– Cine? făcu Schulz, ca un prostănac, îndoindu-se pentru întâia oară de istețimea lui soldătească – nu de calitățile sale militare, care erau cu totul altceva. Care divizie?

– Panther. Ai auzit cu siguranță de ea, nu? Se află la ordinele Generalmajorului Luschke.

– Da, rosti Schulz, gâtuit, după o lungă pauză. Am auzit de ea.

Soarele blând de primăvară lumina creștetul aproape chel al Oberstului Hauk. Acesta își scosese chipiul și-i curăța cu atenție panglica dinăuntru, ușor îmbibată de sudoare. În spatele său, pe o buturugă, ședea Oberleutnantul Greifer, examinându-și mâinile uriașe, fapt ce părea să-i placă nespus.

– Toate pregătirile sunt aproape terminate, spuse Oberleutnantul. Să sperăm că vom ajunge acolo cu bine.

Hauk clătină gânditor din cap, ca un doctor ce confirmă diagnosticul pus de un coleg mai tânăr, dându-și seama în același timp că acesta ar putea să nu fie întru totul corect.

– Așa va fi, spuse el domol. Și, cu o voce și mai domoală, adăugă: Trebuie să fie.

– Desemnarea celui care va conduce atacul nu e o problemă lipsită de importanță, spuse Greifer, îngândurat. Majorul ăla gras – Hinrichsen, cum îi zice – pare cel mai indicat. Trebuie doar să avem grijă să se dovedească la înălțimea situației, ca de obicei.

– O să avem, rosti Oberstul Hauk.

Și, în timp ce spunea acestea, privirea îi rătăci înspre cabana din apropiere. Acolo, pe veranda de lemn, stătea la soare o fată, întinsă într-un șezlong. Purta o bluză strâmtă, descheiată la gât, și își întinsese picioarele mult în față. Chipul senzual de păpușă îi strălucea în lumină, iar părul negru i se revărsa pe umeri.

– Poți găsi zeci de fete ca ea, observă Greifer, fără jenă.

– Pe aici, nu prea, replică Hauk.

– Nu, dar la vreo douăzeci de kilometri mai încolo, da.

Greifer își propti picioarele răscrăcărate în pământ și rânji.

– Un soi bun și folositor, dar sunt destule ca ea.

Tânăra Barbara, fata de pe verandă, se întinse, mișcându-și șoldurile și coapsele, ceea ce păru să aibă un oarecare efect până și asupra lui Greifer, a cărui indiferență față de farmecele feminine, în mai toate împrejurările, era aproape suspectă. Barbara se

sculă aidoma unei pisicuțe jucăușe, clipi din ochi spre cei doi bărbați și ridică mâna, în semn de salut.

Oberstul Hauk îi răspunse, la rândul său, fluturându-și scurt mâna, iar Greifer, dând dovadă de o cordialitate de-a dreptul excepțională, ridică ambele mâini, spunând în același timp:

– Ar trebui să ne descotorosim de ea.

– Are stofă, rosti Hauk, visător.

– Mai sunt și altele ca ea, ba chiar mai ieftine.

– N-a fost niciodată prea costisitoare.

– Nu, dar ar putea deveni... îl contrazise Greifer. Întotdeauna e preferabil să împarți în doi decât în trei – mai exact în patru, dacă e să-l punem la socoteală și pe Stabszahlmeisterul Brahm.

– Încă n-am ajuns până acolo, observă Hauk, întorcându-și chipul palid, cenușiu și aproape spălăcit spre soarele blând de primăvară. Căldura pe care o simțea nu era prea puternică, deși se dovedea destul de crescută pentru a fi înregistrată de barometru. Încă n-am ajuns, repetă el.

– Dar nici mult nu mai avem! Ar trebui să parcurgem aceste ultime etape care ne-au mai rămas fără să ne încărcăm cu poveri inutile. Iar fata asta, Barbara, e o povară.

Pe verandă, Barbara se bucura de soarele primăvăratic ca de o baie călduță și liniștitoare. Războiul o lăsa indiferentă. Reușise să răzbească prin vicisitudinile acestuia în felul ei propriu, iar acum simțea foarte limpede că războiul era pe sfârșite – o chestiune de câteva ore, sau cel mult zile, și avea să se încheie definitiv.

Oberstului Hauk îi revenea răspunderea ca acesta să se termine într-un mod satisfăcător, pentru ea, ba chiar avantajos, pe cât posibil. Barbara făcuse tot ce putuse pentru el, și cu siguranță că fusese o investiție bună, iar el urma să facă acum, la rândul lui, tot ce-i stătea în putere pentru ea – ceea ce avea să fie tot o investiție bună. Era vorba de un gen de polițe pe care oamenii obișnuiau să le încheie reciproc în vreme de război și, dacă le surâdea norocul, puteau fi achitate prompt. Sigur, norocul ocupa un loc important în această privință.

Barbara îl studie pe Hauk, așa cum stătea acolo, rece, palid și inabordabil, într-o atitudine cam rigidă. Așa era el întotdeauna în

prezența celorlalți oameni. Doar când se afla singur cu ea se dovedea cu totul altul. Zâmbi în sinea ei la acest gând, dar fără vreo urmă de tandrețe. De altfel, ce era tandrețea? În asemenea vremuri, ajunsese un termen ieșit din uz.

Cu trupul scăldat în soare, Barbara zări un Offizier corpolent îndreptându-se spre Hauk și Greifer. Părea un balon uriaș, care se deplasa în salturi greoaie. Din locul în care se afla, îi putea auzi tocurile pocnind zgomotos în timp ce mergea. Privi cu coada ochiului și văzu cum bărbatul mătăhălos își înălță brațul cu o mișcare neașteptat de energică, apoi, fata închise ochii și încercă să nu mai audă nimic. Acest Offizier cu grad mic și obez n-o interesa câtuși de puțin. Era complet indiferentă la tot ce se petrecea.

– Faceți-vă comod, Herr Major Hinrichsen, spuse Oberstul Hauk.

– Luați loc, îl invită și Greifer, cu un gest larg, zicând în sinea lui: „Pune-ți jos fundul tău imens, grăsane; în curând, o să ți-l odihnești pe vecie."

Majorul Hinrichsen se așeză alături de Hauk și Greifer, pe un trunchi de copac. Gâfâia puțin, și chipul său rotund și masiv lucea de sudoare. Se vedea că venise în mare grabă.

Hauk și Greifer se uitară la grămada aia de carne în uniformă de Offizier cu oarecare teamă, dar Crucea de Aur care strălucea pe tunica Majorului, alături de decorația acordată infanteriei de asalt și de ceą pentru lupte corp-la-corp, îi liniștiră vădit.

– Mi-ar plăcea să cred, Herr Major Hinrichsen, spuse Hauk cu glasul său domol, aproape blazat, că vedem lucrurile în același fel.

– Nici un soldat german nu se lasă făcut prizonier de bună-voie, răspunse Majorul Hinrichsen, cu o anumită emfază și cu o convingere profundă.

– Părerile noastre coincid, îl asigură Oberstul Hauk, aruncându-i o privire lui Greifer, care rânjea sincer. Aghiotantul meu vă va da toate detaliile.

Greifer desfăcu o hartă la scară mare și mâinile sale late începură să se miște încolo și încoace peste linii, ca și cum ar fi încercat să le șteargă.

– La ora H – baraj de mortiere, puști-mitralieră și mitraliere grele pe flancuri, preciză el.

Oberstul știa foarte bine că nu existau decât două mortiere, nici o pușcă-mitralieră și doar o mitralieră grea, iar muniția era insuficientă. Pe deasupra, nu fusese destul timp pentru instrucțiuni precise în privința țintelor.

– E foarte clar, răspunse Hinrichsen.

Greifer continuă:

– La ora H și cincisprezece minute – atac frontal al batalionului de infanterie, întărit cu voluntari din alte unități. Atac de sprijin de pe înălțimile din dreapta drumului principal, lansat de unitățile combinate. Obiectiv: intersecția. Bateria de artilerie a lui Asch va prinde sub focul său direct tancurile care se află acolo.

Oberstul știa prea bine că batalionul de infanterie suferise pierderi grele și că puterea sa de luptă o egala pe cea a unei simple companii, că nu se putea conta pe voluntari și că bătaia bateriei de artilerie a lui Asch era foarte limitată.

– E-n regulă. O s-o facem, spuse Hinrichsen.

– O s-o faceți cu siguranță, zise Oberstul. Știu că mă pot baza pe dumneavoastră.

Hinrichsen se sculă din nou în picioare, săltându-și cu greu cele o sută de kilograme, dar cu un aer impunător și hotărât, și strânse cu oarecare gravitate mâna moale și netedă pe care i-o întinse Oberstul. Rânjetul lui Greifer era și mai semnificativ ca înainte. Strângerea sa de mână lăsa impresia unui legământ solemn.

– Cât despre Offizierul ăla de artilerie, afirmă Hinrichsen, acel Asch, va trebui să fie tras la răspundere. Atitudinea lui e o rușine și echivalează cu o trădare... și asta în momentul cel mai greu pentru patria noastră.

– Firește, răspunse Oberstul Hauk, adăugând pentru sine: „Nu mai avem timp de pierdut cu asemenea fleacuri." Se-nțelege că, imediat ce vom efectua străpungerea, va fi tras la răspundere.

– Poate că ar trebui să organizăm o Curte Marțială de campanie, se grăbi să propună Greifer. Ca să nu ne pierdem obișnuința.

– O să discutăm despre asta mai târziu, rosti sec Hauk.

Hinrichsen își răsuci trupul mătăhălos cu o sută optzeci de grade și se înapoie la oamenii lui. Hauk și Greifer se uitară după el, apoi se priviră reciproc.

– Dacă există cineva care să poată face acest lucru, spuse cu convingere Greifer, atunci ăsta e. El tot mai luptă pentru Germania Mare. Pare să aibă un curaj invers proporțional cu gradul de inteligență. De fapt, nici nu s-ar putea spune că are așa ceva.

Hauk zâmbi trist, apoi privi din nou cu ochii mijiți spre veranda unde stătea întinsă Barbara, scăldată în soarele primăvăratic.

– E într-adevăr foarte atrăgătoare, observă Greifer, dar am putea găsi alte zece ca ea doar pentru a zecea parte din cât ne-ar putea costa. Nici o femeie nu merită atât de mult.

– Știe o mulțime de lucruri, remarcă Hauk, ca și cum ar fi vorbit cu sine.

– Un motiv în plus, întări Greifer, cu fermitate, pentru a avea grijă să nu poată trage prea multe foloase din ceea ce știe.

Oberstul nu păru să considere că observațiile lui Greifer cereau un răspuns; de fapt, s-ar fi zis că nici măcar nu le-a auzit, de parcă ar fi fost cu mult sub demnitatea lui să le bage în seamă. Greifer însă știa că șeful său are auzul foarte fin.

– Am dat jos toate bagajele inutile din mașină, îl anunță Greifer. Presupun că sunteți de acord, Herr Oberst. Pe de altă parte, doamna a împachetat bagaje cât pentru un General. Nu putem lua cu noi o asemenea povară. Eu o să conduc.

– Adu mașina la liziera pădurii, zise Oberstul, și de îndată ce intersecția e liberă...

– În jumătate de oră?

– În douăzeci de minute.

– Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Mă duc la locul de adunare.

Și Greifer intră în pădure, fără să mai arunce vreo privire îndărăt, spre Barbara, pe care tocmai o scosese de pe lista pasagerilor.

Oberstul se ridică încet în picioare, își scutură cu grijă praful de pe fundul pantalonilor, își așeză chipiul pe cap și își potrivi centironul, după care porni spre verandă.

– Ei, cum e, micuțo? întrebă el.

– Păi, bine, răspunse Barbara, cu un zâmbet automat.

– Mă întorc, mai spuse Oberstul, cu un semn din cap.

– Bine, confirmă ea.

– Așa că așteaptă-mă aici.

– O să te aștept până te întorci.

Hauk mai dădu o dată din cap, apoi porni gânditor înainte, fără să mai arunce vreo privire peste umăr.

Se îndreptă spre liziera pădurii, unde Majorul Hinrichsen își adunase oamenii în vederea atacului prin care aveau să încerce să răzbată prin intersecția drumurilor.

Hauptmannul Wedelmann coborî greoi din mașina lui mică și bondoacă; arăta de parcă ar fi fost strivit de o povară imensă. Făcu un semn din cap spre șofer, care își atinse cozorocul chipiului cu un deget. Lui Wedelmann îi amorțiseră picioarele, așa că și le scutură, tropăind pe loc, și se uită fugitiv spre emblema diviziei, atârnată de ușa școlii – o panteră neagră pe fond alb.

Wedelmann, un bărbat bine clădit și costeliv, cu un chip abătut și cu mișcări istovite de hamal, se întoarse spre cea de-a treia persoană aflată în micul automobil decapotabil, care acum își descheia mantaua grea de șofat cu niște mâini surprinzător de mici. Omul, care era vădit foarte tânăr, își împinse pe spate gluga, întrucâtva nerăbdător, ca și cum ar fi încercat cu disperare să scape de ea, lăsând astfel să iasă la iveală chipul unei fete.

– Nu va dura prea mult, Magda, îi spuse Wedelmann. Generalului îi place să ia decizii rapide.

– Nu te gândi la mine când vorbești cu el, spuse fata pe nume Magda. Chipul îi era cenușiu ca scrumul. Să nu-ți faci griji din pricina mea. De aici mă pot descurca și singură ca să ajung în orașul tău, unde o să te aștept.

– Și chiar dacă lucrurile vor lua o întorsătură proastă, Magda, totul se va termina în trei sau patru zile.

– Două, precizează șoferul, de parcă ar fi citit prețurile dintr-un catalog.

Această fată cu ochi căprui și rugători fusese culeasă de Wedelmann de pe drumuri. Stătea la ieșirea dintr-un mare oraș, ce fusese bombardat fără milă în timpul nopții. Era singură și neajutorată, murdară, cu hainele arse. Și tăcută; doar ochii săi păreau să ceară ajutor. Părinții ei, refugiați din partea de est a țării, găsiseră adăpost în acest oraș, la niște rude îndepărtate. Acum erau cu toții morți, iar Magda nu mai știa încotro s-o apuce. Așa îl întâlnise pe Wedelmann, cu cinci zile în urmă.

– Peste zece minute, spuse Wedelmann, voi ști unde sunt trimis, asta presupunând, bineînțeles, că Generalul e la Cartierul său General. Cu Luschke nu poți fi niciodată sigur.

Generalmajorul Luschke se afla la Cartierul General: o siluetă mică și încovoiată, într-o uniformă șifonată și jerpelită, stând în genunchi pe o cuvertură militară, cu dungi albe și albastre, întinsă pe pământ, în livada din dosul școlii. În spatele său se afla un cufăr deschis, iar în față zăceau două genți. Luschke părea că sortează articole de îmbrăcăminte, verificându-le și lăsându-le pe unele deoparte.

– Bine-ai venit, dragă Wedelmann, spuse el, ridicând o clipă privirea, fără a se opri din treabă.

Examină o pereche de izmene ce-și pierduseră cu desăvârșire aspectul inițial și care fuseseră cârpite de nenumărate ori la tur.

– Cer permisiunea să raportez, Herr General...

– Ai ceva de adăugat față de cele transmise prin mesajul radio? Nu? Atunci, te rog să nu raportezi. Nu am nici cea mai mică dorință să aud fiecare raport catastrofal de câte trei sau patru ori la rând. M-am săturat până-n gât, așa încât să-mi ajungă până la Judecata de Apoi.

Luschke cercetă un teanc de șase perechi de izmene, luându-le la mână una câte una, alese două și le aruncă pe celelalte deoparte.

– Ce-ai de gând să faci acum, Wedelmann?

– Orice îmi ordonă Herr General.

Luschke aruncă peste umăr o pereche de pantofi de lac, fără ca măcar să se mai uite la ei.

– Orice îmi ordonă Herr General! repetă Wedelmann încet.

– Rezultă, așadar, că eu trebuie să dau ordine până în ultima clipă. Nimeni nu mă scapă de plăcerea asta. Și adăugă, aproape șoptit: Și nici nu mă poate scăpa.

– Noi, spuse Hauptmannul Wedelmann, adică ceea ce a mai rămas din trupa mea, suntem în număr de trei Offizieri, doisprezece Unteroffizieri și patruzeci și doi de soldați. Suntem parțial înarmați – aproximativ treizeci de puști și două mitraliere. Pe de altă parte, stocul de muniții...

– Când te vei întoarce la ei, Wedelmann, chiar crezi că vei mai găsi patruzeci și doi de soldați?

– Herr General!

– Nu crezi că vor fi mai puțini?

– E adevărat, recunoscu Wedelmann – care, obsedat oarecum să-și demonstreze vitejia, voia să arate că nu încerca să scape de răspundere –, e adevărat că din ce în ce mai mulți... soldați o iau razna, de capul lor...

– Că dezertează, vrei să zici.

– *Jawohl*, Herr General – așa s-ar numi asta în condiții normale. Dar...

– Wedelmann, spuse Generalmajorul Luschke, cu același calm dintotdeauna, aruncându-și peste umăr uniforma de gală, mai crezi în Führerul tău? În Marea Germanie? Într-o lume stăpânită de rasa germană?

Hauptmannul Wedelmann nu răspunse. Stătea aproape în poziție de drepți, de parcă tocmai ar fi auzit vreo judecată nimicitoare la adresa lui, pe care o accepta, lăsând să se întrevadă că o făcea exclusiv din spirit de disciplină militară.

– Ți-am pus o întrebare, Herr Wedelmann, și aștept un răspuns.

– Răspunsul meu, spuse Wedelmann cu oarecare greutate, este: Nu! Nu mai cred de-acum în nimic. Și adăugă, aproape neauzit: În nimic.

– Mi se pare totuși cam exagerat, răspunse calm Luschke. Dar, oricum, nu mai crezi în acest... Ți-a luat ceva timp să ajungi, și tu, la concluzia asta, Wedelmann. În același timp însă, noi toți am plătit scump tot ce s-a întâmplat.

– Nu înțeleg, rosti Wedelmann, cu un gest neajutorat, fără a se rușina de slăbiciunea sa. Nu mai înțeleg nimic, nici în ceea ce mă privește. Există o singură explicație pentru cele întâmplate: nebunia!

Generalul scoase dintr-o cutie panglica unei decorații minunate, în dungi, și o încercă, trăgând de ea, până când se rupse în două. Bucățile atârnau jalnic.

– Marfă proastă, observă el, cu un surâs disprețuitor. Se ridică în picioare, gemând și ținându-se de șale. Se crispă de durere. Sunt unul dintre cei mai tineri Generali ai Germanei, zise el, și unul dintre cei mai bătrâni oameni din armată. Prea tânăr pentru a muri... prea vârstnic pentru a mai trăi. Presupun că m-am născut cu vreo jumătate de veac prea târziu.

– Dacă n-ar fi fost Herr General...

– Las-o moartă, Wedelmann! Gata cu vorbe din astea! Mă îmbolnăvesc, deși nu am timp pentru așa ceva. Trebuie să merg mai departe, până la capăt.

Generalul împinse la o parte cu piciorul un teanc de veșminte, apucă un vraf de scrisori și începu să se uite prin ele, dând impresia că era absorbit de ceea ce făcea. Wedelmann, care stătea supus în fața lui, avea sentimentul neplăcut că pentru Luschke el încetase cu totul să mai existe.

Apoi, lăsând scrisoarea să cadă pe jos, Generalmajorul spuse pe neașteptate:

– Ce-ai face dacă războiul s-ar termina pentru dumneata acum, chiar în clipa asta, Wedelmann? Ce-ai face?

– M-aș însura, răspunse Wedelmann, fără să ezite.

– Atunci, însoară-te! spuse Luschke, prompt și foarte încet.

Wedelmann rămase nemișcat acolo unde se afla. Chipul său loial de câine oglindea o tulburare adâncă. Luschke era singurul care-l putea descumpăni astfel, și așa se întâmpla mereu. Dar terapia sa de șoc necruțătoare și infailibilă avea asupra lui un efect benefic considerabil.

– Dacă ai găsit pe cineva cu care vrei să te însori, Wedelmann, atunci însoară-te. Aici nu mai e nevoie de tine. Comandantul tău

de divizie îți acordă bucuros permisiunea de-a te însura și îți spune adio, fără bucurie, dar și fără regrete.

– Dar, Herr General...

– Adio, dragul meu Wedelmann. S-ar putea să ne mai vedem înainte de încheierea carierei noastre militare, dar numai dacă vom fi siliți. Te rog să reții asta. Următorul post de comandă al diviziei, despre care am toate motivele să bănuiesc că e și ultimul în ce te privește, este vechiul nostru oraș de garnizoană. Presupun că până și dumneata vei încerca să prinzi rădăcini acolo. Rămas-bun atunci, și dă-l uitării pe Mutră-de-Cartof – încearcă să ți-l ștergi cu totul din memorie și, o dată cu el, tot războiul.

Generalmajorul Luschke se lăsă din nou în genunchi și, cu mișcări sigure, deși neglijente, începu să îndese hainele rămase în două genți. Acum Wedelmann încetase să mai existe pentru el, ca și cum pentru el nu mai exista altceva decât conținutul sărac al celor două genți.

Așa îl văzu Wedelmann pe șeful său, Generalul, pentru ceea ce părea a fi ultima oară – o siluetă măruntă, de pitic, într-o uniformă uzată, șifonată și plină de cute, cu un gât scurt și gros și cu părul pe cale de-a încărunți.

Hauptmannul mai luă o dată poziția de drepți în fața lui Luschke și salută impecabil, apoi se răsuci elegant și iute pe călcâie și se îndepărtă. În timp ce mergea, ținuta sa militară se estompa, văzând cu ochii. Își lăsă umerii lejeri și începu să-și târască cizmele prin praf. Serviciul militar al lui Wedelmann luase sfârșit.

Trecu pe poarta livezii și ieși în drum, unde își lăsase mașina. Aruncându-i o privire scurtă Hauptmannului, șoferul se așeză la volan și demară. Magda se uită la Wedelmann cu niște ochi rotunzi și mari.

– Și acum, ce facem? întrebă ea.

– Ne căsătorim, spuse Wedelmann.

– Ei, asta-i!

– Ne căsătorim. Trebuie să știu și eu unde mi-e locul. Trebuie să am și eu pe cineva despre care să știu că-i aparțin.

– Atunci, ne căsătorim.

*

Gefreiterul Stamm, cel mai de încredere secretar al comandamentului local, avusese de ocolit o serie de obstacole dificile înainte de a ateriza în oaza relativ sigură de-acum. Sperase să găsească aici proverbiala slujbă călduță, până la sfârșit, dar, în săptămânile din urmă, ceea ce fusese până acum un soi de muzeu militar tihnit și liniștit păruse să se transforme deodată într-un triaj de cale ferată.

Aceasta contrazicea serios preferința pronunțată a lui Stamm pentru o viață liniștită. Un singur lucru părea să-l consoleze cât de cât: faptul că, în condițiile în care pe aici se scurgea sau staționa temporar atât material, o mică parte rămânea inevitabil în comandament. Existase un obicei similar, în Evul Mediu, când pe unelte se percepeau taxe la trecerea podurilor.

Retragerea impertinentă a Oberstleutnantului cu probleme renale în mult mai pașnica regiune Bad-Kissingen, și numirea Hauptmannului Schulz în postul de comandant local îi provocaseră Gefreiterului Stamm niște temeri nemaiîncercate. Apoi însă, i se păru că detectează anumite semne cum că nici măcar Schulz, bătrâna cătană, nu avea de gând să înțepenească în acest post până la sfârșit, după cum îi ordonase comandantul suprem. Până și inima acestui individ agresiv și hotărât începu, încetul cu încetul, să bată într-un ritm ceva mai civil.

– Soția dumneavoastră, Herr Hauptmann! îl anunță Stamm pe noul comandant, care tocmai lucra deosebit de concentrat la lista cu proviziile de luptă.

– Aici? întrebă Schulz. Se vedea limpede că știrea reprezenta o surpriză neplăcută pentru el. În biroul meu?

– Soția dumneavoastră așteaptă în antecameră de un sfert de oră, anunță politicos Stamm.

– Poate să mai aștepte, decise Schulz, pe un ton suveran.

Și se aplecă din nou asupra listei de provizii alimentare stocate în sectorul lui, profund preocupat de problema împărțirii lor echitabile, în funcție de împrejurări – mai întâi soldaților, dar și populației civile. Hotărî ca, în anumite cazuri, distribuirea să se facă nu numai după nevoi, ci conform meritelor destinatarului.

– Soția dumneavoastră, reluă Gefreiterul Stamm, care încă nu se retrăsese, stă de vorbă cu Stabzahlmeisterul Brahm.

– Brahm? Cine-i ăsta?

– E șeful convoiului care s-a instalat cu de la sine putere în Hindenburgstrasse numărul 13 – casa Kreisleiterului.

– Poate să aștepte și el, zise Schulz, pe același ton suveran.

Și începu, treptat, să se simtă satisfăcut de rolul important ce-i revenise cu puțin înainte ca toate să se fi încheiat. Nutrea o oarecare convingere că se dovedea un rol corespunzător gradului de Major. În ceea ce privește rezervele de hrană, Schulz presupunea că lucrul cel mai important era să aibă grijă ca anumite provizii să fie dirijate pe niște căi bine alese: de exemplu, făina – vreo sută de kilograme – ar putea fi pusă la dispoziția unui brutar merituos, care, în acest caz, firește, ar fi fost propriul său brutar, ceea ce constituia o măsură de precauție în interesul populației civile.

Stamm, care tot nu părăsise camera, spuse:

– Îmi permit să vă atrag atenția asupra faptului că soția dumneavoastră și Stabzahlmeisterul discută deja despre ordinele de repartiție, prin care înțeleg...

– Ce? izbucni Schulz, lovind cu palma în birou. Asta-i... Și ce te privește pe tine, gânganie!? Ce treabă ai tu? Există anumite lucruri pe care, ca secretar principal al biroului comandantului local, nu ai dreptul să le auzi, ai înțeles? Și apoi, măgarule, cum îți permiți să asculți conversațiile nevesti-mii?

– O făceam doar în interesul dumneavoastră, Herr Hauptmann! îl asigură Stamm, arborând o expresie de devotament umil.

– Sper să fie așa, spuse Schulz, cu tonul infatuat și tunător, specific Offizierilor superiori. Acum, ascultă ce-ți spun, Stamm! Biroul unui comandant zonal nu e un pension de fete, mai ales în vremuri ca astea, în care stăm cu spatele la zid. E un loc unde sunt necesari oameni de încredere, cu care poți colabora, unde discreția se situează la mare preț și unde se pot pronunța sentințe capitale. Să nu uiți asta! O vorbă în plus dacă scoți, și n-o să mai poți deschide gura niciodată! Ai înțeles, mojicule?

– Dar vă asigur că eu unul sunt și de încredere, și discret, mugi Stamm, cu o mimică demnă de orice teatru.

– Și asta sper, repetă Schulz, sensibil afectat de această etalare de servilism. Și acum, trimite-o pe soția mea înăuntru.

Stamm ieși. În locul său apăru Lore Schulz, care se îndreptă spre soțul ei și se așeză pe biroul acestuia, încrucișându-și picioarele. Îl cercetă cu privirea ca și cum ar fi vrut să-l cumpere, dar nu se putea decide cât ar valora.

– Ce naiba îți închipui că faci? întrebă Schulz, arătându-și dezaprobarea. Aici nu-i bordel!

– Nu? întrebă Lore. Chiar așa?

– Ia-ți fundul de pe ordinele comandantului!

– Și unde ar trebui să mi-l pun? Pare un loc la fel de bun ca oricare altul.

– Lore, ți-am interzis expres, în mai multe rânduri, să mă cauți la birou. Pur și simplu nu e bine, pentru că asta subminează disciplina și respectul. Cu cât postul e mai înalt, cu atât se impune să te comporți corect – așa scrie la regulament. Și aștept ca tu să te conformezi acestui principiu.

– Ți-e teamă că te-aș putea surprinde, cumva? Nu trebuie să te îngrijorezi. Nu sunt geloasă – nu pe tine. La ce bun?

– De ce-ai venit aici, Lore? De ce te bagi în treburile mele? Despre ce ai putut să pălăvrăgești cu Stabzahlmeisterul?

– Omul vrea o cazare cumsecade, Fritz. Dă-i-o – undeva unde să aibă destule camere. Lăzile ocupă spațiu mult, știi doar. Și are atâtea – mult prea multe pentru un omuleț ca el!

Schulz se prefăcu profund indignat. Fața sa osoasă emana o onestitate ce părea uimitor de sinceră.

– Acum, fă bine și ieși afară! Doar nu-ți închipui că eu, comandantul local... doar nu crezi cu adevărat că cineva ca mine ar fi în stare să...

– Ba da, cred!

– Ce?

– Sunt unele lucruri de care te cred în stare. Cât privește familia ta, Fritz – nu trebuie să te gândești și la ea? Ei bine, atunci – ai grijă de familia ta!

– Ieși de-aici!

– În pivnița mea, e un colț întreg care stă gol! spuse Lore.

– Am spus să ieși!

– Și nu e doar marfă obișnuită, Fritz, cum ar fi cartofii sau fasolea. Sunt lucruri de valoare – cutii, conserve, țigări, tutun, slănină, ciocolată, carne. Și dacă ai putea să faci rost de ceva mătase de parașută – îmi place enorm lenjeria de mătase.

– Afară!

Lore ridică mâna stângă și-i făcu un semn, din vârful degetelor, apoi se undui spre ușă.

– Ți-l trimit imediat pe micuțul Stabzahlmeister, spuse ea. Fii drăguț cu el.

– O să fiu, pe dracu! urlă Schulz după ea. Aici totul e corect și cinstit, pe față, după adevărata manieră prusacă!

Stabzahlmeisterul Brahm, un bărbat scund, cu niște ochi șireți, ce trădau predilecția pentru coniac, se apropie umil. În ceea ce-l privea, cel puțin se vedea limpede că era gata să-i respecte pe toți Offizierii cu care venea în contact. Faptul că era, la rândul său, Offizier nu reprezenta decât un simplu accident: el unul nu se considera mai mult decât un funcționar. Brahm se opri, supus, la trei metri de biroul lui Schulz.

– Problema asta a încartiruirii dumitale, spuse Hauptmannul Schulz, prefăcându-se că gândește intens, de parcă asta ar fi fost o preocupare favorită, nu e chiar atât de simplă cum crezi.

– Mi-am permis să presupun că... aici, la comandament...

– Ai presupus corect. Dacă ai nevoie de o încartiruire, o să vedem ce putem face. La cazarmă, la uzina hidroelectrică, în vreun hangar. Dar nu în vila Kreisleiterului.

– M-am gândit la ea în primul rând datorită atribuțiilor mele...

– În principiu, nu am nimic împotriva ideii dumitale, spuse, cu mărinimie, Schulz, dar dețin și eu instrucțiunile, dispozițiile și regulamentele mele – și așa mai departe, și așa mai departe. Și sunt obligat să le respect. Firește că există și excepții...

Stabzahlmeisterul zâmbi, emanând o încredere oarbă, ce părea în stare să îmblânzească și cel mai tare om.

– Bineînțeles că mi-aș permite să...

– La ce te gândești? strigă Schulz, cu emfază, arătând profund ofensat, înainte de toate, în onoarea sa. Sper că nu încerci să mă mituiești! Te avertizez! Să nu cumva să încerci așa ceva! Nici nu poate fi vorba de asta. Niciodată!

– Dar, Herr Hauptmann, voiam doar să-mi permit să vă întreb dacă nu ar exista vreo șansă să-mi depozitez două sau trei dintre lăzile cele mai mici, cu un conținut destul de prețios ca să aibă nevoie de un loc sigur, undeva în incinta comandamentului. Spațiul pe care-l am actualmente la dispoziție este, cu toate avantajele sale, puțin cam strâmt, așa că v-aș fi extrem de recunoscător dacă ați binevoi să...

– A, da, dacă ai nevoie de un loc sigur..., spuse Schulz, afișând o bunăvoință călduroasă și vădită, tocmai pentru faptul că suspiciunea lui îngrozitoare se dovedise nejustificată. Putem face asta pentru dumneata. Dacă așa stau lucrurile, sunt încântat să-ți spun că sunt convins că pot, la rândul meu, să-ți îndeplinesc cererea – ca între camarazi.

– Vă sunt profund îndatorat, Herr Hauptmann.

– Și acum nu mai are sens să pierdem timpul. Lucrurile merg repede și eficient, sub comanda mea. O să-ți rezolv cererea chiar astăzi, dacă se poate – o să iau lăzile alea în, să zicem, două ore.

– Bineînțeles, Herr Hauptmann. Și dacă Herr Hauptmann permite, aș mai avea o rugăminte specială pe care aș vrea să v-o fac.

– Dă-i drumul!

– În prezent sunt angajat într-o misiune secretă, subordonată direct Înaltului Comandament. V-aș fi foarte obligat, Herr Hauptmann, dacă transporturile mele – deși aflate sub comanda dumneavoastră – nu vor fi înregistrate oficial aici, exclusiv din rațiuni de păstrare a secretului. Înțelegeți, Herr Hauptmann?

– Ei bine, o să vedem ce putem face în privința asta, spuse Schulz, cu un aer protector. La urma urmei, nu sunt neomenos. Iar o misiune secretă este, mă rog, o misiune secretă.

– Vă mulțumesc foarte mult, Herr Hauptmann.

Schulz îi întinse mâna.

– Nu-mi mulțumi încă, Herr Stabzahlmeister Brahm. Să așteptăm mai întâi să vedem dacă lăzile dumitale merită sau nu să fie depozitate la comandament.

– Veți vedea că merită, Herr Hauptmann.

– Mi-ar face extrem de mare plăcere.

– Tot n-am primit nici un fel de instrucțiuni despre rolul meu de asasin, spuse americanul înalt și lat în umeri, care stătea în fotoliu.

– Nu vorbi prostii, James, zise căpitanul aflat în spatele mesei mari, însă nu ca un reproș, ci mai mult ca și cum ar fi fost vorba de-o glumă pe care nu o găsea prea amuzantă.

– Ce vrei să spui? întrebă, încăpățânat, James. Nu știi ce a ordonat generalul Eisenhower? „*Omorâți-i* pe nemți!" Da sau nu?

Căpitanul Ted Boemes, șeful unei secții din CIC[1], un bărbat scund, cu mâini delicate și ochelari fără rame, își scutură capul mare cu un aer mai degrabă supărat.

– Astea-s niște sloganuri primitive de luptă, James, așa că poți să le lași deoparte.

– Totuși, nimeni altul decât comandantul suprem al Forțelor Aliate din Europa este răspunzător de acest slogan – sau mai exact ordin. Așa că, ce facem acum – ucidem sau nu?

Căpitanul Boemes își scoase tacticos ochelarii cu lentile groase și privi de jur-împrejurul camerei, ca și cum ar fi căutat ajutor. Aceasta păru să-i obosească ochii, fiindcă clipi intens, apoi își trecu mâna stângă peste frunte. Dar chiar și fără ochelari putea să vadă foarte bine.

Boemes se uită semnificativ la colegii săi, adunați în jurul lui, în salonul vilei ce aparținuse unui industriaș. Atitudinea sa sugera o putere de rezistență aproape inepuizabilă. Totodată, reuși să le dea limpede de înțeles colegilor că nu era împotriva unui compromis satisfăcător.

---

[1] Counter Intelligence Corps – Serviciul Secret american (n. tr.).

În preajma lui se strânseseră vreo douăzeci de membri ai armatei americane, formând un grup pestriț, ce emana un aer amenințător, de oameni bine antrenați și brutali. Veneau din toate regiunile și colțurile Statelor Unite și împărtășeau o mare varietate de profesii și credințe, având în comun un singur lucru – faptul că vorbeau excelent limba germană.

– Treaba noastră, spuse căpitanul, încercând cu onestitate să minimalizeze un incident ce nu merita să fie luat în serios, nu are nimic de-a face cu violența. Noi nu suntem ucigași.

– Dacă prind vreun porc de nazist, preciză James, cu o nuanță de entuziasm aproape sportiv, mai ales în flagrant delict, îl omor. Vreau ca acest lucru să fie limpede. Dar generalul nu a ordonat: „*Omorâți-i* pe naziști!", ci „*Omorâți-i* pe nemți!"

– Nu suntem judecători, James, zise căpitanul, mișcându-și ușor mâinile în semn de dezaprobare, și cu siguranță că nu suntem și judecători, și călăi în același timp.

James, un om cu o bună-dispoziție imperturbabilă și debordând de forță, mormăi ceva nedeslușit, într-un mod care putea fi luat deopotrivă ca protest sau aprobare. Căpitanul consideră de cuviință s-o ia drept aprobare. „James ăsta", își zise în sinea lui, fără prea mare îngrijorare, „e un ucigaș; așa că va trebui să fie dublat de cineva care să acționeze ca o frână pentru el – misiunile lui o să ceară măsuri de securitate excepționale, dat fiind temperamentul său exploziv".

– Noi, cu toții, spuse căpitanul Boemes, hotărât să înainteze pas cu pas spre țintă, avem o legătură mai mare sau mai mică cu Germania.

– Sigur că da, vorbi James din nou. Părinții mei, de exemplu, au fost omorâți în bătaie în Germania – cu bastoane de cauciuc. Iar fratele meu a fost ars în cuptoare. Ori de câte ori îmi vorbește cineva despre germani, domnule căpitan, la asta mă gândesc – e tot ce mă leagă de poporul ăsta scârbos.

– James, începu Boemes, îngăduitor, trebuie să facem deosebire între nemți și naziști.

– Există vreuna, domnule căpitan? Și cum trebuie să procedăm, practic vorbind? Adulmecând? Sau făcând măsurători? Sau,

cumva, toți naziștii au zvastica imprimată pe fund? Am o socoteală de încheiat aici, domnule căpitan, și o s-o închei – nu vă faceți griji.

Boernes era ca un profesor neliniștit, căruia îi venea greu să se obișnuiască cu purtarea proastă a elevilor săi. Își acoperi din nou ochii cu mâna stângă. Ochelarii i se legănau în cea dreaptă, care atârna inertă pe lângă trup.

– Ce-aș putea răspunde la asta, James?

– Presupun că rudele dumneavoastră trăiesc, domnule căpitan! Iar asta vă dă voie să fiți împăciuitor fără prea mare efort.

– Hm! făcu Ted Boernes, simplu, și își puse ochelarii la loc. Hm, au murit toate.

James bombăni supărat. Căpitanul ăsta era un om prea neînsemnat pentru el, prea moale, prea indulgent. Era, desigur, eficient, un organizator talentat, un anchetator iscusit, un coordonator priceput – dar prea moale în privința singurului punct în jurul căruia se axau toate: era orice altceva decât un ucigaș.

– James, reluă Boernes, vorbind pe un ton dezarmant de prietenos, nu pot să discut cu tine în contradictoriu.

– N-ar avea nici un rost, domnule căpitan.

– Voi face apel doar la rațiunea ta, James. În următoarele câteva zile, poate chiar mâine, vom ajunge în sectorul care ne-a fost repartizat. Doi oameni din subordinea mea vor fi plasați în fiecare punct crucial. Munca ce le va reveni va fi enormă. O să fie atât de lucru, iar activitatea atât de variată și complicată, încât le va depăși de departe capacitatea.

– Atunci, cereți întăriri, domnule căpitan.

– Am și făcut-o, James, și am fost refuzat. Nu fiindcă cererea mea nu ar fi fost justificată în sine, ci din lipsă de oameni. Așa că va trebui să ne descurcăm singuri. Și unica metodă este aceea de a găsi niște nemți – nemți, nu naziști – care să ne ajute. Și trebuie să fie niște nemți care să accepte și, totodată, să fie capabili s-o facă. Pur și simplu nu există alternativă – așa că ai putea foarte bine să te obișnuiești cu ideea asta încă de-acum!

James se cufundă și mai mult în fotoliu. Pe fața sa prelungă apăru o expresie de mare nemulțumire. Își urcă picioarele pe masă

și își încrucișă brațele la piept, ca și cum i-ar fi fost greu să-și stăpânească pumnii. Întreaga lui atitudine demonstra clar că el unul considera orice continuare a discuției cu Boemes drept superfluă.

Căpitanul era perfect conștient de măsura la care fusese constrâns. Își înclină capul mare, privind în jos, la covorul gros de la picioarele lui, trase adânc aer în piept și, fără să-și înalțe ochii, apucă hârtiile aflate în fața lui, pe birou.

– Hotărârea a fost luată, spuse Ted Boemes. Am aici toate documentele despre sectorul 23, care corespunde aproximativ cu un sector administrativ german și care ne-a fost repartizat nouă. Eu voi fi în centru, iar tu, James, vei prelua comanda în același oraș; vei fi, bineînțeles, total independent față de mine, așa cum s-a prevăzut. Alături de tine, cu puteri egale, va fi James II.

– Totul a fost bine gândit! observă James I, cu grosolănie.

Arăta ca un boxer de categorie mijlocie în uniformă, clocotind de energie, și acum se răsuci și zâmbi spre un omuleț cu fața ca o lună plină, ce stătea, aproape timid, cu mâinile bine îngrijite încrucișate la piept, pe un scaun de lemn din spatele său. Acest individ, James II, învățător de meserie, era pentru el ultima picătură. Avea înfățișarea unui copil înainte de prima împărtășanie și isteț cât doi vânzători de mașini la un loc, dar cu greu ar fi fost omul potrivit să se joace cu batoane de dinamită, așa cum alții se joacă cu creioanele. Oricum, nu părea să fi putut provoca prea multe probleme. James I simți de pe-acum că, dintre cei doi, el era persoana care avea să se facă ascultată.

– În dosarele astea, spuse căpitanul, fără să ia în seamă remarca lui James I, veți găsi liste de nume, alături de tăieturi din ziare, buletine de informare și directive generale. Veți mai găsi, de asemenea, copii după ordinele administrative și de partid. Tot aici există și o serie de repertoare cu adrese.

Boemes le împărți colegilor diferitele sectoare, strigând câte un număr și aruncând apoi câte un dosar persoanei respective. Făcu toate astea în mare viteză și fără urmă de solemnitate, aproape ca și cum ar fi împărțit rația de pâine, încât treaba se termină în câteva minute. Suprafața lustruită a mesei de conferințe

la care stătea căpitanul era acum goală, cu excepția unui teanc de documente.

– Această parte a muncii noastre, afirmă Boernes, devenind extrem de practic, pe care mi-ar plăcea s-o numesc sectorul civil, mi se pare că prezintă relativ puține dificultăți. E ușor de înțeles ce obiective avem de îndeplinit și nu e greu să aducem anumite corecturi, dacă va fi nevoie. Îmi închipui că adevăratele complicații se vor ivi atunci când vom avea de cernut rămășițele Wehrmachtului, adică acele elemente care au fost împrăștiate, care s-au dat la fund și cele care s-au predat pe grupuri. Pentru asemenea cazuri veți primi însă instrucțiuni speciale când va sosi momentul.

Pe uniformele maro-gălbui deschis ale americanilor nu exista nici un însemn de grad, dar monotonia fusese risipită de marea varietate a cămășilor colorate, a cravatelor și a batistelor. Oamenii își luară acum dosarele, le deschiseră și începură să examineze documentele. Înainte de toate, cercetară harta ce se afla deasupra și pe care noul lor sector de operații era desenat cu acuratețe prin hașuri fine, de culoare roșie. Pentru ei, harta reprezenta ordinul de-a trece la acțiune.

– Iar asta, spuse Boernes, aruncându-i ultimul teanc de documente lui James I, este nuca pe care trebuie s-o spargeți. Să sperăm că n-o să vă rupeți dinții – deși, din câte îmi pot da seama, știți să mușcați zdravăn și aveți o digestie excelentă.

James II se ridică liniștit în picioare, își luă scaunul și-l împinse lângă James I, apoi se așeză în spatele său și, aplecându-și spre el chipul copilăresc, spuse:

– Să-i dăm drumul, Colega!

James rânji încruntat, rupse plicul din două gesturi impetuoase și trase afară harta.

– Dumnezeu știe ce soi de cloacă o mai fi și asta! zise el. Un lucru e însă sigur: o s-o asanăm noi, ce zici, Pastore?

– Vom vedea, Colega, răspunse James II, cu o sfială aproape feciorelnică.

Aflară în scurt timp din documente că noul lor sector de operații era un orășel de circa treizeci de mii de locuitori, care includea două cazărmi, o hidrocentrală și câteva lagăre de munci-

tori străini, formați din prizonieri și soldați. Singura unitate militară o constituia un batalion de artilerie de rezervă. Exista și un centru de comandament local. Birourile de partid erau alcătuite din organizațiile regională și locală, împreună cu enormele formațiuni auxiliare reprezentate de Tineretul Hitlerist, Femeile Național-Socialiste, SA și altele. Orașul nu suferise multe raiduri aeriene. Existau probabil câteva formațiuni Volkssturm – miliția paramilitară instituită la sfârșitul războiului, în care erau înrolați toți cetățenii germani valizi între paisprezece și șaizeci și cinci de ani – și, prin urmare, o oarecare posibilitate de rezistență. Ultimul scrutin indica un procent de 97,2 la sută.

– Treaba e ca și făcută, ce zici, Pastore?

– Să sperăm, Colega, spuse James II, zâmbind liniștit.

– Să-i dăm drumul! repetă Oberstul Hauk, și făcu un semn din cap către Majorul Hinrichsen, după care se rezemă ușor de trunchiul unui mesteacăn. Părea să suporte calm povara blândeții aerului primăvăratic, după cel cazon.

Masivul Major Hinrichsen își duse mâna la chipiu cu o oarecare solemnitate, după care, cu un pas soldățesc ferm, se îndreptă spre oamenii săi, care așteptau în tăcere. Hinrichsen mai aruncă o privire asupra terenului: în stânga se întindea un crâng, în dreapta se afla un deal acoperit de tufișuri, iar în față o pajiște întinsă, ce oferea teren deschis pentru focul de artilerie; dincolo de ea, la o distanță de vreo mie de metri, era intersecția, unde se aflau două tancuri americane care constituiau obiectivul lor.

– Gata pentru măcel, Herr Major? întrebă o voce limpede, în spatele său. Ne apucăm să facem pe nebunii?

Majorul cel gras, preocupat să-și îndese în centiron grenade de mână, își înălță capul și-i aruncă o privire indignată. Înapoia lui stătea Leutnantul Asch de la Artilerie, ținând în mână casca de oțel și automatul și arătând ca unul care își prezintă politicos omagiile.

– Ce-i? întrebă Hinrichsen, supărat.

Nu-i făcea nici o plăcere să-l vadă pe tânăr. Meseria de soldat, gândi el, ar trebui luată în serios.

– Ce cauți aici?

– Am venit să vă țin de urât, Herr Major, spuse Leutnantul Asch, amabil, pentru ca plimbarea să nu vi se pară prea plictisitoare.

– Și cu bateria dumitale ce faci, Herr Leutnant?

– Nu e nevoie de mine ca să tragă drept la țintă.

– E-n regulă atunci, zise Hinrichsen, încruntat. O să vedem cât îți trebuie s-o iei la sănătoasa.

Și zicând acestea, își mai strânse cu o gaură curelușa căștii de oțel.

– Gata? întrebă Oberstul cu tonul cuiva care nu vrea decât să înceapă o partidă de pocher.

– Gata! strigă Hinrichsen, vârându-și automatul sub braț.

Își trecu mâna peste grenadele din centiron și își potrivi în grabă înclinația căștii de pe cap.

Majorul se mai uită o dată în spate. Lângă Oberstul Hauk, la numai doi pași în urmă, stătea Oberleutnantul Greifer, frământându-și mâinile mari. Îndărătul său se afla o mașină ticsită cu bagaje. La câțiva metri mai în spate, Obergefreiterul Kowalski ședea pe vine, căscând, în fața unei motociclete. Ceilalți o sută de oameni, sau pe-aproape, din unitatea sa așteptau nemișcați și tăcuți, pregătiți de acțiune, cu umerii încovoiați sub greutatea echipamentului. Era ca și cum războiul și-ar fi strâns rândurile, pentru a putea fi pictat sau fotografiat.

Oberleutnantul Greifer își ridică pistolul de semnalizare și trase, trimițând în aer o dâră lungă și subțire de fum. Cam în aceeași clipă, două mortiere deschiseră focul în dreapta. Ciuperci de noroi și de fum se înălțară pe loc, în intersecție.

Obergefreiterul Kowalski își înăbuși un căscat, ridică mâna dreaptă și desfăcu două degete în formă de „V". Asch înclină din cap spre el, după care își îndesă pe cap, neglijent, casca, își armă automatul și luă poziție, gata de luptă, în spatele lui Hinrichsen.

– Ați promis foc de mitraliere grele, Herr Major, spuse Asch, dar se pare că s-au topit în văzduh. Nu văd nici un foc de pușcă-mitralieră. Sau credeți că urechile noastre au ceva, Herr Major?

– Dar cu blestematele dumitale de tunuri ce se aude, Herr Leutnant?

– Vor trage de îndată ce tancurile se vor urni spre noi, nu înainte. Dar măcar ele există.

– Mai ține-ți gura aia spurcată, rosti, grosolan, Majorul. Doar nu vrei să spui acum că Oberstul...

– Vom afla cu siguranță cel târziu într-un sfert de oră, Herr Major. Dar, de vreme ce m-ați întrebat, de ce n-ar putea fi uneori și Oberstul un porc, la fel ca oricare altul?

– Dar nu te-am întrebat nimic!

Plin de indignare, Majorul cel gras scoase un fornăit. Individul ăsta, gândi el, înfuriat, încerca să se atingă de onoarea lui de soldat, de onoarea lui de soldat al Reichului. O să-i arate el! Exista, totuși, un lucru în favoarea sa: nu părea un laș – sau cel puțin deocamdată.

– Haideți! strigă Hinrichsen. Înainte! Înainte!

Majorul mătăhălos se năpusti primul. Capul uriaș i se înfundase între umerii masivi, iar în mâna dreaptă i se bălăbănea automatul. Asch porni după el.

Oamenii își urmară Majorul, care mergea legănându-se în fruntea lor, ca un elefant care simte apa în apropiere, străduindu-se să-l ajungă. Picioarele istovite de cinci ani de război pustiitor se mișcau mecanic, purtându-i de la sine înainte. Ochii le erau ca lipiți de răscrucea drumurilor.

Se înălțară noi explozii de mortiere. Americanii, care se așezaseră fără grijă pe marginea drumului, fuseseră luați prin surprindere și, recăpătându-și la iuțeală prezența de spirit, se repeziră alandala să se adăpostească. Dintre cei care încercară să se cațere în tancurile ale căror motoare huruiau, doi primiră lovitura în plin: unul căzu peste șenile, de parcă ar fi fost retezat de un topor, iar celălalt, măturat de pe una dintre turele, ateriză cât colo.

Hinrichsen mări pasul. Gâfâia și mai tare acum, respirând pe gură. Leutnantul Asch îi strigă de lângă el:

– Americanii tot nu par să se urnească, Herr Major.

– O s-o facă, icni, convins, grăsanul, continuând să alerge liniștit.

– Măcar de-am avea sprijinul de foc promis de Oberst...

– Ducă-se naibii! făcu Hinrichsen, gâfâind. Am ajuns deja la jumătatea drumului.

O ploaie de gloanțe se abătu, șuierând, asupra lor. Mitralierele de la intersecție lătrau înspre ei.

– Adăpostiți-vă! urlă Hinrichsen, lăsându-se el însuși să cadă greoi la pământ.

Soldații se trântiră pe jos, făcându-se una cu solul umed. O rafală de mitralieră reteză iarba din fața lor, iar suflul călduț le lovi fețele înfierbântate. La intersecție părea să se fi pus în mișcare un mușuroi uriaș de furnici.

– Nu primim nici un sprijin de foc, spuse Asch, din spatele lui Hinrichsen, unde zăcea întins. Oberstul ne-a dus cu preșul!

Hinrichsen închise ochii o clipă, de parcă ar fi fost orbit de o lumină puternică, apoi se ridică puțin de la pământ și-l privi pe Asch drept în ochi.

– Asemenea lucruri nu se întâmplă în Wehrmachtul german, Herr Leutnant, spuse el.

– S-au întâmplat mereu, replică Asch, brutal, dar abia acum au început să se vadă.

– Foc în plin! urlă Hinrichsen la oamenii lui, după ce îl privise pe Leutnant, ca și cum l-ar fi văzut pe diavol. Înainte, spre intersecție! Puneți la bătaie tot ce aveți!

Zăcând la pământ ca o buturugă enormă, Hinrichsen se uita acum în direcția inamicului, strângând din dinți. Focul împrăștiat al americanilor îl enerva. „Tipii ăștia de-acolo nu aleg nici o țintă și nu stabilesc nici un unghi de tragere; doar își golesc încărcătoarele unul după altul, fără nici o pauză. Încă unul și încă unul. Nu au nici o metodă. E imposibil să poți face ceva în condițiile astea, sau să încerci să ripostezi. Oamenii ăștia-s niște proști, niște amatori – habar n-au cum se duce un război sau o luptă."

– Se poartă de parcă ar fi la bâlci, nu pe un câmp de luptă, spuse Majorul, pufnind.

– Sângele curge la fel, indiferent dacă țin sau nu seama de regulile tale afurisite.

– Flancul stâng – înainte cu o sută de metri! urlă Hinrichsen. Să fie acoperit de mitralierele din dreapta!

– Nu mai e muniție! strigă un soldat.

– E un abator, gata! spuse Asch. O să fim transformați în tocătură de cârnați, iar Oberstul o să culeagă roadele.

Silueta grasă și îndesată a lui Hinrichsen se înălță brusc de jos și se năpusti, înaintând într-un șir de salturi sălbatice și ametitoare. Era singur în spațiul expus, cu desăvârșire singur, ca un animal preistoric uriaș atacându-și vânătorii.

Când Majorul se repezi la atac ca un posedat, Asch îl privi câteva clipe uluit, deși nu fără admirație, apoi sări și el în picioare și o luă la goană pe urmele lui. La rândul lor, soldații se ridicară de la pământ, de parcă Majorul ar fi exercitat o atracție irezistibilă asupra a tot ce se mai putea mișca, trăgându-i după el.

Înainte! Hinrichsen se simțea ca împins din spate de o mână enormă și viguroasă, ca și cum ar fi purtat drapelul Reichului, iar comandantul suprem l-ar fi urmărit cu privirea, dând aprobativ din cap. Inima sa de soldat bătrân bătea sălbatic în coastele acoperite de colaci de grăsime, iar sudoarea îi curgea șiroaie pe chipu-i puhav. Vru să strige tare: „Pentru Germania! Pentru Führer! Pentru Reich!", dar nu izbuti. Nu mai avea suflu.

Se mai poticni câțiva pași, apoi se opri, gâfâind, și atunci i se păru că întreaga priveliște îl izbește drept în frunte, înălțându-se spre tavan, ca o piesă de decor dintr-un teatru. Simți între buze gustul jilav al pământului; căzuse.

– Înainte! Înainte! horcăi el.

Câțiva soldați îl depășiră, avansând încovoiați în salturi, în zigzag. Unul se opri brusc, din plină goană, chiar alături de Hinrichsen, ca și cum s-ar fi izbit de-un zid și ar fi rămas înțepenit acolo.

– Ce s-a întâmplat? strigă Hinrichsen.

Un șuvoi de sânge țâșni din gâtul soldatului, ca apa dintr-un furtun de stropit florile, într-un jet puternic și scurt. Apoi, soldatul se prăvăli, căzând peste Major și împroșcându-i uniforma cu sânge roșu, vâscos.

– O arteră! exclamă Asch. S-a zis cu el!

– Înainte! Înainte! strigă Hinrichsen.

– Stai întins! Nu te mișca! urlă Asch de lângă Major.

Acesta încerca să se ridice în picioare, dar Leutnantul îl trase la loc.

– Tancurile vor intra acum în bătaia tunurilor, spuse Asch. Trebuie să le lăsăm teren deschis ca să tragă.

Shermanurile americanilor se urniră încet și se îndreptau acum spre infanteriștii germani. Bateria lui Asch, care ocupa poziție la liziera pădurii, deschise focul. Primul tanc explodă la cea de-a douăsprezecea lovitură și luă foc, iar următorul se întoarse, lovit rău, după cea de-a optsprezecea, și dispăru dincolo de răscruce.

– Încă două sute de metri! spuse, printre gâfâituri, Hinrichsen, din spatele lui Asch. O să reușim!

– Am avut pierderi, observă Leutnantul. Cel puțin douăzeci de oameni.

– Dar vom reuși, insistă Majorul, horcăind, încăpățânat ca un catâr. Apoi, cu fața schimonosită, strigă: Înainte! Înainte! Înainte!

Soldații treceau pe lângă el ca niște automate. Unul se împiedică din fugă și căzu cu fața înainte, într-o trombă de nisip. Altuia îi smulse fața o rafală de mitralieră, iar creierul spulberat îi împroșcă pe cei care alergau în urma lui. Un al treilea își azvârli brusc pușca, de parcă ar fi început să-l frigă, își apăsă pântecele cu mâna și se prăbuși la pământ, zvârcolindu-se.

– Am reușit! urlă Hinrichsen. Am reușit!

Se prăvăli cu capul înainte, într-un șanț de lângă intersecție, ca și cum s-ar fi aruncat în apă rece, și rămase acolo câteva clipe, ca buimăcit, aproape fără cunoștință. Cei care supraviețuiseră se târâră până la el și se strânseră în jurul lui.

– Răscrucea e liberă! gemu Majorul pentru sine, fericit.

– N-o să fiți în stare s-o păstrați, spuse Leutnantul Asch. Americanii se pregătesc de contraatac.

– Păstrați poziția! ordonă imediat Hinrichsen. Două grupe pe dealul din dreapta. Mitralierele la mine, în șanț. Două grupe cu foc de acoperire în stânga.

– Iar la intersecție, adăugă Leutnantul Asch, cale liberă pentru cei care ne-au dus de nas.

Hinrichsen privi uluit mașina Oberstului Hauk, care, condusă de mâinile enorme ale Oberleutnantului Greifer, se îndrepta huruind spre răscruce. În ochii lui Hinrichsen, larg deschiși și licărind de febră, stinși de oboseală, se ivi o expresie de neajutorare copilărească. Majorul deschise gura să vorbească, dar nu putu scoate un sunet.

Mașina Oberstului venea legănându-se și vuind spre intersecție. Hauk stătea în față, cu figura impasibilă, parcă ar fi mers la popota Offizierilor să ia prânzul. Hinrichsen se repezi la el să-i dea raportul, dar, fără ca măcar să-i arunce o privire, Hauk îl îndepărtă cu un gest.

Greifer îi strigă pe un ton cordial:

– Ați făcut o treabă bună! Țineți-o tot așa! Ne întoarcem într-o clipă, cu întăriri!

Și mașina se îndepărtă huruind, cu motorul ambalat din ce în ce mai tare. Motocicleta pârâi în spatele ei, încălecată de Kowalski, încruntat și aplecat peste ghidon, ca și cum ar fi stat pe closet. Dar Hinrichsen nici măcar nu-l observă; continua să se uite întruna după mașina Oberstului. Un nor de praf galben-cenușiu se înălță în urma ei, acoperind cerul pe care strălucea soarele călduț de primăvară.

– V-ați prins acum, Herr Major Hinrichsen? întrebă Leutnantul. Oberstul spală putina.

– Un Oberst al Reichului nu spală putina niciodată, răspunse Majorul, aproape în șoaptă.

O clipă mai târziu, păru că i se scurge din trup și ultima picătură de energie. Hinrichsen se lăsă să alunece acolo unde se afla, căzând pe fundul său gras, și rămase nemișcat. Pârâiașe de sudoare se scurgeau pe fața-i mânjită, acoperind lacrimile pe care le vărsa involuntar.

– Trebuie să evacuăm intersecția, spuse Leutnantul Asch. Americanii se vor întoarce cu întăriri.

– Asta nu se poate întâmpla în Germania, zise Hinrichsen, aproape pentru sine.

Zăcea zdrobit, ca un bătrân silit să-și vadă cuprinsă de flăcări casa, pentru care trudise o viață întreagă.

– Dați ordinul de evacuare a intersecției. Am avut destule pierderi.

– Porcul! rosti Hinrichsen, înăbușit. Porc împuțit! Ne lasă aici să ne vărsăm sângele și fuge. Apoi, îl apucă pe Asch de tunică cu ambele mâini, care-i tremurau de slăbiciune, și strigă: Așacevanu poate fi adevărat, Herr Leutnant!

– E cât se poate de adevărat: și-a părăsit oamenii, lăsându-i să-și dea viața, pentru ca el să poată fugi liniștit. Dar n-o să scape. Nu-l putem lăsa să scape. O să-l găsesc! Și atunci, unul dintre noi doi o să o mierlească.

– În vremuri ca ale noastre, răcni Hauptmannul Schulz cu glasul său pătrunzător de cazarmă, vremuri hotărâtoare pentru istorie, trebuie să ne arătăm cu toții demni de sacrificiile făcute pentru Marea Germanie.

Lăsă în jos o clipă hârtia din care citea și își înălță chipul ascuțit, aruncând o privire soldaților aliniați înaintea lui. În fața ochilor îi apăru o gloată cenușie și impersonală, care nu păstra nimic din hotărârea și însuflețirea ce ar fi trebuit s-o anime, și nici măcar vreun semn de respect necondiționat pentru un Offizier superior, așa cum s-ar fi așteptat. Acest amănunt îl supăra cel mai rău.

– Cauza noastră, citi el mai departe, în timp ce ochii săi mici de porc mistreț clipiră neliniștiți, este, fără îndoială, măreață, unică și nobilă. Toți cei care au fost aleși de Providență să-și ajute patria mult iubită în acest ceas cumplit de greu, în care ea are nevoie de ei, nu ar trebui să uite asta.

Schulz privi din nou în sus, și mai șovăielnic. Se uită peste iarba călcată în picioare ce acoperea solul din incinta cazărmii și spre soldații aliniați pentru a asculta discursul de rămas-bun al comandantului lor, care le încheia astfel instrucția. Parcă ar fi vorbit la pereți. Oamenii nu-i băgau în seamă vorbele, așa cum era îndrituit să se aștepte, așa cum se obișnuise totdeauna în asemenea ocazii și așa cum prevedeau efectiv regulamentele. Soldații priveau, pur și simplu, prin el.

– Așadar, să înălțăm drapelul, reluă Schulz, simțindu-se cât se poate de nesigur, împărțit între sentimentul de șoc, indignare și dispreț, și să-l urmăm atâta vreme cât ne mai rămâne în vene un strop de onoare. Victoria Finală va fi a noastră, pentru că trebuie să fie a noastră!

Mulți dintre soldați stăteau acolo, privind drept înainte, posomorâți, apatici și indiferenți. Doar în stânga, mai în spate, se aflau niște copii de școală în uniformă, în ai căror ochi, ațintiți asupra Hauptmannului, străluceau credința și convingerea.

Înfuriat de lipsa generală de entuziasm, Schulz împături hârtia pe care precedentul comandant i-o lăsase înainte de a pleca la băi și, în grabă, dar totuși cu o anumită solemnitate, îi făcu pe soldați să strige de trei ori urale în cinstea iubitului lor Führer, a poporului german și a Reichului. Apoi se făcu nevăzut. Și, în adâncul inimii lui de soldat, simțea bucuria că nu va trebui să-i mai vadă vreodată pe oamenii ăștia – niște creaturi pe jumătate soldați, care acum se găseau pe punctul de a fi trimiși undeva pe front. Îl făceau să se simtă revoltat, deoarece el unul era soldat până în măduva oaselor. Cât despre copiii în uniformă, era o rușine ca un potențial militar de asemenea calitate să fie trimis la luptă neinstruit.

Era ora prânzului, dar n-avea poftă de mâncare. De altfel, acum n-avea chef de nimic. Se săturase, într-adevăr, de toate. Întreaga lume trosnea din încheieturi, prăbușindu-se, iar mândria lui militară și simțul datoriei nu-și mai aveau rostul. Rămase minute în șir la birou, meditând la această evoluție extrem de tulburătoare. Își sprijini capul pe mâinile încrucișate, cât pe-aci să aținească.

Secretarul unu, Gefreiterul Stamm, era destul de îndrăzneț pentru a-l deranja, intrând în birou cu un zel prefăcut și ținând câte o listă în fiecare mână.

– Nu cumva e o greșeală? își permise el să întrebe.

– Ce fel de greșeală? se revoltă Schulz, enervat. M-ai văzut făcând vreodată greșeli?

– Vreau să spun, punctul numărul 34 de pe lista de mărfuri, spuse Gefreiterul Stamm, într-un stil metodic de afaceri, punând listele pe birou, în fața lui Schulz, cu un gest ostentativ.

Schulz se aplecă spre ele, căscând de-i trosneau fălcile, fără să-și ducă mâna la gură. Hârtia din fața lui era „Lista de bunuri depozitate în prezent în incinta comandamentului. Planul de împărțire pregătit în vederea evoluției din ce în ce mai critice a situației".

– Ei, și ce-i cu asta? întrebă, iritat, Schulz. Unde vezi greșeala? E perfect formulat, nu crezi?

– Într-adevăr, Herr Hauptmann. Dar e vorba de punctul 34.

Hauptmannul avu suficientă bunăvoință pentru a examina mai îndeaproape acest deosebit punct 34 și citi: „3 lăzi cu diverse bunuri, dimensiuni 90 x 60 x 60 cm, depozitate cu aprobarea lui Schulz." După care urmau adresa exactă, data depozitării și ștampilele de identificare a lăzilor. „Observații: spațiul de depozitare liber, în consecință rechiziționat spre folosul statului, în conformitate cu legea adecvată."

– Bine, găgăuță, spuse Hauptmannul, furios, fără să se simtă defel insultat, totul e în ordine, nu ți se pare? Sau îți închipui că i le voi șterpeli de sub nas Stabzahlmeisterului ăstuia?

Firește că asta credea Gefreiterul Stamm. Îl știa pe Schulz, cunoștea situația generală și ce prilej favorabil oferea aceasta. Se grăbi să facă însă o demonstrație meșteșugită și oportună a încrederii pe care o avea în Hauptmann, zicând:

– Nu, Herr Hauptmann, desigur că nu.

– Bine, mai e și altceva?

– Problema cu Volkssturm...

– Nu mă interesează, Stamm! Ce legătură are circul ăsta cu mine?

– Șeful de partid local...

– Nici el nu are nimic de-a face cu mine! Doar nu sunt membru de partid.

„E-n regulă atunci", își zise Stamm liniștit, „dacă nu te interesează, înseamnă că nu te interesează. Pentru mine e totuna". Și se răsuci pe călcâie, pregătindu-se să iasă domol din cameră, pășind legănat, ca un marinar.

– Stamm, îl strigă din urmă Hauptmannul, cum te simți? Încă nu ești obosit de război?

– Eram obosit de el încă înainte de a începe.

Vădit șocat, Schulz tresări scurt, dar își reveni imediat, recăpătându-și stăpânirea de sine caracteristică în momente delicate ca acesta. Dovedindu-se încă o dată la înălțimea situației, se hotărî să treacă peste observația Gefreiterului, care, în condiții normale, putea fi considerată defetistă.

– Bine, spuse el, în cazul ăsta îți voi întocmi actele de demobilizare.

– Pot să mai stau două-trei zile, câte au mai rămas, declară Stamm, zicându-și: „Ei, asta-i bună! A devenit omenos la spartul târgului, sau vrea să scape de mine? E de presupus că știu prea multe și asta-l deranjează. Dar, de fapt, ce naiba știu?"

– Ești însurat?

– Nu, Herr Hauptmann.

– Părinți ai?

– Da, dar acum sunt în Rusia – în Silezia.

– Dar o fată ai?

– Mai multe, Herr Hauptmann.

– Ei, atunci asta e. Du-te și stabilește-te la vreuna dintre ele. Pregătește-ți ordinul de lăsare la vatră să ți-l semnez, după care, șterge-o! Ce mai aștepți? Te așteaptă distracția. Ei, ce zici, funcționărașule? Așa-i că ți-am făcut o mică surpriză?

– Cu siguranță, Herr Hauptmann.

– Credeai că sunt războiul întruchipat? Te-ai înșelat, amice. Nu mai e nici un război. În război sunt trimiși soldați, nu spălătorese și copii înarmați, iar o șleahtă de femei de serviciu și handicapați cu platfus nu are nevoie de un Offizier care să-i comande. Ai înțeles? Atunci, e bine. Șterge-o urgent! Fă-ți bagajele. Lista de mărfuri, firește, o vei lăsa aici.

– Bineînțeles, spuse Gefreiterul Stamm, pricepând cum stătea treaba. „Schulz ăsta e isteț foc", își zise el. „Vede limpede încotro merge războiul și e hotărât să nu fie luat pe nepregătite".

Numai ei doi știau despre această listă de mărfuri. Ca metodă de a-și acoperi urmele, stratagema lui Schultz era aproape genială. Dacă i-ar fi trecut cuiva prin minte, în ceasul al doisprezecelea, să-l acuze pe Schulz de vreo acțiune pe piața neagră – ceea ce, în

mod normal, constituia o problemă de competența Curții Marțiale –, el nu avea decât să scoată din buzunar lista oficială, care era semnată, ștampilată, fără ascunzișuri. Și – ceea ce era mult mai important – oficială! Departe de-a fi un negustor al bursei negre, el își pusese, doar din mărinimie, o parte din propriul său spațiu de depozitare la dispoziția statului. Totul pentru Marea Germanie – până și pivnița.

– Ce te holbezi așa la mine, nătărăule?

– Mi-e pur și simplu greu să mă despart de dumneavoastră, Herr Hauptmann.

– Ieși de-aici! strigă Schulz.

Și, lăsându-și din nou capul pe brațe, închise ochișorii porcini și începu să chibzuiască la modalitatea de a găsi pe cineva care să-i preia funcția de comandant.

„Sunt atâția ani de când fac munca a cel puțin trei Offizieri de stat-major", își zise el, „dar tot nu am ajuns Major. Nu-i de mirare că nu mai am chef de nimic".

– Ăsta-i orașul unde am servit ca soldat înainte de război, spuse Hauptmannul Wedelmann, cu un gest larg al mâinii, ca un fermier care își arată cuiva pământurile.

– E un oraș frumos, îl asigură Magda.

Wedelmann aprobă cu un semn din cap, examinând cu un ochi critic piața în care se aflau. Peste tot zăceau vechituri și gunoaie: hârtii, bucăți de scânduri, un bidon gol de benzină, un morman de fier vechi. și, risipite ici-colo, afișe sforăitoare despre Victoria Finală. Câteva vehicule militare prăfuite, aparținând Wehrmachtului, stăteau acolo, stinghere și părăsite; unul dintre ele arăta de parcă măruntaiele i-ar fi atârnat în afară – fusese jefuit temeinic. Nimeni nu-i băgă în seamă pe nou-sosiți – fiecare părea ocupat până peste cap cu propriile-i treburi.

– Eram Leutnant pe-atunci, continuă Wedelmann. Cunosc fiecare stradă și cârciumă din împrejurimi. Și sunt destui care își mai amintesc de mine, poate că unii chiar o să ne poată ajuta.

– Sigur, zise Magda, privindu-l încrezătoare, ca de obicei, gata să-l urmeze oriunde s-ar fi dus.

– O să vedem, spuse Wedelmann, dar nu trebuie să fii prea optimistă. A trecut mult timp de-atunci. S-ar putea foarte bine să fim dezamăgiți.

Wedelmann își lăsă mâna într-a ei și o privi cu tandrețe.

– E ciudat, constată el, mirat de ceea ce simțea. Totul se apropie de sfârșit, iar noi suntem abia la început. Și mai bizar mi se pare faptul că mă gândesc din ce în ce mai mult la acest început al nostru și absolut deloc la ceea ce e pe cale să se încheie.

– Multe lucruri sunt foarte triste, și totuși eu nu mă simt nefericită.

Wedelmann îi strânse puternic mâna, și în clipa aceea avu senzația că ar fi fost singur pe lume, numai cu Magda, ca și cum cei cinci ani amari petrecuți în uniformă nu ar mai fi existat, și nici anii dezolanți ce-i așteptau, ca și cum nu ar fi fost niciodată disperat, singur sau speriat. Nici măcar vuietul înăbușit al unui camion greu ce înainta în viteză, cu un soldat beat agățat la spate, vorbind dezlânat, scuipând și gesticulând, nu reuși să-l tulbure. Wedelmann repetă încet ceea ce spusese Magda cu o clipă în urmă:

– Nu mă simt deloc nefericit.

Apoi, Wedelmann se desprinse de ea, cu nespusă grijă, de parcă s-ar fi dezlipit de cineva adormit, și, aproape automat, își aranjă uniforma.

– Așteaptă-mă aici, spuse Wedelmann, mă duc la proprietarul cafenelei, pe care-l cunosc. Dacă e cineva care ne poate ajuta, atunci poate că el e acela.

Café Asch – localul de mâna-ntâi din piață, care oferea concerte sâmbăta și duminica și livrări la domiciliu – era închisă. Wedelmann răsuci zadarnic clanța. Privi în sus, dar ferestrele erau închise, iar draperiile trase. Căută ușa laterală, o găsi fără greutate și sună de câteva ori. După o vreme, își făcu apariția o femeie care o întredeschise, privindu-l pe Hauptmann din cap până-n picioare, suspicioasă și fără să spună nimic.

– Îl caut pe domnul Asch, proprietarul cafenelei, rosti Wedelmann, politicos.

– Pentru ce? întrebă femeia. Ați venit să-l arestați?

– Aș vrea să vorbesc cu el.

– Despre ce?

– E acasă sau nu? întrebă Wedelmann, întrucâtva nerăbdător. Am venit într-o problemă personală. Unde îl pot găsi?

– Nu mai e aici, spuse femeia. A plecat și nu se mai întoarce.

Și, zicând acestea, îi trânti ușa în față lui Wedelmann.

Hauptmannul privi surprins ușa de lemn masiv, uzat, apoi, supărat, dar nu și descurajat, clătină din cap și se îndepărtă încet. Ajuns în mijlocul străzii, se uită din nou în sus, spre ferestrele apartamentului lui Asch.

Una dintre ele se deschise brusc, și bătrânul Asch aruncă o privire rapidă în dreapta și în stânga, pe strada pustie, de parcă s-ar fi temut, apoi îi făcu semn lui Wedelmann:

– Tu ești! strigă el cu un glas înăbușit. Vino sus!

Wedelmann se întoarse la ușă și așteptă răbdător. După câteva minute, o deschise chiar bătrânul Asch în persoană.

– Intră, zise el, oarecum grăbit. Doar știi că aici ești ca și acasă.

Cei doi își strânseră scurt mâinile, iar Asch îl trase fără întârziere pe oaspete în vestibul, după care închise ușa, răsucind cheia de două ori, și trase zăvorul.

– Așa, spuse el, apăsat. Acum nu mai putem fi deranjați.

– Ce se petrece? întrebă Wedelmann. De ce te zăvorăști?

– Pentru ca nimeni să nu poată intra să mă înhațe, răspunse Asch, făcându-i cu ochiul. Casa mea a ajuns fortăreața mea. Timpurile sunt grele și încartiruirea începe să fie o problemă de viață și de moarte.

Îl duse pe Wedelmann sus, în așa-zisul salon, îl invită să ia loc, după care se așeză în fața lui și-l întrebă curios:

– Ei, cum mai merge războiul? Ești în avangardă?

– Fiul dumneavoastră, spuse Hauptmannul Wedelmann, se află acum cam la vreo optzeci de kilometri.

– Atunci, înseamnă că o să fie în curând aici, zise bătrânul Asch, bucuros. Am făcut pregătiri pentru orice eventualitate, așa cum se cuvine.

– Bateria lui e încercuită de americani.

– Atunci, înseamnă că o să mai întârzie, constată Asch, cu un optimism nezdruncinat, frecându-și mâinile trandafirii de patiser și manifestându-și astfel mândria pe care o simțea față de progenitura sa. La urma urmei, e fiul tatălui său.

– Sper ca și dumneavoastră, spuse Wedelmann, politicos, că totul va fi bine. Și, așa cum îl cunosc pe fiul dumneavoastră, și eu cred că o să se descurce.

– Dar tu, Herr Hauptmann? Ce ai de gând să faci pentru Victoria Finală?

– Am încetat să mai fiu Hauptmann, făcu Wedelmann, de parcă ar fi anunțat vreun eveniment zguduitor pentru întreaga lume. Am în buzunar actele de lăsare la vatră, semnate de Generalul Luschke.

– Măi, măi, măi! exclamă proprietarul cafenelei, sincer uimit. Tocmai tu dintre toți! Și cum de-i poți face așa ceva Führerului tău?

– Din câte știu, nu mai există nici un Führer, rosti Wedelmann cu amărăciune. Oricum, aș fi vrut să mă duc să lupt, dar Generalul nu mai avea nevoie de mine.

Bătrânul Asch se lăsă pe spătarul scaunului, dus pe gânduri. Ochii lui pătrunzători de negustor erau ațintiți asupra oaspetelui.

– Generalul Luschke ăsta, spuse, cu un anumit respect în glas, pare să cunoască situația.

– Nu mi-a fost prea ușor, în ceea ce mă privește, îl asigură Wedelmann. Însă lucrul e făcut și acum caut un loc unde să mă stabilesc, niște haine civile și apoi vreau să mă însor.

– Sper că ți-ai găsit o logodnică!

– Da, mi-am găsit, dar nu și haine civile și nici unde să stau.

– Pot să ți le dau eu.

– O să-mi dați haine civile?

– Și un loc unde să stai – cu condiția să locuiești la mine, împreună cu logodnica. Mai am câteva camere goale: cea a fiului și cea a fiicei mele, de exemplu. Iar câțiva civili în jur n-o să mă deranjeze. Dar trebuie să fie civili adevărați.

– Mulțumesc, spuse Wedelmann, încântat.

– Sper, zise Asch, gânditor, aidoma unui pescar experimentat care își aruncă năvodul la mare distanță, că o să-ți menții relațiile cu acest General Luschke – relații exclusiv personale, bineînțeles.

– Exclusiv personale, firește. Îl respect mult.

– Bine, spuse bătrânul Asch, preocupat încă de planuri temerare de viitor. S-ar putea să ne fie de folos. Generalul ăsta a avut de-a face cu complotul din 20 iulie, dacă nu mă înșel?

– A fost arestat și interogat, dar era nevinovat.

– După informațiile mele, nu s-a putut dovedi nimic împotriva lui, spuse Asch, corectându-l cu blândețe. Dar să lăsăm asta, deocamdată. Când te muți?

– Imediat, dacă nu vă deranjează. Logodnica mea mă așteaptă jos, în piață. Și vrem să ne căsătorim cât mai curând cu putință – de preferință, chiar astăzi, chiar acum, dacă nu apar piedici.

– Cine ar putea să vă pună vreo piedică?

– Partidul, de pildă.

– Aș! Tipii ăștia sunt încântați să-i cruțe pe oameni de probleme, zilele astea. Fac orice li se cere, cu condiția să nu îi afecteze în vreun fel. Pe deasupra, șeful local îmi este obligat și, la primul semn, stă drepți în fața mea.

– Sunteți încă în relații amicale cu oamenii ăștia din partid? întrebă Wedelmann, ușor consternat.

– Lucrează pentru mine, răspunse bătrânul Asch, cu sinceritate.

Apoi, cu un rânjet larg, se duse la telefon și formă numărul șefului de partid din oraș.

– Vrei să vii o clipă până la mine? întrebă el.

Wedelmann nu făcu nici un efort de a-și ascunde mirarea. Fără un cuvânt, luă paharul de șnaps pe care i-l turnase Asch și-l dădu pe gât.

– E tare chestia asta, observă el, cutremurându-se.

– Sosește imediat, spuse Asch. Nu e departe de-aici. De la Primărie și până aici nu sunt decât cinci minute de mers pe jos.

Patru minute mai târziu, se auzi soneria și își făcu apariția șeful de partid. Avea un chip flasc, livid și o privire cumsecade, de câine. Arăta de parcă nu ar fi dormit prea mult în ultimele zile și ar fi visat urât. Se apropie de Asch, îi strânse mâna fără vlagă și

se întoarse spre Wedelmann, privindu-l cu un amestec de curiozitate și suspiciune.

– E un prieten de-al meu, spuse bătrânul Asch. Îl cheamă Wedelmann și e student, un vechi student. Trebuie să uiți că l-ai văzut în uniformă. Locuiește la mine și vrea să se însoare cât mai degrabă. Poți să-i aranjezi asta?

– Bineînțeles! De ce nu? Dacă garantați pentru el...

– Ai putea face în așa fel încât să figureze căsătorit cu două-trei săptămâni în urmă și să locuiască la mine de câteva luni?

S-ar fi zis că nimic nu-l mai mira de multă vreme pe șeful de partid. Fața lui mâhnită se încreți. Se vedea limpede că reflecta.

– Să locuiască la dumneavoastră de câteva luni – se poate rezolva. Să se fi însurat cu trei săptămâni în urmă – asta, din păcate, nu se poate. Actele de înregistrare a domiciliului pot fi schimbate destul de ușor, dar căsătoriile trebuie înscrise în registru în ordinea în care au loc, așa că nu pot fi antedatate, iar ultima s-a încheiat alaltăieri.

– Nu contează, interveni Wedelmann. Nu vă faceți probleme din cauza mea. Pe mine mă interesează să am acte în regulă.

Șeful de partid se prăbuși, istovit, într-un fotoliu, fără să bage în seamă observația și, întinzând mâna după sticla de șnaps, își turnă un pahar pe care-l dădu pe gât cu o strâmbătură. Se cutremură din cap până în picioare și-l întrebă pe Asch:

– N-ar fi mai bine să-i dăm drumul lui Freitag?

– Nici să nu te gândești, spuse Asch, pe un ton categoric. Rămâne acolo unde e. Stă foarte bine acolo.

– Dar unde e? întrebă Wedelmann, curios.

– La închisoare, răspunse Asch, de parcă ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume, iar întrebarea nu s-ar fi referit la nimic mai obișnuit decât prețul unei cafele în localul lui.

– Așteaptă să fie judecat pentru defăimarea Führerului, subminarea moralului soldaților și înaltă trădare.

– Atunci trebuie să-l eliberăm, afirmă Wedelmann, cu fermitate.

– De ce? făcu, mirat, bătrânul Asch. Mă bucur că l-am băgat acolo la timp.

– Dumneavoastră?

– Păi, cine altul?

– Bine, dar asta-i... asta-i...

– Un fel de poliță de reasigurare, ultimul joc german de salon. Nu se poate să nu fi auzit de el!

– Nu, n-am auzit, rosti Wedelmann, perplex.

– Dar de unde vii, omule? Ce-ți închipui că se petrece aici? O să-ți vină să plângi, nu alta.

– Da, întări șeful de partid, copleșit de tulburare, situația e jalnică.

– Și nimeni nu a rămas cu buzunarele goale – cu condiția să nu fi fost un idiot.

– Nu înțeleg despre ce vorbiți, mărturisi Wedelmann neajutorat.

– Nici nu-i nevoie, spuse Asch, malițios. Principalul e ca fiecare să-și vadă de treaba lui. Tu te însori, iar noi o să facem nunta.

Majorul Hinrichsen stătea tot în șanțul de la intersecție, cu privirile ațintite înaintea lui, apăsându-și cu mâna stângă uniforma îmbibată de sânge, chiar peste Crucea Germană de Aur prinsă la piept, și suflând ca o locomotivă cu aburi.

– Haide o dată! stărui Leutnantul Asch. Nu poți rămâne aici tot restul zilelor tale. Americanii se vor întoarce.

– La dracu'! rosti Hinrichsen, încet.

– Trebuie să ne retragem, strigă Asch. Nu mai avem muniții și nu vom mai reuși să ne păstrăm poziția de-aici. Americanii vor să ocupe din nou intersecția, și vor reuși.

– Porcul! exclamă Hinrichsen, gâfâind. Își lasă oamenii să moară și el o șterge.

Asch se târî grăbit afară din șanț, se ridică prudent în picioare și strigă către ceilalți:

– Întoarceți-vă cu toții la liziera pădurii! Lăsați-vă armele! Luați-i pe răniți cu voi!

Soldații se ridicară într-o clipă, de parcă n-ar fi făcut altceva decât să aștepte acest ordin, se rostogoliră afară din gropile lor individuale, săriră în picioare și porniră îndărăt în salturi. Unii îi duceau pe răniți, alții îi târau după ei, gâfâind, scâncind și potic-

nindu-se prin valurile de praf. Morții rămaseră acolo unde se aflau, uitați de toți.

Americanii deschiseră iarăși focul, împroșcând intersecția cu rafale sălbatice; s-ar fi zis că niște degete ascuțite, nervoase și iuți ca o săgeată îi căutau pe Hinrichsen și pe Asch. O grenadă explodă și împroșcă fața Majorului cu noroi.

– Nu înțeleg, făcu el.

– Înainte! strigă Leutnantul. Înainte! Haide, mergi!

Nici măcar strigătele lui Asch nu aveau vreun efect asupra lui. Fața sa cenușie căpăta, treptat, o culoare verde. Și, în timp ce camaradul său încerca să-l tragă, își simți stomacul revoltându-i-se și vomă. Cuprins de slăbiciune și rușine, rămase pe loc, cu ochii pironiți la vărsătură.

– Haide! urlă Asch. Nu fi las!

Atunci, Majorul Hinrichsen își ridică spre camaradul său chipul livid, mânjit și vlăguit. În privirea lui se citea tristețea nesfârșită a animalelor ce sunt pe cale să moară, părăsite. Asch se stăpâni cu greu să nu-i plângă de milă.

Dimpotrivă, începu să strige:

– Ești un las dacă nu vii imediat. Ți-e frică să-ți privești soldații în ochi. Preferi să crăpi decât să trăiești mai departe, recunoscând întreg adevărul... Și dacă-i așa, Hinrichsen, înseamnă că nu ești decât un porc nenorocit.

Majorul cel gras păru să își umple de aer trupul voinic. Se ridică încet, foarte încet, cât era de înalt și de masiv, ca o stâncă neclintită.

Apoi porni, se împiedică de marginea șanțului și înaintă pas cu pas, din greu, cu capul plecat, de-a curmezișul câmpului. Pistolul-mitralieră pe care-l ținea atârnat de curea se târa prin noroi. „De ce nu mai trage nimeni?" se întrebă el. „De ce nu mă împușcă?" O mitralieră începu să răpăie din spatele lor, și acesta avea impresia că cineva i-a atins ușor brațul stâng, de parcă l-ar fi bătut prietenește peste el. După care, o flacără tăcută, o limbă de foc prelungă și ascuțită ca o săgeată păru să se întindă în urma lui, pentru ca în clipa următoare să-l înhațe și să-și croiască drum, arzându-l, prin umăr, unde se preschimbă într-un abur gros, cleios

și clocotitor. Din braț îi țâșni un șuvoi de sânge, scurgându-se în pământ.

„Gata, sunt terminat", își spuse el, amețit și cuprins de un extaz sumbru. Convins că e pentru ultima oară, încercă să stea în picioare, să-și insufle putere în umăr, să și-l țină drept, dar nu reuși să-și mențină prea mult echilibrul. O ceață roșie i se răspândi la repezeală în fața ochilor, devenind tot mai întunecată, după care pământul veni plutind spre el și-l învălui. Hinrichsen se cufundă în apa caldă a uitării.

Când își reveni, zăcea la liziera pădurii. Deasupra lui văzu crengile verzi ale unui mesteacăn, ce se înălța ca un turn spre cerul albastru de primăvară, care părea să tremure în timp ce se uita la el. Apoi zări chipul Leutnantului Asch, de un pământiu-verzui, murdar de noroi și sudoare, iar în ochii aplecați peste el licărea o scânteie întunecată de bucurie.

– Ești mult prea greu, spuse Leutnantul Asch. Nu m-am imaginat niciodată pe post de hamal. Parcă aș fi cărat un pian.

Hinrichsen încercă să se ridice și simți o durere ascuțită. Partea dreaptă a corpului îi înțepenise. Își răsuci cu greutate capul și văzu că avea brațul înfășurat într-un pansament care fusese cândva alb, dar care acum era îmbibat de sânge.

– Încă un ghinion, Herr Major, zise Leutnantul Asch. Nu e destul să capeți medalia de aur a răniților.

– Și soldații? întrebă Hinrichsen, cu glas slab.

– Toți sunt teferi și nevătămați, în afară de tine, răspunse Leutnantul Asch, împingându-l cu blândețe pe Hinrichsen și silindu-l să se întindă la loc pe pământ. Dar toată treaba ne-a costat șaptesprezece morți și douăzeci și cinci de răniți.

Hinrichsen scrâșni din dinți și încercă din nou să se ridice.

– Trebuie să plecăm de-aici, spuse el. Americanii o să vină după noi.

– Aiurea, replică Asch, cu brutalitate. Ei nu sunt atât de pasionați de război ca noi. Sunt învingători fără a avea nevoie să fie eroi, și nu poți să nu-i invidiezi pentru asta. Americanii au recucerit intersecția și asta le ajunge. Pe deasupra, ei fac întotdeauna ocoluri mari când dau de câte o pădure. Mulți dintre cei

veniți în Germania au făcut la fel: Varus, de exemplu, în pădurea Teutoburger.

Hinrichsen se strădui să schițeze un zâmbet, dar nu izbuti; Asch ghici acest efort și-i zâmbi. Îl bătu afectuos, dar cu multă grijă, pe Major pe brațul stâng, de parcă ar fi fost niște prieteni care tocmai făcuseră împreună o farsă.

– O să-l punem să plătească pe porcul ăsta în uniformă de Oberst, rosti el cu convingere. Mă ajuți?

Hinrichsen încercă să-și ridice brațul bandajat.

– Cu ăsta? întrebă el, sceptic. Tipul a șters-o – ai idee unde anume?

– Se prea poate să-și fi lăsat adresa, răspunse Leutnantul Asch, dus pe gânduri, privind spre porțiunea de pădure unde se afla cabana.

– Prostii! izbucni Hinrichsen. Cineva care își face drum călcând peste cadavrele soldaților săi...

– ...nu e obligatoriu să fie chiar atât de deștept, Herr Major. Uite: el nu și-a lăsat în rahat doar oamenii, ci și puicuța. O puicuță nu poate împărți patul cu un bărbat fără să afle o mulțime de lucruri despre el.

– Dar chiar dacă îi afli adresa – ceea ce mă îndoiesc –, cum ai de gând să ieși de aici? Suntem prinși în capcană.

– Fiecare lucru la vremea lui, îl asigură Leutnantul, ridicându-se în picioare. Ai mintea suficient de limpede ca să gândești?

– Mintea îmi e în cap, nu în braț.

– Bine. Atunci o să te ocupi singur de soldați. Între timp, o să discut cu târfulița aia de colo.

Leutnantul Asch își duse un deget la chipiu, mai făcu un semn prietenos din cap către Hinrichsen și porni printre copaci spre cabană.

Barbara continua să stea întinsă în verandă, cu bluza ușor descheiată, cu buzele și cu ochii întredeschiși, arătând extraordinar de liniștită, de parcă ar fi stat la soare pe terasa vreunei case de țară, trândăvind și bucurându-se de vacanță.

– Nu încape îndoială că ești rezistentă, nu glumă! spuse Asch, privind-o cu un rânjet.

Barbara se ridică în capul oaselor și strigă:

– Ce cauți aici?

Și, cu mișcări precipitate și smucite, încercă să-și încheie nasturii de sus ai bluzei. Pe față îi apăruse o expresie de indignare, ca a unui copil mic atunci când i se ia jucăria.

– Stai blând, puștoaico, și nu-ți rupe nici o podoabă!

– Dacă nu pleci imediat, spuse Barbara, încercând fără succes să se arate demnă, o să-l chem pe Oberst.

– Dă-i drumul! o îndemnă Asch, familiar, așezându-se comod în fața ei și punând picior peste picior. Apoi își duse câte o mână la fiecare ureche. Nu aud nimic.

Barbara îl privi printre pleoapele întredeschise.

– Te sfătuiesc să pleci urgent de-aici, spuse ea. Și dacă o să mi te adresezi în continuare la fel de familiar ca până acum...

– Poate că nutresc pentru tine o simpatie curată, rosti Leutnantul.

– N-o să-ți permit asta, strigă Barbara, vădit hotărâtă să pună capăt discuției, și se uită în jur după ajutor. Unde-i Oberstul?

– A șters-o! răspunse Asch, cu amabilitate.

Barbara avu nevoie de câteva secunde ca să asimileze informația. Nu era o fată prea deșteaptă, dar avea multe alte calități neîndoielnice. Cu toate acestea, acum își ațintise privirea drept înainte, ca o oaie care refuză să creadă că lupul pe care-l vede în fața ochilor e real.

– Asta nu se poate, zise ea.

– Și totuși, spuse Asch, asta s-a întâmplat.

– Dar nu poate face așa ceva. Și cu mine cum rămâne? Ce-o să fie cu mine?

– Tu, bineînțeles, o să pleci după el, copila mea încântătoare! Împreună cu mine, ca să-ți țin companie.

– Cu tine!

– N-o să găsești nicăieri un însoțitor mai bun, fetițo. Protecție masculină! Ce-ți poți dori mai mult?

Barbara îi aruncă lui Asch o privire suspicioasă. Cu toate că era extrem de tânără, cunoscuse destui bărbați, și aproape toți în uniformă. Și acesta purta uniformă, dar părea întru totul deose-

bit – nu era ușor să spui cărei categorii de oameni îi aparținea, ceea ce o neliniștea întrucâtva.

– Așa ți-a spus Oberstul?

– Poți să zici că a fost un soi de testament, răspunse Asch, simțindu-se perfect mulțumit în sinea sa.

– V-am cerut din nou să veniți amândoi la mine, declară căpitanul Ted Boernes, cu politețea sa specifică, cultivată cu multă grijă dintotdeauna, ca să vorbim despre câteva amănunte de ordin intern.

– Nu vreți decât să ne convertiți, domnule căpitan, spuse James I, făcându-i cu ochiul lui James II, care își tăia netulburat unghiile. Există însă puncte în privința cărora sunt neclintit.

– Domnule James, răspunse Ted Boernes, aplecându-se spre el prevenitor, nu mai avem timp de experiențe. Ceea ce facem, trebuie să convingă, să reziste.

– În ceea ce mă privește, puteți fi liniștit, o să reziste.

– Dacă dăm greș în treaba asta, efectele pot fi catastrofale peste cinci sau zece ani. În ce privește prezentul, nu contează ce facem. Dar sămânța pe care o vom arunca va germina într-o bună zi – și importantă e recolta!

Căpitanul – o siluetă măruntă și delicată – se apropie de fereastră, păsind pe picioarele sale subțiri și mici, și aruncă o privire afară, unde zări o fâșie de pământ din Germania, această țară a cărei limbă o stăpânea și acum la perfecție și care îi stăpânea gândurile. Cel mai rău era că ajunsese să și viseze în germană.

– N-am venit aici în calitate de agricultor, spuse James I, pe un ton răuvoitor. Dar tu, Pastore?

– Parcă poți ști asta cu adevărat, Colega? replică James II, fără să-și întrerupă ocupația.

– Domnule căpitan, spuse James I, din spatele său, ar fi mai bine să avem grijă ca de la bun-început să nu existe între noi dezacorduri.

– Te înțeleg perfect, răspunse Ted Boernes, fără să se întoarcă.

– Mă bucur să aud asta, spuse James I. În situația noastră, dezacordurile ar putea duce la neplăceri, ca să nu spunem mai

mult. Vedeți, domnule căpitan, dumneavoastră sunteți șeful, dar noi nu suntem sclavii dumneavoastră, ci pur și simplu lucrăm împreună cu dumneavoastră. Practic vorbind, lucrurile stau în felul următor: dumneavoastră adunați laolaltă materialul pe care noi vi-l procurăm, împreună cu celelalte grupuri.

– Cred că știu care-mi sunt îndatoririle, James, mulțumesc.

– Sunt sigur că le știți, domnule căpitan. Se zice că sunteți un tip inteligent. Dar nu trebuie să uitați că și eu îmi cunosc extrem de bine îndatoririle. Nu-i așa, Pastore?

– Sunt dispus s-o cred, Colega.

– Dacă, mâine sau poimâine, tustrei vom ateriza în același oraș, atunci acesta va fi orașul nostru – îmi va aparține mie și Pastorului. Noi doi vom curăța locul – doar noi doi. Dumneavoastră, domnule căpitan, sunteți, ca să spunem așa, amiralul flotei. Ce se petrece pe navele aflate sub comanda noastră, ne privește exclusiv pe noi.

– E-n regulă, James, spuse Ted Boernes, pe un ton liniștitor. Știu foarte bine că o activitate ca a noastră nu poate fi reglementată de niște reguli dure și rigide, de ordine și de instrucțiuni pentru orice detaliu, ci că depinde întru totul de cel care o face. În ultimă instanță, fiecare trebuie să-și îndeplinească misiunea prin metodele sale proprii.

– Fie ca Eisenhower să vă audă! exclamă James I, satisfăcut.

Căpitanul se întoarse și se așeză alături de ei. Cei trei oameni, îmbrăcați în uniforme americane neîngrijite, arătau ca și cum ar fi așteptat, întrucâtva plictisiți, să le vină băutura comandată și își ocupau timpul sporovăind de una și de alta.

– Pot să vă întreb, rosti Boernes, politicos, care va fi prima măsură pe care intenționați s-o luați?

– Foarte simplu, răspunse James I. Să deschidem un mare număr de celule.

– Și în privința administrației, James? De exemplu, primarul?

– Administrația actuală va continua să funcționeze: primarul de-acum va rămâne în post până ce vom găsi un înlocuitor convenabil.

– Și dacă primarul e deopotrivă șeful local de partid, așa cum se întâmplă frecvent? întrebă Ted Boernes, străduindu-se cu succes să ascundă faptul că intențiile expuse îl șocaseră serios.

– Asta nu face decât să simplifice problema, domnule căpitan. Dacă cele două funcții sunt deținute de una și aceeași persoană, atunci economisim o celulă. Dar unii ca ăștia nu sunt decât peștișorii! Adevărata problemă este cum să vârâm Wehrmachtul după gardurile de sârmă ghimpată!

– Aș putea să spun cine e Offizier german de la distanță de treizeci de metri, rosti, gânditor, James II.

– Ar trebui să-i închidem pe toți aceia care ne trezesc vreo suspiciune cât de mică, și apoi, putem începe să-i trecem prin sită, rosti James I, pe un ton ferm.

– Dar nu poți închide toată populația, James! strigă căpitanul, ușor îngrozit.

– De ce nu? replică James I și își încleștă mâinile grele și musculoase pe brațele scaunului. Dacă nu există altă soluție – atunci asta e, o s-o facem! Evreii parcă n-au fost băgați cu toții în lagărele de concentrare? Și atunci? Diferența e că noi nu vom gaza pe nimeni!

Căpitanul se înfioră, zicându-și că s-ar putea să nu se obișnuiască vreodată cu acest climat relativ aspru, sau cel puțin nu în orice împrejurări. Trăise câțiva ani în California, și această primăvară germană era mai rea decât iarna din San Francisco. Își frecă mâinile, încurcat, apoi își drese glasul. O clipă mai târziu, spuse:

– Cred că am găsit o metodă adecvată de „cernere", simplă și aproape primitivă, așa cum sunt multe dintre cele eficiente. Principiul e următorul: fiecare german trebuie să aibă un permis – o bucată cât se poate de simplă și nepretențioasă de hârtie, ca și cele eliberate de secretariatele primăriilor sau ale parohiilor, pe care nu va scrie decât atât „X ține de primăria sau de parohia Y. Semnat: primarul Z." Nimic altceva. Dar asta-i toată frumusețea.

James II sesiză pe loc miezul chestiunii.

– Nu-i rău, spuse el. În felul ăsta, toți vor fi obligați să se înregistreze – locuitorii, evacuații și refugiații, și nu numai ei, ci

și elementele împrăștiate ale Wehrmachtului, împreună cu cei care umblă de colo-colo și cei care încearcă să rămână ascunși.

James I făcu un gest larg și disprețuitor cu mâna.

– N-o să meargă, rosti el. Unii vor scăpa, totuși, alții se vor înregistra de două sau de trei ori, și or mai fi unii care vor falsifica micile bucăți de hârtie.

– Așa e, zise căpitanul, întrucâtva supărat. Dar măsura asta nu va însemna decât un început. Apoi, o să cerem noi liste de rezidenți, și astfel vom înhăța o mulțime. Vor urma cartelele alimentare, după care vom cere ca nou-sosiții în sector să se înregistreze la poliție. Și tot așa, vom strânge plasa din ce în ce mai mult.

– S-ar putea să meargă și procedând invers, spuse James I, încăpățânat: o plasă strânsă de la bun început, astfel încât nici un nazist să nu poată trece prin ochiurile ei. După aceea putem fi oricând mărinimoși.

– Metoda de bază pe care tocmai am expus-o e obligatorie și pentru tine, James, spuse Boernes, cu oarecare nuanță de severitate.

– OK, căpitane, răspunse James, pe un ton neprietenos. Ordinele nu se discută. În orice caz, vor exista niște excepții.

– De exemplu?

– „Vârcolacii" [1], căpitane. Probabil că ați auzit de ei?

– James, spuse Boernes, făcând un efort să vorbească liniștit, Germania e istovită, ca și soldații ei. Pe deasupra, poporul ăsta nu e făcut pentru a se juca de-a partizanii sau indienii, sau ceva de genul ăsta – și cu siguranță că nu în situația de-acum.

– Știu, știu – e mai mult un popor de poeți și de călăi.

– Părerea mea, spuse Boernes întristat, e că nu va exista nici un singur „vârcolac".

– Din nefericire, nu dumneavoastră aveți ultimul cuvânt în privința asta, spuse James I, cu răceală. Anumite ordine ale armatei germane și-au permis luxul de a se deosebi simțitor de vederile dumneavoastră despre caracteristicile naționale germane.

---

[1] Werwolf – Asociație secretă a celor din Rezistența germană (n. tr.).

Și există, de asemenea, un ordin dat de Hitler în legătură cu „vârcolacii", știți. Iar în ceea ce ne privește pe noi doi, domnule căpitan, constat că avem opinii diametral opuse în legătură cu anumite puncte. Vă rog să luați notă că, în cazurile dubioase, voi încălca instrucțiunile provenite de la superiorii noștri comuni.

– James, rosti Boernes, ușor consternat

Își scoase ochelarii, privindu-l neajutorat. Mâinile sale fine și nervoase păreau să caute ceva de care să se agațe.

– Mai e ceva, căpitane?

– Nu, răspunse el, privind curios drept înainte, de parcă modelul covorului de sub picioare l-ar fi incomodat.

– Atunci pot să plec, spuse James I, și ieși.

Ted Boernes clătină abia perceptibil din cap. Figura sa ascuțită era mai palidă chiar decât înainte, iar pe fruntea-i bombată apăruseră broboane de sudoare.

– Împărtășiți părerea lui James asupra tuturor acestor probleme? îl întrebă căpitanul pe James II, care își pilise, preocupat, unghiile pe toată durata conversației. Sunteți de acord cu ce a spus colegul dumneavoastră?

– Nu, răspunse James II.

– Mulțumesc Domnului! rosti Ted Boernes.

– Eu, spuse James II, încet, am propriile-mi păreri despre toate astea, care nu coincid cu cele ale lui James – dar nici cu ale dumneavoastră, domnule căpitan.

Obergefreiterul Kowalski își conducea în slalom motocicleta de-a lungul șirurilor compacte de vehicule.

Rămășițele Wehrmachtului Marii Germanii pulverizau drumurile bătătorite, iar printre ele se înghesuiau refugiați, vehicule ale serviciilor de intendență și mașini civile obișnuite. Aerul vuia de zgomotul motoarelor, de strigătele oamenilor și era îmbibat de mirosul de benzină, iar peste întregul peisaj pluteau coloane subțiri de praf.

Conducând cu viteză constantă, Kowalski își croia drum prin șirul acesta nesfârșit de nenorocire, grabă și frică, neluând în seamă strigătele firave de ajutor și nici șuvoiul gros de blesteme

și înjurături la adresa lui. Pentru el, fețele celor care-l priveau sau se holbau, ori se uitau de-a dreptul prin el erau la fel de ușor de citit ca un ziar; prevăzuse totul cu mult înainte, așa încât nimic nu îl mai surprindea.

Înfășurat într-o manta largă de motociclist, era complet acoperit de praf. Mersese o vreme în spatele unui furgon zgomotos, care ocupa cu neobrăzare toată lățimea șoselei, legănându-se ca un bețiv și monopolizând exact mijlocul drumului, de parcă ar fi fost un General, cu drept de liberă trecere, și toată șoseaua i-ar fi aparținut, fără să dea vreo atenție corului sălbatic de claxoane pe care-l stârnea.

Kowalski acceleră, își făcu drum printre un șir de copăci și furgon, apoi, ridicându-se în dreptul cabinei șoferului, zbieră:

– Nu poți să ții dreapta, ticălosule?

Uriașul camion era ca un soi de vagon de cale ferată adaptat pentru șosea. Coborî brusc un geam al cabinei șoferului și se ivi o figură grasă, acoperită de sudoare. Părea alcătuită practic dintr-o gură enormă, larg deschisă, care urlă:

– Ticălos ești tu!

Apoi, deodată, gura enormă se închise, deasupra ei scânteiară prietenoși ochii, până nu demult plini de răutate, iar prin fereastră se întinseră niște mâini. Obergefreiterul auzi un glas aspru, dar relativ amabil, strigând:

– Dar ăsta-i Kowalski!

– Soeft! exclamă, surprins, Kowalski, cât pe ce să-și piardă echilibrul și redresându-și motocicleta la doar câțiva centimetri de trunchiul gros al unui copac.

În același timp, Soeft, fostul „rege al aprovizionării", făcu un semn șoferului său, care îndreptă uriașul furgon spre partea dreaptă a drumului, continuând să blocheze tot traficul. Soeft se dădu jos, fără să ia în seamă vehiculele ce se îngrămădeau în spatele monstrului său pe roți, și se apropie de Kowalski.

– Vită bătrână! exclamă Kowalski. Ce cauți aici?

– Escroc bătrân! exclamă și Soeft. Ce cauți aici?

Se bătură reciproc pe spinare și râseră zgomotos, privindu-se în același timp cercetător, încercând să descopere ce-i apucase de manifestau o atitudine atât de camaraderească.

– Și tu ești pe cont propriu? întrebă Unteroffizierul Soeft.

– Și încă cum! replică Kowalski. Un batalion întreg s-a luptat ca să-mi deschidă drum – mie și unui Oberst. Oricum, punga s-a închis la loc în urma mea. Am vrut să-l găsesc pe Oberst ca să-i mulțumesc, dar a șters-o cu o asemenea iuțeală, că până și eu mi-am pierdut răsuflarea.

– Și ce faci acum, Kowalski?

– Merg acasă, bineînțeles.

– Fără bagaje?

– Da, dar cu pielea negăurită! Cât despre bagaje – o să găsesc eu curând ceva. Ce-ar fi să-mi dai o mână de ajutor în privința asta, Soeft?

– Am fost eu vreodată un monstru, fără suflet?

– N-ai fost, dar cu tine totul are un preț.

– Ăsta-i dintotdeauna principiul după care îmi conduc afacerile, declară, plin de demnitate, Soeft. Dar e momentul potrivit când pot folosi pe cineva ca tine. Haide, urcă! O să-ți punem motocicleta în spate.

– S-a făcut, zise Kowalski. Cu tine măcar omul știe pe ce stă.

Soeft zâmbi, măgulit. Era destul de conștient de calitățile sale excepționale, iar tipul ăsta, Kowalski, gândi el, era de același calibru, făcând parte, totodată, dintre cei care știau cum să profite de pe urma războiului. Deviza lor era: ia caimacul și dă pe gât șnapsul! După care, în pat cu o fustă!

– Tot Unteroffizier, ai? întrebă Kowalski.

– Aș fi putut ajunge Major de-acum, dacă aș fi vrut, zise Soeft, cu oarecare măreție. Dar nu sunt bolnav la cap!

Scoase o cheie din buzunarul pantalonilor, înconjură furgonul uriaș împreună cu Kowalski și, rânjind de unul singur, bătu în ușă de două ori scurt și de două ori lung, după care vârî cheia în broască și deschise.

– Pune-ți hodoroaga înăuntru! îi spuse el Obergefreiterului, strigând apoi spre întunericul dinăuntru: Dă-i o mână de-ajutor!

Un bărbat în salopetă de șofer apăru în fundul furgonului, se apropie de margine, clipind supărat în soarele primăvăratic, întinse mâinile, apucă motocicleta lui Kowalski și o trase fără un

cuvânt în burta căscată a camionului. Treaba o dată încheiată, Soeft mai aruncă o privire în sus, răsuci cheia și se așeză înapoi în cabina încăpătoare, alături de Kowalski, care rămăsese uimit.

– *Avanti!* îi spuse el șoferului.

Încuviințând din cap, acesta manevră cu pricepere o serie de pârghii, accelerând și luând-o din loc cu un rânjet ca de maimuță și scoțând niște sunete ce puteau fi luate drept un râs fericit.

– Sunt uimit, spuse Kowalski.

– M-am gândit eu că o să fii, replică Soeft, frecându-și bărbia.

– Sunt uimit, Soeft, că furgonul tău e aproape gol, lucru neobișnuit la tine. Nu pot să cred că ți-ai pierdut măiestria. Mai degrabă s-ar sfârși lumea.

– E foarte important, spuse Soeft, scoțând o tabacheră din buzunarul de la piept, să te ții cu un pas sau doi în fața celorlalți. Încearcă una din astea – havane originale, din rezerva personală a Reichsmarshallului Göring.

– Presupun că ai pus deoparte destule rezerve, ca să nu-ți mai pese de una-două lăzi în plus sau în minus. Asta-i singura explicație pentru camionul tău uluitor de gol.

– Lăzi! făcu Soeft, disprețuitor. Asta era demult. E o chestie măruntă. Mă rog, sigur că întotdeauna au fost profitabile, cu ridicata. Dar acum nu mai sunt. Ce mai poți face în zilele noastre cu un stoc de lăzi? Oricând poate apărea cineva care să ți le rechiziționeze pe toate. Nu ar avea nevoie decât de puțină istețime, destui oameni la dispoziție și ceva îndemânare în mânuirea pistolului. Pentru cantitățile masive de marfă care zac acum la toate colțurile de stradă, îți trebuie camioane de transport enorme și depozite proprii, fie și numai pentru articolele cele mai bune. Nu, amice, unchiul Soeft se ocupă acum de altele.

– De ce anume?

Soeft se uită la Kowalski și rânji. Scotoci prin buzunarele pantalonilor și scoase un inel scânteietor.

– E mic – dar, oho! E o avere ce se poate ține într-un portofel!

– Bijuterii, ai?

Soeft dădu din cap aprobator, cu oarecare mândrie. Cu siguranță că era satisfăcut de sine.

– Bijuterii – sau mai degrabă, fragmente de bijuterii: diamante, perle și așa mai departe. Și bineînțeles aur – aur pur.

– Și te pricepi la astea, Soeft?

– Într-o oarecare măsură. Înveți din mers, de peste tot– trebuie doar să te ții la curent. Pe deasupra, am câțiva experți de prima mână care să mă ajute.

Kowalski făcu o mutră cât se poate de stupidă, și Soeft observă asta cu oarecare satisfacție. Când Obergefreiterul își clătină capul cu un gest plin de subînțelesuri spre Unteroffizierul de la volan, Soeft zâmbi mulțumit.

– Tipul ăsta de lângă mine nu știe o boabă nemțește, afirmă el, deschis. A fost recrutat ca voluntar. E un arian onorific, un polonez germanic din fostul coridor al Danzigului, sau cam așa ceva. Un șofer de prima mână, însă prost ca noaptea. În general, vorbesc cu el în franceză. Ascultă aici.

Soeft îi dădu un cot șoferului, făcându-i protector cu ochiul, și spuse:

– *Capito?*

– Da, zise șoferul, rânjind fericit.

– Dar de ce, vru să știe Kowalski, îmi spui mie toate astea? Sigur că nu doar pentru a te lăuda față de mine – nu ești atât de fraier!

– Nu, replică Soeft, cu înflăcărare, nici unul dintre noi nu e fraier. De asta-ți spun totul.

– Dă-i drumul, atunci, și zi-mi ce vrei! Ce propunere aveai de gând să-mi faci, Soeft?

– Dragul meu băiat, rosti celălalt, fericit, noi doi ne înțelegem grozav. Și dacă n-ar fi fost individul ăla de Asch, sunt sigur că am fi devenit de mult asociați – nu am nici o îndoială în privința asta.

– Scuipă bucata, Soeft!

– Bine, atunci ascultă! Acum, că Victoria Finală se apropie, afacerile au început să se extindă într-un asemenea ritm, că nu mai prididesc cu munca. Trebuie să te miști al naibii de repede, înainte ca puțul să sece pentru totdeauna. De-aia am nevoie de parteneri valabili.

– Ca mine, de pildă!

– Te-ai descurcat și ai reușit să scapi, Kowalski – și asta-i o recomandare suficientă pentru mine. Sunt de-acum trei luni de când lucrez pe cont propriu. Inclusiv în sectorul ăsta. Dacă vrei, poți să mi te asociezi.

– Ce procent am?

– Douăzeci și cinci la sută.

– Prea puțin – fie și numai pentru faptul că șaptezeci și cinci la sută e prea mult pentru tine.

– Dar la cheltuielile mele nu te gândești? Mi-am făcut birou propriu, arhivă proprie, un atelier de bijuterii, am două ferme, trei pompe de benzină și o fabricuță. Crezi, cumva, că toți ăia lucrează pentru mine pe nimic? Mă costă bani grei, pot să-ți spun, iar ăștia trebuie câștigați. Și cheltuielile o să mă coste tot mai mult, pe zi ce trece.

– Treizeci și trei virgulă trei la sută.

– De-acord – asta numai fiindcă e vorba de tine.

– Și ce am de făcut?

– Să te ocupi de tipul din spate. Vrea acte noi, dar trebuie să le plătească. Actele sunt aici, în geanta asta. Prețul e un colier cu patruzeci și opt de perle și o brățară de aur cu douăsprezece pietre ovale.

Kowalski scoase un fluierat strident.

– Cine-i tipul?

– Nu l-ai recunoscut? E Kreisleiterul din orașul nostru de baștină. Am de gând să-l las să muncească ca salahor la una dintre fermele mele. Dar mai întâi să deschidă punga. Iar lucrurile pe care trebuie să le scuipe în schimbul actelor sunt în casa lui – pe Hindenburgstrasse numărul 13.

– Bine lucrat, Soeft!

– Chestie de obișnuință, replică el. Fac lucruri din astea tot timpul. Afaceri perfect cinstite, se-nțelege. Servicii contra plată – asta mi-a fost dintotdeauna deviza. Bine, atunci – ce zici? Batem palma?

– O batem, Soeft.

Soeft nu era omul care să piardă timpul. Opri camionul, coborî, îi dădu ocol pentru a ajunge la spate, bătu conform

înțelegerii de un anumit număr de ori, descuie ușa și porunci ca motocicleta să fie scoasă afară.

– Prietenul meu, Kowalski, o să ducă la bun sfârșit înțelegerea noastră, îi explică el omului dinăuntru, care, după o clipă de ezitare, aprobă din cap și se făcu nevăzut în interiorul furgonului.

– Vezi să nu te tragă pe sfoară! îi strigă Soeft lui Kowalski, înainte de-a ridica singur motocicleta. Să nu-i dai actele până când nu găsești pe cineva care se pricepe la bijuterii. Între timp, mă duc să mai ciupesc câte ceva de ici-de colo.

– Și când ne revedem, Soeft?

– Așteaptă-mă în scumpul nostru oraș de baștină. Mă întorc curând pentru încasare. Locul de întâlnire e la *Café Asch*. Și dacă, în același timp, reușești să mai prinzi ceva valabil, nu lăsa să-ți scape. Dar vezi să fie numai niște chestii care să merite! Pot să iau orice cantitate! Iar în cazul ăsta, primești cincizeci la sută – fiindcă e vorba de tine!

– Nu te interesează prețul?

– Soeft poate să plătească oricât! strigă celălalt, rânjind, și o luă din loc.

– Pe asta mă bizui și eu! zise Kowalski, privind după el, cu ochii mijiți.

Leutnantul Brack, Offizierul de informații al Generalmajorului Luschke, trimis acum într-o misiune specială, se îndreptă spre cabana în care soldații îi spuseseră că îl poate găsi pe Leutnantul Asch. Brack avea aspectul primăvăratic al unui ogar bine dezvoltat și încerca să-și mascheze aerul dominant de mulțumire, care-l caracteriza.

Îi ajunsese la urechi un hohot scurt de râs, venind dinspre verandă. Glasul înalt și strident era al unei fete. Brack se încruntă ușor. Desigur că prezența unei fete în rândul trupelor nu mai era de mult ceva neobișnuit; ciudățenia consta în faptul că motivele care să provoace râsul în hohote erau din ce în ce mai rare în aceste zile.

Brack se opri și încercă să ghicească starea de spirit a Leutnantului Asch din tonul glasului său, însă nu reuși. Asch era un om imprevizibil, incapabil să ia o poziție clară și fermă în vreo privință. El nu semăna cu ceilalți, ci avea un fel propriu de a fi.

– O să ne distrăm pe cinste, fetițo, spuse Asch, cu o vădită bună dispoziție. Poți să fii convinsă.

– Asta nu înseamnă că trebuie să mă mângâi sub bărbie, rosti fata, cu o indignare prefăcută.

– E doar un obicei de-al meu, replică Asch, netulburat.

Leutnantul Brack zâmbi imperceptibil, apoi păși cu oarecare eleganță în atitudinea lui hotărâtă spre perechea aceea neobișnuit de veselă, care discuta, se prezentă și spuse politicos:

– Sper că nu deranjez vreo operațiune militară, Herr Asch,

– Fleacuri, răspunse acesta, înclinând ușor din cap spre Brack și strângându-i mâna. Ei, dar cum ai ajuns aici, bătrâne scârța-scârța pe hârtie? Generalul doar n-are elicoptere la dispoziție!

– Cu mașina, în cea mai mare parte a drumului, explică Brack, iar după aceea o mică plimbare prin pădure.

– Fără vreo problemă?

– E limpede că victorioșii noștri adversari nu se simt bine în faimoasele păduri germane.

– Cât se poate de adevărat, spuse Asch. Preferă să lupte pe autostrăzi.

Brack zâmbi din nou, în semn de aprobare, și se înclină spre Barbara, într-un mod ce părea să țină mai mult de obișnuință, decât de curtoazie.

– Pot să-ți vorbesc între patru ochi, Herr Asch?

– Șterge-o, fetițo! îi zise Asch Barbarei. Du-te să arunci o privire la tapetul de pe pereți, și nu te grăbi.

Barbara se ridică în picioare și rămase o clipă acolo, semeață, vrând să-l facă pe Leutnantul Brack să înțeleagă cât de mult disprețuia o asemenea lipsă de maniere, dar acesta părea să fi uitat de ea. După care, bombându-și pieptul, fata se îndepărtă, cu mândrie și ostilitate.

– Momeală! zise Asch, laconic. Momeală ca să prind un rechin.

– Am să vă transmit un mesaj oficial, spuse Brack.

Unul dintre principiile sale era să nu se vâre niciodată în treburile celorlalți, mai ales atunci când acestea păreau să fie de ordin personal.

– Vin din partea Generalmajorului Luschke.

– Dacă Generalul își închipuie că am de gând să lupt cu mâna mea de oameni ca să-mi croiesc drum până la el, înseamnă că a făcut prima greșeală din viața lui, zise Asch, belicos.

– Te rog să nu-l subestimezi pe General, rosti Brack, cu un zâmbet.

– Nu mi-am permis niciodată până acum o asemenea extravaganță. Dar de unde pot să știu că nebunia asta a Marii Germanii nu l-a contaminat chiar și pe unul ca Generalul Luschke?

– Mesajul Generalului, zise Leutnantul Brack, este că poți să-ți faci bagajele.

– Astea-s cuvintele lui?

– Ăsta-i sensul, oricum.

– Herr Brack, spuse Leutnantul Asch, cu o suspiciune abia mascată, sunt pregătit să primesc oricând ordine surprinzătoare de la Generalul Luschke, dar cine îmi garantează că spusele tale sunt adevărate?

– Lasă asta în seama bunului dumitale simț, Herr Asch.

– Păi, el îmi zice că un prusac pursânge ca Luschke nu va capitula așa de ușor. Mă tem că simțul onoarei s-ar putea dovedi mai tare decât inteligența lui.

– Aici greșiți, Herr Asch. S-ar putea ca Luschke să-și pună onoarea mai presus de toate, dar nu e omul care să sacrifice viețile oamenilor săi pentru asta.

Leutnantul Asch făcu un pas înapoi și se sprijini de tocul ușii cu o expresie nerăbdătoare, ca și cum ar fi așteptat pe cineva.

– Hai să vorbim deschis, Herr Brack. Cu o lună în urmă, de față cu Luschke, ai spus că războiul e pierdut și crezi că nu are nici un rost să mai miști un deget pentru a încerca să-l salvezi. Ai spus așa?

– Da. Și Generalul m-a contrazis, cumva?

– Nici n-a auzit.

– Doar nu-ți închipui că-i surd! Știu că nu ești prost, Asch. Gândești la fel ca mine, iar Luschke știe asta. Și el gândește ca noi. Doar că nu poate lăsa să se vadă.

– Brack, zise Leutnantul Asch, îmi place omul ăsta nu în calitate de comandant – deoarece nu poți ține la comandantul tău –, ci ca om. Și din pricina asta nu-l pot lăsa baltă. Îmi pare rău să spun că aproape mi-aș da viața pentru el.

– Te înțeleg perfect și îmi asum pe deplin răspunderea pentru acest ordin pe care-l transmit direct din partea Generalului: Fă-ți bagajele!

– E-n regulă, spuse Leutnantul Asch. Îmi demobilizez oamenii și le dau drept cuvânt de ordine: „Corabia se scufundă, scapă cine poate!"

– Fă-o!

– Iar apoi, continuă Asch, o să încerc să mă descurc singur ca să ies de-aici. Cu o femeie ca însoțitor. Vii și tu cu noi – cunoști drumul.

– Nu vin cu tine, Asch. Ăsta a fost ultimul gest de credință față de Wehrmachtul Germaniei Mari.

– Vrei să fii luat prizonier?

– Vreau să fiu, în sfârșit, liber.

Leutnantul Asch îl privi pe Brack, cu un zâmbet.

– Am auzit că nu numai simpatiile tale se află de cealaltă parte, ci și banii.

– Una nu o exclude pe cealaltă, Asch.

– Ba dimpotrivă, îmi închipui.

– În Germania, explică Leutnantul Brack, amabil, am stat cu mama. Tatăl meu, care a divorțat de mama, are proprietăți în America de Sud și face parte dintr-o bine cunoscută firmă cu sediul la New York.

– Păi asta-i grozav, spuse Asch. O să fii aproape singurul dintre noi care va fi satisfăcut de patria lui!

– Poate, spuse Brack, voi fi în stare să-mi ajut camarazii în felul meu propriu.

– Ești un adevărat gentleman, îl asigură Asch, cu o ironie blândă. Dar contez și eu pe ajutorul tău.

– Ce pot să fac pentru tine? întrebă, curtenitor, Brack.

– Vino puțin, îl rugă Asch. Vreau să te prezint unui Major pe nume Hinrichsen. Întâmplarea a făcut să fim împreună, iar un

anumit porc ne-a azvârlit pe amândoi, alături de o sută de soldați, într-un infern. Am scăpat întreg în ce mă privește, dar Hinrichsen ăsta nu a fost la fel de norocos.

– E rănit grav?

– Nu sunt sigur, Brack. Nu arată chiar ca un fleac. Are brațul drept făcut harcea-parcea și a fost împușcat în umăr. Nu știu dacă osul e rupt.

– O să țin un ochi pe el, dacă asta vrei.

– Trebuie să ai grijă de el, Brack. E un dobitoc încăpățânat, dar e neîndoielnic un erou – unul dintre ultimii eroi ai războiului. Pe deasupra, e... dar asta nu te privește. Nu mă aștept să înțelegi. Pentru mine nu contează acum decât un singur lucru, și anume să nu-l lași singur.

– O să-l supraveghez, Asch. Poți să te bizui pe mine.

– Bine. Și acum, începe vânătoarea.

– Gonacii și-au făcut datoria, iar vânătorii sunt gata. Oricine își va scoate nasul afară va fi doborât pe loc. Germanii sunt exact ca o grămadă de iepuri neajutorați, Asch.

– Nu și eu. Dimpotrivă, sunt gata să vânez, la rândul meu, un porc mistreț!

Oberstul Hauk stătea, palid și țeapăn, lângă Oberleutnantul Greifer, de parcă s-ar fi aflat în cu totul altă parte. Cu o mișcare aproape imperceptibilă, desfăcu o hartă desenată grosolan cu creionul, pe care o întinse în poală și încercă să o netezească. Greifer se aplecă de-alături peste ea și o studie, la rândul său.

– Ar trebui să ajungem în scurt timp, spuse Oberleutnantul, înălțându-și capul de parcă ar fi adulmecat în vânt.

– Drept înainte, încă trei sute de metri, zise Hauk. Apoi, la dreapta – Frühlingstrasse, numărul 3.

Se aflau în mijlocul străzii principale a unui sat întins, cu case împrăștiate. Strada, la fel ca toate celelalte, fusese lovită rău în aceste zile și era plină de gropi. Pretutindeni zăceau hârtii rupte, zdrențe de uniformă, rămășițe de lăzi și cutii. Pe lângă garduri, stăteau mașini părăsite. Case care fuseseră construite aproape una

lângă cealaltă păreau să se fi alăturat și mai mult. Rareori se mai ițea printre ele câte o ființă omenească.

– Populația civilă s-a ascuns ca șobolanii, observă Greifer și scuipă disprețuitor. Punem pariu că acum se ocupă cu transformarea cearșafurilor în drapele albe?

– Nu avem prea mult timp, spuse, laconic, Oberstul.

Greifer dădu afirmativ din cap, încruntat și ascultător, și, băgând într-a-ntâia, apăsă pe accelerator și urni mașina din loc. După aproape trei sute de metri, zăriră Frühlingstrasse – un drum de țară, cu grădini în fața caselor.

– A doua casă, zise Hauk.

Greifer conduse până lângă gard și opri chiar în fața porții, apoi se aplecă puțin, iscodind cu privirea.

– Aici e, făcu el. Scrie și numele: Willrich. Ăsta-i numele femeii, nu-i așa?

Oberstul se uită din obișnuință la uniforma sa impecabilă, coborî din mașină și se îndreptă cu pași mici și măsurați spre poarta grădinii. Acolo se opri și, aruncând o privire scurtă de-a lungul drumului de țară, își scoase încet mănușa de la o mână.

Greifer îl urmă cu pași mari. Se opri, rânjind, în fața unui anunț care declara cu litere frumos tipărite că această clădire fusese rechiziționată pentru Grupul de Armate Centru Secția a IV-a, însărcinată cu transportul și aprovizionarea. Purta semnătura Stabzahlmeisterului Brahm și era ștampilată cu o parafă oficială.

– Arată foarte verosimil, mârâi Greifer, satisfăcut. Băiatul își cunoaște la perfecție treaba, așa cum speram.

Apoi apăsă hotărât pe butonul soneriei.

Apelul răsună strident în interiorul casei, dar nu mișcă nimic. Greifer se uită la Oberstul Hauk cu reală uimire. Oberstul stătea acolo, cu chipul impasibil, părând total nepăsător față de tot ceea ce se întâmpla.

Greifer sună din nou, mai lung, mai tare și mai violent, împingându-și în afară bărbia lui de spărgător de nuci.

– Ce dracu' își închipuie ăștia? spuse el. Au declarat încheierea războiului, sau ce?

– Deschide! ordonă Hauk, liniștit.

Acum, Greifer era cel care cercetă strada dintr-o parte în alta. Era pustie și părea părăsită. Satisfăcut de ceea ce văzuse, Greifer pescui din buzunarul pantalonilor un briceag uriaș, îl desfăcu și vârî lama în dreptul broaștei, între canatul porții și stâlpul gardului. Smuci de două ori, după care broasca cedă și poarta se deschise brusc.

– O joacă de copil, spuse Greifer bine dispus, închizându-și briceagul la loc și băgându-l înapoi în buzunar.

Oberstul străbătu grădina, pășind spre ușa de la intrare. Acolo se opri și rămase din nou nemișcat. Greifer bătu cu pumnii în tăblia ușii, încât bubuiturile răsunară în toată casa.

O fereastră de lângă ușă se deschise în grabă, și o bătrână se aplecă în afară, întrebându-i pe un ton deloc prietenos:

– Ce vreți?

– Deschide, zise Greifer, că altfel îți prefac cuibul în lemne de foc!

– Ce vreți? strigă femeia, cu chipul schimonosit, poate de furie, de frică sau de isterie.

Greifer voia să-și pună amenințarea în practică, dar Oberstul Hauk, strunindu-și slujitorul cu un gest, intră acum în acțiune, schițând o plecăciune scurtă, dar nu lipsită de politețe.

– Sunteți doamna Willrich? întrebă el.

– Da, răspunse femeia, ceva mai prietenoasă.

– Hauk, se prezentă Oberstul, cu o nouă plecăciune. Oberst Hauk. Îndrăznesc să spun că numele meu nu vă este necunoscut.

– Oberstul Hauk! Firește că n-aveam de unde să știu! spuse ea, devenind brusc extrem de afabilă. Dar chiar și acest elan aparent sincer de amabilitate era prefăcut, așa cum erau multe altele la această femeie. Intrați, vă rog.

– Cum? Pe fereastră? întrebă, rânjind, Greifer.

Doamna Willrich dispăru de la fereastră, o închise cu o bufnitură și se auzi deslușit cum se mișcă prin casă. Părea că trage la o parte un obiect greu. În scurt timp, ușa de la hol era deschisă și în broasca ușii de la intrare se răsuci o cheie de două ori. Ușa era acum descuiată.

– Ceva pute pe-aici! spuse Greifer, cu convingere.

Țeapăn și aparent nepăsător, Oberstul nu răspunse nimic; intră în casă și o urmă pe doamna Willrich prin hol, până în salon. Greifer asigură spatele, privind de jur-împrejur.

– Luați loc, vă rog, spuse doamna Willrich, cu o amabilitate forțată. Cu ce să vă servesc?

Hauk refuză, mulțumindu-i.

– Nu vreau să vă răpim mai mult timp decât e nevoie, dragă doamnă, zise Oberstul.

– Dar vă implor s-a faceți, spuse doamna Willrich, desfăcându-și mâinile în semn de bunăvoință, însă incapabilă să-și stăpânească emoția nici măcar o clipă.

Se uită în jur ca și cum ar fi căutat o cale de scăpare.

Greifer se așeză imediat în fața ei și o privi scrutător, de parcă ar fi avut de gând să o cumpere la un preț cât mai ieftin. Apoi își împinse cascheta pe ceafă.

– Avem nevoie de o informație, spuse Oberstul Hauk, cu glasul său liniștit și impersonal. N-o să ne ia decât două minute.

– Cu plăcere! declară doamna Willrich, sărind în picioare. Dar sper că n-o să refuzați un păhărel de lichior?

– Nu, răspunse Greifer, n-o să refuzăm așa ceva.

Doamna se năpusti afară din cameră, dar nu fără a le mai adresa oaspeților săi neașteptați un zâmbet chinuit. Fața ei rotundă era ca o mască prietenoasă, iar corpul răscopt, conturat limpede prin hainele prea ajustate, era complet lipsit de grație.

– Pute ca dracu', făcu Greifer. Dacă cineva e atât de scârbos de amabil ca muierea asta, înseamnă că are ceva de ascuns. Sunt gata să-mi înghit pălăria dacă nu-i așa.

– Nu cred că va fi nevoie s-o faci.

Doamna Willrich se strecură grăbită înapoi în odaie, ținând proptită de piept o tavă plină, încărcată cu o sticlă pătrată de Cointreau și cu trei pahare. Puse totul pe o masă, gâfâind din greu, și se apucă să toarne băutura cu o mână nesigură.

– Aș prefera niște coniac, spuse Greifer.

– Dar bineînțeles, răspunse doamna Willrich și se grăbi să iasă din nou.

– Cunosc marca asta, zise Greifer, arătând o sticlă din fața lor. Brahm avea trei lăzi din astea, și probabil că a șterpelit-o.

– Și ce dacă? observă Hauk. Doar n-o să fim meschini.

– Oricum, asta nu-i totul, replică Greifer. Dacă nu mă-nșel, cucoana o să aducă acum ceva Courvoisier.

Doamna Willrich apăru cu o sticlă de Courvoisier, de o mărime neobișnuită, golită pe jumătate. La vederea ei, Greifer căpătă o expresie amenințătoare. Apucând sticla, o privi cercetător și apoi o puse la loc. Ochii îi străluceau.

– Îmi aduceți vești de la fratele meu? întrebă acum doamna Willrich, și se vedea limpede că făcuse un efort considerabil să pună întrebarea.

Greifer se înecă și începu să tușească. Se înroși la față și ochii îi ieșiră din cap de uimire. Nu-și putea crede urechilor.

– Când l-ați văzut ultima oară pe fratele dumneavoastră? o întrebă Oberstul.

– Când a venit în concediu, acum șase săptămâni.

Oberstul își puse paharul jos cu un gest brusc. Greifer se stăpânea destul de greu să nu vorbească. Doamna Willrich se apucă de brațele fotoliului, făcând eforturi uriașe de a-și păstra o aparență de calm.

– Ultima lui scrisoare, rosti ea, grăbită, mi-a sosit acum vreo săptămână. Știam că urmează să vă întâlniți cu el aici. Mi-a spus că așa era stabilit. Deci eu v-am așteptat – pe dumneavoastră sau pe fratele meu.

Tăcu. Hauk ședea nemișcat. Un ceas ticăia tare. „E aproape ca într-un film", își zise Greifer, ridicându-se subit în picioare. „Filmul trebuie oprit cât mai repede, altfel s-ar putea transforma în realitate."

– Draga mea doamnă, spuse Hauk, cu o blândețe iritată, se pare că faceți o greșeală. Probabil că fratele dumneavoastră a fost pe-aici în ultimele zile.

– Ba nu, replică ea, automat. Ce vreți să spuneți? Desigur, l-am așteptat în fiecare zi, dar nu a venit. Dumneavoastră ați ajuns primii. Cu siguranță, nici el nu va întârzia.

Oberstul îi aruncă lui Greifer o privire poruncitoare, urmată de un semn din cap abia perceptibil. Leutnantul se ridică precipitat.

– O să aflăm imediat, spuse Hauk, rămânând perfect liniștit.

Greifer se năpusti afară din cameră, dădu buzna în bucătărie și smuci ușile dulapurilor de-acolo, apoi coborî în pivniță, se uită de jur-împrejur și examină rafturile, după care urcă înapoi și intră în dormitorul doamnei Willrich, unde cercetă pe sub paturi, în noptiere și în garderob. Găsi tot ce căutase. Nu se afla nimeni în casă, dar aceasta era ticsită de mărfuri alimentare. Situația era limpede.

– E clar, spuse Greifer, revenind în camera de zi și lăsându-se să cadă într-un fotoliu. Exact cum am presupus.

Oberstul, continuând să stea nemișcat în mijlocul camerei, o țintui pe doamna Willrich cu o privire rea. Femeia își frământa nervoasă mâinile. Apoi, Oberstul zise:

– Avem puțin timp. O să ne spuneți acum unde e fratele dumneavoastră.

– Dar, vă rog! E jignitor! Cum puteți să...

– Stabzahlmeisterul Brahm a fost aici, spuse Greifer, întorcându-se spre Hauk. A descărcat provizii serioase. Individul a ciupit până și țigările mele speciale, îndemnând-o pe doamnă să nu ne spună nimic. Iar minunatul Brahm s-a dus acum să se ascundă pe undeva. Dar pun rămășag că ea știe cu exactitate unde se află. Și mai pun rămășag că o să ne mărturisească.

– Ne dați adresa Stabzahlmeisterului Brahm, sau nu? întrebă Hauk.

– Ce vreți de la mine?

Oberstul Hauk își netezi uniforma impecabilă, cu un gest mecanic, părând să privească direct prin pereți. Era ca și cum pentru el nici nu s-ar fi aflat vreo doamnă Willrich în cameră, ca și cum n-ar fi cunoscut-o și nici n-ar fi existat vreodată.

– Aștept afară, Greifer, spuse el și ieși.

– O să scoatem untul din tine, rosti Greifer.

Începu să-și suflece mânecile. Apoi, cu mișcări bruște ale corpului, își apropie scaunul de doamna Willrich și, cu un gest aproape tandru, scoase din învelișul lui de celofan un trabuc pe

care-l privi ca și cum singurul lucru din lume ce-l interesa în acel moment era inelul de culoare deschisă din jurul acestuia.

Apoi își scoase briceagul uriaș din buzunarul pantalonilor și îl desfăcu. Doamna Willrich tresări. Greifer nici nu o băgă în seamă. Cu gesturi oarecum solemne, tăie capătul trabucului și-l aprinse. Dădu voluptuos afară primul nor de fum, după care, desfăcându-și picioarele ca lamele unui foarfece, se lăsă pe spate, întinzându-se comod în fotoliu.

– Haide, scuipă! Unde-i Brahm? întrebă el.

Femeia nu răspunse.

– Dacă nu-mi dai adresa lui Brahm în clipa asta, o să-ți fac mutra bucățele, spuse Greifer.

Doamna Willrich începu să tremure. Încerca disperată să se gândească la ceea ce ar trebui să facă. Să țipe? Casa ei era atât de izolată, încât nimeni nu putea s-o audă. Să încerce să fugă? N-ar fi izbutit niciodată. Se afla la cheremul acestei namile nerușinate de bărbat. Dar era, totuși, Offizier! Cu siguranță că nu ar fi în stare să...

Greifer își trecu țigara din mâna dreaptă în cea stângă și o lovi fulgerător drept în față. După care își trecu țigara înapoi în mâna dreaptă, se lăsă pe spate și fumă mai departe.

– N-am să mai aștept prea mult, spuse el.

Femeia îl privi cu niște ochi goi și holbați, înghețată de groază. Scutură din cap și deschise gura ca și cum ar fi încercat să țipe.

Atunci, Greifer se năpusti la ea. Lăsându-și țigara să cadă pe jos, urlă la femeie și o pocni în față scurt și violent, de câteva ori.

Femeia lăsă să-i scape un țipăt pătrunzător. Stând în genunchi, cu chipul încordat, Greifer nu înceta s-o lovească peste fața, care, încetul cu încetul, i se umfla ca un aluat. În scurt timp, doamna Willrich nu făcea decât să scâncească... Greifer simți sânge și salivă pe mână înainte ca ea să leșine.

De afară se auzi brusc vuietul unui motor ambalat. Greifer se ridică în picioare, respirând din greu, și se duse la fereastră, de unde îl văzu pe Oberstul Hauk stând în fața capotei ridicate, ca și cum ar fi verificat accelerația. „Opt cilindri zdraveni", își zise

Greifer, sumbru, „fac suficient zgomot, încât să acopere țipetele ascuțite ale unei femei".

Greifer rânji satisfăcut, reveni în cameră, își turnă un pahar de coniac și-l dădu pe gât. Apoi culese grijuliu havana de pe jos, o șterse cu mâneca, o vârî în gură și trase din ea cu nesaț. Țigara se stinsese însă de mult. Greifer înjură și o aruncă înapoi pe covor.

Înviorat de încă un coniac și simțindu-se din nou în formă, începu să se ocupe metodic de doamna Willrich. Știa din propria lui experiență că femeile erau rezistente ca pisicile, dar își cunoștea bine subtilitățile ocupației. Ca șef al plutoanelor de execuție de sub comanda Oberstului Hauk, omul care se dovedise atât de eficient în îndeplinirea sentințelor promulgate de Curtea Marțială de urgență, acumulase din plin experiență în acest domeniu.

După zece minute de muncă dură, o înfrânse pe doamna Willrich. Femeia îi distrusese uniforma, mânjindu-i-o de sânge, dar vorbi. Mai întâi, îi dădu numele orășelului aflat la vreo treizeci de kilometri de sat.

– Mai departe! ordonă Greifer.

Gemând, aceasta bolborosi abia perceptibil, cu o voce gâtuită:

– Hindenburgstrasse, numărul 13.

Greifer, care o săltase pe picioare, îi dădu drumul. Femeia se prăbuși pe covor cu o bufnitură și rămase acolo, zăcând ca un buștean. Greifer își șterse meticulos mâinile cu una dintre pernele de pe divan.

Apoi, desfăcând învelișul de celofan al unei noi țigări, spuse:

– De ce nu ne-am putut înțelege de la bun început?

Mintea de militar german a lui Schulz găsea atât de dureroasă viteza cu care se destrăma totul. Cam cu o săptămână în urmă, la popotă avuseseră loc o seară a invitaților și o petrecere pentru femei, împreună cu alte trei mese festive: o aniversare, o avansare și o acordare de decorații. Acum însă popota începea să fie pustie: pivnița era goală, celelalte provizii aproape consumate și încă se mai aștepta o hotărâre în legătură cu soarta covoarelor. Într-un cuvânt, Schulz s-a văzut nevoit, spre marele său regret, să mănânce acasă cu soția lui, Lore.

– Ce frumos îți ții lingura! îi spunea aceasta, prefăcându-se că îl admiră.

– Fiindcă eu cunosc bunele maniere, îi răspunse soțul.

– Și ce frumos îți ridici degetul mic!

– Așa se cuvine.

– Și ce mai zgomote scoți când înghiți!

– Asta-i treaba mea, replică el, de sus.

Lore termină de mâncat ce avea în farfurie, își sprijini bărbia în mâini și își privi soțul cu oarecare suspiciune.

– Fritz, spuse ea, ce-i cu cele trei lăzi din pivniță – pot să le deschid?

– Sunt proprietatea armatei, declară Schulz, emfatic. Nu ne aparțin nouă; noi doar le depozităm acolo.

– Sticlele se sparg, zise Lore. Carnea afumată se poate strica, iar tutunul se umezește și conservele se oxidează – mai ales în zilele astea.

– Se află sub răspunderea mea de comandant local, spuse Schulz, ținându-se drept, într-o manieră militărească. Aș fi pedepsit pentru pierderea oricărui produs.

– Atunci numește pe altcineva în locul tău – și o să primească el pedeapsa.

– Ce vrei să spui? întrebă Schulz, ascuțind un băț de chibrit cu care să-și curețe dinții. Cum mă vezi făcând așa ceva?

– Foarte simplu, spuse Lore. Trebuie să te îmbolnăvești.

– Un Schulz nu se îmbolnăvește niciodată.

– Atunci va trebui să te gândești la altceva, dacă vrei să rămâi sănătos.

Schulz încetă să se mai scobească în gură, lucru pe care-l făcea cu succes, și se uită la soția lui, care continua să stea la masă privindu-și farfuria goală, complet indiferentă. Jucându-se cu lingura, făcea cercuri pe fața de masă și zâmbea absentă.

– Dacă vin americanii și te găsesc tot în postul de comandant... reluă ea.

– Am să-ți spun ceva, Lore, declară Schulz, cu acea putere de convingere cu care urmărea să-și reducă subordonații la tăcere și

pe care și-o perfecționase de-a lungul atâtor ani de serviciu. Sunt soldat și, ca atare, îmi fac datoria.

– Până la ultima ladă!

– Văd că nu mă înțelegi. Nu m-ai înțeles niciodată. Habar n-ai ce înseamnă onoarea. La mine însă, simțul onoarei e un lucru înnăscut.

– Împreună cu alte handicapuri.

– Ah! făcu Schulz, cu un gest violent, de parcă ar fi încercat să azvârle cât colo toate necazurile care-i otrăveau existența. Ce rost are să discut cu tine? O să acționez.

– Cu cine?

Schulz se ridică, își aruncă șervetul – de când devenise Offizier, se îndrăgostise foarte mult de șervetele mari și albe – și, îndreptându-și ținuta autoritară, ieși cu pași mari în stradă. Traversă piața din centrul orașului, plină de zgomotele vehiculelor care o străbăteau în tranzit, și porni în direcția Primăriei, unde se aflau birourile comandamentului – ale comandamentului său!

Trecu prin fața birourilor de planificare, administrație și afaceri curente, unde continua să se lucreze asiduu în gol, și intră în anticamera biroului său.

– Tot aici ești? îl întrebă pe Gefreiterul Stamm, care îl întâmpină zâmbitor.

– Mi-e greu să mă despart de dumneavoastră, Herr Hauptmann.

– Sunt ceva scrisori?...

Nici nu se aștepta să fie. Dar, când Stamm răspunse afirmativ, ceru să le vadă imediat.

– Toate astea?...

Răsfoi scrisorile, fără să găsească ceea ce se credea îndreptățit să aștepte: avansarea la gradul de Major.

Aruncă totul pe birou, zicând:

– Ce război idiot de birocrați! Parcă-i un balamuc. Toți se cred autorizați să dea ordine. Noi ăștilalți ne dăm osteneala să ne facem datoria... iar Cartierul General al armatei sforăie.

– Ce să fac cu scrisorile, Herr Hauptmann?

– Din partea mea, poți să și... Ah, la naiba, fă ce vrei! Ca de obicei. Pasează-le altui birou, atâta vreme cât mai există unul care ne e subordonat.

Intră în biroul său personal, unde își dădu drumul, mârâind, într-un fotoliu și își puse imediat mintea la treabă, jucându-se în acest timp cu un creion lung și ascuțit cu grijă. După un timp, în care se gândi la Moltke, la haosul din secția de personal, la natura propriei sale situații și la Lore, cutele de îngrijorare de pe frunte începură să se mai atenueze puțin. În cele din urmă, dădu din cap aprobator pentru sine, cu o expresie aproape satisfăcută.

Se ridică, de data asta fără să mai mârâie, și ieși în anticameră, căutându-l pe Gefreiterul Stamm. Dar prezența unui soldat plin de noroi îl împiedică să-și transpună în practică hotărârea pe care tocmai o luase. Schulz i se adresă cu bruschețe:

– Ce vrei? Aici nu-i sală de așteptare. Birourile pentru treburile curente ale comandamentului sunt afară.

– Bună ziua, Herr Hauptmann, spuse soldatul, dezvelindu-și dinții zdraveni într-un zâmbet larg.

Schulz își privi vizitatorul mai atent.

– Vă cunosc de undeva?

– Obergefreiter Kowalski, făcu celălalt, cu un rânjet.

– A, da! Schulz păru să-și amintească vag. Erați Obergefreiter aici, pe vremuri, așa-i?

– *Jawohl*, Herr Hauptmann. Dar nu am fost degradat.

– Sper că nu ai venit aici doar să-mi faci o vizită, Kowalski?

– Desigur, îl asigură celălalt. Sunt aici în avangardă.

– Ei, asta-i foarte bine, aprecie Schulz, care nu voia să piardă timpul și nu vedea necesitatea de a-și impune autoritatea firească. Îți voi acorda tot sprijinul meu – Gefreiterul Stamm o să te pună la curent. Dar mai târziu, nu acum. Așteaptă afară, te rog.

– Sunt învățat să aștept, spuse Kowalski, ieșind din cameră cu o încetineală provocatoare.

Schulz nici măcar nu se uită la el. Puțin îi păsa de Obergefreiterul Kowalski, pe care-l și uitase când ușa se închise în urma lui.

– Cu ce se ocupă Oberleutnantul Nowack? i se adresă lui Stamm.

– Cu încartiruirea.

– Cheamă-l la mine! ordonă Schulz și ieși iar din anticameră.

Oberleutnantul Nowack, un funcționar de birou din Linz, un om la locul lui și docil, de încredere și cu o atitudine admirabilă de servitute, se apropie de Schulz, prudent. Nu mai avea o conștiință liniștită din ziua în care îmbrăcase pentru întâia oară uniforma, iar în zilele astea furtunoase, cu greu mai știa ce înseamnă conștiința ca atare. Funcțiile sale, pe care și le îndeplinea cu asiduitate și perseverență, erau date peste cap. Fiecare se instala unde voia, își schimba locuința când avea chef, pleca și venea tot când voia. Foarte puțini erau cei care se prezentau la sosire, și aproape nici unul nu făcea asta la plecare. Era pur și simplu o situație catastrofală.

– Oberleutnantul Nowack, la ordinele dumneavoastră! rosti el politicos, deși nu fără anumite inflexiuni militărești.

– Nowack, spuse Schulz aproape solemn, uitând de data asta să se mai delecteze pe seama stângăciei acestui coleg Offizier mai mult decât dubios. Situația devine din ce în ce mai critică.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, situația devine din ce în ce mai critică, aprobă celălalt, supus.

Schulz era cât pe ce să-i spună: „Ești Offizier, Nowack, nu papagal!", dar reuși să se stăpânească, își drese glasul și zise:

– Firește, nouă ni se cere din ce în ce mai mult.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, se grăbi să-l asigure Oberleutnantul, ni se cere din ce în ce mai mult, firește.

– Dar frontul vine întotdeauna pe primul loc!

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, frontul vine pe primul loc – întotdeauna.

– Și din acest motiv este nevoie și de mine acolo. Chemarea onoarei a ajuns și la mine, și nu șovăi să-i răspund. Iar tu, Nowack, îmi vei ține locul aici.

– Foarte bine, Herr Hauptmann, vă voi reprezenta aici, rosti, automat, Nowack.

Apoi, sub privirea scrutătoare a lui Schulz, începu să-și dea seama, treptat, ce voia să însemne asta. Simți că i se înmoaie genunchii, iar ochii i se măriră de groază, de parcă în față i s-ar fi

căscat brusc o prăpastie uriașă. Strigă cu un glas care răsună ca un piuit:

– Eu trebuie să vă înlocuiesc aici, Herr Hauptmann?

– Dar cine altul? i-o întoarse Schulz, cu un muget. Cineva trebuie s-o facă! Și de ce n-ai fi tu ăla, Nowack? În curând, o să știi s-o faci foarte bine. La urma urmei, ești Offizier, iar un Offizier e cineva pe care te poți baza. Drept care, eu mă bazez pe tine!

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse celălalt, consternat.

– Bine, rosti Schulz. Poți pleca acum. O să îndeplinim scurta formalitate a predării și preluării peste o oră. Până atunci, ai timp să te pregătești. Apoi, după ce voi fi verificat și semnat totul aici, poți prelua comanda.

– Foarte bine, Herr Hauptmann. Pot prelua comanda.

Străduindu-se cu ultimele puteri să-și păstreze o înfățișare decentă, Nowack ieși din cameră clătinându-se, de parcă ar fi tras după el vreo povară ucigătoare. Schulz își frecă mulțumit bărbia, apoi îl chemă pe Gefreiterul Stamm.

– Stamm, îi ordonă el, pregătește-mi foaia de drum! În dublu exemplar. Unul dintre ele în alb. Trebuie să mă duc pe front.

– În cazul ăsta, nu veți avea prea mult de mers, spuse Stamm, după ce-și reveni din surprindere. Pe front, hm? Și unde anume?

– Unde anume? Fără specificarea destinației. Pe la vreunul dintre regimentele aprovizionate de batalionul nostru de rezervă. Ai înțeles?

– Am înțeles, răspunse Stamm și rânji pe ascuns. După care scrise pe carnețelul lui „Divizia Luschke" și-l părăsi pe viitorul combatant de linia-ntâi, ieșind în anticameră; avea la ce să se gândească.

Aici, Obergefreiterul Kowalski se instalase ca la el acasă și rânjea obraznic.

– Ascultă, îi spuse el lui Stamm, am nevoie de o hartă a văgăunii ăsteia, dar trebuie să fie cât se poate de exactă.

– Ești chior? îl întrebă Stamm. E una pe perete, acolo unde e spânzurat și portretul Führerului nostru.

– Dacă-i spânzurat, atunci m-am liniștit.

Stamm își ridică privirea de pe carnețelul lui și se holbă. Cei doi soldați se uitară unul la celălalt, își făcură prudent cu ochiul și începură brusc să râdă mânzește, clătinând din cap. Se „mirosiseră" unul pe celălalt și se simpatizau.

Obergefreiterul Kowalski se apropie de hartă și începu s-o examineze sistematic.

– V-ați extins, nu glumă, în anii din urmă! observă el.

– Da, dar o parte a fost distrusă de bombardamente, așa că tot dracu' ăla-i.

– Da, însă după Victoria Finală vom reconstrui Germania, mai mare și mai frumoasă decât a fost. Iar noi suntem garanția viitorului. Singura întrebare este cine mai crede în viitorul ăsta? În lumea asta mizerabilă, viitorul apropiat pare să fie întotdeauna viitorul război.

– Ce cauți?

– Hindenburgstrasse.

– E-n Sud-Est. Chiar lângă grădina publică.

– Am găsit-o, spuse Kowalski, și se apucă să facă o schiță pentru uzul propriu.

Stamm se apropie, interesat.

– Ce cauți tocmai pe strada aia? îl întrebă el.

Kowalki rânji.

– Pur și simplu, îmi place numele ei.

Leutnantul Asch înainta prin crângul de mesteceni, cu Barbara pe urmele lui. Trecură pe lângă oameni, vehicule și echipament, îndreptându-se spre locul situat la marginea pădurii, unde rămășițele trupei lui Asch făcuseră tabără. Târând o valiză uriașă, Barbara se străduia în zadar să țină pasul cu el.

– Mergi prea repede! strigă Barbara.

– Greșești, replică Asch. Tu mergi prea încet.

– Ai putea măcar să-mi iei valiza!

– N-ai nevoie de ea. Ce ți-am spus eu, fetițo? N-am zis să iei doar un bagaj de mână? Nu plecăm în vacanță, ci spălăm putina.

Pe chipul Barbarei apăru o ușoară expresie de furie. Se întrebă dacă trebuia să țipe la el, să-l scuipe sau să-i arate limba, dar foarte

curând își dădu seama că Asch nu băga în seamă aceste manifestări și, totodată, nici nu-i acorda vreo atenție cât de mică, iar dacă totuși avea să-i acorde, o s-o ia în râs. Și nu voia ca un asemenea individ să râdă de ea. Dezmeticită de aceste reflecții, își modifică din nou expresia chipului până la normal; doar o urmă de suferință păru să mai stăruie în jurul gurii, și aceasta aproape că o prindea.

– Stai aici! îi ordonă Asch, arătându-i trunchiul unui arbore. Am nevoie de două sau trei ore să mă ocup de oamenii mei.

– Și eu ce fac între timp?

– N-ai decât să te privești în oglindă sau să te joci cu unghiile de la picioare. Dar, la fel de bine, ai putea să-ți mai golești valiza.

– Atunci înseamnă că nu mergem după Oberst cu mașina?

– De ce crezi asta, micuțo? Sigur că *mergem* după Oberst – dar nu s-a pus niciodată problema că o vom face cu mașina.

– Doar n-o să merg pe jos!

– Haide, fii cuminte! Nu te poți mișca normal, ca toată lumea? Nu-ți mai legăna fundul așa. Șezi pe el. Suntem nevoiți să facem cel puțin câțiva kilometri pe jos. Apoi, cine știe, poate găsim pe undeva vreun taxi!

Barbara se așeză, depărtându-și picioarele, fără nici o pudoare. Apoi, se aplecă ușor, își sprijini coatele de genunchi și bărbia în palme. Ținea gura închisă, cu buzele strâns lipite, iar ochii îi străluceau sfidători.

Asch avu înțelepciunea de-a nu o privi și, scoțând o hartă de stat-major din tunică, o aruncă pe jos în fața fetei, care nu făcu nici o mișcare.

– Poftim, aruncă o privire! Ne aflăm în locul marcat cu o cruce verde. Încearcă să te orientezi, scumpeteo, ca să-mi poți spune cu exactitate unde trebuie să mergem.

Leutnantul înclină din cap în semn de salut spre fata îmbufnată, cu chipul răvășit, și apoi se grăbi să se îndrepte spre marginea pădurii, unde soldații bateriei lui așteptau apatici în bivuacul lor. Unii jucau cărți, alții citeau câte un ziar de front, dar cei mai mulți stăteau pe jos, trândăvind.

Când Leutnantul Asch se apropie, soldații îl priviră impasibili. Nu mai așteptau nimic de la nimeni.

– Credeam că n-o să te mai întorci, îi spuse, cu bonomie, Wachtmeisterul Wehmut. Mi-am zis că ai schimbat peisajul.

– Îți zici prea multe lucruri!

Wehmut râse, fără să se simtă jignit. În civilie era brutar și în ultimele nopți visase serios despre meseria lui, ceea ce îl făcea mai bine dispus. Era optimist.

– Ceva nou? întrebă Asch.

– Nu mare lucru. În răstimpul de patru ore, cât ai lipsit, se poate spune că nu s-a petrecut mai nimic. Doi oameni au fost ușor răniți. Patru au avut diaree puternică. Un idiot ne-a cerut un raport despre muniții: i-am spus că n-avea decât să mă pupe-n...

– Bine. Altceva?

– Bucătarul a primit patru chintale de jambon afumat. Am refuzat politicos douăzeci de saci de cartofi uscați. Motorul celui de-al doilea tractor s-a paradit de tot. Un tip de la tunul 3 mi-a răspuns: „Pupă-mă-n fund" – mie, Wachtmeister, care-i sunt șef! Oricum, nu contează: probabil că a vrut dintotdeauna să mi-o spună.

– Câți soldați au șters-o?

– Șase.

– Șase în patru ore. E un procent frumușel. Dar e o tâmpenie.

– Așa credeți? întrebă, cu glas tare, un Gefreiter.

– Absolut, replică Asch, privindu-l cu răceală. Tâmpenia e s-o ștergi fără acte-n regulă. Asta mă interesează, și nu faptul că tipii ăștia au spălat putina mai devreme.

Soldații începură să se agite și să se apropie instinctiv.

– Veniți încoace! strigă Leutnantul Asch. Veniți cu toții încoace!

Se strânseră de pretutindeni împrejurul lui, abandonându-și armele, vehiculele și remorcile, strecurându-se pe brânci afară din corturile încropite de mântuială, pe care abia le instalaseră, coborând din remorcile cu muniții și venind de la latrină – o gloată obosită, murdară, cu o înfățișare sălbatică.

Leutnantul Asch se sprijini de o remorcă și-i privi. Pe unii îi cunoștea încă din timpul campaniei în Polonia. Peste un sfert din unitatea lui zăcea pe undeva prin Rusia. Gefreiterul cu numai jumătate de față intactă se întorsese de trei ori la baterie: fusese

grav rănit în fiecare campanie și, de fiecare dată, revenise prompt la veche lui unitate. Existau șapte noi membri, doar niște copii în uniformă: nici unul dintre ei nu avea mai mult de optsprezece ani.

– Ce părere aveți despre situație?

Oamenii nu spuseră nimic, mulțumindu-se să aștepte continuarea, știind că o să fie un viitor ordin, cu siguranță. Așa fusese tot timpul de când începuse războiul și tot așa avea să fie până când se sfârșea. Și, cu niște șefi ca Luschke, Wedelmann și Asch, cel puțin nu le mersese chiar atât de rău.

– Situația generală, spuse Leutnantul Asch, este dezastruoasă. Iar propria noastră situație nu diferă cu mult.

În timp ce vorbea, privindu-le fețele apatice, încremenite într-o așteptare prudentă, Asch reflecta: „Când se vor gândi la mine mai târziu, își vor aminti totdeauna de exploziile grenadelor, rațiile de mâncare ale armatei, de adăposturile pline de păduchi și cadavrele împuțite. Poate că unii mă vor pomeni ca pe un om rezonabil, alții, ca pe un laș, nu puțini, ca pe un egoist care mânca mai bine decât ei, obținea adăposturi mai bune și care a șters-o la sfârșit, fiindcă, la prima vedere, voia să se culce cu o puicuță." Ei bine, asta era, și nu avea ce să facă! Pierduse cinci ani și jumătate din viață, zăcând în rahat împreună cu mulți dintre cei care stăteau acum în jurul lui – în rahat, da. Și ce mai putea adăuga la asta? Nimic: doar că zăcuse în rahat!

– Ce mai așteptăm? întrebă, brutal, Wachtmeisterul Wehmut. Să ne facem bagajele!

– De acord? își consultă Leutnantul Asch oamenii.

– De acord! strigă majoritatea, fără șovăire.

– Atunci e-n regulă! făcu Leutnantul Asch. Hai să ne apucăm de treabă pentru ultima oară. Aruncați în aer toată muniția care a mai rămas. Scoateți tunurile și armele din funcțiune. Părăsiți vehiculele acolo unde se află. Proviziile, hainele, articolele de cantină și tot ce ar mai putea folosi le vom împărți între noi, în mod egal. Fiecare va primi aceeași cantitate. Wachtmeisterul Wehmut îi va înmâna fiecăruia livretul militar. Restul dosarelor și actelor va fi ars. Oricine dorește poate primi o foaie de drum și un certificat de demobilizare.

– Antedatat?

Leutnantul Asch reflectă o clipă.

– Puneți ce dată vreți! O să le ștampilăm și o să le semnez. Totul va fi pe față. Sunteți de acord?

– Da, răspunseră cei mai mulți dintre soldați.

– Am o propunere de făcut, spuse Unteroffizierul Hildebrandt cu glas limpede și tăios, cu bărbia într-o atitudine semeață, trădându-i hotărârea. Și, înainte de-a fi primit permisiunea să vorbească, începu: Aș recomanda să fie format un grup special de acțiune, care să rămână în urmă pentru a păzi armele până în ultima clipă.

– Vrei să spui până la ultima suflare? întrebă Leutnantul Asch, liniștit.

– N-am spus asta. Am spus: până în ultima clipă.

– Ah, ia mai taci din gură! strigă cineva, furios.

Îl imitară imediat și ceilalți. Nu puțini murmurară surescitați. Majoritatea însă aștepta orice avea să se mai întâmple – viitorul ordin sau o viitoare serie de instrucțiuni.

– Sugestia dumitale, Unteroffizier Hildebrandt, va fi considerată ca oricare altă propunere, spuse Leutnantul Asch, fără nici un semn de mânie. Prin urmare, ceri formarea unui grup special de acțiune?

– *Jawohl*, Herr Leutnant, răspunse, hotărât, Hildebrandt. Sunt de părere că e un lucru indispensabil. Este vorba, pur și simplu, de datoria și de responsabilitatea noastră.

– Foarte bine, atunci, conchise Leutnantul, cu un zâmbet amar, aproape imperceptibil, dar, de data asta, cu o urmă de enervare.

Se întoarse spre soldați.

– Avem nevoie de voluntari care să ia parte la grupul special de acțiune. Cine vrea să facă parte din el? Un pas înainte!

Unteroffizierul Hildebrandt făcu un pas înainte.

– Ei, strigă el provocator la camarazii săi, cine e destul de bărbat să vină lângă mine?

Supraviețuitorii bateriei a 3-a, comandată de Asch, rămaseră cu toții pe loc. Nici unul nu se clinti. Hildebrandt îi pironi cu privirea, de parcă ar fi încercat să le transmită un apel. Apoi

asprimea lui provocatoare se transformă, treptat, într-un dispreț profund. Gâtul i se uscase – lucru care-l împiedică să scuipe indignat. Se răsuci pe călcâie și se îndepărtă. Nimeni nu încercă să-l oprească.

– Propunerea lui Hildebrandt este respinsă, spuse Leutnantul Asch. Pregătiți-vă pentru demobilizare!

Wachtmeisterul Wehmut luă comanda operațiunii. Pentru ultima oară, îi puse pe oamenii săi să repete rutina de cazarmă și pentru întâia oară nimeni nu protestă.

– Alinierea! strigă el. Haide, bufonilor, a sosit, în sfârșit, Victoria Finală! Rupeți rândurile! Nimeni nu mai trebuie să stea drepți.

Un grup primi sarcina să împartă hrana, un altul să arunce în aer muniția, un al treilea, format din cei care știau carte, puși sub comanda furierului, se repezi la hârtii. Alții triară hainele, păturile și orice fel de echipament utilizabil în viața civilă. Din rămășițele de hrană ce nu puteau fi împărțite, bucătarul urma să prepare o masă de adio. Iar alți câțiva pregăteau variante de itinerare, desenau hărți și indicau posibilități de adăpostire.

– Totul merge ca un ceas, spuse Wachtmeisterul Wehmut, nu fără o anumită mândrie.

– Sper că e pentru ultima oară, zise Leutnantul Asch.

Deschise lada zăvorâtă cu două broaște, care conținea secrete, scoase un blocnotes de stenograf și-l deschise: „Ordinele de zi ale Führerului"

Pentru menținerea păcii... Pentru o cauză justă... Războiul care ne-a fost impus... Apărarea Patriei-Mamă... Pentru poporul german și Reich... Eu, Adolf Hitler, Comandant Suprem al Wehrmachtului... hărăzit de Providență... cu binecuvântarea Celui Atotputernic...

– Pe foc cu toate astea! strigă Asch, scârbit.

Îi azvârli blocnotesul lui Wehmut, care turnă o sticlă de gazolină peste el și-i dădu foc. Hârtiile începură să ardă, scoțând un fum gros.

Documentul următor conținea scrisorile către familiile celor uciși.

Bateria a 3-a, reflectă Asch, există din 1937. În acel an, un bătrân dintr-un birou găsise că înființarea ei era necesară ca parte a serviciului militar general. Era bateria în care începuse ca recrut, apoi fusese Gefreiter, Unteroffizier, Wachtmeister și, în cele din urmă, Leutnant. Preluase comanda ei ca Offizier cu câteva luni în urmă. El însuși rănit de două ori, obținuse Crucea de Fier Clasa I și Crucea Germană de Aur. Pierderile bateriei se ridicau la cincizeci și șase de morți, o sută patru răniți și șaptesprezece dispăruți.

„Cu adâncă părere de rău, vă aducem la cunoștință că fiul (fratele, soțul, logodnicul) dumneavoastră... a căzut pe câmpul de onoare... pentru Führer și Germania Mare... credincios jurământului depus... făcându-și datoria până în ultima clipă... ca un soldat viteaz al Führerului... amintire de neuitat..."

Același lucru, de cincizeci și șase de ori! Același lucru, din nou și din nou! Și asta numai în unitatea lui.

„...amintire de neuitat..."

Leutnantul Asch întoarse paginile una după alta și citi numele celor uciși – al celor căzuți la datorie. În josul fiecărei foi, strâns legate de numele mortului și ale rudelor celor mai apropiate ale acestuia, printr-o trăsătură de condei, se aflau următoarele nume: Wedelmann, Oberleutnant; Witterer, Hauptmann; iar la urmă: Asch, Leutnant. Numele morților, și imediat dedesubtul lor: Asch.

Wachtmeisterul Wehmut, care stătea lângă el, înhață dosarul din mâinile Leutnantului, îl cântări o clipă, fără să spună nimic, apoi îl aruncă în foc.

Asch luă lada cu documente „secrete", o ridică și-i răsturnă conținutul în flăcări, aruncând cutia peste tot vraful de hârtii, și rămase acolo, nemișcat, privindu-le cum ard.

– Asta-i tot! spuse el. S-a terminat pentru totdeauna!

Între timp, soldații își încheiaseră pregătirile de demobilizare. Câteva explozii puternice transformaseră cele trei tunuri ale bateriei lui Asch, împreună cu muniția aferentă, într-un morman de fier vechi, iar pe pământ zăceau șaizeci și patru de stive mari, distincte, de pachete și cutii cu hrană. Soldații stăteau lângă ele, gata de plecare. Se împărțiseră singuri în diferite grupuri și aveau moralul destul de ridicat.

– Dacă mai există vreun emițător, îi spuse Leutnantul Asch Wachtmeisterului Wehmut, aș vrea să transmit acum următorul mesaj: „Bateria a 3-a demobilizează din propria ei decizie. Moralul trupei: pentru prima oară, în toată perioada războiului, realmente bun. Jos Hitler!"

– Ce bine că nu mai avem nici un emițător! replică Wachtmeisterul Wehmut.

Leutnantul semnă la iuțeală tot ce i se pusese în față: livrete militare, carnețe de soldă, foi de permisie, foi de drum, certificate de demobilizare. Apoi începu marea împărțire. Nici măcar Unteroffizierul Hildebrandt, care voise să rămână „până la ultima suflare", nu fusese uitat. Dar, cum el își împachetase deja lucrurile, își manifestă disprețul excesiv de limpede.

– Noroc! strigă Leutnantul Asch către soldații săi. Eu mai am o mică problemă de rezolvat, dar apoi voi încerca să ajung în fostul nostru oraș de garnizoană. Oricine nu are un loc mai bun unde să se ducă poate veni acolo. O să vedem după aceea cum ne putem ajuta reciproc, ca să ieșim din mizeria asta.

– Toate bune, Herr Leutnant!

– Ne vedem în războiul următor!

– Prieteni! strigă Leutnantul Asch. Când o să ne revedem, o să fim civili. Și atâta vreme cât vom mai avea ochi în cap, o minte care să meargă și o inimă care bate, să avem grijă să nu ne mai întâlnim decât ca civili. Iar acum, fiecare pentru sine și Dumnezeu să ne ajute pe toți!

Fostul Hauptmann Wedelmann stătea în fața oglinzii, cu un aer crispat, nemulțumit și concentrat. Încerca să-și înnoade cravata, dar nu izbutea deloc. După patru eșecuri, se resemnă și renunță.

Ieși din camera oferită temporar în casa bătrânului Asch, merse de-a lungul coridorului până la ușa camerei următoare și ciocăni. Așteptă răbdător, cu brațele atârnându-i de-a lungul corpului. Cravata îi spânzura de gât ca o bucată de frânghie. Ciocăni din nou.

– Cine e? strigă o voce blândă.

– Eu, răspunse Wedelmann.

Și din nou își dădu seama cât era de caraghios. „Viața asta civilă", își zise el, „e mai complicată decât am crezut vreodată. Poate că nu sunt nimerit pentru o asemenea existență. Până și să mă port o cravată e destul de complicat – cu o uniformă mă descurcam mai ușor".

– Dar de ce nu intri direct? întrebă Magda, deschizându-i ușa.

Îi zâmbea, ca întotdeauna ușor timidă, dar foarte tandră. Își aruncase pe umeri un capot, pe care-l ținea înfășurat cu amândouă mâinile.

– N-am vrut să te deranjez, rosti, încurcat, Wedelmann. Voiam doar să te rog ceva. Îmi pare atât de rău, firește, dar n-aveam de unde să știu că încă nu te-ai îmbrăcat.

– Nu are nici o importanță, spuse Magda. Vizitează-mă oricând dorești.

– Poți să faci ceva pentru mine? întrebă el.

– Orice, răspunse ea, cu o dăruire afectuoasă.

– Atunci, înnoadă-mi cravata, că eu nu reușesc, spuse Wedelmann. Nu mai știu deloc cum se face nodul.

Magda se apropie, se opri drept în fața lui și, ridicându-și brațele, îi înconjură gâtul. Ca urmare a gestului, capotul i se desfăcu.

– Ce tânăr arăți, spuse ea. În uniformă, erai mai matur și mai autoritar.

– Nu sunt hainele mele, replică Wedelmann, grăbit, fără a îndrăzni să se uite la ea cu atenție, deși se simțea puternic ispitit. Sunt ale fiului lui Asch. Cred că avea vreo douăzeci de ani când a fost încorporat.

– Așa arăți tu acum! exclamă Magda, cu o voce tandră, amuzată. Abia dacă pari de douăzeci de ani. În schimb, eu arăt ca o femeie vârstnică.

– Asta-i o prostie, spuse Wedelmann.

Se străduia în continuare, cât putea de mult, să nu bage în seamă goliciunea ei atât de apropiată. Nu era, desigur, prima femeie pe care o vedea astfel, dar, fiindcă era vorba de viitoarea lui soție, voia să-și ferească privirile.

– Doamne! spuse ea, cu încântarea unui copil. Mă mărit cu un băiețandru.

– Nu ești obligată, replică Wedelmann, simțindu-se ușor atins în orgoliul său viril.

– Dar vreau s-o fac!

– Atunci, înnoadă-mi mai întâi cravata, îi zise el, înăbușit.

– Nimic mai simplu, spuse ea, cu o veselie naivă, și, apucându-i cravata, o răsuci de câteva ori, o legă, o strânse și o potrivi la iuțeală, încântată.

– Poftim! Dacă apuci să înveți, nu mai uiți niciodată!

– De unde-ai învățat? întrebă Wedelmann. Cine ți-a cerut s-o faci? Cui i-ai mai legat-o?

Magda tresări imperceptibil, îl privi cu ochii mari și tăcu. Putea simți aproape fizic undele de neîncredere care iradiau spre ea. Se uita la el ca o căprioară tânără și lipsită de apărare care se predă, sau ca un câine credincios și abătut. În ochi îi apărură lacrimi.

– Te rog, spuse Wedelmann, neputincios, n-am vrut să spun asta.

Magda scutură din cap cu tristețe.

– Nu știi cu cine te însori, spuse ea. Nu poți să nu te gândești întruna la asta. Te preocupă mereu. Uneori, îți zici că poate eu...

– Taci! rosti Wedelmann, cu bruschețe. Nu ne duce nicăieri.

– Poate că suntem pe cale să facem o mare greșeală, spuse Magda, neliniștită. Și poate că o să regreți tot restul vieții tale. Asta mă chinuiește. Dar nu-mi pasă. Nu mă gândesc decât la tine, și vreau să-ți spun ceva de multă vreme: nu trebuie să te însori cu mine!

– Dar vreau s-o fac!

– Ne putem căsători oricând, mai târziu, spuse Magda, cu o voce slabă.

– Ne căsătorim acum!

Magda își întinse mâna dreaptă și ezită o clipă înainte de-a și-o lăsa pe brațul său, pe care-l mângâie tandru.

– Uite, zise ea, precaută. Tu nu-mi cunoști deloc trecutul – și nici eu nu-l cunosc pe-al tău.

– Trecutul ca atare, în sensul lui obișnuit, e tocmai ceea ce eu nu am, spuse Wedelmann, cu oarecare bruschețe. Am devenit soldat când eram încă un băiețandru, și asta am rămas până astăzi. Abia dacă știu ce înseamnă o viață personală. Nu mai am nimic de spus în privința asta.

– Bine, rosti ea, supusă. Și dacă vrei să știi cum am învățat să leg o cravată, e foarte simplu: fratele meu era în Hitlerjugend[1], iar cravata făcea parte din uniformă.

– Hai să nu mai vorbim despre asta, o întrerupse Wedelmann, cu nervozitate. Asta, și toate celelalte despre care a venit vorba acum. De ce vorbim încontinuu de trecut? Pe noi ne interesează viitorul.

– Uneori, replică Magda, curajoasă, trecutul nu ne lasă să scăpăm și ne ajunge din urmă.

– Nu trebuie să ne facem griji din pricina asta, spuse Wedelmann, înconjurând-o ușor cu brațele. Pur și simplu, nu trebuie să permitem așa ceva.

– Jos, în salonul domnului Asch, te așteaptă o doamnă, zise ea, desprinzându-se încet din brațele lui.

– O doamnă? Pe mine? Trebuie să fie o greșeală. Nu cunosc nici o doamnă.

– O anumită doamnă Lore Schulz.

– Aha! Ia te uită! făcu el, încercând să-și ascundă fâstâceala. Doamna Schulz este nevasta unui camarad.

– Crezi că are nevoie de... ajutorul tău?

– E posibil. Se ridică, fără a izbuti să-și ascundă stânjeneala. Bineînțeles că nu pot refuza s-o văd, dar o voi expedia cât mai repede.

– Aș putea să merg și eu cu tine?

– N-o să dureze mult, draga mea.

– Atunci, nu e nevoie să vin?

– Desigur, dacă vrei. Se înțelege de la sine.

– Dacă îți face plăcere, spuse ea, cu acea încăpățânare blândă a femeilor îndrăgostite, te-aș însoți.

---

[1] Organizația de tineret nazistă; formație de luptă paramilitară (n. tr.).

Lui Wedelmann nu-i mai rămânea decât să consimtă. Coborî cu pas ferm la parter, împreună cu Magda.

Îmbrăcată, ca de obicei, cam țipător, într-o rochie de mătase albastră, mulată pe corp, doamna Schulz le zâmbi:

– Nu se poate! exclamă ea, sincer surprinsă, cu o mișcare foarte cochetă a pieptului. Ce tânăr arătați, domnule Wedelmann! Parcă ați fi un licean care dă bacalaureatul.

– Îmi permiteți să fac prezentările? rosti, cât se poate de convențional, Wedelmann, cu o plecăciune politicoasă.

– Nu mai e nevoie, declară Lore Schulz. Am făcut deja cunoștință. Logodnica dumneavoastră m-a pus la curent. Și trebuie să spun, dragul meu Wedelmann, că nu ați avut gusturi rele. Adevărul este că întotdeauna ați știut de unde să culegeți cele mai bune fructe. Nu am dreptate?

– Ce mai faceți? întrebă Wedelmann, așezându-se alături de Magda.

– Ne ducem zilele, replică Lore, laconic, ridicând din umeri. Ne descurcăm și noi... cel mai adesea, prost. Te obișnuiești însă cu toate.

– Și soțul dumneavoastră?

– Până la ultima picătură de sânge! Doar nu vă așteptați la altceva din partea lui? S-a perfecționat de-a lungul anilor, în așa măsură încât, în curând, va fi capabil să stea în poziție de drepți în fața lui înșuși. De câteva zile, pretinde că vrea să meargă pe front...

– În cazul ăsta, îi doresc mult noroc.

– Și dumneavoastră, Herr Hauptmann... nu mai vreți să luptați?

– Nu! Pentru mine, s-a terminat... definitiv. Mi-am luat porția cu vârf și îndesat. Experiențele prin care am trecut îmi ajung. Și vă implor, nu-mi mai ziceți „Hauptmann".

– Aș putea să vă spun pe numele mic. Care era? Și dacă aveți nevoie de o prietenă...

– Doamnă Schulz, o întrerupse Wedelmann, vădit șocat și străduindu-se vizibil să rămână politicos, dacă împrejurările ne vor permite să dăm o mică petrecere cu prilejul căsătoriei noastre, îmi voi lua îngăduința de-a vă invita. Vă mulțumesc pentru bunăvoință și pentru vizită, dar nu vă mai pot reține multă vreme.

– Vă deranjez chiar într-atât, dragă Wedelmann?

– Sunteți invitată cu toată plăcerea la căsătoria noastră, rosti Magda, cu îndrăzneală.

– Chiar vreți să vă căsătoriți? De ce?

– Pentru că ne iubim.

– Poți să iubești și fără să te căsătorești.

– Noi nu putem, replică Wedelmann, cu răceală. Vă rog să rețineți asta.

Lore îi zâmbi îngăduitoare.

– Dragul meu Wedelmann, noi doi ne-am înțeles mereu foarte bine, poate chiar prea bine, după părerea soțului meu. Și bineînțeles că nu avea dreptate, ca de obicei în asemenea cazuri. Sau poate că sunteți de altă părere? Luați-o cum vreți, dar eu am experiență, atât ca femeie, cât și ca soție, așa că, cine știe, s-ar putea să vă fiu de folos.

– Puțin probabil, făcu Wedelmann.

– Sunteți foarte amabilă, spuse Magda, care urmărise discuția cu un curaj demn de admirație. Vă mulțumim.

Lore Schulz se ridică, imitată la iuțeală de Wedelmann. Femeia se opri în fața lui și-l privi cu un aer întrebător.

– Arătați, într-adevăr, foarte tânăr, dragul meu Wedelmann. Foarte! Aproape chiar mai tânăr decât atunci când... vă mai amintiți?

– Nu știu la ce anume vă referiți, rosti el, încurcat.

– Poate că vă veți aminti într-o bună zi, spuse ea, cu familiaritate.

Îl trase de cravată, de parcă ar fi fost cordonul de la sonerie, după care râse înveselită și-i spuse Magdei:

– Dacă aveți vreodată nevoie de mine... o să vă ajut cu toată plăcerea, indiferent de împrejurări.

– Vă mulțumim, făcu Wedelmann, aruncându-i o asemenea privire, încât s-ar fi zis că avea în fața lui vreun șef cu totul dezgustător.

Lore nu păru să observe. Luând-o pe Magda de braț, ca și cum ar fi fost vechi prietene, îi spuse confidențial:

– Îi cunosc pe toți cei de-aici, și pe deasupra am mult timp liber. Soțul meu, într-adevăr, este doar soldat, și e cumplit. Dar, dacă ați avea unul care nu vrea să fie decât cap de familie, nici asta nu va fi ceva ideal.

– O să mă descurc eu.

– Cu el?... Bănuiesc eu că nu o să abuzați, dar nu va fi nevoie să mă rugați. O să am grijă de tine la fel ca de mine însămi.

Se îndepărtă, urmărită de privirile furioase ale lui Wedelmann, pe care Magda îl observa cu atenție.

– E foarte deosebită, spuse ea.

– Este imposibilă, replică Wedelmann.

– Totdeauna ai fost de părerea asta?

– Magda, îi răspunse el, cu seriozitate, aproape solemn, de parcă se pregătea să depună un jurământ, te asigur că...

Magda se lipi delicat de Wedelmann și își apăsă degetele pe buzele sale.

– Taci, rosti ea. Nici un cuvânt în plus despre trecutul ăsta. Pentru noi nu există trecut.

– Tu... spuse Wedelmann, cuprins din nou de suspiciune... să nu crezi că am încheiat chiar așa cu subiectul ăsta. Nu trebuie să mă ierți pentru nimic, fiindcă nu e nimic de iertat. Și dacă, din întâmplare, vrei să faci un gest măreț, fiindcă speri că voi face și eu unul la fel...

Magda îl privi cu niște ochi ce păreau să țipe; mâinile sale mici se agățară strâns de el, încât îl făcură să se întrerupă brusc. Văzu lacrimi ivindu-se în ochii ei. Era ca și cum, sub privirile lui, ar fi devenit oarbă. Începu să tremure.

– Totul e-atât de greu! spuse ea, cu o voce firavă.

Wedelmann își zise: „Doamne, ce penibile sunt toate astea pentru mine! Când purtam încă uniformă și trăiam într-o lume în care îmi știam rostul, multe lucruri erau ușoare. Totul era mai simplu."

Apoi spuse, cu glas tare:

– O să reușim noi!

Îi simțea în brațe trupul fremătător. Îl strânse cu putere, de parcă el ar fi fost cel care căuta un sprijin.

– Trebuie să reușim! strigă Wedelmann.

*

Un blindat american își croia drum spre poiană. Motorul vuia, în timp ce bolidul sălta și înainta strivind nisipul. Turela își rotea tunurile automate, tăcută și amenințătoare. Țevile, conturate ascuțit pe cerul indiferent, păreau că vor să exploreze împrejurimile, aidoma unor tentacule neîndemânatice și îngrijorătoare.

Soldații de la marginea pădurii se ridicară în picioare, tăcuți, ca și cum ar fi primit ordin. Leutnantul Brack se aplecă precaut peste Majorul Hinrichsen, vrând să vadă cum îl putea ajuta pe rănit. Celălalt însă îi refuză ajutorul.

– Mulțumesc, zise el, dar pot să fac asta și singur.

Tancul parcă intenționa să se oprească și să stea la pândă. Apoi, țevile se ațintiră ca niște degete uriașe către cei doi Offizieri, iar șenilele începură din nou să se învârtească. Colosul de oțel înaintă, cutremurându-se, spre Hinrichsen și Brack, apoi se opri în fața lor.

Capacul turelei se deschise cu o încetineală sinistră, ca și cum cineva ar încerca să-și ridice pălăria cu un gest lent și ceremonios. Apoi își făcu apariția un american înalt, cu o figură sălbatică și acoperită de sudoare. Purta o cască din oțel de forma unei broaște țestoase și începu să-și fluture brațele, măturând aerul cu ele.

– S-a sfârșit! S-a sfârșit! strigă el. Hitler e mort!

Leutnantul Brack făcu un semn încurajator din cap spre Hinrichsen și înaintă cu trei pași spre tanc. Apoi, într-o engleză fluentă ușor cântată, spuse:

– Ne predăm. Ați putea să-mi spuneți unde trebuie să mergem?

Leutnantul Brack rosti cuvintele neglijent, cu un aer aproape apatic, de parcă s-ar fi întâlnit cu cineva în holul unui hotel și se simțea obligat să schimbe câteva vorbe.

Majorul Hinrichsen simți că începe să tremure. Genunchii i se muiară, iar vederea i se tulbură. Totuși, nu rana era cea care-i făcea rău; nici măcar nu se gândea la ea.

Hinrichsen contempla scena deformată ce i se oferea privirilor: un american urlând de sus, din tancul său, cu o bună-dispoziție evidentă, scuturându-se de râs și făcând niște gesturi ca și cum ar fi povestit o glumă cam grosolană, iar în fața lui, un Offizier

german, apatic și cu brațele atârnânde, de parcă urmărea un meci de tenis care nu l-ar fi interesat în mod deosebit.

Nu existau focuri sălbatice trase la nimereală, nici mâini ridicate și nici țevi de armă înfipte în spate – nimic de acest fel. O zi de primăvară însorită, oameni în uniformă, iar undeva, la oarecare distanță, niște zgomote de motor aproape liniștitoare. Asta era tot? Da, asta era tot.

Bărbatul din tanc strigă la Leutnantul Brack:

– Toată lumea în intersecție, aliniată! Lăsați-vă armele, dar luați-vă bagajele. Așteptați pe șosea alte instrucțiuni.

Brack dădu afirmativ din cap, după care se întoarse către soldați și le traduse ceea ce spusese americanul. Și acum, fiindcă primiseră, în cele din urmă, un ordin, aceștia începură să se agite, îndreptându-se spre Leutnant și formând, ca de obicei, grupe de câte trei. În numai câteva minute, erau gata de marș: tot ce învățaseră la cazarmă le folosea chiar și în această situație.

– Puteți merge, Herr Major? întrebă, politicos, Leutnantul Brack, după obiceiul său, ținându-și promisiunea pe care i-o făcuse lui Asch de-a avea grijă de Hinrichsen. Sau mai bine să chem o ambulanță?

– O să merg alături de oamenii mei, spuse Majorul Hinrichsen.

Leutnantul Brack se abținu de la orice comentariu superfluu. Îi făcu loc lui Hinrichsen, care păși greoi și se postă în fruntea soldaților. Tot ceea ce mai poseda Majorul se afla într-o raniță atârnată de umărul sănătos.

Brack, care nu ducea decât o geantă, trecu alături de Major, care privea năuc drept înainte.

– Vă rog, sprijiniți-vă de mine, dacă aveți probleme din pricina rănii, spuse el.

– Mulțumesc, răspunse Majorul cel gras, continuând să meargă drept în fruntea coloanei tăcute.

Tancul american, care se afla acum în spatele prizonierilor, cu motorul vuind, porni huruind și începu din nou să răscolească pământul, înaintând alături de soldații care mărșăluiau. Șenilele ridicau un praf gros, ce-i acoperea pe prizonieri, învăluindu-i parcă într-o mantie.

– Herr Leutnant, spuse Majorul Hinrichsen, interesul pe care mi-l porți ar putea fi pus doar pe seama camaraderiei. Dar acum nu mai este necesar – totul s-a sfârșit. Fiecare trebuie să se descurce singur, iar dumneata ai, cu siguranță, destule griji pe cap.

– Leutnantul Asch era extrem de neliniștit în ceea ce vă privește, răspunse Brack, și m-a rugat în mod deosebit să vă stau la dispoziție, ceea ce-mi face multă plăcere.

– Leutnantul Asch, remarcă Hinrichsen, este un om curajos și aș putea spune, deopotrivă, și cinstit. Dar el nu este un Offizier al Führerului.

– Dar dumneavoastră sunteți, Herr Major?

– Nu, rosti categoric Hinrichsen. Cel care nu poate păstra o armată decât dacă ea este victorioasă nu este un om capabil. Cineva în a cărui armată pot ajunge la rang de Oberst niște criminali nu are nici o idee despre ce înseamnă onoarea. Și cineva care își lasă soldații să-și verse sângele, deși știe că bătălia e pierdută, trebuie că are el însuși instincte criminale.

– Sunteți împotriva lui Hitler?

– Nu mai sunt de partea lui.

– Leutnantul Asch, rosti, gânditor, Brack, parcă ascultând în timp ce vorbea zgomotul pașilor târșâiți ai soldaților, pare să știe cu precizie dincotro bate vântul.

– Dacă nu aș fi infirm, spuse Hinrichsen, aș porni alături de el la vânătoare.

– Pe cine vrea să doboare Asch? întrebă Leutnantul Brack.

– Pe un criminal, replică scurt Hinrichsen. Și dacă un nemernic ca ăsta nu reușește să supraviețuiască războiului, atunci poate că există un rost în toate. Să poți să stai și să-i privești hoitul, ar face cât un brat pierdut...

Chipul lui Hinrichsen se schimonosi brusc de durere.

Brack nu spuse nimic, mulțumindu-se să-l privească prudent pe Major. Nu îl cunoștea pe acest Offizier, dar Asch – pe care-l cunoștea, în schimb, foarte bine! – insistase, cu o încăpățânare deosebită, că trebuia să aibă grijă de el. De ce oare? Numai pentru că Hinrichsen era rănit? Sau poate fiindcă Hinrichsen se putea dovedi util la ceva?

Coloana de prizonieri începu să se îngrămădească la intersecție și se opri. Soldații americani umblau încoace și încolo, uitându-se la nemți de parcă ar fi fost niște exponate de bâlci.

– Așteptați aici! O să fiți luați și duși într-un lagăr de prizonieri, le comunică bărbatul din tanc.

Leutnantul Brack traduse ordinele americanului. Prizonierii se îndreptară spre șanțurile de pe marginile drumului și se lăsară în ele, fără grabă, dar și fără ezitare, de parcă toată viața nu ar fi făcut altceva decât să șadă prin șanțuri.

Brack se apropie de blindat, se opri dezinvolt, cu o mână în buzunar, privi în sus și spuse:

– Aș dori să mi se îngăduiască să vorbesc cu un ofițer de la CIC. E important.

Americanul se uită la el mirat. Se vedea limpede că nu știa ce să răspundă. Era clar că purtarea acestui prizonier i se părea cel puțin contrară regulilor internaționale ale războiului.

– Bine, zise el, în cele din urmă.

– Nu o să fie bine, replică Brack, încăpățânat, dar cu aceeași politețe, până n-o să-l informați pe comandantul dumneavoastră despre cererea mea.

Cel din turelă se holbă stupefiat la Offizierul german. Fața lui, cenușie din pricina prafului, păru să capete o nuanță de roșu-închis. Imediat după aceea făcu un gest afirmativ din cap, urlă ceva spre interiorul tancului, care se urni din nou. Brack privi în urma lui o clipă, apoi se răsuci pe călcâie și se întoarse lângă Majorul Hinrichsen, așezându-se alături de el pe un morman de pietre.

– Herr Brack, spuse Hinrichsen, n-aș vrea să vă văd implicat într-o situație neplăcută fără să vă fi prevenit. Fapt este nu numai că am auzit conversația dumitale cu americanul, ci am și înțeles-o, fiindcă vorbesc și eu engleza. Am lucrat un an și ceva la o firmă din Southampton, unde m-am ocupat de comerțul cu fier vechi și, în special, de instrumentele de precizie.

– Nu mă deranjează deloc, răspunse Brack, privindu-l pe Major cu sinceritate.

– Tocmai ai spus ceva de CIC. Asta nu-i Counter Intelligence Corps? Adică Serviciul Secret american, sau, în orice caz, ceva de genul ăsta?

– Și asta v-ar deranja *pe dumneavoastră*?

– Acum nu, spuse Hinrichsen. Am...

Își căută zadarnic cuvintele potrivite, ceea ce păru să-l pună într-o serioasă stare de stânjeneală. Majorul își mișcă umărul stâng ca și cum ar fi încercat să înghiontească o mulțime de oameni pentru a-și face drum.

– Am... terminat... cu... toate astea, rosti el. Înțelegeți?

– Chiar mult prea bine.

– Dacă relațiile dumneavoastră sunt destul de bune, Herr Brack, continuă Hinrichsen cu o voce aspră, atunci profitați din plin de ele. Nu ezitați nici o clipă. Acum toate mijloacele sunt bune pentru a pune capăt coșmarului. Și dacă într-o bună zi se întâmplă să dați peste cineva numit Hauk – un anume Oberst Hauk –, atunci puneți mâna pe el și nu-i mai dați drumul. E un asasin, iar eu voi depune mărturie pentru asta. Împreună cu Leutnantul Asch.

– Deci asta era! făcu, pe un ton scăzut, Leutnantul Brack.

Se apropie vuind un jeep, al cărui motor gemea pătrunzător. Frână brusc, alunecă câțiva metri de-a curmezișul drumului, cu roțile în derapaj, și se opri, ridicând praful dimprejur, de parcă ar fi scos aburi. Un Offizier neînarmat și purtând o bonetă obișnuită pe cap se aplecă în afară și întrebă:

– Cine a vrut să vorbească cu un ofițer de la CIC?

Brack își înălță brațul în dreptul capului, într-un gest scurt și neglijent de salut.

– Ce doriți?

– Sunteți de la CIC?

– Nu. Ce doriți?

– Să vorbesc cu un ofițer de la CIC, domnule! Am spus-o deja.

Americanul își dădu pe ceafă boneta nou-nouță de campanie și își căscă gura enormă. Dar și-o închise imediat la loc.

– Urcați! bombăni el.

– Trebuie să vă rog să-mi permiteți, spuse Brack, cu accentul său ireproșabil de Oxford, spre uimirea plină de respect a americanului, să-l iau și pe acest Offizier rănit cu mine. Și arătă spre Hinrichsen. Mă tem că trebuie să insist asupra acestui punct. Voi ști să-mi justific cererea în fața autorităților competente.

– Urcați-vă! strigă americanul, dându-și boneta înapoi pe frunte.

– Veniți, vă rog, Herr Hinrichsen, zise Brack, aplecându-se deasupra Majorului și ajutându-l, cavalerește, să se scoale în picioare. Cred că acum poate să înceapă bâlciul.

Soneria țârâi strident, de două ori. Asch, proprietarul cafenelei, care răsfoia fără vreun interes aparte un ziar vechi de cel puțin o săptămână, înălță supărat din umeri și căută să se concentreze asupra a ceea ce citea. Fără succes însă. În ziar nu erau decât prostii și soneria se auzi din nou, și mai violent decât înainte.

Bătrânul Asch aruncă ziarul cât colo, înfuriat, se ridică și, în vârful picioarelor, se strecură tiptil până la fereastră, apoi ridică prudent un colț de perdea și iscodi afară. Pe stradă, în fața casei, văzu un soldat într-o manta murdară de noroi.

Soneria continua să se facă auzită cu aceeași înverșunare. Suna tot mai insistent și părea să răsune din ce în ce mai tare, umplând întreaga casă. Stridența monotonă îi hărțuia proprietarului cafenelei nervii zdruncinați.

– Lua-te-ar dracu'! înjură bătrânul Asch, năpustindu-se în jos pe scări și repezindu-se la ușă.

Cheia era în broască. O răsuci de două ori și smuci ușa.

– Ce vrei, idiotule? Ți-ai pierdut mințile?

– Nu, doar pe Führer! răspunse celălalt, cu un rânjet.

Tremurând de furie, bătrânul Asch își căută în zadar cuvintele potrivite pentru o replică adecvată, ceea ce-i dădu timp să-și recunoască musafirul.

– Ești din bateria fiului meu? întrebă el, calmându-se imediat și străduindu-se să fie cât mai prietenos cu putință. Ești Kowalski!

– Așa s-ar zice, rosti celălalt, rânjind mai abitir ca oricând.

– Atunci intră! *Tu* ești bine venit.

Uriașul Kowalski se strecură pe ușă și întrebă:

– Ce vi s-a întâmplat? Vă baricadați cumva ca să nu vedeți prea îndeaproape Victoria Finală? Sau v-ați transformat cafeneaua în fortăreață? Mi-ar părea rău să fie așa. Sau, de fapt, nu. Cu cât e mai puțină lume, cu atât ajung proviziile mai multă vreme.

– Ca și cum despre asta ar fi vorba, spuse bătrânul Asch, conducându-și musafirul la etaj.

– Păi, numai despre asta e vorba.

– Acum e vorba doar să-ți salvezi capul. Îți închipui că o să-mi pun singur gâtul pe tăietor? Mă eschivez, pur și simplu. Încerc să scap de dezastru în cel mai bun mod posibil. E o idee de negustor... dar eu unul asta sunt, Herr Kowalski – negustor.

– Cine s-ar îndoi?

Intrară în camera de zi și Kowalski se făcu imediat comod, ca la el acasă. Își aruncă mantaua pe un scaun și, căutând cu un ochi infailibil cel mai confortabil fotoliu, se tolăni în el, întinzându-și picioarele și bombându-și pieptul.

– Ah! făcu el, lăsând să-i scape un oftat adânc.

– Vii din partea fiului meu?

– Ce-ar fi să-mi oferiți un pahar de șnaps, chiar dacă răspunsul meu ar fi „nu"?

Asch se grăbi să pună pe masa de lângă Kowalski o sticlă de Kümmel și un pahar. Obergefreiterul se uită la acesta din urmă, găsi că era prea mic și-l dădu deoparte cu dispreț. Apoi, înșfăcând sticla, bău direct din ea.

– Sunt aici în avangardă, spuse el. Șnapsul dumneavoastră nu e rău. Mai aveți?

– Și fiul meu?

– Vine și el mai târziu. Trebuie să mai împuște pe cineva.

– E bine?

– Bine, poate că e puțin cam exagerat... Nimeni nu mai poate spune că e bine în vremurile de astăzi. Dar fiul dumneavoastră e bine sănătos, dacă la asta vă referiți. Și acest lucru încă mai înseamnă ceva.

– Mai luați un pahar, Herr Kowalski.

– Nu e nevoie să insistați, replică celălalt. Cât despre pahar, doar nu vorbiți serios? Au trecut mulți ani de când nu v-am văzut și reîntâlnirea noastră cere mai mult decât un simplu pahar!

– Și fiul meu când va veni?

– Când va sosi, o să-l vedeți, replică Kowalski, laconic, dând pe gât niște Kümmel. Și până atunci, o să-mi instalez cortul aici.

– Adică în casa mea?

– Unde în altă parte?

– Dar nici nu se poate pune problema! Ce vă închipuiți? Aici nu e Zidul Atlanticului, sau ceva de genul ăsta! Nu puteți transforma casa mea într-o tabără militară!

– E destul de mare pentru așa ceva! spuse Kowalski, privind împrejur cu admirație. E și un moment potrivit: frontul de-acasă în acțiune! Fiecare fereastră să devină un ochi de meterez.

– Dar asta n-o să facă decât să-i aducă pe americani pe capul meu!

– O să vă vină pe cap oricum: cu siguranță că nu vor pierde prilejul să-i arunce o privire unui nazist vechi și sincer! Și când o să se întâmple asta, o să fiți fericit să aveți alături niște oameni care să vă apere!

– Acum ascultă ce-ți spun, domnule Kowalski, îi zise bătrânul Asch musafirului său cu o anumită insistență. Dumneata nu ești chiar un prost – sau nu cumva ai o preferință pentru linia-ntâi? Nu? Bine, atunci să știi că nici eu nu am! Așa că primul lucru pe care l-am făcut, a fost să-mi încetez activitatea și să închid prăvălia. Am rămas aici doar cu menajera mea...

– Ce-i cu ea?

– E pe jumătate evreică.

– Înțeleg! exclamă Kowalski, luând o duscă de Kümmel.

– După care a sosit Hauptmannul Wedelmann...

– Cine?

– Hauptmannul Wedelmann al vostru, împreună cu logodnica lui.

– Ce? Iar și-a luat o logodnică? Măi, măi, măi! Nu mi-aș dori decât să fiu la fel de sensibil față de dragostea adevărată ca și el. Ăsta nu face niciodată nimic pe jumătate, indiferent dacă e vorba

de nazism, de război sau de puicuțe. Totul sau nimic... Ori pe vecie, ori deloc. Și amândoi locuiesc în casa dumneavoastră – în aceeași cameră?

– Cum poți să-ți închipui așa ceva? L-am aranjat în camera fiului meu, iar ei i-am dat-o pe cea a fiicei mele. Fiica mea e pe front, în trupele auxiliare ale Wehrmachtului, știi.

– Da, cunosc genul ăsta de front, rosti, fără să se sinchisească, Kowalski. Apoi adăugă: Nu aveți decât să-i puneți pe Wedelmann și pe fata lui în aceeași cameră, iar eu voi sta în camera care rămâne liberă, propuse el.

– Bine, dacă e chiar așa, o să vă găzduiesc eu cumva, bombăni Asch. Și asta fără a contraveni regulilor moralității. Le acord mare importanță. Casa mea nu e o fortăreață – și nici vreun bordel.

– Bine, cum doriți. Mi-ar fi plăcut însă să-i dau o mână de ajutor lui Wedelmann ca să se distreze fără efort. Are nevoie, cu siguranță, și apoi, o și merită, cu condiția ca păpușica lui să fie drăguță. Sau te pomenești că nu e? Pe cine a mai găsit de data asta?

– Domnișoara Magda este o fată foarte simpatică.

– Și după ce se vede?

– O să-l anunț pe Herr Wedelmann că sunteți aici.

– Nu e nici o grabă, spuse Kowalski. Nu m-am omorât niciodată cu firea după Hauptmanni și alții de teapa lor.

– Herr Wedelmann e civil acum, îl reasigură Asch.

– Nu pot să cred așa ceva, zise Kowalski. Cel mult s-o fi deghizat. Sau vreți cumva să spuneți că își poate ieși din propria-i piele? Fiindcă pentru omul ăsta uniforma este propria-i piele. Oricum, mai întâi am de făcut cu dumneavoastră o mică afacere.

– Dumneata? Cu mine? Cu un vechi nazist?

Kowalski rânji larg și se jucă cu sticla de șnaps, după care zise:

– Sunteți tatăl prietenului meu – așa că știu totul despre dumneavoastră. Dar, în fond, o știam de mult timp.

Asch își turnă acum și el un pahar zdravăn de Kümmel și-l goli dintr-o înghițitură, apoi mai bău unul și spuse:

– Ei bine, dă-i drumul – despre ce este vorba? întrebă el.

Kowalski se ridică și se apropie de fereastra care dădea înspre piață, apoi îi făcu semn bătrânului Asch, care i se alătură.

– Ia priviți acolo, zise el, arătând cu bărbia, lângă Papetărie. Ce vedeți?

Proprietarul cafenelei se uită afară, în piața devastată, murdară și desfundată, și zări în direcția indicată un camion enorm.

– Ce-i înăuntru? întrebă Asch.

– Ia ghiciți, spuse Kowalski.

– Ce poate fi? Provizii alimentare?

– Rece, spuse Kowalski. Foarte rece.

– Atunci, băutură?

Kowalski îi aruncă bătrânului Asch o privire încărcată de milă.

– N-o să ghiciți niciodată, replică el. Nu aveți imaginație.

– Atunci, dă-i drumul odată, omule, nu mă mai fierbe cu enigmele tale. *Ce-i* acolo?

– Un Kreisleiter.

– Un ce?!

– Kreisleiterul *dumneavoastră*, Herr Asch. Îl vreți? Îl dau celui care licitează mai mult – cu banii jos.

– Probabil că ești nebun, rosti bătrânul Asch, cu convingere.

Se întoarse la masă și își turnă încă un pahar de Kümmel. Însă nu îl bău; se simțea prea slăbit. Cum se tot mișcase încoace și încolo, picioarele părură să-i cedeze și se prăbuși într-un fotoliu.

Obergefreiterul Kowalski se apropie de el și se opri în fața lui, îndoindu-și genunchii.

– Hindenburgstrasse, numărul 13, rosti el. Nu-i așa?

– Ce-ai spus?

Kowalski își vârî mâna în buzunarul de la piept și scoase un teanc de hârtii, printre care se găsea și un act de identitate. Îl deschise și-i arătă lui Asch fotografia.

– Ăsta-i, rosti bătrânul uimit. Ăsta-i Kreisleiterul.

– Începând de-acum, continuă Kowalski, bătând triumfător în teancul de acte cu palma, individul are un nume nou, o altă ocupație și un alt domiciliu.

– Frumoasă treabă! spuse Asch, cu un fior ușor de admirație. Și de ce l-ai adus aici?

– Foarte simplu, explică Kowalski. Trebuie să plătească pentru actele astea înainte ca eu să i le înmânez. Iar moneda de schimb se află în casa de pe Hindenburgstrasse.

– Înțeleg, rosti, interesat, proprietarul cafenelei, îndreptându-se în fotoliu. Își luă paharul și-l sorbi gânditor. Încep să pricep treptat. Nu-și poate permite să fie văzut aici, așa că, atunci când se lasă întunericul, se va duce la casa aia unde se află banii...

– Banii! râse Kowalski, brusc. Cine mai acceptă bani în zilele noastre?

– Atunci, bijuterii?

– Exact! Dacă aduce bijuteriile, primește actele. Și o să le aducă, fiindcă vrea actele – de fapt, n-are încotro.

– Perfect, zise bătrânul Asch, convins. Absolut perfect.

– Dar, bineînțeles, dacă dumneavoastră chiar îl vreți cu adevărat, ca pe un soi de asigurare – atunci mai putem vorbi, observă Kowalski, cu un rânjet nerușinat.

Bătrânul Asch reflectă o clipă, cu privirile pierdute în depărtare. Kowalski umplu un pahar și i-l împinse. Asch îl apucă cu un gest automat și-l bău.

– Noile acte pentru porcul ăsta – îl leagă de un loc anume? întrebă el. Vreau să spun, îi dau voie să trăiască clandestin, dar nu să și umble liber?

Kowalski aprobă din cap.

– Cel căruia îi aparțin actele astea, spuse el, lucrează – teoretic – de câteva luni, ca servitor la o fermă ce aparține unui prieten de-al meu. Și lucrul ăsta mi se pare judicios.

– Atunci, problema e foarte simplă, zise Asch, cu șiretenie, și-i făcu semn cu ochiul lui Kowalski peste rama ochelarilor. Suntem într-o situație care ne permite să-l stoarcem de câte ori vrem și oricând, deoarece știm cum se numește, unde poate fi găsit și unde e înregistrat. E o joacă de copil.

– Acum, eu am impresia că sunt un idiot, spuse Kowalski, zăpăcit.

– Nu e doar o impresie, observă bătrânul Asch, cu superioritate. Ascultă aici, tinere prieten. Dacă iei bijuteriile și apoi îi dai actele, o să se facă nevăzut. Nimeni nu poate ști cum o să

evolueze situația aici. S-ar putea să avem nevoie de un atu serios, de o monedă de schimb, de ceva de valoare, cu care să facem plata. În cazul ăsta, o să-l avem pe el ca pe o ultimă carte de scos din mânecă.

– E clar că vă pricepeți în treburile astea, recunoscu Kowalski, cu respect.

– Nu e decât experiență, îl asigură bătrânul Asch. Ce se învață, nu se uită. La urma urmei, asta-i a doua prăbușire a Germaniei pe care o trăiesc.

– Dar când va veni și cea de-a treia, strigă Kowalski, emfatic, și sunt sigur că o să vină, eu o să fiu cel care va ști să se descurce cum trebuie!

Oberleutnantul Nowack, un om înzestrat cu o fire destul de optimistă, a cărui încredere în camarazii săi de arme prusaci rămăsese neclintită, nu considera că situația era gravă, cu toate că se arăta întru totul disperată. De când preluase funcția de comandant al pieței de la Hauptmannul Schulz, haosul devenise din ce în ce mai mare, dar el îl suporta cu o demnitate exemplară.

Principala sa ocupație consta în a ședea hotărât la biroul său, cu brațele încrucișate la piept, privind drept înainte, energic și trist, și în a spune mereu: „Nu asta o să ne doboare pe noi."

Gefreiterul Stamm, secretarul unu al comandamentului, profita din plin de actuala stare de lucruri: neclintitul Nowack, așezat la biroul său, era pentru el spectacolul cel mai edificator din toată perioada serviciului său militar.

– Herr Oberleutnant, zise el, niște unități aflate în trecere au jefuit depozitul cu provizii de la castelul de apă.

– Tot depozitul?

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Vinovații vor fi căutați și făcuți răspunzători, proclamă Nowack, cu un glas convingător.

Apoi își ridică privirea spre cer, și Stamm avu impresia supărătoare că șeful său intenționa să-i indice Bunului Dumnezeu, printr-un gest amical, ce trebuia să facă pentru început. Era limpe-

de că Nowack considera inutil să pună în mișcare niște intermediari mai ușor de contactat.

– Și, de altfel, adăugă Nowack, cu un glas răsunător, poți să mă crezi, Stamm, că nici asta n-o să ne doboare.

– Pe deasupra, reluă Gefreiterul, trei funcționari de la comandament nu s-au mai întors la posturile lor după pauza de prânz.

– Toți trei, deodată?

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

– Se vor întoarce singuri, ori vor fi găsiți de trupele noastre. Sau conștiința nu le va da pace, sau justiția își va urma cursul. Dacă nu vor fi înapoi peste trei zile, vom face un raport și-i vom acuza de dezertare.

– De-acum în trei zile? întrebă Stamm, care se distra nespus, zicându-și: „Micul meu prieten, ce-ți închipui tu că se va întâmpla în astea trei zile?"

– Exact, de-acum în trei zile, făcu Oberleutnantul, forțându-se să se arate decis. Nu știu ce-i mila. În asemenea cazuri, sunt dur, foarte dur. Și apoi, intervalul de trei zile este cel prevăzut de regulament.

– De altfel, nu asta o să ne doboare pe noi, spuse Stamm, rânjind.

– Exact. Mi-ai luat vorba din gură.

Aflat într-o dispoziție excelentă, Stamm se îndepărtă și se întoarse fudul în anticameră, unde lucrau pentru el două fete, angajate mai cu seamă pentru a pregăti extrase din documente, pe care intenționa să le includă în arhivele sale personale, în vederea unei eventuale utilizări viitoare.

În uriașul seif pe care-l avea în răspundere, Gefreiterul Stamm nu mai ținea acum decât un rucsac, un geamantan de piele, trei sticle de șnaps și vreo șase reviste pariziene. Documentele secrete care zăcuseră acolo fuseseră depozitate în pivniță. Stamm era gata de plecare în orice clipă. Se dotase cu toate actele necesare, se avansase singur în grad, se menționase în rapoartele oficiale, iar acum își semnase propria-i demobilizare. Pur și simplu însă nu se îndura să plece, deoarece tot ce se petrecea acolo, constituia pentru el o sursă nemaipomenită de încântare.

Telefonul de pe biroul său sună scurt, ceea ce însemna că Oberleutnantul voia să formeze un număr. Stamm ascultă conversația, fără pic de rușine, iar faptul că știa dinainte conținutul discuției, pe care tot el o inspirase, nu-i tulbură cu nimic bucuria sinceră ce o resimțea.

Nowack dorea să i se dea legătura cu rămășițele secției de rezervă a unității de artilerie care era plasată, teoretic, sub ordinele sale directe și-l ceru pe Offizierul de serviciu. Când acesta apăru la celălalt capăt al firului, îi dădu trei ordine scurte, pe care le repetă și puse să-i fie repetate.

– Foarte bine, răspunse, complezent, Leutnantul de artilerie. Vor fi îndeplinite imediat.

Și închise.

Stamm puse și el receptorul în furcă, rânjind. „Imediat". Știa el ce înseamnă asta: artileristul avea să sforăie mai departe sau să joace cărți, sau să se distreze cu o fată. Toată lumea știa asta, cu excepția lui Nowack. „Dar", își zicea Gefreiterul, „este posibil să fie și el la curent, și doar să se prefacă; își dă ordinele, scrie o notă pe acest subiect și restul nu îl mai privește deloc. Și-a făcut datoria, și poate chiar să arate o dovadă scrisă... Ce poate să mai vrea un soldat"?

Și, în culmea încântării, Stamm se întreba: „Cât poate să mai dureze asta?"

Apoi, Gefreiterul se apucă să adune zelos ultimele rapoarte catastrofale și să i le înmâneze lui Nowack, care le întâmpina în felul său, stând țeapăn și imperturbabil, cu o putere de rezistență tipic austriacă. Iar Gefreiterul o lua ca o provocare, deoarece redevenise și el austriac, fără a avea însă aceleași înclinații.

– Din câte știu eu, Herr Oberleutnant, spuse neînfrânatul Stamm, Hauptmannul Schulz nu a plecat încă pe front, așa cum avea de gând.

– Asta-i treaba lui, rosti Nowack, demn. Apoi însă deveni neașteptat de suspicios și întrebă: Ce vrei să spui cu asta?

– Voiam numai să-l informez pe Herr Oberleutnant. S-ar putea, într-adevăr, ca Herr Hauptmann să fi uitat, din grabă, să vă

predea toate documentele – de exemplu, lista cu obiectele aparținând armatei din incinta comandamentului.

– Aha! făcu Nowack, neînțelegând pe loc ce i se sugerase. Și ce altceva?

– Directivele pentru cooperarea dintre comandament și Volkssturm.

– Cooperarea asta poate fi considerată firească, replică Nowack, cu superioritatea lui specifică. Nu avem nevoie de directive pentru acest lucru. Se va desfășura de la sine când va sosi vremea.

Stamm se amuză de minune. „Când va sosi vremea! Vremea sosise de mult – chiar prea de mult."

– Partidul, spuse el, s-ar putea să încerce să preia comanda Volkssturmului.

– Atâta vreme cât sunt eu comandant, aici nu va reuși, afirmă, cu tărie, Nowack. Și în clipa imediat următoare spuse: Ei și, ce dacă o s-o preia? Doar n-o să murim din asta!

– Nu putem fi chiar atât de siguri, bombăni Stamm, făcându-se nevăzut.

Întors în anticameră, se uită mai întâi cu simpatie la asistentele lui, apoi, îngrijorat, își mută privirea la seiful în care se aflau bagajele sale personale. S-o facă? Să n-o facă? Pentru moment, întrebarea era mai mult teoretică, decât practică și urgentă. El se pregătise, și ăsta constituia lucrul esențial. Avea tot timpul la dispoziție pentru a spăla putina. Dar farsa care se desfășura aici, în fața ochilor săi, era ceva rar. Hotărî, așadar, să mai rămână.

Și, pentru a-și spori plăcerea, ceru legătura cu șeful local de partid.

– Comandantul pieței, Oberleutnantul Nowack, consideră că ar fi important să discute cu dumneavoastră despre măsurile necesare pentru apărarea orașului, spuse el în receptor.

– De ce? întrebă celălalt, cu cea mai desăvârșită indiferență. Ce vrei să spui prin „măsurile necesare pentru apărarea orașului"? Cine mai ia vreo măsură – și cine mai apără ceva?

– Oberleutnantul Nowack vă va spune totul personal, fără îndoială, zise Stamm. Vă așteaptă peste cel târziu o oră.

– Dar nu văd rostul, spuse șeful de partid, acceptând inevitabilul. Treaba asta nu mai are nici o legătură cu mine. Se va aranja de la sine, când va veni vremea.

– Trebuie să lăsați asta în grija Oberleutnantului Nowack, declară Stamm, autoritar.

Șeful de partid bombăni ceva de genul: „Ah, la dracu' cu toate!" și încheie abrupt convorbirea.

Frecându-și mâinile, Stamm se duse la Oberleutnantul Nowack și-l informă că șeful de partid local intenționa să-l viziteze peste o oră.

– Consideră că este important să discute cu dumneavoastră măsurile necesare pentru apărarea orașului.

– Ei bine, nu asta o să ne doboare, rosti Nowack, pe un ton calm.

Stamm aștepta încordat și cu răbdare sosirea demnitarului autorităților naziste, dar degeaba. În locul acestuia își făcu apariția, într-o tăcere înspăimântătoare și într-un mod cu totul neașteptat, un General.

Generalul era un bărbat mic, aproape pitic, cu picioare subțiri. Dintre umeri îi ieșea un cap ca un cartof, din care se proiecta un nas mare și plin de protuberanțe. Avea ochii reci și disprețuitori. O singură privire aruncată de el îl făcu pe Stamm să sară de pe scaun și să ia poziția de drepți.

– Comandantul pieței? întrebă Generalul, cu blândețe.

– Aici! răspunse Stamm, deschizând larg ușa camerei alăturate.

Generalul pătrunse înăuntru cu pași mici și sprinteni. Oberleutnantul ședea paralizat de uimire în dosul biroului său.

– Luschke, rosti Generalul, atingându-și cu două degete cozorocul șepcii ponosite.

– Oberleutnant Nowack, spuse celălalt, sărind în picioare.

– Las-o baltă cu gimnastica asta, îl sfătui Luschke, și zi-mi care-i situația!

– Am înțeles, Herr General, replică Nowack, cu un glas surprinzător de gros, ca al unui adolescent.

Nowack încercă să-i ofere o imagine despre ceea ce considera el a fi „situația", dar în zadar. Privirea scrutătoare și rece a Generalului îl zăpăcea, încât începu să se bâlbâie.

– Dacă Herr General îmi permite... documentele... din anticameră...

– Permisiunea e acordată, spuse Luschke.

Nowack se năpusti la ușă, de parcă ar fi fost urmărit de o haită tăcută de câini, o deschise în grabă și-l chemă pe Stamm:

– Adu toate documentele, Stamm!

Stamm strânse laolaltă toate hârtiile ce zăceau împrăștiate pe biroul său și intră grăbit și plin de curiozitate. Depuse diferitele liste și rapoarte în fața Generalului care aștepta și, fără să ia în seamă gestul prin care Nowack îl invita să se retragă, rămase acolo nemișcat.

Generalul răsfoi hârtiile fără o vorbă. Apoi, tot în tăcere, se îndreptă spre harta orașului, atârnată de perete, dar nu zăbovi în fața ei decât o clipă. Se întoarse lângă birou și se aplecă peste hârtii.

Apoi, după o vreme, sparse în sfârșit tăcerea aceea vicleană și tensionată, întrebând:

– De când ești comandant aici, Oberleutnant Nowack?

– De fapt, din dimineața asta, Herr General, răspunse Nowack, măbușindu-se și plin de zel.

Nu știa deloc dacă era mai bine să stea țeapăn ca o vergea sau, dimpotrivă, să sugereze, prin mișcări iuți și nervoase, că nu cunoaște odihna și că e foarte energic. Părea un caz disperat.

– Și predecesorul dumitale?

– Chemat pe front, Herr General.

– Care front? întrebă Luschke, interesat.

Nowack nu răspunse. Ghicind instinctiv dorința lui Stamm de a l informa, se întoarse către acesta. Gefreiterul, simțindu-se în formă, rosti plin de avânt:

– Hauptmannul Schulz se află încă în oraș, Herr General.

– Cine? întrebă Luschke, liniștit, părând să se uite cu atenție la hârtiile întinse în fața lui.

– Hauptmannul Schulz, repetă Gefreiterul.

Generalmajorul Luschke își ridică lent, ca într-un film dat cu încetinitorul, chipul în formă de cartof și, îndreptându-și privirea dincolo de Oberleutnantul Nowack, îl scrută pe Gefreiterul Stamm. Ochii începură să-i scânteieze, dar glasul îi rămase același – blând, incisiv și imposibil de ignorat.

– Hauptmannul Schulz să se prezinte imediat la raport! spuse el.

– Răscolește-ți puțin memoria, micuțo, oricât de greu ți-ar veni, i se adresă Asch însoțitoarei sale.

– Fac tot ce pot, răspunse fata, cu încăpățânare.

– Poți prea puțin, constată Leutnantul, nemulțumit. Privi în jur și întrebă din nou: Chiar nu-ți amintești nici o adresă?

– Nimic precis, făcu Barbara. Nici măcar cu aproximație. Am spus tot ce știu, la naiba!

Stătea lângă el, în motocicleta cu ataș, înfășurată într-o manta, și-l privea cu o suspiciune crescândă.

– Oberstul Hauk a indicat, probabil, cu precizie... rosti ea.

– Tocmai că nu a făcut-o, replică Asch. E clar că n-a știut ce memorie proastă ai. În ce mă privește, sperasem mult mai mult.

– În orice caz, s-a pomenit de mai multe ori numele acestei localități.

– Asta, când vorbea cu tine?

– Nu, dar am tras cu urechea.

Leutnantul Asch stătea aplecat pe motocicleta pe care o rechiziționase „pentru o misiune specială", după ce trecuse prin liniile americane, în timpul plimbării sale prin pădure cu Barbara. Acum chibzuia. Localitatea în care se găseau, și al cărui nume revenise de mai multe ori în decursul conversațiilor între Hauk și Greifer surprinse de Barbara, întâmplător, părea moartă. O străbătuse de câteva ori, fără a găsi vreo urmă a celor căutați.

– Cum o chema pe femeia la care voiau să se ducă? întrebă Asch.

– Nici asta n-o știu exact.

– Dar poate că totuși o știi măcar cu aproximație?

Barbara păru să-și tortureze mintea de găină și Asch își dorea sincer ca eforturile acesteia să fie încununate de succes. Fiecare

dintre ei era nemulțumit de tovarășul său: și unul, și celălalt speraseră mai mult de la partener. Dar nu își pierduseră nădejdea de a-și vedea dorințele înfăptuite, fie și parțial.

– Era ceva de genul Billich sau Zillich. Ori ceva asemănător, zise Barbara, a cărei frunte se acoperise de cute amuzante.

– Chiar că ești în stare să-l istovești și pe cel mai rezistent bărbat.

– Asta, da, replică ea pe loc, cu un râs înfundat, gângurit, aproape imperceptibil, aruncându-i în același timp o privire promițătoare.

Asch scutură din cap. Înfuriat, ca o victimă a unei dezamăgiri profunde, dar reale și de neocolit, își repuse motocicleta în mișcare și se îndreptă spre Primărie. Acolo, îl rugă pe unul dintre funcționarii rămași încă la post să-i arate lista locuitorilor, pe care o parcurse cu ajutorul apatic al Barbarei.

– În văgăuna asta nu-i nimeni care să se cheme Billich sau Zillich, spuse el. Nu cumva ai auzit prost, comoara mea?

– Se poate, răspunse ea, căscând.

Căscatul acesta nu exprima în nici un caz oboseala, ci, mai degrabă, dorința de-a se băga în pat.

Asch scoase o înjurătură scurtă și energică. Apoi se apucă să parcurgă din nou fișierul și găsi două nume care aduceau măcar de departe cu Billich sau Zillich. Era vorba de un anume Milch și de unul Willrich.

– E posibil să fie vorba de Milch? întrebă el.

– E posibil! spuse Barbara.

– Tare aș vrea să știu ce poate vedea omul la tine, spuse Asch, contrariat. Fiindcă, în sfârșit, trebuie să ai și tu ceva ca lumea.

– Sigur că am ceva ca lumea, afirmă Barbara, obraznică, pufnind totodată într-un râs înfundat.

Leutnantul își notă cele două adrese și o urcă din nou pe fată în motocicleta cu ataș. Se duse mai întâi la Milch: acesta era un biet rentier în vârstă, care se bâlbâia și locuia într-o cocioabă. Asch își dădu seama de la prima vedere că nu putea fi locul convenabil pentru o asemenea acțiune, astfel încât se îndreptă spre locuința lui Willrich, de pe Frühlingstrasse, numărul 3.

Casa în fața căreia se opriră părea pustie. Asch sună zadarnic. Poarta grădinii nu era închisă, așa că o împinse în lături. Leutnantul sună și la ușa de la intrare, dar tot degeaba. Apoi înconjură clădirea, încercând să se uite prin ferestre. Casa părea efectiv nelocuită.

Asch nu prea știa ce-i rămânea de făcut. Îi aruncă o privire scurtă Barbarei, care stătea lângă poartă și încerca să-și scuture praful de pe haine, cu mișcări nervoase ale mâinii. Se întreba dacă nu ar fi fost mai bine să renunțe și, dând totul uitării, să se întoarcă acasă și să declare că războiul s-a încheiat.

Barbara se plimba încolo și încoace, contemplând casa cu interes.

– E o locuință practică, spuse, în cele din urmă.

– S-ar putea, replică Asch.

– Trebuie să dormim și noi undeva, continuă Barbara. De ce nu am rămâne aici?

Asch îi mai aruncă o privire și dădu din nou ocol casei, de data asta cu un scop anume și fără să o mai examineze amănunțit. Se opri în fața unei ferestre de lângă ușa din dos, apoi, ridicându-și cotul drept, sparse un ochi de geam. Cioburile căzură pe jos, cu zgomot.

Barbara îl urmase.

– Se zice că un geam spart îți poartă noroc, spuse ea, cu naivitate.

Asch își strecură precaut brațul prin spărtură, desferecă fereastra și o deschise. Apoi, cu niște mișcări de gimnast, ce părură să-i rețină atenția fetei, se cățără înăuntru și privi de jur-împrejur. Se găsea într-o bucătărie bine amenajată, cu toate că nu deosebit de curată. O străbătu și intră într-un coridor, unde deschise două uși și își strecură capul pe ele. Apoi o deschise pe cea de-a treia, care dădea în camera de zi.

Acolo, zări ceva zăcând într-o baltă de sânge – trupul cuiva mai degrabă scund, chircit, cu părul lung, care stătea prăbușit, cu brațele crispate într-un gest convulsiv. Picioarele femeii păreau țepene, aproape împietrite.

Asch rămase nemișcat câteva clipe, ascultând cu atenție. După aceea, se apropie de femeia care zăcea grămadă pe dușumea, îngenunche lângă ea și se aplecă.

O privire rapidă și o atingere scurtă a încheieturii mâinii îl convinseră că femeia era moartă. Văzuse o groază de morți în vremea din urmă! Avea experiența unui medic legist și indiferența posomorâtă a unui gropar. Cu toate acestea, simți imediat că aici se afla ceva ciudat, și nu îi trebui prea mult timp să-și dea seama despre ce era vorba: un cadavru întins pe covor era lucru rar în vremuri de război.

Asch se ridică și ieși din cameră, închizând atent ușa după el. Parcurse coridorul în sens invers și intră în bucătărie.

– Trebuie să urc și eu pe fereastră? întrebă Barbara, privind înăuntru și dovedind că se folosise de ocazie pentru a-și sprijini de pervaz pieptul generos. Vrei să mă iei în brațe?

– Ușurel, zise Asch, care, după ceea ce tocmai văzuse, nu avea nici un chef de ghidușiile Barbarei.

Deschise ușa din dos, care fusese încuiată și zăvorâtă pe dinăuntru, și-i dădu drumul fetei să intre.

Barbara vru să inspecteze toată casa imediat și încercă să treacă de el pentru a o lua pe coridor. Fiind o fată îndrăzneață și nereușind vădit să-l atragă pe Asch în ocupația ei preferată, simțea nevoia să caute ceva care să o ațâțe.

– Du-te la bucătărie, fetițo, o invită Asch, cu oarecare bruschețe. E locul cel mai potrivit pentru tine. Știi să pui apa la fiert? Ia încearcă. Haide, dă-i drumul!

Barbara se supuse, îmbufnată, și porni îndărăt, nu fără a-l atinge, ca din greșeală, cu șoldul în timp ce trecea pe lângă el. Deschise ușa de la dulapul din bucătărie, inspectă cămara și apoi, strălucind de satisfacție, se apropie de Leutnant, care se așezase la masă, mut și morocănos, și se proțăpi în fața lui.

– Am găsit niște chestii grozave, spuse ea. Conserve din alea pe care le aveam în vremurile bune de demult, până și pateu de ficat cu trufe. Chiar de calitatea care-i plăcea cel mai mult Oberstului Hauk, și el se pricepe la lucrurile astea.

– Nu mai spune! făcu Asch, începând să se mai dezmorțească. Chiar de același fel!

– Mai e și cafea, spuse Barbara.

– Atunci, fă și pentru noi câte una, replică Asch, ridicându-se în picioare. Dar să fie tare de tot, așa ca să stea linguriță dreaptă.

– Fac imediat! Mă pricep foarte bine, să știi.

– Mă întorc într-o clipă, spuse Asch. Să nu cumva să ieși din bucătărie între timp.

– De ce?

– Nu pune întrebări prostești, fetițo! Fă cafeaua, ți se potrivește mai bine.

Și Barbara făcu cafeaua.

Când se întoarse peste câteva minute, Leutnantul Asch ducea sub braț o sticlă de coniac pe jumătate plină. O puse pe masă și o împinse spre fată, cu un gest provocator.

– E o marcă fină, afirmă Barbara, expertă. O cunosc. Am băut din ea deseori.

– Oberstul fumează cumva trabucuri?

– Nu fumează deloc.

– Ești sigură?

– Doar eu știu cel mai bine! spuse Barbara, pe un ton de superioritate.

Asch clătină din cap. Da, ea știa doar cel mai bine, și nu-și putu ascunde dezamăgirea provocată de răspunsul fetei. Se așeză și se uită la sticla de coniac cu o anumită insatisfacție. Pateu de ficat – marca preferată a Oberstului. Și un coniac care îi era și el familiar. Coincidență... pură coincidență. Și ce era cu trabucele pe care le găsise?

– Doar Oberleutnantul Greifer fumează trabuce, spuse Barbara. Se pricepe la așa ceva.

– Zău? întrebă Asch, înveselindu-se brusc. Chiar din alea mari și groase, cu inel împrejur, învelite în celofan?

– Numai din astea fumează, întări Barbara. Ar prefera oricând o țigară groasă în locul unei fete bine făcute.

– Asta nu mă surprinde deloc, replică Asch, reflectând intens.

*

Căpitanul Boernes, care parcursese încă o dată, împreună cu James I și James II documentele referitoare la orașul în care aveau să se stabilească toți trei, stătea în fața ferestrei, lovind nervos cu degetele în geam. Era nemulțumit, extrem de nemulțumit! Teoriile zdrobitoare ale focurilor de revolver în ceafă profesate de James I și rânjetul ce putea fi considerat drept perfid de pe chipul lui James II îl îngrijorau nespus.

Se ivi un planton care anunță că un anume Leutnant Brack – Offizier german – dorea să vorbească cu el sau cu vreun alt ofițer CIC.

– Să-l trimit la plimbare, domnule căpitan? Sau să se ocupe domnul James de el?

– Nu, rosti Boernes, aproape brutal, o să-l văd chiar eu. Atâta vreme cât nu vom avea treabă până peste cap, mă voi ocupa personal de fiecare caz.

Plantonul dădu din cap, indiferent, și dispăru. Căpitanul Boernes își redresă puțin spinarea, fără a adopta, totuși, ceea ce se considera o atitudine militărească desăvârșită, se îndepărtă de fereastră și începu să se plimbe încolo și încoace prin mijlocul încăperii. Apoi, sprijinindu-se ușor de marginea biroului, își îndreptă privirile spre ușă, nu fără un oarecare interes, dar deloc nerăbdător.

Își făcu apariția un Leutnant german – un bărbat înalt și tânăr, cu mișcări aproape elegante și cu un chip alungit și uscățiv de ogar, care trăda inteligență.

– Brack, se prezentă el, schițând un salut rudimentar, fără a-și pleca ochii sub privirea scrutătoare a lui Boernes.

– Vă rog, făcu căpitanul, pe un ton rezervat. Ce pot face pentru dumneavoastră?

Leutnantul Brack, la rândul lui circumspect și în aparență detașat, fără să pară nici pe departe supus, și cu atât mai puțin servil, întrebă în engleza lui puțin cântată de Oxford dacă avea efectiv de-a face cu ofițerul CIC competent.

Căpitanul Boernes asculta atent engleza aceasta curgătoare și sonoră, fără a-și putea ascunde întru totul surprinderea și în același

timp admirația. Îi plăcea această limbă, pe care camarazii lui aveau obiceiul să o zdrobească cu fălcile lor puternice, aproape la fel de mult ca și limba lui maternă.

– Boernes, se prezentă și el. Căpitan Boernes de la CIC. Dar să vorbim în germană. Nu pierd nici un prilej să-mi împrospătez cunoștințele... și am uitat destule. Ce doriți?

– Aparține cumva un anumit colonel Thompson de grupul dumneavoastră? C.O. Thompson? Vreau să spun, este posibil să-l întâlnesc? Sunteți în legătură cu el?

Stând încă rezemat de masă, Ted Boernes își duse cu un gest reflex mâna la ochelari, dar nu și-i scoase.

– Ce nume ați spus? întrebă el, vrând să câștige timp.

– Colonelul C.O. Thompson. Știu că era vorba să fie numit comandantul CIC din zona Germaniei ocupate de americani. Nu este așa?

Ted Boernes își scoase ochelarii. Ochii săi de un albastru-spălăcit păreau să privească de-a dreptul prin Brack, fără a se desprinde de el. Rămase cu gura ușor deschisă, apoi spuse politicos:

– Luați loc, vă rog.

Brack înclină din cap, în semn de mulțumire, și se așeză, privindu-l pe Boernes întrebător și așteptând. Simțea că se află în prezența unui om pe care nu era bine să-l subestimeze.

– Fumați? întrebă Boernes.

– Nu, vă mulțumesc, răspunse Brack, politicos, și tăcu din nou.

– Colonelul Thompson? întrebă Boernes, domol, aprinzându-și cu gesturi lente o țigară. Și dacă există o asemenea persoană și se întâmplă să fiu în legătură cu ea... ce-i cu asta?

– În acest caz, v-aș ruga numai să-i transmiteți colonelului Thompson că m-am prezentat în fața dumneavoastră și că aș vrea să-i vorbesc.

– Într-o chestiune personală? întrebă Boernes, precaut.

– Nu știu dacă o asemenea discuție poate fi privită drept o chestiune personală, căpitane. Nu sunt la curent cu regulamentele Serviciilor dumneavoastră, din nefericire. Trebuie să vă las pe dumneavoastră să decideți.

Ted Boernes își puse la loc ochelarii, cu niște gesturi aproape ceremonioase, și, desprinzându-se de birou, se așeză pe un scaun chiar în fața lui Brack.

– Pot să vă ofer altceva? Dacă nu fumați, atunci poate v-ar plăcea un whisky, un scotch original? Sau ați prefera o înghețată? întrebă el.

– Poate mai târziu, răspunse, cât se poate de politicos, Brack.

Stăteau unul în fața celuilat și se pândeau cu o discreție rafinată. Soarele de primăvară pătrundea în cameră, în fascicule luminoase, iar fumul ce se înălța din țigara lui Ted Boernes fremăta vizibil. De-afară se auzea un avion care zbura printre norii de un albastru șters. Aveai impresia că războiul fusese înăbușit de covorul gros, de un roșu-intens, de la picioarele lor.

– Ce doriți de la colonelul Thompson?

– Eliberarea mea imediată.

– Asta aș putea s-o fac și eu, dacă vreau.

– Dar dumneavoastră nu mă cunoașteți, domnule căpitan.

– Colonelul Thompson vă cunoaște?

– Da. Dar și mai bine îl cunoaște pe tatăl meu. Sunt prieteni.

– Prieteni de afaceri?

– Da, și asta. Tatăl meu e cetățean american.

– Și atunci, dumneavoastră?... Ce faceți în uniforma asta?

– Părinții mei sunt divorțați. Am rămas cu mama în Germania, unde am urmat și facultatea, ca cetățean german. Și am fost mobilizat de la început.

– După care, ați făcut glorios cei cinci ani de război?

– Exact.

Ted Boernes înclină din cap. Părea satisfăcut. Acum vedea totul mai clar. Omul din fața lui începea să prindă contur. Era, în mod evident, inteligent, dar în nici un caz viclean sau ascuns, și nu juca nici un fel de joc periculos, ci doar prezentase un fel de factură care nu avea să fie greu de plătit și care putea să fie chiar profitabilă, dacă reușea să descopere ce se afla, de fapt, în spatele acestei situații.

– Vă puteți dovedi categoric identitatea? întrebă căpitanul, apucându-se de treabă.

– Cred că da, afirmă Brack, scoțând din buzunarul de la piept un teanc mic de documente format din livretul militar, permisul de conducere, scrisori, fotografii și două copii după diplome.

Cu o mână expertă, Boernes clasă imediat diferitele acte și începu să le studieze. În același timp, solicitase legătura cu Cartierul General, cerându-l pe colonelul C.O. Thompson. Apoi, îi mai puse lui Brack câteva întrebări suplimentare, ca și cum ar fi vrut doar să facă o conversație, de exemplu: Fusese Brack în America? În Statele Unite? Unde anume? În Milwaukee? Și după aceea la Chicago, deci. Fusese și la New York și Boston? Bine.

– Dar în Wisconsin ați fost vreodată?

Brack zâmbi politicos.

– Milwaukee, răspunse el, se află în Wisconsin.

Ted Boernes râse scurt.

– Nu e decât o glumă de-a mea, răspunse căpitanul.

Apoi, comunicația cu Cartierul General se stabili, și la capătul firului se prezentă însuși colonelul Thompson. Auzi în receptor vocea profundă și puternică a șefului său, care părea să se reverse din aparat și să inunde întreaga cameră.

– Ei, Ted, ia zi-i, cum merge războiul ăsta al tău?

Ted Boernes se făcu a nu fi auzit aluzia la originea sa, și asta cu atât mai ușor, cu cât îl cunoștea bine pe colonel, care era aidoma unui urs: brutal, necioplit și puternic, dar bun din fire.

Căpitanul Boernes vorbi vreo trei sau patru minute cu el, făcându-i un raport scurt și fantezist, dar care, cu toate acestea, nu îl angaja cu nimic. Apoi ceru două informații nesemnificative, zicându-și că această conversație nu trebuia să fie întru totul personală, sau cel puțin nu exclusiv. Nu trebuia să i se furnizeze cuiva atât de periculos precum C.O. Thompson un teren care i-ar fi permis să treacă foarte ușor la atac. Acesta era motivul pentru care prelungea discuția despre problemele de serviciu.

Thompson îl întrerupse bine dispus, zicându-i:

– Cred că ai altceva despre care vrei să-mi vorbești, Ted. Nu te-am mai auzit niciodată trăncănind atât.

Boernes râse la telefon. Apoi, simțind că nu mai putea ignora provocarea, puse cărțile pe masă. Avea aici pe cineva numit

Brack – Frank Thomas Brack, fiul lui Charlie Brack. El, Ted, îi verificase actele și erau în ordine.

– Face o impresie foarte bună. Ar vrea să vorbească cu dumneavoastră. Ce ziceți?

Glasul puternic și prietenos al lui Thompson radia categoric bunăvoință. Ursul mirosise mierea.

– Ai pe-acolo o derivație, Ted? Atunci dă-mi-l pe Brack și ascultă și tu.

Iar când Brack luă legătura cu el, întrebă:

– Hello, Frank, ești chiar tu?

– Hello, domnule Thompson. Aici e Frank Brack. Ce mai știți de tatăl meu?

– Lucruri bune. Totul e bine în ceea ce-l privește: afaceri înfloritoare și sănătate perfectă. Spune-mi, Frank, când ai primit ultima scrisoare de la tatăl tău?

– Acum patru luni, pe ascuns, prin Elveția.

– Era scrisoarea pe care ți-a trimis-o în noiembrie?

– Da, exact.

După o pauză scurtă, Thompson zise:

– Da, îmi amintesc. Ți-a scris-o din Buenos Aires.

– Nu, îl corectă Brack, politicos, de la Washington. Era în vizită la dumneavoastră în acea perioadă.

– Desigur, așa e! glumi colonelul, făcând ca lapsusul să sune cât se poate de adevărat, încât Ted Boernes trebui să se forțeze ca să nu izbucnească în râs.

– Ai perfectă dreptate, era la mine acasă pe-atunci.

– Și sora mea, Cora, ce mai face?

– Păi, rosti Thompson, de data asta cu o ușoară șovăire, s-a măritat între timp.

– Sper că nu cu bădăranul ăla groaznic din Montevideo?

– Nu, nu cu el. Cu mine.

– Oh! exclamă Brack, surprins.

Ted Boernes, care de regulă era extrem de calm și de reținut, nu se mai putu stăpâni. Râsul său înăbușit răsună în receptor ca un nechezat.

Schimbându-și brusc atitudinea, colonelul Thompson spuse cu toată seriozitatea, arătându-și pe de-a întregul firea de urs:

– Controlează-te, Ted. Șeful tău nu e un personaj de pagină umoristică!

Căpitanul Ted Boernes îl asigură, cu aceeași seriozitate, că nu îi trecuse niciodată prin cap să-și compare șeful, pentru care avea cel mai mare respect, cu vreun personaj ieșit dintr-o pagină umoristică.

– Nu te cred! replică Thompson, cu un glas împăciuitor. Dar cel puțin nu duci lipsă de tact!

– În orice caz, nu de inteligență! îl asigură Boernes, dovedind o oarecare ambiguitate.

– Asta și aștept de la tine, oricum – și mai ales în cazul de față.

Apoi, după ce-și dădură noi asigurări reciproce cum că amândoi se înțelegeau de minune în toate privințele, conversația luă sfârșit în scurt timp. Înainte de-a închide, colonelul trasă următoarele directive:

– Dacă vrea, Brack poate veni la mine, la Cartierul General, sau poate lucra acolo, cu voi. Acordați-i toată libertatea de care dispuneți în situația de față.

– E-n regulă, spuse Boernes, înghițind hotărârea asta asemănătoare întrucâtva cu cea a lui Solomon, care făcea ca întreaga răspundere să cadă asupra lui, și puse receptorul jos.

Se instală confortabil, știind că, pentru a păstra nealterată aprecierea atotputernicului colonel Thompson, trebuia să ia decizii imediate și potrivite.

– Așadar, cum facem, domnule Brack? Lucrăm împreună? spuse el în consecință.

– Deocamdată, răspunse Brack, evaziv, mă interesează în mod deosebit ce face camaradul meu rănit, Majorul Hinrichsen.

– Noi avem vederi largi, afirmă Ted Boernes. Avem totdeauna nevoie de colaboratori buni. Ce-ar fi să răspundeți de el?...

– În vremurile absurde pe care le trăim, replică Brack, amabil, nu răspund nici măcar de mine însumi.

– În privința asta, lăsați-vă în seama noastră, spuse, la fel de amabil, Ted Boernes. Astăzi ești obligat să-ți asumi destule riscuri dacă vrei să reușești ceva.

*

– Fiți binevenit, părinte, spuse bătrânul meșter Freitag, în timp ce pastorul Westhaus intra în celula sa.

Îl privi pe preot cu acea expresie de uimire sceptică, specifică celor mai mulți dintre necredincioși, atunci când se află în fața unui om al bisericii.

– Sper că nu ați venit să-mi aduceți consolarea religiei?

– Dimpotrivă, spuse Westhaus, cu gravitate. Mai curând eu sunt cel care am nevoie de consolare.

– Simțiți-vă ca la dumneavoastră acasă! exclamă Freitag, desfăcându-și brațele pentru a-i arăta pereții goi și mohorâți ai celulei.

Schiță un zâmbet prefăcut și-i făcu loc alături de el, pe prici.

Pastorul Westhaus, un om înalt, cu o față suptă, istovită de lungile ceasuri de veghe, se așeză fără să ezite și surâse încurcat.

– E totuși o porcărie! exclamă el, cu convingere, clătinând din cap.

– Nu înjurați, părinte, îl sfătui bătrânul Freitag.

– Sunt blând ca un miel, afirmă Westhaus.

Ochii lui lăsau să se ghicească o supunere întunecată, dar bărbia proeminentă avea un aer combativ. Mâinile strânse i se odihneau pe genunchi.

– Așa cum vă văd aici, zise Freitag, sunteți reprezentarea exactă a ceea ce îmi închipuiam că este un miel blând.

– Domnule Freitag, spuse pastorul Westhaus, nu am venit aici să-mi ofer serviciile de duhovnic. Nu mă aflu aici în calitate de preot al închisorii. Am acceptat această funcție fiindcă sunt singurul preot de confesiunea mea din acest oraș și mi-a permis să ajung până la dumneavoastră.

– Ați venit să mă vedeți, ceea ce îmi face plăcere, spuse bătrânul Freitag. Poate că într-o bună zi vă voi vizita și eu.

– Sunteți de-o credință diferită de a mea, observă pastorul, ba e posibil să nu aveți nici una. Asta însă nu prezintă interes pentru mine în situația de față.

– Trebuie să-ți ierți dușmanii, nu-i așa?

– Am fost noi vreodată dușmani, domnule Freitag? Cel mult, am fost adversari! Dar ce înseamnă asta? N-am fost în aceeași tabără vreme de doisprezece ani?

– Fără să fi reușit să facem vreun progres cât de mic!

– Dar măcar am încercat!

Bătrânul Freitag se lăsă puțin pe spate, până ce ajunse să se rezeme de peretele văruit, și privi prin celula mohorâtă, ca o cutie, evitând ochii scrutători ai preotului.

– De ce ați venit la mine? întrebă el.

– În primul rând, să vă aduc salutări de la fiica și de la nepoții dumneavoastră. Sunt bine cu toții și, atât cât se mai poate în vremurile de-acum, au un moral ridicat.

– A primit ceva vești de la soțul ei?

– Nu direct. Un Obergefreiter a anunțat că Leutnantul Asch e pe drum încoace. Se vede că a fost reținut de vreun incident. Dar el face parte dintre cei care au un înger păzitor.

– Vă mulțumesc, părinte, spuse Freitag. Sunt încântat să aud că totul este aproape în ordine. După asemenea vești, nu mai pot avea nici o îndoială asupra existenței îngerilor păzitori. Și pentru ce altceva ați mai venit la mine?

– Ca să vă pun în gardă, domnule Freitag! strigă, destul de tare, preotul.

– Pe mine? întrebă Freitag, sincer uimit. Se mișcă pe prici, schimbându-și poziția. De ce pe mine? Eu sunt aici, la închisoare. Avertismentele dumneavoastră ar fi mai necesare pentru ceilalți.

– Acum, spuneți-mi sincer, domnule Freitag, vă aflați aici cu acordul dumneavoastră, sau nu?

– Nu cu acordul meu – dar nici împotriva voinței mele!

– Nu era vorba de o combinație? De o premeditare?

– Împrejurările au fost favorabile, asta-i tot. Nu e la mijloc nici un fel de șmecherie. A fost, ca să spun așa, nu mai mult decât datoria mea. Se putea dovedi că făcusem afirmații defetiste și trădătoare cu zecile. Așa că, spre încântarea generală a autorităților, am fost băgat după gratii. Se pare că nu a fost timp suficient pentru a mi se intenta un proces, și pot să spun că, de fapt, regret

întrucâtva, deoarece am vrut dintotdeauna să mă adresez unui public foarte numeros.

– Iar în ceea ce-l privește pe prietenul dumneavoastră de suflet și cuscru[1], acel nazist de frunte, Asch, proprietarul cafenelei...

– Vă rog să nu uitați unde vă aflați, părinte. Și mai cu seamă, să nu vă închipuiți că sunt într-un confesional, la spovedanie. Nu aveam eu inima să vă provoc o asemenea suferință.

– Dar înțelegeți-mă, insistă abatele Westhaus, făcând gesturi largi și incantatorii, măcar încercați să mă înțelegeți.

– Încercați și dumneavoastră în ceea ce mă privește. Din câte știu, profesia dumneavoastră vă impune niște eforturi de acest fel.

– E-adevărat că asta se înscrie în statutul meu. Și, în mare parte, acesta este și motivul pentru care mă aflu aici. Nu vreau altceva decât să fiu înțeles de dumneavoastră. Acord mare importanță acestui fapt, ba chiar mai mult: vă implor.

– Luați-o mai încet, replică bătrânul meșter Freitag, tărăgănând cuvintele, fiindcă vă înțeleg din ce în ce mai puțin.

Abatele Westhaus trase adânc aer în piept. Își întinse brațele, de parcă intenționa să și le lase pe umerii lui Freitag, dar acesta din urmă reuși să-l evite cu abilitate.

– Ascultați-mă, domnule Freitag! Sper că v-ați gândit la ceea ce se va întâmpla acum în acest oraș.

– De doisprezece ani încoace nu fac decât să mă gândesc la asta.

– Orașul clocotește de teamă, cupiditate și desfrâu, spuse Westhaus, precipitat. Aproape toți sunt la fel. E ca un cazan al vrăjitoarelor, în care fierb senzualitatea ucigătoare și corupția. Mâine sau poimâine, vor veni americanii, iar sosirea lor va fi de ajuns pentru a stinge focul de sub cazanul ăsta diavolesc. Dogoarea lui nu va dispărea însă o vreme. Cei care au ars în el sau s-au opărit nu se vor însănătoși pe loc. Rănile vor avea nevoie de mult timp pentru a se vindeca. Vor trece săptămâni, luni, poate chiar ani până când temperatura orașului nostru va reveni la normal.

---

[1] În primul volum al seriei, Herbert Asch, pe atunci Gefreiter, s-a căsătorit cu Elisabeth, fiica meșterului Freitag (n. ed.).

– Până când o să se ivească iarăși cineva care să aprindă un foc mic și drăguț, obligându-i pe nemți să strângă rândurile la loc, pentru a... se arde din nou.

– Așa ceva n-o să se mai petreacă niciodată, domnule Freitag, niciodată.

– Nici dumneavoastră nu credeți ce scrie în Biblie, părinte? Oare numai întâmplarea a făcut să vă opriți chiar la mijlocul poveștii despre Paradisul pământesc?

– Hai să lăsăm asta, domnule Freitag. Nu-mi răspundeți cu subtilități, în vreme ce nu e vorba decât de probleme de viață și de moarte, pur și simplu. Un lucru e sigur: viața trebuie să meargă mai departe, și va merge. Dintre ruine se va ridica o nouă ordine. Iar noi doi va trebui să dăm o mână de ajutor pentru ca asta să se instaureze.

– De ce tocmai noi doi, părinte?

– Știi la fel de bine ca și mine, domnule Freitag. Noua eră are nevoie de oameni care nu s-au târât în fața național-socialismului, de persoane omenoase, liberale și creștine.

– Lagărele de concentrare gem de asemenea oameni! Și, pe deasupra, ar trebui să vă amintiți că există destui care nu s-au târât în fața naziștilor doar fiindcă aceștia nu le-au oferit niciodată prilejul. Cei care au fost împiedicați să se târască ieri vor ieși acum înflăcărați în față, declarându-se eroi ai rezistenței. Criminali de drept comun care s-au aflat și ei în lagărele de concentrare se vor proclama antifasciști neînduplecați. Și dacă chiar vrei să știi, părinte, află că nici mie nu mi-a cerut nimeni să intru în Partid. Poate că ăsta e singurul motiv pentru care nu mă aflu în rândurile lui.

– Lăsați speculațiile astea dialectice, domnule Freitag. Singurul lucru care contează acum este ce se va întâmpla aici în următoarele câteva zile. Când vor sosi americanii, amândoi vom avea de luat niște hotărâri importante – dumneavoastră ca vechi sindicalist, iar eu, ca reprezentant al unei organizații rău văzute de cel de-al III-lea Reich.

– Și dacă lucrurile se vor petrece chiar așa, spuse bătrânul Freitag, categoric, atunci ne vom încheia socotelile! În amănunțime, până la ultimul sfanț.

– Vom ierta și vom uita, spuse pastorul Westhaus, la fel de categoric. Și vom îndrepta greșelile trecutului într-un spirit de reconciliere.

– Nici pe departe, replică Freitag, cu încăpățânare. Cine s-a îmbogățit va ajunge din nou sărac. Cine a spânzurat cu mâna lui sau i-a pus pe alții să spânzure va fi spânzurat, la rândul lui. Doar cel care a căzut în păcat, fără să fi vărsat sânge, va fi iertat în tăcere.

– Nu! strigă Westhaus, violent. Nu, nu! Asta ar însemna să îndrepți crima prin crimă! Singurul lucru care trebuie să se instaureze acum este o iertare deplină și generală, o izbăvire pentru toți.

– Dragul meu pastor, spuse Freitag, noi avem acum șansa de-a elimina, sau cel puțin de a-i înfiera, odată pentru totdeauna, pe toți porcii din Germania. Dacă vom face asta, atunci vom putea măcar să respirăm liberi. Dacă nu o vom face însă, peste zece sau cincisprezece ani vor fi cu toții din nou aici, cu râturile lor lungi și cu memoria lor scurtă, și își vor continua treaba de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Iar mulțimea se va lua după ei, behăind, ca și cum nu s-ar fi dovedit niciodată că sunt doar niște lași, oameni de nimic și împuțiți, niște ticăloși care, la nevoie, te lasă de izbeliște.

– Asta nu se va petrece niciodată, spuse reverendul Westhaus. Am căzut mai jos ca oricând în toată istoria noastră. Nimeni nu va putea uita asta. Nici o națiune nu și-a mai făcut vreodată singură un asemenea rău. Acum e nevoie numai de un lucru: vindecare, vindecare și iar vindecare!

– Și tot ce-o să iasă va fi: *Heil! Heil! Heil!*[1]

– Atunci, drumurile noastre trebuie să se despartă aici, spuse Westhaus, cu o gravitate extremă. Biserica, al cărei slujitor mă aflu, este un refugiu pentru cei oprimați și persecutați. Nu i-am arătat niciodată ușa cuiva care avea nevoie de ajutor. Și în ultimii ani au venit la mine mulți oameni: evrei, socialiști, liber-cugetători, dezertori și comuniști. Și vor mai veni și alții, în anii ce urmează.

---

[1] Joc de cuvinte intraductibil între *Heilen* („vindecare") și *Heil* (salutul utilizat de naziști) (n. tr.).

– Șefi de partid, militariști, ajutori de călău, fabricanți de armament... și comuniști.

– De ce nu? Dacă vor veni, o să-i ajut la fel cum i-am ajutat mereu pe cei aflați în necaz.

– Atunci, dragul meu pastor, spuse bătrânul Freitag, neînduplecat, aveți dreptate: trebuie s-o apucăm fiecare pe drumul lui.

Oberstul Hauk ridică ușor mâna, și Oberleutnantul Greifer apăsă brutal pe frână. Roțile blocate alunecară scrâșnind pe drumul nisipos și, cu o ultimă mișcare smucită, mașina se opri.

– A doua casă de-aici, spuse Greifer, arătând cu bărbia sa puternică înainte.

Opri motorul și își strânse pe mâinile-i uriașe mănușile de piele, făcând să-i pocnească încheieturile, ceea ce părea să-l distreze nespus.

Oberstul își potrivi în grabă chipiul pe cap și coborî din mașină. Căută să se înalțe cât putu de mult pe vârful picioarelor, pentru a vedea mai bine casa cu numărul 13 de pe Hindenburgstrasse. Imediat, Greifer sări din mașină și rămase nemișcat, la o distanță respectuoasă de șeful său.

– Un locșor plăcut, făcu el, cu admirație. Ticălosul ăsta de Brahm nu are gusturi rele.

Scoase din buzunarul hainei un obiect neted și negru, își puse amândouă mâinile peste el și, cu o mișcare scurtă și bruscă, îl desfăcu. Se auzi un zgomot metalic sec, ca o pârâitură, urmată de sunetul unei alunecări și un declic. Apoi, acel obiect, orice ar fi fost, se închise cu un pocnet.

– Să încercăm pe cât posibil să nu îl folosim, rosti Oberstul, netulburat.

– Numai în caz de urgență, mormăi Greifer, supus.

Puse piedica la pistol și-l vârî înapoi în buzunar. Apoi se bătu cu afecțiune peste haină la nivelul șoldului, ca un iubitor de cai care lovește ușor crupa animalului.

Păși rară alături prin întunericul ce se lăsa spre casa cu numărul 13 de pe Hindenburgstrasse, arătând de parcă ar fi fost doi cetățeni obișnuiți, care își fac liniștiți plimbarea de seară. Pietrișul drumu-

lui scrâșnea aproape melodios sub cizmele lor. Dâre subțiri de lumină răzbăteau dintre perdelele trase de la ferestre, fără să ajungă însă până la ei, astfel încât rămâneau ascunși în beznă.

Poarta din fier forjat ce închidea accesul în grădină era încuiată, după cum constată Oberstul când o scutură cu putere. Fără să mai stea pe gânduri, Greifer sări și se apucă de grilaj, se cățără peste el și se lăsă să cadă de cealaltă parte. Ajuns acolo, desprinse cei doi drugi lungi care blocau poarta și deschise larg cele două batante.

– Sunt bine unse, observă Greifer, căutând plin de zel vreun nou prilej de a-și demonstra dibăcia. E un hogeac foarte îngrijit – un loc în care să aștepți în tihnă sfârșitul războiului.

– Fii prudent, spuse Hauk și, din nou, păru complet indiferent, de parcă doar o vagă politețe îl determina să spună ceva.

Călcând de-a dreptul prin straturile de flori, se îndreptă spre ferestrele prin care răzbăteau dâre subțiri de lumină.

Se auzeau niște glasuri aspre, arogante, înăbușite, care urcau și coborau, ajungând uneori șoptite sau murmurate, și deopotrivă clinchet de pahare. Un scaun căzu pe jos. O femeie scoase un țipăt ascuțit și scurt. Râsete hohotite acoperiră toate celelalte zgomote.

– Porcii ăștia trag o beție pe cheltuiala noastră, spuse Greifer.

– Așa-i. Dă-i drumul! ordonă Hauk.

Vânjosul Oberleutnant, cu picioare zdravene, se azvârli într-o ușă, făcând-o să trosnească din toate încheieturile și smulgându-i zăvorul, care căzu pe podea. Greifer se mai repezi o dată, și ușa ceda, deschizându-se larg și izbindu-se de perete. Vocile tăcură brusc. Greifer o luă la fugă de-a lungul coridorului, năpustindu-se spre ușa de unde răzbătea lumina și o împinse în lături.

Înăuntru se afla Stabzahlmeisterul Brahm, cu chipul împietrit de uimire, cu ochii holbați. Stătea într-o latură a camerei, la o oarecare distanță de ceilalți trei sau patru indivizi, care zăceau beți, prăbușiți împrejurul unei mese pline de pahare, sticle, farfurii cu carne, conserve desfăcute, cutii de biscuiți, cioburi, chiștoace fumegânde de țigări și băltoace de alcool, ce umpleau aerul de duhoare. O fată, îmbrăcată sumar, alunecă de pe canapea ca un copil care se lasă să intre în apă lunecând pe fund.

– Bună seara, Herr Stabzahlmeister, spuse Oberstul Hauk, care rămăsese în pragul ușii.

În prima clipă nu primi nici un răspuns. O sticlă se răsturnă și conținutul ei se revărsă pe masă, apoi, de-acolo, se scurse pe dușumea, de parcă cineva urina în tăcere.

Greifer păși înainte și, cu o privire energică și câteva gesturi sigure, controlă alimentele ce zăceau împrăștiate cam peste tot. Faptul că acei oameni puteau să-i bea Dubouchetul, Bisquit-Dubouchetul său, pe care-l păzise cu atâta grijă, îl jignea profund, după cum se vedea limpede pe chipul său brutal. Iar faptul că nu zărea nicăieri nici urmă din țigările lui preferate nu îndulcea deloc lucrurile.

– Ei, Brahm, spuse el cu bonomia sa amenințătoare și pipăindu-și instinctiv buzunarul vestonului, iacătă-ne! Nu ne așteptai așa curând, ce zici?

Brahm se holba cu ochii goi la musafirii nepoftiți. Adunându-și toate puterile, reuși cu mare greutate să se ridice în picioare și să scoată câteva cuvinte pe post de raport:

– Stabzahlmeister Brahm, împreună cu doi șoferi, o escortă și două camioane, sosit în concordanță cu ordinele primite, Herr Oberst.

– Mulțumesc, răspunse Oberstul Hauk, formal, ducându-și două degete la cozoroc. Rezultă că ți-ai îndeplinit misiunea, nu-i așa? Apoi adăugă: Mai avem doar câteva chestiuni oficiale de discutat.

– *Jawohl*, se bâlbâi Brahm. *Jawohl*, Herr Oberst.

– Voi ăștia, marș afară! strigă Greifer către ceilalți soldați. Haideți, iute, iute, pas alergător!

Soldații se ridicară pe loc, clătinându-se ușor, dar animați evident de dorința de-a dispărea cât mai repede de-acolo. Păreau încântați să iasă din imediata vecinătate a Oberleutnantului, pe care, între ei, îl numeau „exterminatorul".

– Și luați-o cu voi și pe vrabia asta, aproape despuiată.

Fata ciufulită se sculă în grabă și ieși afară o dată cu soldații, de parcă ar fi fost urmărită de o stafie, lăsându-și în urmă pantofii și ciorapii, împreună cu o dâră de parfum ieftin.

– Ce gusturi și la tipii ăștia! mârâi Greifer, sălbatic. Ar face să se-nfioare și o scroafă. Nu are nimic, nici în față, nici în spate, și pute ca un bordel.

– La treabă! porunci Oberstul.

– M-am și apucat, răspunse Greifer, bătându-se din nou afectuos peste buzunarul vestonului. Se proțăpi în fața lui Brahm și începu să-l bombardeze cu întrebări scurte și brutale: Ai adus toate lăzile cu tine? Pe care nu le-ai adus? Pe care le-ai început? Unde sunt? Le-ai ascuns bine?

Brahm dădea răspunsurile precipitat, în același ritm cu întrebările, scuipându-le ca un automat bine pus la punct și privind în același timp supus spre Oberstul Hauk, ca un iepure speriat, care-i cerea ajutor. Acesta însă, stând în mijlocul camerei, părea să contemple indiferent priveliștea mesei devastate, fără să audă nimic.

– Vom verifica toate astea, rosti brusc Oberstul.

– Până la ultimul detaliu, strigă imediat și Greifer. Haide, pungaș afurisit, să facem inventarul!

Brahm încuviință din cap cu putere, de câteva ori, ca și cum și-ar fi pierdut temporar darul vorbirii. Porni primul, urmat îndeaproape de Greifer, în vreme ce Oberstul, aparent plictisit de toate, venea în spatele lor.

Urcară cu toții în pod, intrară în garaj, coborâră în pivniță și pătrunseră în seră. În timp ce Brahm lumina cu lanterna lăzile și sacii, Greifer le verifica atent cu o listă în mână. Căută etichetele și ștampilele, verifică greutatea și se asigură că totul era împachetat și legat ca lumea, iar ambalajul neatins.

După vreo oră, Greifer conchise:

– E-n regulă, Herr Oberst – mai mult sau mai puțin.

– Mă bucur să aud asta, replică Hauk.

După care se întoarseră cu toții în camera de zi, unde se așezară în jurul mesei pe care Greifer, dintr-o mișcare a brațului, o eliberase măturând pe jos tot ce se afla acolo. Oberleutnantul tăie capătul unui trabuc de-al său, iar Oberstul părea să-și examineze atent unghiile.

Brahm își șterse fruntea cu o batistă uriașă, zicându-și că în decursul acestei ore ajunsese un om sărac, dacă nu mai punea la

socoteală partea pe care Oberstul va binevoi să i-o acorde. Cu toate acestea, se descurcase bine. O singură chestiune îl mai îngrijora, și o exprimă acum cu glas tare:

– Cum de-a reușit Herr Oberst să mă găsească atât de repede? întrebă el.

– Te miră, nu-i așa? spuse Greifer, vrând să facă tot mai mult pe grozavul. Ei bine, nu e nici o vrăjitorie la mijloc! Sora ta a fost destul de cumsecade să ne dea adresa la care te putem găsi – din prima lovitură, ca să zic așa. Și iată-ne!

– Da, făcu Brahm, consternat. Totodată, continua să-și repete: „Cățeaua aia vorbăreață! Și iată-i acum aici! Iar asta numai fiindcă muierea aia nu a știut să-și țină gura."

– Herr Stabzahlmeister Brahm, întrebă Hauk, cu un surâs, vrei ca oamenii dumitale să moară de sete?

– Dacă Herr Oberst dorește... spuse Brahm, zelos.

Sări în picioare, supus, fiindcă orice propunere de-a Oberstului echivala cu un ordin, și se strecură afară, schițând un salut.

– A fost o greșeală, Greifer, constată Hauk, după ce Brahm ieși din cameră.

Îi aruncă Oberleutnantului său o privire scurtă, în care se citeau o profundă dezaprobare, un reproș evident și o mustrare usturătoare.

– Nu înțeleg, replică Oberleutnantul, vizibil șocat.

– L-ai lăsat pe Brahm să afle că am fost la doamna Willrich.

Gura lui Greifer se deschise ușor, iar pe frunte îi apărură cute de neliniște. Trase adânc, dar fără nici o plăcere, din țigară.

– Am înțeles, spuse el, cu o voce domoală.

Și într-adevăr înțelesese. „Brahm", își zise el, „știe acum că am fost la doamna Willrich. Dar, dacă muierea respectivă a crăpat între timp, ceea ce nu este exclus, atunci Brahm va ghici imediat cine e de vină".

– Ce porcărie! făcu el, rușinat, ca un puști docil și ambițios care nu-și poate ierta că a făcut o greșeală fatală.

– Rezolvă treaba asta, îl sfătui Oberstul pe un ton blând.

Greifer încuviință cu un semn și începu să chibzuiască, ferm hotărât să-și repare greșeala. Posibilitățile de care dispunea nu

erau prea numeroase și, aproape ca întotdeauna, soluția cea mai simplă era și cea mai eficientă.

– O să-l amuțim, îl asigură el pe Oberst.

– Atunci, fă-o! rosti acesta, privindu-și mâinile.

Greifer se ridică, clocotind de energie, și se îndreptă spre ușa ce dădea în camera alăturată, unde se aflau soldații. O deschise și o lăsă așa, pentru ca Hauk să poată fi martor la strălucita inspirație care tocmai îi venise. Se proțăpi în fața oamenilor cu picioarele depărtate și cu mâinile în șold.

– Ascultați aici, le zise el. Războiul nu s-a terminat încă și, atâta vreme cât mai durează, avem o groază de treburi de făcut. Așa stau lucrurile, și nu le putem schimba. Dar vouă, mortăciunilor, n-o să vă strice deloc dacă o să vă mișcați nițel fundurile, așa că ciuliți urechile la mine.

Soldații nu se clintiră, aruncându-i doar o privire, ca pentru a-i cere ajutor lui Brahm, care stătea mai în spate, surprins și curios de ceea ce avea să urmeze. Apoi se uitară din nou la Greifer, care desfăcu o hartă.

– Urniți-vă dosurile și veniți încoace! ordonă acesta aspru. Sau trebuie cumva să vă învăț eu să mergeți?

Soldații, care păreau că se tem de Greifer ca de moarte, se adunară docili în jurul Oberleutnantului. Ceva mai devreme, când îl văzuseră, își pierduseră orice speranță, iar acum, cu instinctul specific soldaților învederați, căutau o cale de-a scăpa de sub supravegherea lui.

– Deci, grămadă de puturoși! O să vă duceți să urniți imediat cele două camioane goale și o să vă prezentați acolo unde vă arăt cu degetul – adică la comandamentul numărul 426, la Oberleutnantul Ostermann – să recepționați provizii alimentare și rații pentru Statul-Major al Oberstului Hauk. Stabzahlmeister Brahm, de la Statul-Major, vă va da actele necesare.

– *Jawohl*, murmurară soldații.

– Iar pentru asta, adăugă Greifer, mărinimos, veți primi fiecare câte o ladă, una dintre cele speciale. S-a înțeles?

– *Jawohl*, Herr Oberleutnant, rostiră oamenii.

Da, era într-adevăr cât se poate de clar, îndeosebi amănuntul cu lăzile speciale. Un ordin era, totuși, un ordin, mai ales atunci când îl dădea „exterminatorul", și cu atât mai mult atunci când, îndărătul acestuia, se afla Oberstul Hauk.

– Puteți s-o luați și pe muierușca aia cu voi, adăugă Greifer.

Cei trei soldați și fata îngrozită spălară putina. Pregătiră camioanele de drum și primiră lăzile făgăduite de Brahm, care tot nu părea să-și fi recăpătat darul vorbirii. Perspectiva de-a mai scăpa o dată de Greifer îi făcea să se dedice sarcinii cu destul de mult zel.

Frecându-și mâinile, Greifer se întoarse la Hauk. Era foarte mulțumit de sine. Grație măsurilor pe care le luase, se apropia de soluția dorită de Oberst, care pentru el echivala cu un ordin... Se simțea realmente mândru de ideea pe care o avusese.

Bineînțeles că nu exista nici un fel de comandament numărul 426 și nici vreun Oberleutnant Ostermann, iar în ceea ce privește localitatea pe care le-o indicase pe hartă, se afla încă de dimineață în mâinile americanilor, care urmau să se ocupe de prostălăii ăștia, doar dacă nu aveau un dram de minte și, când era posibil, să dispară pe undeva cu lăzile lor.

– Nu-i rău deloc, Greifer, aprecie Hauk, lăsând ca în glasul de obicei monoton să i se ghicească o licărire de aprobare.

– Ne apropiem treptat de rezolvarea situației, spuse Greifer, satisfăcut.

Cele două camioane cu soldații și cu fata ieșiră pe poarta casei de pe Hindenburgstrasse numărul 13, păcănind și legănându-se prin întunericul tot mai dens, apoi se făcură nevăzute, lăsând în urma lor un nor de gaze de eșapament, urât-mirositoare. Brahm închise poarta după ele.

– Și acum, zise Greifer, protăpindu-se cu picioarele crăcănate în fața Stabzahlmeisterului, să ne răfuim între noi, pungaș mizerabil ce ești!

Ascunzându-și nervozitatea în spatele unei ținute militare desăvârșite, Hauptmannul Schulz salută reglementar, „cu ochii în ochii" Generalului, după cum prevedea regulamentul și după cum îi cerea onoarea lui de soldat.

Luschke receptă anunțul despre sosirea Hauptmannului cu liniștea cu care ar fi primit vestea sosirii unui vânzător de banane. Își ridică mâna dreaptă, în care ținea mănușile, la înălțimea pieptului, gest care, într-o interpretare generoasă, putea să fie luat drept un salut hitlerist.

– Am auzit că intenționați să plecați, nu?

– *Jawohl*, Herr General. Vreau să merg pe front.

– Se nimerește bine, Schulz. Frontul este acum aici. Așa că ai și ajuns.

– Herr General, foaia mea de drum...

– Ia arată-mi-o puțin, Schulz.

Cu o oarecare precipitare, Schulz își vârî mâna în buzunarul de la piept și scoase documentele ce fuseseră pregătite pentru el. Nu se gândise niciodată că le-ar putea folosi. Nici măcar nu știa ce conțin. În orice caz, se felicita pentru ideea fericită de-a și le fi făcut. I le întinse Generalului.

Luschke le desfăcu și începu să le citească. Chipul său de cartof se relaxă într-un râs larg.

– Presupun, Schulz, că știi destinația indicată aici?

– *Jawohl*, Herr General, răspunse el, zicându-și în sinea lui: „Acum e rândul lui Luschke să-și facă numărul obișnuit de scamatorie. Mutră-de-Cartof o să interpreteze ordinul în felul său, adică o să-l întoarcă pe dos, și apoi, cu un râs îngâmfat, o să rupă documentul. Și nu e nimic de făcut: Luschke nu admite nici cea mai slabă contrazicere și, pe deasupra, găsește totdeauna argumente ca să spulbere dinainte orice obiecție. În concluzie, la coș!"

Generalul însă îl privea pe Schulz cu ochii mari, plini de ironie. Împături cu grijă foaia de drum și i-o înapoie Hauptmannului.

– Foarte semnificativ! exclamă el, apropiindu-se de fereastră.

Cu toate că avea o figură solemnă, Schulz se simți încurcat. Dintotdeauna îl descumpănea atitudinea lui Luschke. Acum examină pentru prima oară cu atenție foaia de drum și nu-i venea să-și creadă ochilor. „Destinația: divizia Luschke." În acea clipă, Schulz era în stare să-l facă zob pe Gefreiterul Stamm, cel care-i pregătise actele.

– Dar, Herr General, m-am gândit că... rosti, cu greu, Schulz.

– Mai și gândești, Schulz? Sunt încântat pentru tine. Și, dacă îmi permiți, o să încerc și eu același lucru.

Schulz făcu o plecăciune ușoară, așa cum învățase la popota Offizierilor, însoțindu-și gestul de o pocnire abia schițată a călcâielor, dar Generalul se întorsese cu spatele la el. Luschke se uita pe fereastră, iar priveliștea pieței părea să-l fascineze. Deodată, se întoarse, se apropie de Schulz și se opri în fața lui, privindu-l fix.

– Schulz, întrebă el, cine ți-a dat ordinul să te prezinți la divizia mea?

Schulz se înroși, pierzându-și stăpânirea de sine, și începu să se bâlbâie:

– Serviciul de care depind... un ordin dat prin telefon... acum vreo patru ore, sau nici atât...

– Ei bine, prezintă-te atunci! îi pretinse Luschke.

Schulz se supuse și își anunță, într-o formă aproape desăvârșită, transferul la divizie. Apoi, făcând încă un pas, ceru, cu o hotărâre întru totul bărbătească, un ordin de misiune.

– Divizia mea, replică Luschke, se află într-un proces de dezintegrare. Cum se prezintă lucrurile în orașul vostru?

– Comandantul pieței, Oberleutnantul Nowack...

– Este un idiot! spuse Luschke, cu convingere.

Hauptmannul Schulz încuviință fără șovăială, pocnindu-și din nou călcâiele cu un gest automat.

– Dar, adăugă el, dacă transferați aici Statul-Major al diviziei, în calitatea pe care o aveți de cel mai înalt în grad din sector, Herr General, veți deveni comandantul pieței.

– Ai învățat o serie de lucruri în anii ăștia, Schulz, observă Luschke, care se distra vizibil. Dar încă nu ai învățat destule, ca să mă duci pe mine cu prețul. Nu eu avansez aici automat în funcția de comandant al pieței, ci comandamentul local e cel care trece în subordinea mea. Confunzi comandamentul pieței cu noțiunea de șef al operațiunilor militare.

– *Jawohl*, Herr General, răspunse imediat Schulz. Cred că le-am confundat.

– Să nu-ți mai permiți luxul ăsta prea des, în prezența mea, Schulz, că altfel o să te confund și eu cu altcineva.

– *Jawohl*, Herr General, aprobă încă o dată Hauptmannul, cu un aer resemnat, pocnindu-și din nou călcâiele.

– Mai termină cu toată comedia asta! făcu Generalul, agasat.

– *Jawohl*, Herr General, repetă Schulz, pocnindu-și, automat, călcâiele.

Mutră-de-Cartof se strâmbă de parcă l-ar fi încercat o durere și, ridicându-și ochii, îl privi cu răceală pe Schulz. Apoi se apropie de harta orașului, atârnată de perete și, întinzând mâna, o atinse cu un deget.

– Prima haltă din acest război, și totodată ultima, spuse el, mai mult ca pentru sine. Aici a început totul și tot aici o să se sfârșească. Pare că s-a închis complet cercul, cu toate că mai mult seamănă cu un laț, decât cu un cerc.

Schulz se apropie respectuos de General, pășind pe vârfuri și mișcându-se cu atenție. Deschise gura, gata să-și permită o observație, când Generalul îl întrerupse:

– Scutește-mă de reflecțiile dumitale, spuse el, și dovedește-ne bun-simțul de cazarmă, pe care îl ai din belșug. Cunoști orașul ăsta de mult, nu-i așa? Nu cred că-l știe nimeni mai bine.

– Herr General are perfectă dreptate!

– Îmi cunoști divizia, sau, mai bine-zis, ce-a mai rămas din ea?

– Nu, Herr General.

– Și totuși trebuie ca unul dintre noi, Schulz, să preia conducerea comandamentului de-aici, iar celălalt să se ocupe de rămășițele diviziei.

– *Jawohl*, Herr General, rosti Schulz, resemnat, cu sentimentul neplăcut că pălise.

Bătrânul vulpoi îi jucase o festă și de data asta, zădărnicindu-i planurile. Îl păcălise din câteva fraze înșelătoare, iar acum îl înghesuia la colț. Și în ultimă instanță s-ar fi putut spune că mai curând Schulz era cel care făcuse propunerile corespunzătoare, și nu Generalul, care dăduse ordinele.

– Iar pentru ca între noi să nu fie neînțelegeri, Schulz, spuse Luschke, cu răceală, nu-ți cer să consideri orașul ăsta drept trecătoarea de la Thermopile – asta presupunând că știi ce semnificație are denumirea respectivă. Nu-ți cer să începi aici un nou război troian.

– *Jawohl*, Herr General.

– Atunci e-n regulă, Schulz. Ca să mă fac cu desăvârșire înțeles, nu vreau ca locul ăsta să se transforme într-un abator. Nu am nevoie de nici un fel de eroi, dar nu vreau nici o turmă de oi.

– Desigur, Herr General, aprobă Schulz, cu toate că nu pricepuse nimic. Se-nțelege de la sine.

– Oberleutnantul Nowack, succesorul dumitale în funcție, devenit de-acum predecesorul dumitale, nu cunoaște nimic de pe-aici și nici nu are știința militară elementară. El nu face decât să lase lucrurile să-și urmeze cursul. Dar, Schulz, eu vreau să am pe cineva care să se ocupe de soldați până în ultima clipă. Hrană, îmbrăcăminte, cazare, distracții, transport, asistență medicală, măsuri în caz de urgență – toate astea trebuie să fie bine organizate.

– Înțeleg, Herr General, spuse Schulz, convins că avea motive pentru a se simți onorat de încrederea Generalului.

Acesta îi vorbea ca unui camarad, iar o asemenea atitudine echivala la Luschke cu o decorație și se putea spune că înlocuia, într-un fel, mult așteptata avansare la gradul de Major. Schulz era sigur de asta. „Modul meu de-a concepe viața militară pare să fi fost recunoscut pe-aici", își zise el. „Și asta atrage anumite obligații."

– Fără acțiuni individuale iresponsabile, ci doar o organizare perfectă.

– Organizare perfectă – am înțeles, Herr General. Acest lucru e valabil și pentru Volkssturm?

– E valabil pentru toți cei care poartă uniformă. Totodată, pentru orice civil care are nevoie de ajutorul nostru și pe care suntem în stare să-l ajutăm. Încearcă să te dovedești mărinimos, Schulz!

– Desigur, Herr General, răspunse acesta, simțindu-se mai mult decât onorat.

– Ocupă-te de fiecare om care vine la noi. Folosește fiecare pat și toate proviziile care există pe jurisdicția comandamentului. Nu cruța nimic, nu economisi nimic și ai grijă de toate necesitățile fiecărei unități care e accesibilă.

– Foarte bine, Herr General, afirmă Schulz, aproape solemn.

Ce bine sunau în urechile sale aceste cuvinte: nu cruța nimic... nu economisi nimic... Ah, n-o să cruțe el pe nimeni! Va ști să aibă grijă ca nimeni să nu își facă suma. Era omul capabil să vegheze. Începea perioada sa de glorie.

– Puteți avea încredere desăvârșită în mine, Herr General, spuse el, luând atitudinea unui soldat aflat la începutul ascensiunii sale.

– Asta și fac, răspunse Luschke, zicându-și în sinea lui: „N-am încotro." Apoi continuă: Sper că nu mă vei dezamăgi, Schulz. Și sper asta mai ales în propriul tău interes.

În poziție de drepți, Schulz schiță din nou un salut așa cum învățase la popotă. Era convins că astfel se pune complet în valoare. Iar faptul că nu observase nici un semn de nemulțumire din partea Generalului îi întări această convingere.

– Să nu uiți niciodată consecințele, spuse Luschke, cu gândurile deja departe, concentrate asupra hărților, a ordinelor diviziei și a ultimelor dispoziții ale diferitelor comandamente care încă nu îi sosiseră și pe care trebuia să le evite cu abilitate. Lucrezi pe teritoriul diviziei mele, așa că ești plasat în directa mea subordine. La fiecare șase ore vei prezenta, la postul meu de comandă, un raport asupra situației, iar primul – peste trei ore.

– Și unde se va afla postul dumneavoastră de comandă, Herr General?

– Aici, răspunse acesta, întinzând arătătorul mâinii drepte și atingând un punct de pe harta orașului.

– Acolo? făcu Schulz, nedumerit.

– Chiar acolo, spuse Generalul. Tot acolo unde pe vremuri ne închipuiam că viitorul avea să fie „clar și luminos."

Bătrânul Asch făcu un gest larg, aparent întâmplător, cu mâna stângă și își privi ceasul. Apoi, ca și cum s-ar fi plictisit, se uită pe furiș la Wedelmann și la logodnica lui, Magda, care ședeau pe divan, apropiați unul de celălalt. Apoi, privirea îi trecu peste Lore Schulz, cufundată în fotoliul de piele, și peste Obergefreiterul Kowalski, căruia nu i se vedea decât dosul, întrucât partea superioară a corpului era vârâtă în bufet.

– Cauți degeaba, Kowalski, spuse el. Cele mai bune lucruri au fost duse în altă parte.

– Dar, de fapt, de ce? întrebă celălalt, fără să-și schimbe poziția. De ce? Fiindcă trebuie să mănânci și să bei mereu tot ce e mai bun! Ce Dumnezeu! Doar nu suntem aici într-un sanatoriu. S-ar putea ca mâine să vă lase inima, și atunci cine o să vă mai bea șampania?

– Probabil că cineva de teapa ta.

Kowalski se îndreptă, cât era de masiv.

– Dragul meu domn, n-am fost totuși concepuți de niște tauri. Eu sunt ceea ce sunt, și nu mai e nimeni ca mine. Și acord o importanță tot mai mare acestui lucru.

– Kowalski a fost dintotdeauna un individualist, spuse Wedelmann, forțându-se să zâmbească prietenos.

– Ați observat asta, Herr Hauptmann?

– Nu sunt Hauptmann, declară Wedelmann, liniștit.

– O să fiți din nou! afirmă Kowalski, cu bonomie. Ei, haideți, ce se-ntâmplă? O să fie o nuntă, sau nu? Trebuie să mă pregătesc sufletește. Dacă e o nuntă, atunci pretind șampanie. Dacă nu e, atunci mă voi mulțumi cu șliboviță. Primul mijloc de-a te matoli este mai ceremonios, cel de-al doilea mai rapid... dar te matolești în ambele cazuri. Așa că, haideți, Herr Asch, ce-o să fie, șampanie sau șliboviță?

– Nu pe mine trebuie să mă întrebi, replică Asch, evaziv, privindu-și din nou ceasul.

– Dacă mă întrebați pe mine, se amestecă Lore Schulz, întinzându-se cu poftă, o să vă spun că poți bea șampanie chiar și fără să te-nsori.

– Numai că nu vă întreb, replică Kowalski. Cum sunteți o doamnă din corpul Offizierilor, vă aflați pe o treaptă socială mult inferioară mie, deoarece eu sunt Obergefreiter.

– Sunteți un mitocan! spuse ea, zâmbind.

– Iar eu vă găsesc încântătoare, o asigură Kowalski. Și sunt un om de acțiune. Astăzi însă mai am o serie de lucruri de făcut... da, și asta, la care vă gândiți, doamnă Schulz, dar nu numai asta. În

orice caz, vreau să știu și eu cum să-mi organizez timpul. O să fie nuntă sau nu?

Magda și Wedelmann se priviră cu timiditate și, ca și cum ar fi avut nevoie să-și găsească la iuțeală un punct de sprijin, se luară de mână, cu un gest aproape violent.

– Din nefericire, hotărârea în această privință nu depinde de mine, rosti Wedelmann.

– Și nici de dumneavoastră, domnișoară Magda?

– Nu, domnule Kowalski.

– Și totuși, nu vreți amândoi să vă căsătoriți? Atunci, căsătoriți-vă!

– Ca să te căsătorești, spuse Wedelmann, e nevoie de un ofițer al stării civile și de doi martori. Și ca să fii căsătorit legal, trebuie să existe un certificat de căsătorie.

– Nimic mai simplu, replică din nou Kowalski. În virtutea relațiilor mele, vă declar soț și soție. Iar mâine dimineață, vă va fi eliberat un certificat de căsătorie de prima mână.

– Nu mai sunteți întreg la minte, domnule Kowalski, rosti, destul de sever, bătrânul Asch.

– E un joc de copii, îi asigură Kowalski. Mâine sosește asociatul meu, Soeft...

– Soeft? întrebă Wedelmann. Doar nu e același cu Unteroffizierul care, acum câteva săptămâni...

– Ba e chiar el. Doar n-o să-i reproșați faptul că a șters-o ceva mai devreme decât se obișnuiește în general, nu? Două zile sau două săptămâni... ce mai contează acum? Știți asta mai bine ca oricine.

– Eu nu am dezertat, replică Wedelmann, cu demnitate. Generalmajorul Luschke în persoană a hotărât să mă demobilizeze, fiindcă nu mai aveam nimic de făcut.

– Ce frumos sună! exclamă Kowalski. Unul zice „rahat" de la bun început; altul zice că pute; al treilea borăște, iar celălalt se mulțumește să vomite; câțiva crapă, iar alții mor ca niște eroi. Dar felul de-a proceda este totdeauna același.

– După informațiile mele, domnule Kowalski, rosti Asch, glacial, ar fi trebuit să mai faceți câte ceva, așa-i? Nu credeți că a și sosit momentul potrivit pentru asta?

– Cu barosanul meu o să mă răfuiesc când o să am eu chef, declară Kowalski.

– Nouă nu ne place tonul dumitale, spuse Wedelmann, agasat.

Kowalski izbucni în râs, fără rușine.

– Hauptmannul tot Hauptmann rămâne, spuse acesta. Dar eu îl sfătuiesc să nu se înfierbânte mai mult decât trebuie. Hauptmannul va mai avea nevoie de Hauptmann, cel puțin pentru căsătoria lui.

– Kowalski, rosti Wedelmann, dezarmat, ești imposibil!

Scutură din cap, zâmbind. Nu era nimic de făcut cu băiatul ăsta.

– Haideți să vorbim serios, continuă Obergefreiterul, grăbit. Puteți să vă considerați efectiv căsătoriți. O să vă procur actele necesare.

– Domnule Kowalski, zise Asch, dezaprobator, un certificat de căsătorie poate fi într-adevăr suficient deocamdată, dar nu și în timp. Fiindcă, independent de documentul ăsta, îți mai trebuie și o înregistrare pentru conformitate în registrul stării civile.

– Și dacă nu mai există registre de stare civilă? E foarte ușor să iei așa ceva sub braț și să-i dai foc. Soeft și organizația lui vor izbuti s-o rezolve cât ai bate din palme.

Bătrânul Asch clătină din cap, cu o expresie de regret.

– Aveați perfectă dreptate, domnule Wedelmann... Kowalski ăsta e imposibil. Cu asemenea exemplare, e clar că nu poți câștiga un război.

– Mă măguliți peste poate, declară Obergefreiterul, apărându-se cu amândouă mâinile. Multe mulțumiri pentru flori! Oricum sunt mai bune decât o coroană pe mormântul meu.

– Nu vreau să fac lucrurile pe jumătate, spuse Wedelmann. Vreau o căsătorie perfect legală, cu documente oficiale legale și irecuzabile. Și tu dorești același lucru, Magda, nu-i așa?

– O să fac mereu tot ceea ce consideri tu că e bine, răspunse ea, cu simplitate.

– E impresionant, murmură Lore Schulz, mimând întristarea.

Kowalski își dădu drumul cu zgomot în fotoliul din apropiere, de parcă l-ar fi lăsat brusc puterile. Era, bineînțeles, fotoliul cel mai confortabil din toată casa.

Bătrânul Asch își mai privi o dată, pe furiș, ceasul de la mână. Șovăi o clipă, apoi spuse scurt:

– Decizia voastră este definitivă?

– Nu e nici o îndoială în privința asta, așa-i, Magda?

– În ceea ce mă privește, nu e nici una.

– Și v-ați gândit bine, în deplină cunoștință de cauză?

– Nu avem la ce să ne gândim, declară Wedelmann, cu fermitate.

Și Magda, care îi simțea privirea ațintită asupra ei, aprobă cu un gest din cap. Erau întru totul de acord, cel puțin în acea clipă.

– E într-adevăr impresionant! repetă Lore Schulz, cu ochii pironiți în podea.

Apoi, ceilalți bănuiră că a suspinat, sau cel puțin că pufnise pe nas din pricina surprinderii.

Kowalski, care avea o expresie supusă, de oaie, zise în cele din urmă:

– Deci, bem șampanie!

Și s-ar fi putut crede că era dezamăgit.

– Atunci, e-n regulă, spuse Asch, cu energia negustorului care își dă consimțământul în privința unui contract ce nu îl satisface. Dacă vreți neapărat, se face.

– Cum?... Acum? În toiul nopții? întrebă Lore, uluită, cu ochii ei de copil strălucind.

– Încă nu e noapte, răspunse Asch, ridicându-se. E ceea ce se cheamă în faptul serii... cu puțin înainte de nouă. Tipul de la starea civilă trebuie să ne aștepte până la ora nouă, așa mi-a făgăduit.

– Mulțumesc, făcu Wedelmann din toată inima, ridicându-se la rândul lui.

Se aplecă afectuos spre Magda ca s-o ajute. Fata înălță spre logodnicul ei niște ochi plini de tandrețe și, ridicându-se, rămase lângă el.

– Ce mai înseamnă și asta? mârâi Kowalski. Cred că e de-a dreptul sadism, Herr Asch. Știați că omul de la starea civilă ne așteaptă și nu ați suflat o vorbă. De ce naiba?

– N-ați putea să înțelegeți, domnule Kowalski.

– Ba bine că nu. Nu voiați decât să vă păstrați banii pentru șampanie.

– Ați mai ghicit o dată, spuse Asch, cu un râs prefăcut. Apoi se întoarse către Wedelmann. Vă trebuie doi martori. Pot să mă pun la dispoziția dumneavoastră? Iar pe post de cel de-al doilea martor, în ciuda anumitor scrupule, vi-l recomand pe domnul Kowalski.

– Întru totul de acord, declară Wedelmann, ceremonios. Și vă mulțumesc.

– E o mare cinste pentru mine, strigă Kowalski, prefăcându-se emoționat. Dar mă văd nevoit să refuz. Barosanul meu mă cheamă. Mai întâi o să mă duc să-l rad la iuțeală și o să mă întorc la timp pentru petrecere. Petrecerea e lucrul esențial. Doamna Schulz va fi cu siguranță extrem de fericită să-mi ia locul ca martor.

– Dar bineînțeles, se grăbi aceasta să răspundă.

Wedelmann înțepeni. S-ar fi zis că i se făcuse frig. Cu un gest impulsiv, Magda îl apucă de braț. Bătrânul Asch, căruia nu îi scăpa nimic, îl privea pe Kowalski de parcă ar fi fost un vierme.

Întorcându-se, spuse politicos:

– Nu-i putem cere în nici un caz așa ceva doamnei Schulz.

– De ce? declară ea cu violență, gata pentru orice eventualitate.

– Fiindcă nu o să fiți oricum în măsură să ne consacrați întreaga seară de-acum, doamnă.

– Ba da, Herr Asch. Și nu numai seara, ci toată noaptea, dacă trebuie. O fac cu plăcere pentru domnul Wedelmann, în numele vechii noastre prietenii, dacă se poate spune așa.

– Ei bine, atunci totul e în ordine, zise Kowalski, fără nici o grijă. Faceți totul cum se cuvine, și nu vă grăbiți deloc. Calm, mereu calm. O să am nevoie de-o oră ca să-mi păcălesc omul.

– Dar șterge-o odată, spuse Asch, cu brutalitate. Nimeni nu vrea să te rețină.

– Mă duc, mă duc... răspunse Kowalski. Dar beția să nu înceapă decât atunci când voi fi și eu aici. Mi-ați promis și eu vă cred pe cuvânt. Nici o picătură fără mine... e o chestiune de onoare. Iar eu unul nu permit nimănui să se atingă de onoarea asta.

Zicând acestea, se îndepărtă, cu un gest neglijent de rămas-bun, călcând zgomotos, cu pași mari.

– Și ăsta se cheamă că e cel mai bun prieten al fiului meu, constată bătrânul Asch, aproape răscolit.

– E un om galant... în felul lui, spuse Lore Schulz. Băiatul e cumsecade și voia să-mi facă plăcere... Nu prea mai sunt mulți ca el, astăzi.

Magda păși curajoasă spre Lore.

– Vă mulțumesc din toată inima pentru gentilețea dumneavoastră, i se adresă ea. Sunteți foarte amabilă că ați acceptat să ne fiți martor.

– Noi coborâm, comunică Asch, deschizându-i ușa doamnei Schulz cu un gest amabil, care putea fi considerat aproape galant, cu toate că fața îi rămase mohorâtă. Veniți și voi când sunteți gata.

– Mulțumesc! rosti Wedelmann, înclinându-se politicos.

Așteptă până ce părăsiră încăperea cei doi, apoi o cuprinse de umeri pe Magda și o trase spre el.

– Magda, spuse el, nu pot să-ți promit nimic. Nu știu ce va mai fi. Nu știu ce se va întâmpla. Tot ce știu e că te iubesc.

– Și eu la fel... și nu avem nevoie să știm mai mult.

Simțea căldura pe care o emana și încrederea ei fără margini, animalică. Magda îi simțea brațul care o strângea cu putere și ghicea freamătul din el. Iar Wedelmann avea impresia că în acea clipă erau singuri pe lume.

– Va trebui să ne învingem trecutul... dar care ne va fi viitorul?

– Ce depinde de mine, se va înfăptui.

– Mi-e teamă! rosti el, cu jumătate de glas.

– Și mie! spuse ea, cu o voce aproape imperceptibilă. S-ar fi zis că încerca să-și dea singură curaj. Dar, adăugă Magda, frica asta nu vine din noi... ci doar ne învăluie. Este creată de vremurile pe care le trăim, iar într-o bună zi va aparține și ea trecutului.

– Cât mai curând posibil! spuse Wedelmann. Cât mai curând posibil!

– Principalul este să nu ne temem deloc pentru dragostea noastră.

– Sunt rău, rosti el, adresându-se camerei goale. Mi se întâmplă să beau, am avut de-a face cu femeile, am ucis, m-am lăsat indus în eroare și i-am învățat pe soldați să moară... să moară pentru o cauză necinstită. Pe mâini am sânge, alcool și sudoarea femeilor străine.

– Nici o ființă omenească nu și-a putut păstra mâinile curate în împrejurările astea... Nici eu n-am putut.

– Și acum, când mi-am lepădat uniforma, am ajuns să mă întreb dacă sunt laș, trădător, sau nebun.

– Pentru mine, ești ființa cea mai minunată din lume.

Wedelmann îi luă mâinile, se aplecă spre ea și o sărută. Iar mâinile ei se lipiră de chipul lui și-l mângâiară cu nespusă tandrețe. Rămaseră apoi tăcuți, respirând cu greutate.

– Haide! făcu el, în cele din urmă, desprinzându-se cu oarecare bruschețe.

Magda făcu un semn de încuviințare. Coborâră scara. Martorii îi așteptau pe coridorul de jos.

– Îmi permiteți, spuse Asch, oferindu-i brațul Magdei, cu o eleganță tipică timpurilor de demult.

– Și noi doi? întrebă Lore, privindu-l cu ochii mari pe Wedelmann.

– Vă rog, spuse el, rigid.

Lore Schulz își apăsă brațul pe al lui și, apropiindu-se, îi spuse cu o voce aproape răgușită:

– Aproape ca pe vremuri, nu-i așa?

– Vino puțin, Barbara, spuse Leutnantul Asch, care ședea la masa din bucătăria doamnei Willrich. Vino mai aproape, fetițo, că nu-ți fac nici un rău.

– Ce mai vrei de la mine? întrebă Barbara, care, stând în picioare lângă cuptor, își sorbea cu înghițituri mici cafeaua fierbinte. Ce mai ai de gând să faci?

– Nu vreau decât să sporovăiesc puțin cu tine.

– Despre ce?

– Despre subiectul tău preferat: Oberstul tău.

– Nu e al meu, replică Barbara, supărată.

– Ar fi neîndoielnic o fericire prea mare pentru tine, spuse Asch, liniștit. Tare mi-e teamă că nu ai meritat-o. Dar și mai teamă mi-e că ar fi foarte greu să te fac să înțelegi.

– Și de ce nu pot, la urma urmei, să mă duc în camera de zi?

– Ești foarte curioasă, fetițo. Ar trebui să încerci să te dezveți cât mai e timp. Altfel, riști să-ți vâri năsucul tău drăgălaș într-o treabă din care n-ai să mai poți să ți-l scoți niciodată.

– Scutește-mă, te rog, de familiarismele astea grosolane. Suntem departe de-a fi ajuns la așa ceva, și dacă n-o să te schimbi radical, nici n-o să ajungem vreodată! Haide, grăiește! Ce se întâmplă? De ce ai închis cu cheia ușa camerei de zi? De ce n-am voie să intru acolo?

– Pur și simplu pentru că am încuiat ușa, asta-i tot. Și deocamdată așa o să rămână, fiindcă mai întâi o să-mi răspunzi la câteva întrebări. Apoi, mai vedem noi. Deci? Ce-mi poți spune despre Oberstul Hauk al tău? De unde vine? Cărei unități aparține? Unde voia să meargă?

– De unde vrei să știu eu? Relațiile noastre erau de ordin strict personal.

– Te cred pe cuvânt, fetițo. Dar lucrurile cele mai personale sunt greu de separat întru totul de cele de serviciu. Așa că, dă-i drumul! Ce era? Comanda un regiment? Făcea parte din vreun Stat-Major? Lucra pe cont propriu? Sau, mă rog, ce era?

– Avea tot timpul misiuni speciale, care veneau direct de la Comandantul Suprem al armatei, de la Führer în persoană, cred. Înainte, din câte știu eu, se ocupa de selectarea soldaților de pe front pentru a-i trimite la cazărmi, comandamente și State-Majore, adică ceea ce se cheamă unități de rezervă.

– Nu-i rău! spuse Asch, ciulind urechea. I se potrivește. Mai spune, scumpete. Deci asta făcea el înainte...

– Îmi dai cheia de la camera de zi?

– Ești chiar atât de încăpățânată?

– Dă-mi cheia, sau nu mai scot un cuvânt.

– O asemenea încăpățânare trebuie neapărat recompensată, spuse Asch, cu prefăcătorie, și scoase o cheie din buzunarul pantalonilor. Uite-o! Mai întâi însă bea un coniac, unul mare.

– Pff! pufni Barbara, care habar nu avea ce o aștepta.

Îi smulse cheia din mână și părăsi nerăbdătoare bucătăria.

Asch rămase liniștit la locul lui și își aprinse o țigară. Părea că stă și ascultă în tăcere pentru a-și da seama dacă mai plouă. Peste aproape trei minute, Barbara era înapoi, lividă, cu privirile rătăcite, de parcă tocmai ar fi încasat o bătaie zdravănă și abia mai izbutea să se țină pe picioare.

– Doamne-Dumnezeule! spuse ea, prostește, agățându-se de canatul ușii.

– Ia niște coniac! o sfătui Asch. Și stai jos aici.

– Nu înțeleg deloc.

– N-ai mai văzut până acum așa ceva?

– Nu, răspunse ea.

– S-ar părea că ai ocolit războiul, rămânând destul de departe de el, micuțo. Puțini au norocul ăsta. Dar un asemenea război nu prea îți dă voie să nu-l bagi în seamă.

– Cine-i femeia moartă?

– Gazda noastră: doamna Willrich.

– Și cine a omorât-o?

– Dacă aș ști, dacă aș fi sigur că știu, fetițo... atunci m-aș ține cu strictețe de porunca biblică, însă bineînțeles că doar de un anumit pasaj: „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!"

– Ce facem acum?

– O să mâncăm ceva, răspunse Asch, recunoscând cu greu că n-ar fi crezut-o vreodată pe Barbara capabilă de o asemenea sensibilitate, de manifestări de groază, zăpăceală și indignare uimitoare. Și apoi, o să dormim. Mai e și mâine zi.

– Să mâncăm, aici? Și să dormim, în casa asta?!

– Există și lucruri mai rele. Te obișnuiești cu toate. Ce avem noi aici, e destul de inofensiv. Vrei să-ți povestesc cum am petrecut cândva o noapte într-un adăpost de beton, alături de patru muribunzi, care gemeau, urlau, horcăiau și scânceau?...

– Nu! strigă Barbara. Nu vreau să aud nimic.

– Poate că e mai bine pentru tine. Haide, la treabă! Vezi și tu ce se poate găsi pe-aici de mâncare. Trebuie să fie destule lucruri,

după părerea mea... Încălzește ceva care să ne umple stomacul, și un vin ușor, preferabil un Moselle. Probabil că pivnița e plină.

Și își puse cascheta, înclinând-o șmecherește pe cap.

– Unde te duci? Stai aici, strigă Barbara, repezindu-se la el și apucându-l cu amândouă mâinile de brațul drept.

– Vreau să dau o raită prin împrejurimi, spuse Asch, desprinzându-se.

– Nu vreau să rămân singură!

– Nu ești singură. N-ai decât să mă strigi, și o să vin imediat. Nu vreau decât să-mi salut vecinii. Doar așa, cât să pălăvrăgesc puțin cu ei. Fii cuminte, micuțo, că nu stau mult. Într-o jumătate de oră sunt înapoi și o să mă aștepte o cină clasa-ntâi. De acord?

Barbara se uită la el cu niște ochi mari, dar nu spuse nimic. Iar Leutnantul avu impresia că privirile ei erau acum cu totul diferite de cele dinainte. Puteai citi în ele încrederea cățeilor ce se lipeau neliniștiți de stăpânul lor. Erau niște priviri cărora puțini le-ar fi rezistat, și nici el nu rămase nepăsător.

– De acord?

Și, înclinând din cap încurajator, o bătu ușor pe braț și ieși. „Interesantă fată!" își zise el, surprins, pășind afară.

Se duse mai întâi la polițistul local, care nu se arătă deloc dispus a se recunoaște competent. Printre alte lucruri care-i lipseau, se numărau și „directivele", afirmă el, pipăindu-și nervos mustăcioara.

– Îmi pare rău de femeia aia, desigur, dar oamenii mor pe aici zilnic ca muștele, spuse polițistul. Așa se întâmplă în război, știi doar.

– Și dacă ar fi vorba de o crimă?

– În cazul ăsta, nu eu sunt direct răspunzător, ci comisia locală de criminalistică. În mod normal, ar trebui să fac un raport către superiorii mei, dar am pierdut legătura cu ei. Nu e vina mea. Poate că ar fi mai bine să mergeți la preot, ca să se ocupe de înmormântare.

– Dar trebuie făcut ceva!

– Se face totdeauna ceva până la urmă, îl asigură polițistul, și apoi se retrase acolo unde se simțea cel mai în siguranță, lângă nevasta lui, care pregătea o friptură de rață la cuptor.

Fără să fie prea mirat de reacția jandarmului, Leutnantul Asch se întoarse pe Frühlingstrasse. Unul dintre vecinii doamnei Willrich era medic. Asch se duse să-l caute.

– Vreți să veniți cu mine, vă rog? îl invită el pe omulețul care purta ochelari cu lentile groase.

– Îmi pare rău, replică doctorul. În prezent nu mai practic. Sunt, într-o oarecare măsură, în concediu. Va trebui să vă adresați celui care mă înlocuiește și care e un medic foarte bun. Se numește...

– Veniți cu mine imediat! Așa cum sunteți acum, în papuci de pâslă și haină de casă. Nu admit nici o scuză. Vă puteți considera dacă vreți mobilizat, în serviciu militar comandat. Și chiar dacă nu vă convine, tot o să veniți. Din fericire, nu aveți mult de mers, doar până peste drum, la doamna Willrich.

Medicul, pe care Asch îl apucase zdravăn de braț, se supuse bombănind și protestând, pomenind de răpire și de Consiliul Medical de Ordine, de respect și demnitate umană și de tot felul de lucruri care nu primiră nici un răspuns. Leutnantul îl trase după el, ca pe un câine îndărătnic, și-l introduse în casă. Aici, încă supărat și protestând întruna, medicul se aplecă asupra cadavrului doamnei Willrich și începu să-l examineze.

– Atât cât pot să-mi dau seama, a sucombat ca urmare a unor grave leziuni interne cauzate de lovituri sau șocuri, spuse, în cele din urmă. Dar instrumentul folosit trebuie să fi fost un corp contondent aproape rotunjit.

– O cizmă, eventual?

– Se poate, răspunse medicul. Dar nu o cizmă țintuită, ci de genul celor pe care le purtați dumneavoastră.

– Astea-s cizme de Offizier, spuse Leutnantul, privindu-și picioarele, apoi uitându-se la covorul mânjit pe care zăcea cadavrul în fața căruia stătea îngenunchеat medicul.

– Când credeți că a avut loc decesul?

– Cu vreo șase-opt ore în urmă, adică pe la începutul după-amiezei. Să zicem că în jurul orei două.

– Unde vă aflați în acel moment, vecine? întrebă Leutnantul.

– La ora asta de obicei dorm, deoarece acord o mare importanță somnului de după-amiază.

– Sunt sigur că da.

– La acea oră a fost mult zgomot aici, un zgomot de motor de mașină.

– Și ați văzut de unde venea?

– Dormeam, sau cel puțin încercam, așa că n-am văzut nimic și nici nu vreau să fi văzut ceva. Sunt în concediu, pricepeți? Acum pot să plec?

– Imediat. Doar o întrebare: credeți că mai e cineva prin apropiere care la ora respectivă să nu fi dormit?

– Da, răspunse medicul, la numărul 4. Acolo locuiește o femeie care o să vă răspundă la mai multe întrebări decât puteți dumneavoastră pune.

Leutnantul Asch se duse la femeia respectivă. Aceasta avea niște ochi bulbucați, de bufniță, și o gură mare, cu buze subțiri, care se frământau întruna. Chiar și atunci când era silită să tacă, buzele ei continuau să se miște. Părea încântată să spună tot ce știa și destule alte lucruri pe deasupra, pe care doar le presupunea.

– Doamna Willrich nu prea e o femeie de încredere.

– A murit.

– Zău? Îmi pare sincer rău să aud asta. Dar nu mă surprinde prea mult, ci dimpotrivă. Trebuia să se termine așa. Răzbunarea Domnului se pregătește încet. Nu că aș vrea s-o vorbesc de rău, acum că e moartă, dar...

– Doamna Willrich ducea o viață retrasă sau primea vizite?

– Depinde cum privești lucrurile, Herr Leutnant. Uneori, veneau s-o viziteze seara niște așa-zise rude; multe dintre acestea nu erau în stare să plece decât în dimineața următoare. Asta însă bineînțeles că nu mă privește pe mine.

– De acord. Dar în vremea din urmă, a venit cumva și a plecat mai multă lume decât de obicei?

– Asta-i sigur. Acum câteva zile, seara târziu, s-a oprit în fața casei un camion, din care s-au descărcat niște lăzi... dar n-am reușit să văd nimic limpede. Înțelegeți? E greu să deslușești ceva ca lumea pe întuneric. Mă rog, se pare că de data asta era vorba de

fratele ei, care e Stabzahlmeister, știți, ceea ce se leagă de povestea cu lăzile alea, nu credeți?

– Dar astăzi? Pe la amiază?

– Da, și azi au venit niște oameni. Dar nu au stat mult, doar vreo oră.

– Au venit cumva cu mașina?

– Da. O mașină particulară. Doi bărbați – sau mai curând doi domni, aș zice. Unul dintre ei, mai ales – un Offizier superior.

– Un Oberst, cumva?

– Se prea poate, nu mă pricep așa bine.

– Și amândoi au intrat în casă și au rămas în jur de-o oră?

– Unul dintre ei, Offizierul superior, a ieșit mai devreme decât celălalt, cu vreo douăzeci de minute, aș zice.

– Ați auzit cumva voci mai ridicate, zgomot de ceartă, injurii sau chiar țipete?

– Nu.

– Sunteți absolut sigură?

Asch își zise, posac, că doamna Willrich cu siguranță a țipat. Poate că pălăvrăgioaica și vipera asta din fața lui, care nu voia altceva decât să toarne, era surdă.

– Nu ați auzit vreun strigăt?

– Nu, nu cred. Și, oricum, ar fi fost greu să aud. Motorul făcea prea mult zgomot.

– Ce motor?

– Motorul mașinii... Offizierul superior l-a făcut să meargă vreo zece minute. Probabil că voia să vadă dacă funcționează bine.

– Deci asta era, făcu Asch.

Și, înversunându-se tot mai mult, scoase fără milă de la acea femeie cu gura ca a unui pește de cauciuc tot ce știa. Și știa destule. Un singur lucru însă nu știa: ce se ascundea îndărătul acestui interogatoriu, și se vedea limpede că acest lucru o deranja rău.

Când se despărți de morișca neferecată, Leutnantul Asch se credea în măsură să reconstitue urmarea evenimentelor ce se desfășuraseră, probabil, pe la începutul după-amiezei pe Frühlingstrasse: în fața casei sosește o mașină de-a Wehrmachtului, cu doi Offizieri înăuntru; ambii intră în casă, unde rămân doar vreo

jumătate de oră, sau ceva mai mult; în acel moment, unul dintre ei – probabil Oberstul Hauk – iese, așteaptă o clipă, apoi pornește motorul și-l ambalează la maximum, vreo zece minute, după care, cel de-al doilea – probabil Oberleutnantul Greifer – părăsește, la rândul lui, casa, se urcă amândoi în mașină și se fac nevăzuți.

„O bandă de ucigași", își spuse Leutnantul Asch, tremurând de furie și de groază în timp ce se întorcea acasă la doamna Willrich. Dădu un șut puternic într-o piatră ce zăcea în drumul lui. Își vârâse mâinile adânc în buzunare și ținea degetele încleștate.

Barbara parcă își mai revenise și, cu machiajul refăcut și proaspăt pudrată, părea să aștepte o nouă aventură romantică. Doar ochii mai păstrau o urmă din spaima paralizantă ce o cuprinsese la vederea cadavrului.

– Gata cina? întrebă Leutnantul Asch. Mi-am câștigat pe merit ația suplimentară.

– Și eu la fel, spuse Barbara, încercând să-i zâmbească.

Asch îi recompensă eforturile de-a fi amabilă cu un consimțământ din cap.

– Mai întâi treaba, apoi plăcerea, zise el. Pentru mine, masa înseamnă muncă. Dar, înainte de-a trece la distracții, trebuie să scotocim puțin în jur, fetițo – atât în casă, cât și prin trecutul anumitor persoane.

– La ce naiba? întrebă Barbara, lăsând să se întrevadă că nu era tocmai încântată de amânarea plăcerii proiectate.

– Aș vrea să știu, replică Asch, gânditor, ce putea să zacă în căpățâna unei femei ca Willrich pentru ca cineva să fi avut ideea de a i-o sparge. Dacă n-aș ști că viața unui om nu mai valorează în zilele noastre mai mult decât un pachet de țigări, aș crede că femeia avea cunoștință de existența unui plan, a unui document sau ceva de genul ăsta.

– Poate că era vorba chiar de un pachet de țigări.

– Sau de o adresă. De o adresă anume, care să valoreze cât viața unui om. Asta trebuie să fie. Dar când o să descopăr, atunci o să mai coste cel puțin alte două vieți! Asta îți demonstrează cum cresc prețurile în vreme de război.

*

– Mâine s-ar putea să ajungem în sectorul care ne-a fost repartizat, spuse căpitanul Ted Boernes de la CIC, cu un aer politicos, împreunându-și mâinile ca și cum ar fi fost în culmea încântării și a recunoștinței.

Le oferi scaune colaboratorilor săi cei mai apropiați, James I și James II, care se așezară fără grabă. Chipurile lor serioase și sceptice arătau, în mod incontestabil, că erau dominați de o suspiciune nesfârșită. „Colega" și „Pastorul", după cum se numeau ei reciproc, nu erau dispuși să se lase deposedați de nici o frântură din independența lor.

– Trupele noastre înaintează bine, spuse Ted Boernes, optimist. Rezistența Wehrmachtului scade tot mai mult. Dacă totul decurge conform planurilor noastre, o să putem prelua comanda orașului care ne-a fost desemnat mâine seară.

– V-ați exprimat defectuos, domnule căpitan, interveni, nestânjenit, James I. Ați spus că o să preluăm – adică toți trei – comanda orașului. Or, nu noi trei, ci doar noi doi, Pastorul și cu mine, vom prelua respectiva comandă.

– E o diferență enormă între teorie și practică, după cum știe oricine, Colega, și asta e valabil chiar și pentru noi doi, afirmă James II, pe un ton semnificativ și rânjind ca pentru sine.

– Haide să nu ne ciondănim pentru niște formulări, rosti Ted Boernes, împăciuitor. Indiferent cum am spune – că voi doi preluați comanda sau că noi, cei de la CIC, sau armata americană, sau America preia comanda... asta nu schimbă cu nimic misiunea pe care o avem de îndeplinit.

– În sectorul meu, făcu James I, iritat, directivele dumneavoastră sunt cele care trebuie aplicate, domnule căpitan, dar ordinele mele vor fi cele îndeplinite. Și îmi voi asuma răspunderea în privința lor, dar nu voi permite să se amestece cineva în treaba mea.

– Când spune „eu" și „al meu", explică James II, fără se se supere, vrea să spună „noi" și „ale noastre". Este evident că partenerul meu a căpătat, de-a lungul anilor, anumite dificultăți de exprimare în privința limbii germane.

– Oricum, să știi că e mai bine așa, decât dacă ai avea dificultăți cu mine, Pastore.

– Am lucrat într-un mare magazin, replică James II, liniștit. Știi cum am reușit să câștig două sute de dolari pe săptămână? Am reflectat la cel mai bun mijloc de-a elimina concurența și, încă de la sfârșitul celei de-a treia săptămâni de lucru, am câștigat prima mărire de salariu.

James I îl privi stupefiat pe neînsemnatul „Pastor". Ted Boemes se forță să scoată un hohot de râs, ce trebuia să dea impresia de veselie.

– Prieteni, să uităm deocamdată de chestiunile de serviciu și să pălăvrăgim puțin împreună, rosti el, conciliant. Am cerut să ni se aducă cel mai bun whisky din lume.

– Văd că întreceți măsura, domnule căpitan, spuse James I, fără a încerca să-și ascundă suspiciunea. Ce vreți să obțineți de la noi?

– Ceea ce îmi atrage atenția în primul rând, interveni James II, e faptul că ați cerut cinci pahare. Or, noi suntem doar trei.

– Mi-am luat libertatea de-a invita doi musafiri, doi Offizieri germani, răspunse, binevoitor, Ted Boemes.

– V-ați propus cumva să faceți o tentativă de fraternizare, sau ne aflăm din întâmplare într-un lagăr de prizonieri? întrebă James I, pe un ton ironic.

– Din câte știu eu, nu, spuse căpitanul, vizibil ofensat. Dar aparținem totuși CIC-ului. Măsurile excepționale ar trebui, prin urmare, să constitue o regulă la noi și, în consecință, să fie perfect naturale.

– Ce vrea să însemne asta, domnule căpitan? întrebă direct James II. Vreți cumva să ne băgați pe gât niște colaboratori?

– În orice caz, anunță James I, cu aceeași împotrivire neîndoielnică, eu țin cu tot dinadinsul să-mi aleg singur colaboratorii. Nu permit să-mi fie atribuit nimeni și nici să accept pe cineva, cu vorbe dulci. Deoarece sunt cel care poartă răspunderea pentru sectorul meu, vreau să am totodată mână liberă la maximum.

– Dar o s-o aveți, fiți sigur de asta, replică Boemes, căruia îi venea greu să-și păstreze calmul și amabilitatea. Nu vreau decât

să vă prezint doi Offizieri germani care merită atenția noastră. Unul dintre ei, mai ales, Leutnantul Brack, este cu totul deosebit. Tatăl lui e cetățean american, un om de afaceri cunoscut și prieten cu colonelul C.O. Thompson.

– Ce frumos din partea dumneavoastră că ne spuneți toate astea în timp util, observă James II, rânjind. Se-nțelege de la sine că războiul încetează când e vorba de niște asociați în afaceri.

– Nici măcar colonelul Thompson nu va avea vreodată prilejul să-și vâre nasul în treburile mele, declară James I, însă fără convingerea de până atunci. De altfel, nu refuz să-l văd mai îndeaproape pe protejatul său din Marea Germanie.

– Și cine-i celălalt Offizier? vru să știe James II.

– Pentru mine e un necunoscut, răspunse căpitanul. Un anume Major Hinrichsen. E rănit, dar nu grav. Pe vremuri a stat o perioadă în Anglia, unde a lucrat într-o fabrică de utilaje, din câte am înțeles, în cadrul unui schimb particular între fiii de directori, sau așa ceva. Leutnantul Brack, a cărui soră e măritată, de altfel, cu colonelul Thompson, a pus o vorbă bună pentru el.

– Tare-aș mai vrea să știu și eu câte rude de Offizieri superiori vor mai veni aici, declară James I, pe un ton sarcastic. E ca și cum războiul ăsta are de gând să se încheie printr-o reuniune de familie!

– Dacă sunt rude, cu atât mai bine, spuse James II, înțelegător. Și dacă suntem nevoiți să lucrăm cu niște germani, atunci mai bine s-o facem cu ăștia. Un certificat de naștere e totdeauna mai bun decât o interminabilă confesiune monologată.

– În privința asta, spuse căpitanul, amabil, sunt întru totul de părerea dumneavoastră. Și acum, o să-i invit pe musafirii noștri înăuntru.

Când Hinrichsen și Brack își făcură apariția, se simțiră priviți ca vitele la târg, apoi, cu destulă reținere, li se ură bun-venit. Căpitanul Ted Boernes le oferi un whisky, marca cea mai bună din lume. La început, James I și James II păstrară tăcerea, în așteptarea a ceea ce urma, iar cei doi Offizieri germani făcură la fel. Ca o primă manifestare comună, găsiră că băutura era excelentă.

– Sunteți prieteni? îi întrebă James II, fără adresă.

Spera ca unul din cei doi să răspundă, și avea să fie interesant de văzut cine anume.

– Prieteni, răspunse Hinrichsen, nu ar fi tocmai cuvântul potrivit. Purtăm aceeași uniformă și suntem vârâți în același rahat, și asta ne unește.

– Știu, spuse James II. Unii o numesc camaraderie.

– În orice caz, acest lucru mi se pare extraordinar, remarcă James I, cu sinceritatea lui specifică. Vă deosebiți atât de mult între voi, nu numai fizic, ci și în privința gesturilor, a limbajului, a felului de-a fi. Și s-a nimerit ca tocmai voi doi să vă întâlniți. E realmente extraordinar!

– Un război ca acesta, răspunse Brack, politicos, aduce deseori alături cele mai diferite persoane. Nu ne-am căutat unul pe celălalt, ci s-a întâmplat să ne întâlnim. Ne înțelegem însă foarte bine.

– Oricum, avem în comun cel puțin un lucru – ura față de nazism.

– De când? întrebă James II, cu promptitudine.

– Dacă mă întrebați pe mine, declară deschis Hinrichsen, o să vă răspund că de astăzi, cu convingere.

– S-ar zice că v-ați grăbit, nu glumă, observă James I, sarcastic. În orice caz, se pare că v-ați ales bine momentul.

– Cel puțin, eu vă admir sinceritatea, interveni căpitanul Ted Boernes, cordial. Fiindcă dintr-o sută de germani pe care îi interoghezi nouăzeci și nouă îți răspund că l-au urât dintotdeauna.

– De acord, replică James I, simulând imparțialitatea unui arbitru la un meci de fotbal.

Îl privi cu atenție pe Hinrichsen și începu să observe la el exact acele calități pe care le aprecia mai mult: energie, hotărâre, capacitate de-a conduce și spirit de inițiativă. Avea o slăbiciune pentru asemenea calități – cei care le posedau erau dinamită curată, iar după părerea lui, în zilele astea, era mare nevoie de dinamită.

James I nu părea însă omul care să-și dezvăluie gândurile. Deocamdată, se mulțumea doar să înregistreze totul în vederea unei utilizări viitoare. Întorcându-se spre Brack, îl întrebă:

– Și dumneavoastră?

– Nazismul nu a putut avea nici o influență asupra mea, răspunse Brack, liniștit. Educația pe care am primit-o a format în jurul meu un soi de înveliș protector. În copilărie am făcut călătorii în străinătate, sunt catolic convins, cei mai mulți dintre colegii mei de școală erau niște individualiști înverșunați, mama mea trăiește de ani de zile în Elveția, tatăl meu este american, cel de-al doilea soț al bunicii mele, pe care am iubit-o dintotdeauna, era evreu, și a fost tratat în consecință – așa că nu știu ce fel de influență ar fi putut avea nazismul asupra unuia ca mine!

– Te invidiez, spuse Hinrichsen, cu sinceritate. Ai putut rămâne ceea ce erai de la bun început.

– Ați fost membru de partid, Herr Hinrichsen? îl întrebă James I, pe neașteptate.

– Nu! răspunse acesta, mințind pe un ton convingător.

Avusese timp să se pregătească pentru această întrebare. Răspunsul dovedea o chibzuială serioasă. Era hotărât să facă orice – efectiv orice! – în situația în care se afla și să-l aducă pe criminalul numit Hauk la eșafod. Indiferent de mijloacele folosite pentru a-și atinge scopul – singurul care conta – se hotărâse s-o facă. Nu avea de gând să dea înapoi în fața nimănui și nimic nu trebuia să-i stea în cale. Iar hotărârea asta era ușor de întrezărit: James I, ale cărui simțuri se aflau în alertă, o constată fără greutate.

– Herr Brack, spuse căpitanul Ted Boernes, care era satisfăcut de discuție și umplu se din nou paharele de whisky, mă bucur să vă pot anunța că sunt autorizat să vă acord libertatea cea mai deplină.

– Și ce trebuie să înțeleg din asta?

– Aveți trei posibilități, Herr Brack. Puteți să lepădați uniforma și să deveniți civil. Aceasta ar fi o versiune accelerată a procedurii normale: eliberarea după o cercetare prealabilă. După aceea puteți să faceți ce doriți și să vă instalați oriunde vreți pe teritoriul ocupat de americani.

– Și celelalte posibilități, domnule căpitan?

– V-aș putea procura un permis de liberă-trecere pentru a ajunge la colonelul Thompson, care ar avea în acest caz grijă de dumneavoastră, începând din acel moment. Din câte știu, ați putea

fi folosit în cadrul activității de reconstrucție economică, poate în calitate de mandatar.

– Un aranjament între prietenii de afaceri, bombăni James I în paharul său, înainte de a-l goli dintr-o înghițitură.

– Și cea de-a treia posibilitate, domnule căpitan?

– Puteți rămâne aici și colabora cu noi... cu mine personal, dacă doriți. Mi-ar face o sinceră plăcere, Herr Brack.

– Mai există însă și o a patra posibilitate pentru Herr Brack, rosti James II, calm.

– Care anume?

– Vă păstrați uniforma, vă echipați din nou complet și traversați, chiar în noaptea asta, dacă se poate, linia frontului nostru, în avangardă, pentru a ne pregăti astfel primirea.

– Nu ești chiar atât de prost pe cât pari, Pastore, spuse James I, mărinimos. M-aș fi putut gândi și eu la asta.

– E o propunere neobișnuită, spuse Ted Boernes, cu prudență. Nu știu ce ar zice colonelul Thompson.

– Colonelul Thompson, spuse James I, pe care proiectul acesta îndrăzneț, dar nu chiar atât de extraordinar, îl fascina, nu este decât o rudă de-a lui Herr Brack, nu paznicul lui!

Hinrichsen era extrem de agitat și nu reușea să ascundă acest fapt. Stătea acolo, enorm, mut și nemișcat, iar ochii îi străluceau febril, ațintiți asupra lui Brack, care își privea gânditor paharul.

– Trebuie să mă hotărăsc pe loc? întrebă el.

– Firește că nu, se grăbi să-l asigure căpitanul Boernes.

– Atunci, vă rog să-mi dați voie să mă gândesc puțin.

James I se apucă atunci să-l interogheze în felul său amănunțit pe Majorul Hinrichsen, care își sprijinise precaut mâna rănită pe brațul fotoliului. Procedă fără duritate, dar totodată și fără cruțare. Întrebările se abăteau într-un ritm precipitat asupra bărbatului cel gras, care acum devenise extrem de atent. Ceea ce însă nu observase Hinrichsen era faptul că James II, atât de binevoitorul James II, își trăsese scaunul mai în spate și nota.

– Unde locuiați? Ce făceați? Ce venit mediu aveați anual? Cât ați câștigat în 1928? Dar în 1936? Când ați intrat în Wehrmacht? Cum se face că sunteți Major? Ce decorații ați primit? Ați servit

în teritoriile ocupate și, în caz afirmativ, unde anume și în ce calitate? Faceți parte din partidul nazist? Din organizațiile sale? Din grupările afiliate? Ați fost printre șefii economiei de război? Aveți rude care se află ori s-au aflat în posturi înalte din cadrul serviciilor de partid, începând cu secțiile locale? Ați fost vreodată persecutat din motive rasiale sau politice? Ați fost în străinătate? Vorbiți limbi străine? Ați fost condamnat vreodată? V-ați schimbat religia, sau ați renunțat la ea?

Hinrichsen, decis să iasă cu bine din interogatoriu, răspundea la fiecare întrebare prompt și energic și, în cea mai mare parte, printr-o minciună. Avea nevoie să câștige timp. Numai așa păstra șansa de a-l dibui pe Hauk, care nu putea fi prea departe. Toate celelalte îi erau complet indiferente. Ce se mai putea întâmpla după aceea, nu îl interesa deloc. Voia doar să se răzbune – să se răzbune pentru trădarea suferită de el și de camarazii săi, pentru sângele vărsat, pentru distrugerea ideii pe care și-o făcuse despre lume. Îl voia pe Hauk, și nimic altceva.

Astfel încât răspundea repetat: „Nu!" „Nu!" „Nu!" Nu fusese membru de partid; nu fusese niciodată în teritoriile ocupate, nu fusese printre șefii economiei de război. Cât despre faptul că era Offizier – asta se întâmplase încă din războiul precedent. Cu o energie considerabilă, Hinrichsen schița despre el însuși un portret plauzibil de om cumsecade și pașnic: un simplu comerciant, deloc militarist, niciodată nazist, care acum era pe deplin hotărât să lupte împotriva oricărei tendințe de-a stărui în ceea ce era o prostie, a oricăror noi pierderi de vieți omenești și să-i pedepsească pe cei care încălcau legea drepturilor omului. În timp ce vorbea, Hinrichsen avea ferma convingere că toate afirmațiile sale erau perfect adevărate, că reprezentau dorința lui cea mai sinceră și că toate astea puteau fi comparate cu un soi de misiune.

Același lucru îl ghicise și James I. Pe deasupra, energia acestui om îl entuziasma. Avea nevoie de el pentru a-l folosi pe post de berbece, astfel încât îl întrebă:

– Vreți să lucrați cu mine?

– Da, răspunse Majorul, hotărât.

– De acord, domnule căpitan?

– Depinde exclusiv de voi doi, replică acesta, amabil. Eu dau numai directivele generale, voi trebuie să decideți singuri ce colaboratori vă alegeți. Pe mine treaba asta nu mă privește deloc.

– Exact așa ziceam și eu, rosti James I, făcându-i apoi un semn din cap lui Hinrichsen și adăugând: Vom vedea cât de antinazist sunteți în realitate. Gândiți-vă însă bine: o dată ce veți accepta să colaborați cu mine, nu veți mai avea decât două alternative – ori căpătați un loc în biroul meu, ori vă pun la zid.

– Am hotărât deja, răspunse Hinrichsen, ocolind cu grijă privirile lui Brack.

Hauptmannul Schulz simți iarăși că ceea ce numea el spiritul militar îi curge din nou prin vene. O singură privire de-a lui Luschke fusese de ajuns pentru a-l face la fel de dur precum oțelul uzinelor Krupp. Pe baza experienței lui de ani de zile, era convins că știe ce se așteaptă de la el în aceste ceasuri decisive.

– Toți Offizierii comandamentului să se prezinte imediat în biroul meu! strigă la Gefreiterul Stamm, de parcă s-ar fi aflat din nou în curtea cazărmii, iar sunetul vocii reușii să-i redea sentimentul grandios al puterii și măreției.

– Am înțeles! răspunse Stamm, tărăgănând silabele și examinându-l cu un interes crescând pe acest războinic gălăgios de linia a doua.

– Și ce facem cu comandourile rămase în cazărmi? întrebă el apoi.

– Se vor prezenta și comandanții lor.

Gefreiterul, care se bucura vădit să vadă acest spectacol al reînvierii militare tardive, adăugă:

– Dar cu Volkssturm?...

– Adevărat. Uitasem. Să vină și ei.

– Toți din Volkssturm?

– Tâmpitule! Doar șeful lor, desigur.

– Dar Hitlerjugend? S-a organizat în grupe de rezervă și așteaptă ordine, sau, mai exact, a cerut imperios să fie folosit în misiuni.

– Ce să fac cu copiii ăștia fără nici o experiență? Schulz era sincer indignat la gândul că avea de-a face cu niște puștani neinstruiți. Nu pot, totuși, să-i transform de azi pe mâine pe mucoșii ăștia în niște soldați valabili – nici măcar eu! Nu pot să duc războiul cu niște bebeluși de civili.

– Și dacă mucoșii ăștia se apucă să ducă războiul pe cont propriu, Herr Hauptmann?

– Atunci, îi închid pe toți! zbieră Schulz. Până la ultimul!

Și abia în acea clipă, care merita să fie numită solemnă, i se păru că este din nou fostul, competentul și experimentatul Offizier, deoarece simțea din nou – în sfârșit! – că are deasupra lui un șef care-l solicita, îl solicita întruna prin simpla lui prezență. Când constatarea asta izbucni în el, ca o lumină orbitoare, bucuria de-a fi soldat îi umplu pieptul. Putea să comande iarăși. Și, cu toate că avea în spate o carieră apreciabilă, puterea sa nu mai fusese niciodată atât de mare și de cuprinzătoare ca acum.

– I-ați putea folosi pe post de curieri pentru comandament, zise Stamm.

Și, în timp ce rostea aceste cuvinte, își zicea în sinea lui: „În acest fel o să-i putem supraveghea pe sugarii ăștia ca să nu facă prea lesne prostiile pe care par gata să le facă."

– Ideea asta mi-a venit cu mult înainte de a-ți fi trecut ție prin cap, replică, pe un ton superior, Schulz. O găsesc extrem de practică. Încartiruiește-mi-i pe puștii ăștia undeva în sediul comandamentului, iar mucosul-șef n-are decât să se prezinte la mine.

– Sediul comandamentului n-o să fie de-ajuns, atrase atenția Stamm.

– Atunci, bagă-i și în Primărie, declară Schulz. Iar dacă va fi necesar, vom rechiziționa tot orașul.

– Ce facem cu șeful de partid local, care exercită deocamdată funcția de primar?

– E pus sub ordinele mele.

– Am înțeles, răspunse Stamm, retrăgându-se perplex.

Nu înțelegea prea bine ce se întâmpla. Schimbarea petrecută brusc era prea mare și neașteptată, contrazicând prea mult orice principiu rațional și de bun-simț.

„Ce l-o fi făcut pe șacalul ăsta de linia a doua să devină din nou un leu de cazarmă?" se întreba Gefreiterul Stamm. Să fi fost Generalul în spatele chestiei ăsteia? Sau Schulz era cumva victima vreunei neînțelegeri? Schulz era, incontestabil, un bun organizator. Dar, după zece ani și mai bine de instrucție, el nu mai era în stare să se ocupe de organizare decât în vederea războiului, și în nici un caz împotriva lui. Deci cine greșea aici? El, Stamm, sau Hauptmannul, sau poate chiar acel General Luschke, care părea să fie orice altceva decât un simplu robot executant?

Așezat în spatele biroului său, unde trona ca un adevărat comandant de oști, Schulz își acordă un scurt răgaz și găsi chiar timpul de-a contura câteva idei. Era, își zicea el, un om de acțiune, și cunoscut ca atare. Nimic nu i se părea mai firesc decât să vadă că i se cere să acționeze și să constate că asta se așteaptă de la el. Dar aceste acțiuni răspundeau, oare, așteptărilor șefilor săi? Nu cumva mergea prea departe, pe ici-pe colo? Nu acționa cu prea multă îndrăzneală, depășind cadrul puterilor pe care i le atribuise Luschke? Știa că nu era bine să nu îl iei în serios pe General, și nici nu voia s-o facă, deoarece dorea să-i atragă bunăvoința.

Schulz ridică telefonul și ceru legătura cu cazarma de artilerie, apoi cu postul de comandă al Generalului. I se răspunse că Generalul lipsea, fiind plecat să inspecteze trupa, și că, în absența lui, Offizierul de serviciu era adjutantul său.

– A, Hauptmannul Schulz? făcu acesta, care părea să fie la curent. Ce aveți să ne spuneți? Doar nu vreți să vă faceți raportul cerut de General? Îl așteptam abia peste o oră.

– Aș avea doar câteva întrebări, dacă-mi permiteți, răspunse Schulz. Conform ordinelor date de Herr General, trebuie să înțeleg că am puteri depline în sectorul meu?

– Exact, confirmă reprezentantul lui Luschke. Principalul este să restabiliți niște condiții cât de cât normale. Știți doar că Generalul nu poate suferi harababura și neglijența.

– Știu foarte bine, afirmă Schulz. Deci pot să iau hotărâri inclusiv în privința autorităților civile, de exemplu, a primarului?

– Da, sigur că da! Starea de urgență dictează totdeauna măsuri militare excepționale. Legile militare primează asupra celor civi-

le. Și știți că Generalul își asumă răspunderea pentru toate ordinele date în concordanță cu instrucțiunile sale.

Schulz încuviință din cap, satisfăcut. Da, știa asta. Așa era Luschke. Cine își făcea treaba respectându-i ideile putea să nu aibă nici o grijă; în schimb, cei ce se puneau de-a curmezișul erau zdrobiți fără milă. Schulz își repeta întruna că era întru totul recomandabil să fii, pentru Luschke, un bun subordonat, adică demn de încredere, ceea ce n-ar constitui doar o dovadă de disciplină, ci și de înțelepciune.

– Și Partidul? Trebuie să mă ocup și de...

– Ce Dumnezeu! exclamă aghiotantul, izbucnind în râs. Mai întrebi? Curăță tot grajdul ăsta împuțit! Cunoști doar principiile Generalului: nu cruța pe nimeni dacă e nevoie... dar fără vărsare inutilă de sânge!

Schulz declară, zelos, că înțelesese totul perfect, absolut totul, și puse la loc receptorul cu o satisfacție sălbatică, zâmbind încruntat, ca pentru sine. Cu fruntea cutată de efortul gândirii, mai recapitulă o dată frazele pe care memoria sa, exersată în lungii ani consacrați apărării patriei, le reținuse din discuție: fără harababură... curățăm mizeria... măsuri de urgență... fără vărsare inutilă de sânge...

Gefreiterul Stamm, care ascultase din odaia învecinată conversația telefonică, se întreba, preocupat, dacă nu cumva aici era ceva în neregulă. Cei doi avuseseră grijă să nu-și spună nimic precis. Același limbaj, aceleași cuvinte, dar fiecare părea că vrea să exprime altceva. Reținuse bine: „condiții normale“... „măsuri militare excepționale“... „fără vărsare inutilă de sânge“...

Simțind că prin vene îi curge din nou sânge de erou, Schulz, care avea iarăși deasupra lui un Offizier superior, obișnuit să dea ordine, ardea de nerăbdare să demonstreze, odată pentru totdeauna, mulțimii tot mai mari a supușilor săi ce însemna în realitate îndeplinirea datoriei sale de soldat. Și în acea clipă i se părea că avansarea atât de dorită la gradul de Major depindea exclusiv de felul în care avea să se comporte ca șef al comandamentului, al orașului, și chiar mai mult – ca șef combatant! Și era pe deplin hotărât să-și probeze calitățile deosebite pe care le poseda.

Primul om pe care Schulz, trezit la o nouă viață, îl tratã în conformitate cu toate regulile artei sale se dovedi succesorul lui, care îi devenise acum predecesor – Oberleutnantul Nowack. Acesta stătea acolo, neînsemnat și supus, în fața camaradului său, drept și semeț, fără a pricepe prea bine ce i se întâmpla.

– Nowack, spuse Schulz, harababura pe care ai organizat-o aici până acum trebuie să ia sfârșit, în cele din urmă. Listele tale de încartiruire sunt sub orice critică. Nici un nemernic nu se prezintă la tine. Fiecare unitate face ce-o taie capul și se instalează unde vrea ea.

– Dar, Herr Hauptmann...

– În douăsprezece ore, Nowack, în cel mult douăsprezece ore, totul trebuie să fie într-o ordine desăvârșită, altfel te aduc în fața Consiliului de Război.

– Oamenii mei...

– Îi aduni laolaltă, te rog, și lucrezi toată noaptea cu ei, până ce veți fi terminat, sau o să am eu grijă să vă termin. Ce-ți închipui, la urma urmei? Camarazii cad pe front, iar tu ai de gând să tragi la aghioase? Ți-ar plăcea, ai? Dar în sectorul meu nu tolerez așa ceva.

– Herr Hauptmann...

– Dă ordin să se facă de îndată niște pancarte. Nu te uita ca un prost la mine, Herr Oberleutnant. Dă-i drumul odată! Scoate-i din pat pe tipografi, pe zețari și pe toți cei de care ai nevoie și fă să zbârnâie mașinile! Vreau niște afișe roșii, pe care să scrie cam așa: „Orașul este declarat teritoriu de război. Toate unitățile dislocate sau soldații izolați trebuie să se prezinte imediat la comandament. Orice încartiruire fără ordin dat de comandament va atrage după sine pedepse severe și neînduplecate. Deciziile autorităților militare sunt obligatorii pentru toți, fără nici o excepție. Se va constitui un tribunal marțial pentru a pedepsi fără întârziere infracțiunile față de aceste decizii. Semnat: în numele comandantului operativ, Nowack, Oberleutnant."

Nowack îl privea, zăpăcit. Uniforma lui, de regulă bine călcată, făcea acum cute adânci. Dacă te uitai la el, aveai impresia că stătea sub o ploaie cumplită, fără să aibă unde să se adăpostească, murat până la piele și dârdâind.

Bătrânul soldat Schulz se simțea încântat de priveliște.

– Șterge-o! strigă el, cu oarecare bunăvoință brutală.

Și privirea lui îl urmări cu voluptate pe Offizierul ce se îndepărta înfiorat.

Șeful organizației locale de partid, care era și primarul provizoriu al orașului, reprezenta următoarea victimă a acestui militarism renăscut. Amintindu-și de directivele Generalului, Schulz era hotărât să se poarte față de această curcă plouată cu cea mai mare severitate. Avea să fie sever, dar drept. Și simțea, desigur, o satisfacție cu totul deosebită să poată lua peste picior Partidul ăsta pe care fusese până acum nevoit să-l trateze cu atâta grijă. Acum se știa clar unde se aflau diversele fronturi: în primul rând, venea Wehrmachtul, după care, o anumită perioadă, nu mai venea nimic; apoi – și asta numai dacă îi convenea lui Schulz – urma, poate, Partidul.

– Ce mai vreți de la mine? întrebă șeful organizației locale, posomorât și fără cea mai neînsemnată ținută militară, detaliu pe care Schulz îl notă imediat cu un soi de dispreț.

– Pe viitor, funcția de primar îmi este subordonată, declară Hauptmannul, zgomotos și gata de ripostă, fiindcă se aștepta la vreo manifestare de protest, fie și doar de formă.

– De ce nu? făcu șeful local, resemnat. Procedați cum doriți.

– Și Partidul? întrebă Schulz, perplex.

– Puteți face și cu el ce doriți, rosti celălalt, cu lehamite, și ieși din cameră.

Câteva clipe, Schulz rămase împietrit în spatele biroului, incapabil să scoată un cuvânt. O dată în plus, nu înțelegea ce se petrece. Scutură cu putere din cap. Și totuși, crezuse dintotdeauna că Germania avea un popor de soldați! La dracu'! Toți ăștia se scăpau în pantaloni înainte chiar de a-l zări pe inamic. Oare acum și Offizierii superiori aveau să fie părăsiți la nevoie?

Indignat, apărătorul patriei se năpusti spre ieșire pentru a-l prinde din urmă pe șeful organizației locale de partid. Acesta însă plecase. Nu îl mai găsi decât pe Gefreiterul Stamm, alături de bătrânul rezervist în uniformă de Offizier, care comanda Volkssturmul local și care nu îi inspira prea multă încredere.

– Voiați să mă vedeți de urgență, Herr Hauptmann Schulz, spuse acesta.

– Alarmă! răcni Schulz. Alarmă pentru toată echipa dumitale!

– Bine, dar e imposibil...

– Ai cumva de gând să te răzvrătești?

– Sigur că nu... dar acum... în toiul nopții?

– Îți închipui că războiul stă și sforăie numai fiindcă tu ai chef să sforăi? Acum e ora zece seara. La ora unsprezece, tu și echipa ta vă veți prezenta în piața centrală pentru a fi trecuți în revistă! Altfel ajungi în fața Curții Marțiale!

Zicând acestea, Schulz se răsuci pe călcâie și-l lăsă acolo pe comandantul Volkssturmului, care-l privea destul de zăpăcit. Înjurând în fel și chip, Schulz îi blestemă pe toți rezerviștii ăștia, care nu erau decât niște semisoldați și auxiliari. Regreta din tot sufletul că soarta îl condamnase să apere patria cu asemenea neputincioși. „Ăsta nu-i un mod de a câștiga nici măcar un buchet de flori, darmite vreo medalie pentru curaj", își spuse el.

Stamm îl anunță că șeful Hitlerjugendului se aflase aici, împreună cu toată suita lui.

– E o priveliște minunată, Herr Hauptmann. Să comand niște scutece?

– Cheamă-l pe bebeluș încoa'! ordonă Schulz, nerăbdător.

Cel pe care Schulz tocmai se grăbise să-l numească așa se prezentă într-o manieră deosebit de energică. La vederea mai-marelui local, tânărul își încordă și mai abitir trupul subțire, exact după cum prevedea regulamentul, cu bărbia atingând cravata, pieptul bombat, burta suptă, fesele strânse și, ridicând mâna pentru salutul hitlerist, răcni:

– Douăzeci și patru de oameni raportează că sunt la ordinele dumneavoastră, pregătiți pentru misiunea de curieri!

– Mulțumesc, rosti Schulz, privindu-l plăcut surprins pe băiatul care părea să cunoască atât de bine regulile de comportament militar. Pe loc repaus! comandă el.

Heini, șeful Hitlerjugendului, făcu un pas înainte cu piciorul stâng.

– Drepți! ordonă Schulz.

Heini încremeni din nou, exact ca la carte.

– Nu-i rău deloc, spuse Schulz, înclinând scurt din cap. Apropie-te, băiete, adăugă el.

Ascultător, Heini se apropie cu pași mici și măsurați, ca la instrucție, apoi se opri scurt, pocnind cu câlcâiele în podea, și se uită la Hauptmann cu ochi strălucitori și docili, ceea ce-i făcu vădită plăcere acestuia.

– Știi despre ce este vorba?

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse energic Heini. Despre Victoria Finală.

– Foarte bine! făcu Schulz, încuviințând din cap, de data asta însă de mai multe ori. Deci, avem nevoie de fiecare bărbat.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse Heini, simțindu-se flatat de apelativul „bărbat" și, în consecință, stăpânindu-și pe loc, în această calitate, mândria ce-l cuprindea.

– Camarazii mei și cu mine suntem la dispoziția dumneavoastră.

– Bine, făcu Schulz, satisfăcut. Asta îmi place... Așa și trebuie să fie. Atâta vreme cât ne putem bizui pe tineretul german, nimic nu e pierdut.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann! strigă Heini.

– Tocmai am o misiune pentru tine, băiete.

Ochii lui Heini străluciră cu anticipație. Pentru el însemna o onoare și un eveniment întru totul deosebit să fie tratat de un Offizier superior drept camarad. Acesta era Wehrmachtul Germaniei Mari, își spuse el, cu mândrie. Aceștia erau adevărații Offizieri ai Führerului, mereu alături de popor, patrioți și credincioși datoriei lor!

– Te duci la soția mea, zise Schulz, și-i spui să-mi aducă de mâncare și niște pături, fiindcă o să rămân peste noapte aici, la comandament.

– Acum, nimeni nu ne mai poate deranja, spuse Oberleutnantul Greifer, tolănindu-se într-un fotoliu. Casa-i goală, ușa e închisă, iar perdelele sunt trase.

– Atunci, hai să începem! făcu Oberstul Hauk.

Se așează la masa din mijlocul camerei de zi, arătând de parcă avea de gând să tragă un pui de somn.

Greifer i se alătură și, cu un gest neglijent din mână, îl pofti pe Stabzahlmeisterul Brahm să ia și el loc.

– Hai să începem, rosti Greifer preocupat, scoțând o hârtie din buzunarul vestonului.

Brahm se așează cu gesturi precaute, ca și cum sub el s-ar fi aflat cuie sau ouă. Becul la care se uita lumina slab, încât erau învăluiți într-o penumbră năclăită. În fața lui, luceau două chipuri: unul grosolan, mulțumit și vulgar, iar celălalt, rece, spălăcit și împietrit.

– Nu înțeleg prea bine, rosti Brahm, nesigur, ce vreți de la mine, domnilor. Doar v-am predat tot ce aveam.

Hauk îi făcu un semn imperceptibil lui Greifer, care se îndreptă în scaun și, aplecându-se peste masă, spuse:

– Stabzahlmeister Brahm, consideră-te în fața unui Consiliu de Război.

Brahm tresări. Lumina din fața lui i se păru că pâlpâie violent și, în același timp, simți în ceafă frigul din cameră.

– Dar... dar de ce?

– De ce?

„Asta-i exact întrebarea pe care i-am pus-o și eu Oberstului adineauri", își zise Greifer. Hauk îi explicase printr-o singură frază motivul pentru care trebuia să aibă loc comedia asta: era important să afle ce știa Stabzahlmeisterul, dacă își luase cumva măsuri de precauție și se înarmase cu garanții, iar dacă da, cum și cu ce anume. Sentința era deja pronunțată, dar, înainte de a-l executa, trebuia să facă mărturisiri complete. Numai în acest fel puteau să afle ce măsuri să ia pe viitor, ce să facă și la ce să se aștepte. Era important să capete niște certitudini.

– Stabzahlmeister Brahm, anunță Greifer, cu o siguranță ce lăsa să se ghicească o lungă experiență în domeniu, trebuie să răspundeți la acuzația de trădare a unor secrete militare, de deturnare de material aparținând Wehrmachtului și de tentativă de sabotaj.

Brahm scutură cu putere din cap, ca și cum s-ar fi străduit să se dezmeticească. „Nu poate fi vorba decât de o glumă proastă", își zise el, „o glumă scârboasă bestială... dar, totuși, o glumă". Se uită la chipul grotesc, de paiață, rânjit, devastat și pistruiat al lui Greifer și la pata aproape albă și netedă pe care o forma chipul Oberstului, și își aținti privirea în ochii aceia distanți și înghețați. Și în acea clipă știu brusc, cu o claritate îngrozitoare, tot ceea ce până atunci simțise doar instinctiv: acest om nu glumea niciodată, pur și simplu, fiindcă nu era în stare de așa ceva. Dar ce puteau să vrea de la el?

– Accepți modul în care e format tribunalul? Este în conformitate cu regulamentele justiției de campanie, paragraful: „Procedură accelerată, Curte Marțială." Un judecător, care este în același timp și acuzator public – Oberstul Hauk –, și un secretar, în același timp avocatul apărării – eu. Ești de acord?

Stabzahlmeisterul făcu un gest nehotărât, ca al unei păsări rănite care încearcă zadarnic să-și reia zborul. Cu un rânjet, Greifer interpretă fără ezitare gestul drept un asentiment.

– E-n regulă, spuse el.

– Pentru început, declară Oberstul, pe un ton monoton, prefăcându-se că își privește cu atenție mâinile, trebuie să clarific următorul lucru: serviciul meu este însărcinat cu executarea unei misiuni secrete. Materialul transportat aici era destinat acestei misiuni.

Greifer rânjea atât de tare, încât reușea doar cu greu să-și mai țină între dinți trabucul împodobit cu un inel de un roșu-strălucitor. De mult nu mai văzuse o mutră atât de idioată ca a acestui funcționar de administrație. Cât despre Oberst, se afla din nou în plină formă. Ceea ce tocmai spusese el era o bombă cu o putere de neînchipuit. Existau destui oameni de un cu totul alt calibru decât al acestui Brahm, pe care o asemenea afirmație i-ar fi făcut să-și piardă firea.

– Ăsta... rosti Brahm, luptând împotriva zăpăcelii penibile ce-l cuprindea tot mai mult și devenind încetul cu încetul mai tenace, mai prudent și mai puțin stângaci... ăsta-i un lucru pe care nu-l cunoșteam. Nu știam chiar nimic despre asta. Credeam că...

– Ei, haide... ce credeai? îl întrerupse Greifer. Chiar ți-ai imaginat că transporți de-a lungul țării mărfuri destinate unei cantine? Și asta exact în momentul în care am ajuns la etapa finală?

– Da, rosti Brahm, impulsiv, așa am crezut.

Greifer avu o ușoară criză de tuse, cât pe ce să-și reteze în două țigara. Pungașul ăsta de hârțăgar era de-a dreptul epatant! Zice, pur și simplu, „da". Să-ți vină să te dai cu fundul de pământ, nu alta! Greifer se concentră din nou și întrebă cu o expresie suspicioasă:

– De unde a putut să-ți vină o asemenea idee?

– Nu știu. Am deschis, totuși, câteva lăzi mai mici și nu am găsit înăuntru decât marfă de acest fel.

– Ai deschis cumva toate lăzile?

– Doar câteva, afirmă Brahm, ridicându-și mâinile ca pentru a-și cere iertare.

– Am putea, dacă ții neapărat, să facem și o încercare, spuse Greifer, râzând grosolan. Te punem să te așezi pe una dintre lăzile pe care scrie: *Șampanie*, vârâm în ea un fitil și-l aprindem. O să fii surprins, în foarte scurt timp, văzând ce puțin mai rămâne din tine.

– Zău că nu știam nimic, îi asigură Brahm. Dacă aș fi fost la curent...

– Nu aveam nici cea mai mică intenție de a te pune la curent. Ți s-au dat două încărcături, cu ordinul de-a le lăsa într-un anume loc. De ce acest ordin nu a fost executat cu strictețe?

În acea clipă, o sudoare rece și vâscoasă năpădi chipul lui Brahm. Își simțea capul ca de plumb și abia dacă mai reușea să și-l țină drept. Băuse prea mult adineauri și nu mai era prea sănătos. Organismul său nu mai suporta oboseala, iar inima cu atât mai puțin. La toate acestea se adăuga și frica: îl cuprinsese acum teama, deoarece Hauk și Greifer erau în stare de orice. Efectiv de orice!

– De ce ai ales casa asta ca depozit?

– Așa m-a sfătuit sora mea, doamna Willrich.

– În afară de sora ta, cine mai știe de ea?

– Nimeni.

– Ai anunțat pe cineva că te-ai instalat aici? Ceva camarazi, de exemplu, sau alte femei, sau pe cineva de la administrație?

– Nu! se grăbi să nege Brahm. Nu, pe nimeni!

Nu avea altă posibilitate decât să nege. Trecu sub tăcere faptul că se dusese la comandament. Și, deodată, începu să strige cu disperare:

– Herr Oberst, vă rog să mă credeți că...

– Gura, idiotule! se răsti Greifer. Mai zbiară o dată ca acum, și o să renunțăm la orice altă declarație de-a ta. Definitiv.

– Întrebări exacte, la obiect, porunci Oberstul, flegmatic.

– *Jawohl*, Herr Oberst, zise Greifer, aruncând o privire pe hârtia din fața lui. Stabzahlmeister Brahm, spuse el, continuându-și interogatoriul improvizat, ești absolut sigur că nu ai adus la cunoștința altcuiva, în afară de sora ta, că te afli aici împreună cu tot materialul?

– Absolut sigur, îl încredință Brahm, vorbind cu greutate.

– Unde este proprietarul acestei case?

– A fugit de câteva săptămâni. Sora mea știa asta... îl cunoștea de pe vremuri.

– Te-ai înțeles cu sora ta, doamna Willrich, înainte de-a te ascunde cu lăzile, să scapi de noi? Urma să împarți marfa doar cu ea, sau și cu altcineva?

– Sora mea, răspunse Brahm, panicat și sforțându-se să mintă, trebuia să vă dea adresa de-aici. Dar i-am atras atenția să fie extrem de prudentă, și probabil că din pricina asta a avut loc o neînțelegere.

– Și câte lăzi ai lichidat până acum?

Brahm se apucă să numere cu mare efort:

– Trei i le-am dat surorii mele, două le-am folosit eu, apoi, soldații și fata care au plecat în seara asta de-aici au mai primit fiecare câte una... Asta face nouă cu totul. Și Brahm nu se putu abține să nu adauge: Iar fiecare dintre ele conținea doar mărfuri de aprovizionare.

– Nu-i adevărat, remarcă Hauk. Nu lipsesc nouă lăzi, ci zece.

– Iar în asta, a zecea, interveni Greifer, care înțelese pe loc ce voia stăpânul său, exista material special. Și fără acest material

special, nu ne putem îndeplini misiunea. „Și tot ea o să-i rupă gâtul Offizierului ăstuia ticălos", adăugă ca pentru sine.

– Nu se poate, icni Brahm.

– Lipsește, zise Greifer, rânjind, lada marcată cu X W 7, pe care scrie: *Bols, Cherry-brandy.*

– Dar mai sunt trei lăzi din astea aici.

– Da, numai că lada X W 7 nu e.

– Se apropie ora, constată Oberstul, ca și cum s-ar fi uitat la ceas. Nu mai avem timp de pierdut.

– Vino! ordonă Greifer. O să căutăm împreună lada aia și poate că o s-o găsim.

Își împinseră cu brutalitate scaunele în spate și se ridicară. Fețele le deveniră confuze, înghițite de penumbră. Brahm încercă să-l ajute pe Oberst să-și pună mantaua. Greifer își trecu pistolul din buzunarul pantalonilor în cel al vestonului și-l bătu din nou afectuos cu palma. Apoi se apucă să fluiere, îngrozitor de fals, dar cu un avânt plin de bucurie.

– N-avem nevoie de un concert aici, spuse Hauk, luând-o înainte.

Brahm tropăi docil în spatele lui. Greifer îi urmă cu pași mari.

Străbătură grădina cufundată în întuneric, deschiseră poarta din spate, care scârțâi tare, și se îndreptară spre parcul orașului, unde ajunseră în câteva minute. Se opriră o clipă pe loc. Bezna îi învăluia, compactă. Parcul era însă liniștit și pustiu. Până și animalele tăceau. Din depărtare se auzea vuietul luptelor, acum însă slab și cu intensitate scăzută.

– Mai la dreapta, spuse Greifer, împingându-l în același timp cu degetul pe Brahm, care tresări.

Oberstul pășea pe iarbă ca și cum ar fi călcat pe un covor.

Brahm încercă să înfiripe o conversație, protestând față de acuzațiile lor și susținându-și nevinovăția, încercă să-și exprime convingerea că nu e vorba decât de o confuzie, afirmă că nu dorea decât să le fie util, insistă asupra devotamentului și a fidelității sale și se apucă să înșire serviciile pe care le mai făcuse celor doi.

– Da' închide-ți odată fleanca! se răsti Greifer.

Auzind aceste cuvinte, Brahm își lăsă capul în jos. I se părea că simte mâinile uriașe ale Oberleutnantului pe spinare, pe piele, în jurul gâtului. Grăbi pasul și se apropie de Oberst. Greifer se apropie însă și el imediat. Brahm avea senzația că se află într-o menghină.

Oberstul se opri deodată atât de brusc, încât Brahm s-ar fi împiedicat de el, dacă Greifer nu l-ar fi prins la timp. Se aflau într-un luminiș. Luna se ascunsese îndărătul norilor lăptoși. Noaptea părea că-și ține respirația.

– Aici! rosti Oberstul Hauk.

Brahm se clătină pe picioare. Într-o clipă îl cuprinse groaza, străbătându-l în valuri copleșitoare, ce păreau să se reverse intermitent asupra creierului său.

– Herr Oberst... spuse el.

Dar cuvintele abia dacă se auziră; clocoteau în afara lui, înăbușindu-se, de parcă i-ar fi fost azvârlite în gura larg deschisă.

– Ce căutăm aici? Ce vreți să faceți cu mine?

– Ceea ce se face totdeauna cu trădătorii, răspunse Greifer.

Atunci, împleticindu-se, Brahm păși spre Oberst și se agăță de mantaua sa de piele. Mâinile lui umede de sudoare și neputincioase alunecară însă, silindu-l să se apuce din nou, iarăși și iarăși.

– Nu faceți asta! gemu el. Nu vreau!

Saliva i se scurgea de pe buzele tremurânde, picurând pe mâinile Oberstului, care-l împingea înapoi.

– Împușcă odată lighioana asta! șuieră Hauk.

Aerul din jur păru să-l izbească pe Brahm cu putere. Stabzahlmeisterul avu impresia că a primit o lovitură scurtă și violentă dintr-o parte. Mâinile i se desfăcură și rămase o clipă ca și cum ar fi fost spânzurat și atârna. Horcăia; înghiți strâmb, înecându-se, apoi scoase un strigăt înăbușit.

Noaptea se sparse încă o dată în fâșii orbitoare de lumină.

Apoi Brahm se prăbuși la pământ. Picioarele îi mai zvâcniră de câteva ori și se lăsă tăcerea.

– Am văzut oameni murind cu mai multă demnitate, observă Greifer.

*

În această noapte, războiul, amantul pasionat, istovit și cu mintea amorțită, alunecă în uitare, iar Dumnezeu începu să domolească distrugerea. Dar oamenii nu băgară de seamă nimic.

Vârtejul îi înhățase, și ei se lăsau în voia lui, neputincioși, cu toții: învingătorii și învinșii, răzbunătorii și hăituiții, cei cu gura mare și cei tăcuți, profanatorii și profanații, moșnegii puerili și copiii senili. Triumful clocotea în ei, iar angoasa îi înăbușea. Lașitatea îi sfâșia și cupiditatea le întuneca mintea. Aveau mâinile scăldate în sânge și, deopotrivă, în alcool și sudoare. Strigau, gemeau, scânceau, scuipau și râdeau în bezna nopții, dar nimeni nu auzea nici măcar un ecou cât de slab.

Și, tot în acea noapte, Germania s-a năruit.

Un Gauleiter livid își trase pe el un costum de haine zdrențăros. În spatele unui hambar, un General SS își trase un glonț în capul său de rasă germanică pură. Un soldat îi făcu un copil unei fete pe care nu o mai văzuse niciodată. Mamele se rugau, și eroii se îmbătau. Un General plângea, altul înjura, cel de-al treilea lucra, dar în toți sălășluia disperarea.

Era o noapte fără somn, iar cei care reușiră totuși să doarmă erau proști, beți sau istoviți. Dar mințile cele mai dezvoltate erau și cele mai tulburate, și cu cât erai mai sensibil, cu atât sufereai mai mult. Pasiunile nu mai cunoșteau nici o îngrădire.

Însă războiul care-i aruncase pe toți în vârtejul acesta era în agonie.

– Nu mai încerca să te socotești cu Dumnezeu, spuse Obergefreiterul Kowalski. Fă-o mai bine cu mine, fiindcă eu plătesc mai repede.

– Am impresia că e cineva în casă, observă Kreisleiterul.

Kowalski lăsase camionul uriaș la începutul lui Hindenburgstrasse, și amândoi se strecurară prin spate până la casa acestuia. Prin ferestre răzbăteau însă fâșii de lumină.

– Va trebui să-i dăm afară, spuse Kowalski.

– Și dacă o să mă recunoască?

– Atunci, o să-i dau eu singur, replică Kowalski.

Se furișară mai aproape și așteptară câteva minute îndelungate. Kowalski se concentra. Kreisleiterul devenea văzând cu ochii tot mai nervos.

– Să nu începi acum să tremuri, declară Kowalski. Asta nu i se potrivește unui barosan ca tine.

Apoi, ușa casei cu numărul 13 se deschise, și ieșiră trei bărbați care se îndreptară spre parcul orașului. Pe umerii lor sclipiră în lumina lunii epoleți de Offizieri, și altceva nu mai zări.

– Acum e-n regulă, spuse Obergefreiterul. Du-te înăuntru. Vin și eu într-o clipă. Vreau să arunc o privire la lună și să fac pipi.

– Ei, iată-vă căsătoriți acum, zise bătrânul Asch, ridicând paharul. Asta și voiați.

– Ce vrea un om, vrea și Dumnezeu, rosti Lore Schulz, pe un ton sentimental. Dar poți s-o faci foarte bine și fără să recurgi la căsătorie.

– Mie așa îmi place, spuse Wedelmann.

Și o luă de mână pe soția sa. Magda se lipi de el, oferind astfel un spectacol mișcător și foarte frumos de armonie și încredere.

– Sunteți căsătoriți, repetă bătrânul Asch, și veți avea cu siguranță copii.

Inima lui călită de negustor era roasă de o ușoară melancolie.

– Așa a fost și cu mine. Dar eu mi-am pierdut soția... Și ce s-a ales de copiii mei? Războiul e pe cale de a-i înghiți.

– Copiii noștri nu vor păți așa ceva, declară Wedelmann, convins.

– Ei, în sănătatea voastră! Și fie ca odraslele voastre să aibă platfus, să fie clăpăuge și să aibă ochi urduroși, ca să nu poată fi niciodată mobilizate!

– De-acum înainte n-o să mai fie uniforme în familia mea, proclamă Wedelmann.

Închinară pentru acest viitor. Paharele ciocnite scoaseră niște clinchete melodioase. După un timp, își făcu apariția Gefreiterul Stamm, de la comandament, care, ridicând brațul, strigă: „Heil Hitler!" și se așeză fără alte preliminarii la masă, alături de ceilalți.

– S-a nimerit bine, spuse el, luând un pahar. Am nevoie să-mi ud gâtlejul ca lumea, ca să pot telefona cum se cuvine. Își goli paharul dintr-o dată și continuă: Spuneți-mi, Herr Asch, nu cumva a tras la dumneavoastră un anume Obergefreiter Kowalski?

– A ieșit cu niște treburi. Ce vrei cu el?

– Încă nu știu prea bine. S-ar putea să-i devin asociat.

– De fapt, ce se clocește la comandament? întrebă Lore Schulz. De când v-ați apucat să faceți ore suplimentare?

– Soțul dumneavoastră este într-o formă grozavă, răspunse Stamm. S-ar zice că e zeul Marte în persoană. Are nevoie să fie pus urgent pe liber. Ce-ar fi dacă ați fi numit în locul lui, Herr Hauptmann Wedelmann?

– Eu unul sunt sătul până în gât, și pentru totdeauna!

Leutnantul Asch îngenunchease pe covorul din dormitorul doamnei Willrich, iar în fața lui stătea, în aceeași poziție, Barbara, cu fundul în sus, ceea ce-i abătea serios atenția de la treaba cu care era ocupat.

– Asta-i tot? întrebă el, arătând spre documentele, fotografiile și scrisorile risipite pe jos, dinaintea lor.

– E tot ce-am găsit... și am răscolit prin toate camerele, cu excepția celei de zi.

– Nu-mi ajunge, făcu Asch, care se simțea distras de rotunjimile fetei de la preocupările lui.

– Nu mai am nimic altceva, răspunse Barbara, târându-se spre el și oferindu-i un piept îndrăzneț.

Asch se grăbi să se ridice și să iasă din cameră, apoi se îndreptă spre camera de zi. Ajuns acolo, aruncă o privire împrejur, bău un pahar zdravăn de coniac, după care împinse la o parte cadavrul doamnei Willrich, pentru a putea avea acces la scrinul din încăpere. Îl forță și luă din el toate hârtiile pe care le găsi.

Se întoarse în dormitor, unde Barbara continua să stea întinsă pe jos, posomorâtă și plictisită, dar deloc obosită. Asch aruncă pe covor toate documentele luate din scrin.

Nici aici nu părea că s-ar găsi ceva de natură să-i furnizeze vreo indicație despre viitoarea destinație a lui Hauk și a lui Greifer.

Răscoli la întâmplare printre scrisori, citind pe sărite câte una, și izbucni în râs.

– Ia uită-te la asta! exclamă Barbara, arătându-i o fotografie în care doamna Willrich apărea la pieptul unui bărbat. Dar ăsta nu-i soțul ei, fiindcă nu seamănă deloc cu cel din poza de pe perete.

– Lasă-mă în pace cu pozele astea tâmpite! făcu Asch, furios. Poveștile de amor nu mă interesează. Eu caut o adresă.

Barbara îi vârî fotografia sub nas, lipindu-se în același timp de el.

– Tu chiar nu ai deloc simțul tandreței.

Ca să scape de ea, Asch hotărî să-i facă pe plac și aruncă o privire. Apoi, deodată, se uită mai atent și i-o smulse din mână.

– Tipul ăsta... făcu el, reflectând intens, mi se pare că-l știu de undeva. Da, sunt sigur că îl cunosc... Dar de unde oare?

– Îl cunoști pe ăsta? întrebă Barbara, făcându-i cu ochiul. Tu nu mă cunoști nici pe mine...

– Ei, acum pot spune că am mai avut o dată noroc, răspunse Asch, băgându-și fotografia în buzunar.

Generalul Luschke stătea lângă un tanc și lovea ușor cu mâna în blindajul de oțel. Offizierul care-l însoțea clătină din cap, cu gravitate.

– Nu mai avem benzină, spuse el.

– Și celelalte?

– Nici ele. Nu mai e nici un strop. Dacă nu primim nimic în noaptea asta...

– E imposibil. Rezervele diviziei mele s-au terminat și nu mai există alte surse de aprovizionare în sector.

– Atunci, Herr General...

– De acord. Aruncați în aer coșciugele astea.

– Nu mai avem dinamită, Herr General.

– Atunci, dezmembrați-le cu pușile.

– Nu ne-ar ajunge munițiile.

– Atunci, demontați-le cu mâna.

– Chiar s-a terminat, Herr General?

– Da, răspunse Luschke, cu duritate, privind în noapte. S-a terminat, și ocupați-vă acum de toate consecințele. Puneți-vă oamenii în siguranță. Încheiați totul definitiv. Aveți grijă să ocoliți nebunii... iar dacă nu reușiți, atunci, ei bine, stârpiți-i pe bufonii ăștia ai Victoriei Finale. Dacă nu putem evita pierderile, măcar să încercăm să le micșorăm cât se poate. Noapte bună.

– Noapte bună, Herr General.

Cu pași mici, aproape șovăitori, Luschke se îndreptă spre mașina lui, în spatele căreia așteptau doi curieri pe motociclete.

– La cazarmă? întrebă șoferul.

– Faceți lumină! ordonă Luschke.

Și, încovoiat peste capotă, se apucă să scrie la lumina unei lanterne de buzunar câteva rânduri pe o foaie din agendă, pe care apoi o smulse, o împături și i-o dădu unuia dintre curieri.

– Du-i asta lui Wedelmann. Îl găsești în oraș, la *Café Asch*, chiar în piață.

Soldatul salută, luă biletul, repetă ordinul pe care-l primise și porni cu toată viteza.

– Și acum, la cazarma de infanterie! spuse Generalul.

În glas nu i se deslușea nici urmă de oboseală.

Zgomotul înăbușit pe care-l făceau musafirii se domoli brusc. Se auzise soneria. La scurt timp, sunetul se repetă.

– Parcă am fi într-o moară, spuse Asch. Se intră și se iese întruna.

– Poate că-i Kowalski, zise Stamm, ridicându-se să deschidă.

Se întoarse însoțit de abatele Westhaus.

– Nu voiam să vă deranjez, făcu acesta.

– Totuși, ne-ați deranjat, răspunse bătrânul Asch. Dacă tot sunteți aici, beți un pahar cu noi în sănătatea tinerilor căsătoriți.

– Cu plăcere, răspunse Westhaus, care-i felicită în termeni aleși pe soți, fără a uita să profite de prilej: Presupun că doriți să faceți cât mai repede și ceremonia religioasă, așa că vă stau la dispoziție.

– Dar nu acum, domnule abate, strigă Asch. Îmi exprim tot respectul pentru simțul afacerilor pe care-l aveți... însă nu cred că ați venit să cooptați noi membri în parohie.

– Am venit, spuse preotul, așezându-se, să vorbesc despre prietenul dumneavoastră, domnul Freitag.

– Vă provoacă necazuri, cumva? Totuși, nu sunteți direct răspunzător de sufletul lui. Și, de altfel, puteți să mă credeți că pe viitor o să-i meargă mai bine decât nouă, tuturor.

– Îl cunoașteți bine, domnule Asch?

– Nu-l cunosc deloc... sunt pur și simplu prietenul lui.

– Și prietenia asta e trainică?

– Sper că da.

Obergefreiterul Kowalski urinase, așa cum avusese de gând, dar îi fusese cu neputință să admire luna, întrucât era ascunsă de niște nori de un alb-murdar. Se sprijini de un copac și aștepta.

„Kreisleiterul ăsta e pe cale să răscolească prin hardughia lui; să sperăm că n-a uitat încă unde și-a ascuns comoara. Dar e sigur că-și dă toată osteneala. În vremurile noastre, sunt destui cei care și-ar sacrifica de bunăvoie avuția pe care au adunat-o la repezeală numai ca să devină din nou niște bieți cetățeni de rând."

Din parcul orașului se auzi o împușcătură, urmată la scurt timp de încă una. Apoi se lăsă din nou liniștea, mai apăsătoare ca înainte.

„Un foc de pistol", își zise Kowalski. „Probabil de calibrul 0,8. Distanța – vreo opt sute de metri. Ce naiba fac oamenii ăștia de trag așa, aiurea – nu le-au ajuns toate împușcăturile de până acum? Mă rog, dacă asta îi distrează..."

Obergefreiterul continuă să aștepte. Căscă, gata să-și rupă fălcile, apoi se scărpină pe spinare, frecându-se de trunchiul copacului.

După un timp, se ivi Kreisleiterul, gâfâind ușor.

– E-n regulă... Am găsit, spuse el.

– Atunci, dă-ncoa'! porunci Kowalski.

– Îmi dai, îți dau! replică Kreisleiterul.

– Mereu ca la carte, așa-i? pufni în râs Kowalski. Apoi, îl apucă brusc de braț și zise cu glas scăzut: Liniște!

Ascultară cu atenție. Se auzeau niște pași. Din parc ieșiră doi bărbați, mergând unul în spatele celuilalt, care trecură pe lângă ei și intrară în casă. Epoleții de Offizier străluciră scurt. În afară de asta nu mai deslușiră nimic.

– Foarte interesant, observă Kowalski.

– Haide odată! îl grăbi Kreisleiterul.

– Da, bine, dar pe mine unul asta mă interesează, răspunse Obergefreiterul, încăpățânat. Când trei tipi intră împreună într-un crâng, după care se aud împușcături, și nu se mai întorc decât doi... chestia asta mă interesează.

– Pe mine nu, spuse celălalt. Eu nu am atât timp la dispoziție ca tine. Mai trebuie să fac încă o bucată de drum în noaptea asta.

– Bine, spuse Kowalski. Atunci, hai să-i dăm drumul! Oricum, îmi rămâne destul timp să mă întorc aici și să arunc o privire.

Membrii Volkssturmului se adunaseră în piața din centrul orașului, nealiniați, cu un șef de coloană incapabil și într-o ținută sub orice critică. Spre a pune capac la toate, acele ceasului din turn se apropiau încet de miezul nopții, iar trupa care ar fi trebuit să se aranjeze în formație încă de la ora unsprezece nu avea nici acum efectivul complet.

Hauptmannul Schulz spumega de furie și dispreț. Șeful Volkssturmului se făcea tot mai mic, pe măsură ce treceau minutele. Doar soldații își păstrau calmul, ca și cum tot circul ăsta nu îi privea deloc.

– Patruzeci de minute întârziere, mârâi Schulz. Unde s-a mai văzut așa ceva?

– Aici, la noi, răspunse un glas din mulțime.

– Cine a vorbit? sări Schulz.

– Nimeni, răspunse altul.

Câțiva începură să râdă.

– Gloata asta e sub orice critică, îi spuse Schulz comandantului. E o șleahtă de ticăloși.

– Am făcut prea puțină instrucție, spuse celălalt, în chip de scuză.

– O să am eu grijă imediat să faceți destulă, îl asigură Schulz, furios. Poți fi sigur de asta, crede-mă.

Și postându-se în fața oamenilor, bine înfipt pe picioare, anunță cu un glas puternic, repercutat de zidurile clădirilor ce împrejmuiau piața, în care nu se aflau decât ei:

– Sunteți ultima linie de apărare, dar nu veți fi și cea mai proastă. Acum vă aflați sub comanda directă a Generalmajorului Luschke, ale cărui ordine sunt însărcinat să vi le transmit. Apoi comandă: Santinele duble la toate ieșirile din oraș; patrule duble schimbate la fiecare trei ore, pe tot cuprinsul orașului, inclusiv în suburbie; un detașament de rezervă la depozitul de pompe de incendiu; arestarea oricăror suspecți și predarea lor la comandament. O coloană de lipitori de afișe se va prezenta la Oberleutnantul Nowack pentru a primi pancarte. Starea de asediu este declarată în orașul vostru de Generalmajorul Luschke în persoană. Deci înainte, la posturile voastre!

– Ceilalți pot să se retragă? întrebă șeful, cu naivitate.

– Ce-ți trece prin cap? lătră Schulz. Ceilalți, la cazarmă. Mâine dimineață, la ora cinci, scularea, după care, chiar o să-i dăm drumul de-adevăratelea. Înțeles?

Nu se auzi nici un răspuns, iar Schulz rămase convins că soldații din Volkssturm își pierduseră graiul din pricina admirației față de calitățile sale militare, ceea ce-l făcu să se simtă extrem de mândru. În spatele lui, cu ochii strălucitori, stătea Heini, băiatul din Hitlerjugend.

– Soldați, mai zise Schulz, tunător, să nu-l faceți de rușine pe Generalul Luschke, că altfel se-ngroașă gluma.

– Dacă Leutnantul Brack acceptă realmente propunerea ta, James, le spuse căpitanul Ted Boernes invitaților săi, care nu izbuteau să se despartă de cel mai bun whisky din lume, n-o să pot face altceva decât să cer asentimentul colonelului Thompson.

– S-ar putea foarte bine să nu reușiți să obțineți legătura telefonică, răspunse James I, făcându-i cu ochiul Pastorului.

– Fiindcă nu veți dori s-o obțineți, spuse acesta, completând afirmația colegului său.

Cei trei americani, așezați în fotolii comode, se priviră reciproc la lumina blândă a lămpii de birou. Căpitanul însă nu zâmbi.

– Planul este bun, evident, dar...

– Nu încape nici un „dar", domnule căpitan, dacă proiectul e bun.

– Există niște avantaje nemaipomenite, domnule căpitan, dacă am reușit cu adevărat să-l facem pe Leutnantul Brack să treacă dincolo, în uniformă, cu rolul de detașament de avangardă. Dacă o să deschidă bine ochii și o să-și pună mintea la bătaie – și nu e nici pe departe un imbecil –, o să primim niște informații neprețuite.

– Și nu va mai trebui decât să culegem totul de-a gata.

– Iar Serviciile dumneavoastră, domnule căpitan, ce merite vor mai avea! E de-a dreptul extraordinar!

– Se prea poate, spuse Ted Boernes, nehotărât. Dar, dacă n-o să meargă cum trebuie, Thompson o să ne înghită de vii.

– Dacă...

– Vorbiți mai bine cu Brack, domnule căpitan. Poate că el însuși va fi atât de dornic de misiunea asta, încât n-o să-l mai puteți opri, nici măcar cu forța. Și doar n-ați dori să folosiți forța la adresa unei rude de-a colonelului? Așa ceva nu se face.

– Bine, o să vorbesc cu Brack. Ce facem însă cu celălalt – Hinrichsen ăla?

– Ăla?... De el o să mă ocup eu, mâine, replică James I.

Participanții la petrecerea dată acasă la bătrânul Asch, în cinstea nunții lui Wedelmann, se adunaseră în spatele ferestrei de unde se vedea toată piața din centrul orașului. Stinseseră lumina să poată vedea mai bine, în conformitate cu prescripțiile, rămase și acum în vigoare, referitoare la camuflaj. Jos, în piață, se zăreau membrii Volkssturmului, strângându-se laolaltă, ca o turmă de oi surprinse de o vijelie.

– Ce priveliște reconfortantă! strigă Gefreiterul Stamm, strâmbându-se. Nu vi se pare, doamnă Schulz, că soțul dumneavoastră are o alură uimitoare?

– Parcă ar fi un cocoș! răspunse ea, ridicând din umeri. Ce vreți? Îi place să se joace de-a soldații... Și fratelui meu îi plăcea, de altfel, când avea vreo doisprezece ani, dar între timp a mai crescut.

– Asta-i, domnule Asch, exact așa ceva trebuie evitat, spuse abatele Westhaus. Dar, pentru ca lucrurile să decurgă cum trebuie, va fi nevoie în primul rând de oameni ca dumneavoastră. Aveți relații în ambele tabere, așa că folosiți-le pentru a aplana, nivela și potoli frământările.

– Domnule abate, spuse bătrânul Asch, oficial, sunt considerat aici ca un nazist... și, ca atare, pot să-mi permit cel puțin o parte din ceea ce ni se reproșează.

În vreme ce toți priveau afară, la ciudatul spectacol de militarism ferm ce li se oferea ochilor, Obergefreiterul Kowalski intră, fără să fie observat, în cameră și strigă vesel:

– Toată lumea jos, aliniată, la curățirea haznalelor războiului!

– A, în sfârșit! exclamă Gefreiterul Stamm. Bine că ai apărut. Era neapărată nevoie de tine.

– N-ai sunat la ușă? întrebă Asch.

– Nu era nevoie, răspunse Kowalski, cu bonomie. Am un șperaclu.

– Ia zii, îți place bâlciul de jos? îl întrebă Stamm.

– Da' de unde. Singurul lucru care-mi place la Schulz e nevastă-sa.

– Mie nu-mi place nici pe departe, spuse Lore, făcând pe îmbufnata și insinuând că, la o adică, ar fi dispusă să se lase consolată de Kowalski.

Se apropie ușor de el.

– Ascultă, bătrâne, zise Stamm, strecurându-se între cei doi poli de atracție. Pentru dragoste mai ai timp berechet, dar viitorul război va trebui să-l mai aștepți câțiva ani buni. Iar oamenilor de bun-gust, care știu să se bucure de viață, le place totdeauna ceea ce este rar.

– Ce naiba vrei, măi scârța-scârța pe hârtie? întrebă Kowalski, curios.

– Să organizez o petrecere. Să sărbătorim încheierea balului. Dispunem de tot ce ne trebuie să aranjăm o distracție pe cinste, ba chiar de sursa principală.

– Asta nu-i o idee rea! Ai dreptate. O să putem să ne ocupăm de toate celelalte oricând, mai târziu.

Splendida vilă, căzută în paragină, și parcul alăturat, care se afla în aceeași stare întristătoare, fuseseră prefăcute, de ochii lumii, în spital pentru contagioși. Semnul Crucii Roșii era marcat pe acoperiș, pe fiecare dintre părțile superioare, de formă triunghiulară, ale zidurilor, o dată, și pe fiecare fațadă, de două ori. Era vizibil de departe și putea să reziste bine la intemperii. La începutul drumului ce ducea într-acolo, exista o pancartă de dimensiuni uriașe, pe care scria: „Atenție! Pericol de contaminare. Intrarea este interzisă și va fi pedepsită aspru!"

Era punctul central al Organizației Soeft.

Unteroffizierul Soeft în persoană ședea pe un scaun, în mijlocul colaboratorilor săi cei mai apropiați, de data asta exclusiv în calitate de șef al organizației.

– Nu cred că am mai putea primi și alți pacienți, spunea el. Locurile sunt ocupate până la refuz.

– Da, însă prețul crește de la o oră la alta.

– Posibil, făcu Soeft, dar nimeni nu ne va putea acuza că am impus tarife scăzute.

Afirmară cu toții că nici nu le trecuse prin cap să-i aducă o asemenea acuzație. Noile propuneri erau însă atât de ispititoare, încât ar fi trebuit să reflecteze la o extindere, fie și redusă.

– Am mai putea găzdui un Gauleiter, și chiar și pentru ordonanța unui Reichsleiter prețul nu ar avea nici o importanță.

Soeft ceru să i se prezinte propunerile, pe care le găsi interesante.

– Ferma noastră e plină ochi, la fel și agenția de transporturi și depozitele de benzină, spuse el, în cele din urmă.

– Aici, la sanatoriul de contagioși, nu mai avem locuri... dacă nu vrem să fim supra-aglomerați, observă Unteroffizierul sanitar, care îndeplinea funcția de medic-șef.

– Supra-aglomerația trebuie evitată, hotărî Soeft. La urma urmei, e necesară o parte din spațiu și pentru noi.

Acest pretins spital pentru contagioși era invenția personală a Unteroffizierului Soeft și aici se afla, în principal, un anumit număr de bolnavi adevărați, strict izolați, care profitau de confortul acestei case și se fereau ca de foc să pună întrebări amănunțite. Pe deasupra, exista numerosul personal de serviciu, compus exclusiv din oamenii lui Soeft. Acestuia i se adăugau unii „pacienți particulari", taxați cu prețuri excepționale, din rândul Wehrmachtului, al oamenilor de afaceri și al Partidului, care se simțeau acolo relativ adăpostiți de tulburările zilei de azi.

– A, să nu uit, făcu Soeft, chiar de mâine trebuie să punem lângă textul în germană și unul în engleză. Când aud de boli contagioase, americanii ocolesc de la distanță. În plus, am nevoie de o mică colecție de decorații pentru cei care mai trebuie răsplătiți.

– Și în ce privește cererile recente? Doar n-o să trimitem la plimbare un Gauleiter și o ordonanță de Reichsleiter?

– Încetișor, spuse Soeft, dus pe gânduri. Nu vă grăbiți. Poate că ar trebui să ne gândim la organizarea unei noi metode de găzduire... Nu-mi place deloc să dau cu piciorul la înavuțirea rapidă...

– În ultimul moment?

– Va trebui, totuși, să încasez paralele de la Kreisleiter, spuse Soeft. O să iau cu mine cele două obiecte prețioase. Poate că o să reușesc să le bag pe undeva. Pregătiți pentru mâine dimineață devreme o ambulanță, înfășurați-mi doi băieți în bandaje și vârâți-i în fundul mașinii.

– Le punem la socoteală cheltuielile suplimentare?

Soeft făcu un semn afirmativ.

– Mă duc să văd dacă nu-i putem caza la un prieten de-al meu îndepărtat, proprietar de cafenea, spuse el.

– Chiar te-ai hotărât definitiv? întrebă Hinrichsen, privindu-l cu simpatie pe Leutnantul Brack, care se pregătea să plece. Vrei să treci într-adevăr prin linia întâi, și pe urmă?...

– E o posibilitate ca oricare alta, afirmă Leutnantul, convins. Și găsesc că e cea mai onorabilă.

– Mai spune o dată, făcu Majorul, surprins. Mi s-a părut mie că am auzit cuvântul „onorabil"?

– Acum, prin el se înțelege cu totul altceva. În Germania, unde până și coșarii au onoarea lor, dispun și eu de dreptul la propria mea concepție despre onoare.

– Dar ceea ce te pregătești tu să faci nu se cheamă oare trădare?

– Eu numesc asta o reacție omenească, Herr Major. Nu voi trăda pe nimeni, dar îi voi scuti pe câțiva de a nu fi sacrificați în mod inutil.

– La asta se mai adaugă și faptul că știi desigur unde anume să-i găsești pe nemernici, spuse Hinrichsen, întinzându-i lui Brack centironul și pistolul.

– Așa este.

– Și nu uita că, dacă, din întâmplare, o să întâlnești pe cineva numit Hauk, de ăsta vreau să mă ocup eu însumi.

Leutnantul Asch stătea tot în genunchi pe covorul din dormitorul doamnei Willrich și răsfoia documentele, hârtiile, scrisorile, biletele și fotografiile risipite în fața lui.

– Ai de gând să rămâi treaz toată noaptea? întrebă Barbara.

Ședea întinsă, îmbrăcată, pe unul dintre cele două paturi alăturate, și fuma o țigară. Deși era obosită, nu reușea să adoarmă.

– Nu vrei să mă lași în pace? spuse Asch, morocănos.

– Și ce-o să faci dacă nu vreau? întrebă Barbara.

Asch se strădui să nu ia în seamă observația asta, pe care o auzise de nenumărate ori. În urma cercetărilor sale, pusese deoparte un anumit număr de fotografii.

– Îl cunosc pe ăsta, spuse el. Dar nu știu de unde. Cred, totuși, că e din orașul meu natal, fiindcă pe una dintre fotografii apare o casă care se află, probabil, undeva pe-acolo... poate pe lângă parcul orașului, dar nu sunt sigur.

– Și ce contează asta? întrebă Barbara.

Căscă și se întinse.

– Ai dreptate, răspunse Asch, resemnat. Ce contează? Nu există nici măcar un singur indiciu serios. Poate că mă las din nou distras de vreun amănunt lipsit de importanță.

– Lasă-te distras, replică Barbara, care se ridică și începu să se dezbrace.

– O să răcești.

– Mi-e cald, foarte cald. Vrei să vezi cât mi-e de cald?

– Mă duc la culcare. Chiar că n-are nici un sens. Mâine, plecăm de-aici și ne întoarcem acasă.

– Mă iei și pe mine?

– De ce nu? făcu Asch, indiferent. La urma urmei, nu sunt un Oberst Hauk.

– Rămâi aici, cu mine. Mi-e frică să stau singură în patul ăsta. Unde vrei să te duci?

– În camera de zi... lângă doamna Willrich. Dacă îți convine, n-ai decât să vii și tu.

Bătrânul Asch își dădea din ce în ce mai mult seama că nunta lui Wedelmann avea să-l coste scump. Numărul musafirilor creștea neîncetat, iar setea lor părea de nepotolit. În sufrageria plină de fum de țigară și de hărmălaie domnea o atmosferă de petrecere cum nu mai cunoscuse cafeneaua sa niciodată.

– Domnilor și doamnelor, mai e și mâine o zi, rostea el, pe un ton blajin de portar de restaurant.

– Iar azi e azi, răspundea Kowalski, care, cu ajutorul lui Stamm, tocmai destupase o nouă serie de sticle.

Tinerii soți Wedelmann stăteau lângă abatele Westhaus și primeau cu bunăvoință explicațiile sale despre binefacerile Sfintei Biserici. Lore Schulz îi asculta cu simpatie și, din când în când, scotea câte un oftat melancolic, mai ales după ce-i arunca vreo privire mai lungă lui Wedelmann. Kowalski și Stamm vorbeau cu un aer de conspiratori și păreau să-și spună glume deocheate, fiindcă, la răstimpuri, nechezau ca niște cai înhămați la căruța fabricii de bere.

– Zău că e foarte târziu, remarcă bătrânul Asch.

– Niciodată nu e prea târziu, replică Kowalski.

Către ora unu dimineața, sosi Hauptmannul Schulz, plin de importanță și de furie. Fără să se uite la ceilalți, se postă în fața soției sale.

– Te-am căutat peste tot, îi spuse el.

– Și acum m-ai găsit, răspunse ea, netulburată.

– Eu muncesc pe brânci, în timp ce tu te distrezi.

– Mă amuz de ceea ce tu numești muncă pe brânci.

– Dar luați loc, Herr Hauptmann Schulz, îl invită bătrânul Asch, străduindu-se să împiedice vreo ceartă în casa lui.

– Sunt în misiune, spuse Schulz, așezându-se, totuși. În aceeași clipă, îl zări pe Gefreiterul Stamm și i se adresă: Tu ce cauți aici?

– Și eu sunt în misiune, răspunse celălalt, cu amabilitate.

– A, da? Și tu, nu ești Kowalski?

– Ba da. Sunt și eu în misiune. Aici, toți suntem în misiune. Doar că fiecare înțelege asta în felul lui.

Bătrânul Freitag se bucura de atenția cu totul deosebită a gardianului Krawattke, care se ocupa de el ca și cum ar fi fost vorba de o rudă grav bolnavă, dar pe care nu trebuia s-o lași să moară, deoarece nu și-a făcut încă testamentul.

– Să vă mai aduc niște pături, domnule Freitag? Noaptea e destul de rece.

– Ai putea să-mi golești oala, Krawattke.

– Imediat, domnule Freitag.

Gardianul se vârî la iuțeală sub prici, de unde scoase oala de noapte, apoi se ridică, ținând-o strâns la piept, de parcă ar fi fost vreun pachet neprețuit.

– Ce credeți că se va întâmpla acum, domnule Freitag?

– Dacă nu o ștergi chiar în clipa asta, o să pierd și puținul somn la care am dreptul.

– Vreau să spun, din punct de vedere politic? Care va fi evoluția generală a situației politice?

– Ce e strâmb, n-are cum să crească drept, Krawattke.

– Dumneavoastră vă dă mâna să râdeți, domnule Freitag, fiindcă ați pariat pe calul câștigător.

– Iar tu, Krawattke, o să schimbi calul la timp. Sau poate că nu?

Krawattke își cufundă privirile întristate în oala de noapte a lui Freitag.

– Ce vreți să fac? Nu mă pricep la nimic altceva... decât să păzesc deținuții.

– Nu e mare scofală... Dar n-ai de ce să-ți faci griji, că de gardieni e nevoie totdeauna. Doar deținuții se schimbă mereu.

– Înțeleg, spuse Krawattke, prinzând din nou ceva curaj. Asta mă mai liniștește. Și sunt, oricum, un gardian bun... Nu credeți?

– Lasă-mă să mă culc, Krawattke.

– În fond, sunteți un om cumsecade, domnule Freitag, spuse Krawattke, recunoscător. Ar trebui să fie mai mulți ca dumnea-voastră.

Zicând acestea, se strecură afară din celulă.

– Așa! exclamă Greifer, mulțumit. Am făcut-o și pe-asta.

Și, punând trei sticle de șampanie pe masă, își contemplă mândru opera.

– Am ales ce era mai bun în proviziile noastre: *Mumm Extra-Dry*, ambalată ca un colier de perle. Am transportat sticlele astea ca pe niște nou-născuți. Nimeni n-ar fi făcut-o cu mai multe precauții. Temperatura va fi și ea exact cea care trebuie.

Oberstul Hauk nu zicea nimic. Arăta la fel ca întotdeauna: palid, spălăcit și glacial. Ochii și buzele sale te trimiteau cu gândul la un pește. Avea înfățișarea unei statui și dădea impresia unei vulpi ucigașe. Mâinile lui, ușor crispate, se odihneau pe masă.

Greifer nu observă la început nimic deosebit în comportarea stăpânului său.

– Cea de-a treia sticlă, făcu el, cu un rânjet, este pentru Brahm. Să nu poată spune că nu și-a primit partea cuvenită.

Și izbucni într-un râs zgomotos, convins fiind că făcuse o glumă nespus de reușită.

Râsul îi îngheță însă brusc când privi mai atent chipul Oberstului. Îl cunoștea extrem de bine, încât cele mai neînsemnate schimbări erau pentru el mai mult decât elocvente. În ochii

acestuia, care-l priviseră de-atâtea ori cu o răceală binevoitoare, se citea acum furia.

– Ce s-a întâmplat, Herr Oberst? întrebă Greifer.

– Știi a cui e casa asta?

– De unde vreți să știu? E grozavă pentru ce avem de gând să facem, și mă simt foarte bine aici.

– În timp ce te-ai dus să iei șampania, m-am uitat puțin de jur-împrejur. Și așa am aflat că aparține unui Kreisleiter.

– La dracu'!

Greifer înțelesese pe loc ce însemna asta. Nu puteau rămâne aici, fiindcă avea să fie una dintre primele case în care americanii urmau să scotocească.

– Tocmai nouă să ni se întâmple așa ceva!

– Supărătoare treabă! spuse Hauk, privind în depărtare cu ochii lui de pește, inexpresivi.

– Ei, mă rog, atunci o să găsim altceva! spuse Greifer, cu tonul hotărât al unui șef de comando. Și asta, cum se luminează de ziuă.

– Dar mijloacele de transport?

– La dracu'! Cum de-am putut uita de bagajele noastre? Ei, o să reușesc eu să rechiziționez două camioane, chiar dacă va fi nevoie să întorc cu fundul în sus tot târgușorul ăsta prăpădit.

– Dar ce sunt eu, portar? exclamă bătrânul Asch, auzind soneria din nou.

– Dacă aveți noroc, s-ar putea să ajungeți într-o bună zi portar, zise Kowalski. Așa că, profitați de ocazie să căpătați experiență.

Nefericitul proprietar al cafenelei părăsi gălăgioasa adunare a nuntașilor, care, de bună-seamă, nu erau în stare să se despartă unii de ceilalți, și nici de cele mai bune sticle din pivniță. Bătrânul Asch nu îi mai suporta, decât mârâind, pe numeroșii musafiri neplatnici și nu pierdea nici un prilej pentru a le arăta nepoftiților cât era de furios. Nimeni însă nu îi dădea vreo atenție.

Când se întoarse, era însoțit de un motociclist prăfuit și istovit.

– Ăsta chiar că n-o să rămână prea mult, anunță Asch, pe un ton provocator.

Motociclistul se îndreptă spre Wedelmann, își deschise geanta, scoase un bilet împăturit și i-l înmână.

– Din partea Generalmajorului Luschke, spuse el.

– Mulțumesc, făcu Wedelmann. Desfăcu oarecum șovăitor biletul și-l citi. În clipa următoare, roși ca un licean. Mulțumesc, repetă el, punându-l cu atenție în buzunarul hainei.

– Ce e? întrebă Schulz, curios. E cumva o permisie de căsătorie?

– Întrebați-l pe General, replică, laconic, Wedelmann.

La scurt timp, se auzi din nou soneria, încât, fără nici o rușine față de abatele Westhaus, Asch începu să înjure. Amuzată, Lore Schulz pufni în râs. Băuse peste măsură.

– Lăsați, domnule Asch, făcu Kowalski, binevoitor. O să vă înlocuiesc eu în funcția de portar. Oricum, trebuie să mai cobor în pivniță, fiindcă băutura aproape că ni s-a terminat.

– Să te ia dracu'! îi strigă bătrânul.

– Eu unul aș dori un Moselle ușor, dacă se poate, ceru preotul.

După o vreme, Kowalski se întoarse încărcat cu sticle. Fața îi radia.

– Domnule Asch, declară el, bucuros, tocmai au sosit niște oameni pe care să-i găzduiți, șapte dintr-un foc.

– Te-ai țicnit de tot?

– Iată vinul dumneavoastră de Moselle, părinte.

– Kowalski, îl imploră bătrânul Asch. Spune-mi, totuși, că nu-i adevărat.

– Ba-i adevărul adevărat! replică acesta, cu bonomie. Șapte soldați din bateria Leutnantului Asch. Și cum eu sunt aici în avangardă, le-am ordonat să se adăpostească la dumneavoastră. Se vor instala jos, în cafenea.

– În noaptea asta, gemu bătrânul, am făcut cele mai proaste afaceri din viața mea!

Pe biletul trimis lui Wedelmann, Generalul Luschke îi scrisese următoarele:

Dragă prietene,

Ne-am comportat cu toții ca niște eroi și am trăit ca niște câini, fiindcă am uitat ce înseamnă dragostea.

Încearcă s-o găsești și să fii mai fericit.
Și uită-l pe

al tău
Luschke

Când, încetul cu încetul, păru să se împrăștie întunericul acestei nopți, în cursul căreia războiul slăbi în intensitate mai mult decât într-o sută de alte nopți, destui oameni, cu ochii larg deschiși, ezitară să-și arunce privirile asupra zilei care tocmai începea. Multora le plăcea să doarmă, deoarece somnul le împiedica mintea să mai funcționeze. Și mai mulți erau cei care nu voiau să se lase smulși din tumult și beție. Câțiva dintre ei se rușinau însă, iar printre aceștia, unii chiar se rușinau pentru alții.

A fost o zi cum Germania nu mai văzuse niciodată.

Dimineața care se ivi găsise mai multe cadavre, sticle goale și chipuri fleșcăite decât oricare alta. Zorile se ridicară deasupra unor paturi răvășite și a unor trupuri extenuate, a decorațiilor azvârlite cât colo și a lăzilor sparte. Aici curgea benzină, dincolo sânge, iar dincoace rachiu. Unii oameni blestemau, sculându-se, alții se rugau, fiindcă numai rugăciunea le venea în minte. O bună parte dintre ei se străduia să nu se mai gândească la nimic.

În grădina publică, cadavrul Stabzahlmeisterului Brahm începea să se descompună. Bătrânul Asch, care nu putea să doarmă, contempla mormanul de resturi lăsate de petrecăreți. Abatele Westhaus nu mai era capabil să se roage, iar deținutul Freitag refuza s-o facă. La comandament, Hauptmannul Schulz sforăia, în timp ce soția lui încerca să-l seducă pe Wedelmann. Kowalski și Stamm zăceau beți, în pivniță.

Leutnantul Asch și Barbara se îndreptau spre oraș, iar fețele lor arătau limpede că nu dormiseră deloc. Leutnantul Brack, tânăr și curajos, o apucase tot într-acolo, ca și Generalul Luschke, istovit și prăbușit în mașină, lângă șofer, părând leșinat. Unteroffizierul Soeft era într-o ambulanță confortabilă, în care se găseau ultimele sale „mărfuri". Și, aflate încă la o distanță destul de mare, tancurile americane se îndreptau și ele spre oraș.

Războiul se împleticea, obosit și șubrezit, dar, o dată în plus, reuși să se ridice pe picioarele sale slăbănoage.

În cursul acestor zile frământate, James I devenise matinal. Voința de-a trece la acțiune îi scurta somnul și considera cât se poate de normal ca James II să se supună, fără proteste, obiceiurilor sale.

– Scoală-te, Pastore, strigă el, aliatul nostru Hinrichsen are neapărată nevoie de noi!

– Nu poți să te descurci singur, Colega?

– Hotărârile importante nu trebuie luate decât în urma unei decizii comune, *dixit* căpitanul Boernes.

– Dar ce, aici suntem într-o întreprindere comercială?

– Suntem asociații celei mai mari întreprinderi din zilele noastre, Pastore... N-ai observat încă? Avem semnătură în alb pentru câteva milioane de dolari. Dacă vrea, Eisenhower poate adjudeca jumătate din continentul ăsta celui care oferă mai mult.

James II se ridică șovăielnic și dădu păturile la o parte.

– Am impresia că nu citești decât un singur ziar, Colega, și că nu e cel care trebuie. Căscă îndelung. O să-l tatonăm puțin pe aliatul nostru, Hinrichsen. Dacă e ceva de capul lui, așa cum sper eu, n-o să-i strice deloc, iar dacă nu, o să-l iau în șuturi.

Se duseră după Hinrichsen, care dormea într-o cămăruță, pe niște perne întinse pe jos. James I îl scuturâ.

– *Heil Hitler*, Hinrichsen! strigă el, rânjind.

Hinrichsen cel gras îi privi cu ochii lipiți pe cei doi americani, apoi, trăgându-și nasul, își trecu mâna validă peste fața acoperită de sudoare.

– Ce-ți mai face rana? îl întrebă James II.

– N-o să mă deranjeze deloc.

– Asta-i foarte bine! spuse James I și continuă fără nici o pauză: Ești gata să-ți pui o uniformă americană, fără însemne?

– Dacă trebuie...

– Eu sunt pentru diviziunea muncii, spuse James I, în același ritm grăbit. Dacă te alături Serviciului nostru, o să fim trei. De ce vrei să te ocupi? Ce-ai vrea să razi mai degrabă: administrația, Partidul sau Wehrmachtul?

Hinrichsen nu se gândea decât la Oberstul Hauk, pe care voia să-l descopere, să-l izoleze și să-l ucidă, astfel încât răspunse fără ezitare:

– Wehrmachtul, dacă am dreptul să aleg.

– Bine! spuse James I, aruncându-i o foaie de hârtie. Ăsta-i planul interogatoriilor. Începi într-o jumătate de oră.

– Într-o oră, corectă James II, arătând brațul în eșarfă al lui Hinrichsen. Și pe deasupra mai trebuie să studieze și planul.

– Bine, făcu James I. Sunt un om foarte înțelegător, așa că îi acord trei sferturi de oră.

Și, zicând acestea, plecară. Hinrichsen îi urmări cu privireă, își frecă din nou fața, apoi își urni cu greu trupul enorm.

O oră mai târziu, purtând o uniformă americană fără însemne, care-i venea destul de bine, se afla în sala de interogatorii. James I și James II se aflau de-o parte și de alta, la câte o masă situată la vreo patru metri de-a lui. Cei doi americani păreau preocupați și nu dădeau nici un semn că ar fi interesați de ceea ce făcea el.

James I azvârlise pe masa lui Hinrichsen trei chestionare de mari dimensiuni, care erau necompletate, cu excepția numelor.

– Scoate de la tipii ăștia tot ce poți! îi ordonă el. Nu te grăbi... dar nu sta mai mult de-o jumătate de oră cu fiecare.

Hinrichsen se apucă să studieze numeroasele întrebări, dintre care o bună parte erau inutile. Dar, oricât de complicat ar fi fost sistemul, acea serie redusă și bine organizată de întrebări și răspunsuri constituia pentru oamenii simpli, care spuneau tot ce știau, ca școlarii, o plasă primitivă, ce-i drept, dar solidă. Niște oameni care nu erau mai deștepți decât peștii ar fi trebuit să se lase prinși cu grămada.

– Pot să încep? întrebă Hinrichsen.

– Dă-i drumul! Și, întorcându-se către James II, adăugă: Pentru ca aliatul nostru să nu se simtă stânjenit în cursul primelor încercări, o să ne retragem și o să mergem să bem un păhărel.

James II îi făcu cu ochiul partenerului său și ieșiră împreună din cameră. Ajunși afară, izbucniră amândoi în râs, ca după o glumă deocheată.

„De ce naiba au șters-o?" se întrebă Hinrichsen.

Nu-și pierdu însă timpul cu asemenea enigme. Privi filele goale, pe care erau notate trei nume, și, cu un gest instinctiv, o apucă pe ultima dintre ele.

Într-o engleză plăcută auzului, bine rostită, îi dădu plantonului american aflat lângă ușă, care-l privea indiferent, ordinul de a-l introduce pe prizonierul german.

Era un Leutnant foarte tânăr, foarte înalt, subțire și costeliv. Pe chip i se citea disprețul, dar deopotrivă aroganța și teama, iar întreaga sa atitudine arăta clar voința de a-și manifesta, chiar și cu această ocazie, superioritatea virilă.

– Ce grad aveți? întrebă Hinrichsen.

– Puteți să vă dați seama și singur, răspunse Leutnantul, sec. Am mai spus-o, de altfel. Pe deasupra, scrie și în livretul meu militar. N-am chef să tot repet aceleași lucruri.

Hinrichsen îl examină cu atenție pe tânărul din fața lui. Avea doar vreo douăzeci de ani. Ajunsese direct de pe băncile școlii la cazarmă, de-acolo pe front, iar acum căzuse în mâinile americanilor.

„Fiul meu", își zicea Hinrichsen, „avea aceeași atitudine, gândea la fel și probabil că s-ar fi comportat la fel, iar eu nu l-aș fi învățat altceva, fiindcă nu aș fi putut să-l învăț altfel".

– Ce vreți să mai știți? întrebă Leutnantul, recalcitrant. Câte chestionare vreți să mai umpleți? Cel de ieri nu vă ajunge?

Simțindu-se stingherit, Hinrichsen începu să râdă.

– Nu cumva râdeți de mine? întrebă Leutnantul, pe un ton destul de aspru.

– Ce păcăleală! făcu Hinrichsen.

„Iată și explicația gestului atât de mărinimos la prima vedere al lui James I, care zicea să iasă «ca să nu mă simt jenat»", își spuse Hinrichsen.

Era clar că James I îi dăduse pur și simplu în sarcină trei prizonieri pe care-i storsese după toate regulile, vrând să vadă acum dacă declarațiile notate de Hinrichsen aveau să corespundă întru totul cu cele obținute de el.

– Haide, îl îndemnă Hinrichsen, ușor înveselit, să nu mai pierdem timpul. Gradul? Când l-ați primit? De cât timp sunteți soldat? Cărei unități aparțineți?

Tânărul răspunse pe un ton morocănos, adăugând:

– Începe să fie prea de tot. Credeți că-mi face plăcere să rumeg mereu aceleași răspunsuri? Apoi întrebă de-a dreptul: Sunteți german?

– Întrebările le pun eu. Dumneavoastră trebuie doar să răspundeți, observă Hinrichsen, cu duritate.

– Înseamnă că sunteți german! Mi-am dat seama imediat.

Hinrichsen își încleștă dinții și duse mâna la brațul rănit. Obrăznicia plină de triumf a tânărului îi făcea un rău fizic. Strânse din pleoape și privirea îi deveni glacială.

– Sunteți rănit? întrebă Leutnantul. Ați căzut cumva dintr-un jeep, sau ați nimerit sub roțile vreunui vehicul?

Hinrichsen își întinse peste masă pumnii enormi și-i desfăcu încet. Apoi respiră adânc, ca scăpat de-o povară. Suferința chinuitoare și stânjeneala profundă pe care i le provocase începutul primului său interogatoriu dispăruseră.

– Sunteți tânăr, Herr Leutnant, spuse el. Și ăsta nu-i niciodată un lucru rău, în vreme de război. Dar nu ați știut să vă folosiți inteligența, iar în timp, asta nu are cum să ducă la ceva bun. N-ați înțeles nici acum ce s-a întâmplat cu Germania dumneavoastră. Patria dumneavoastră, tinere, s-a transformat într-un candidat la sinucidere.

– Vreți să mă interogați, sau să discutați cu mine, Herr compatriot?

– Am fost de față, tinere, odată când erau interogați niște prizonieri de război ruși.

– Probabil că a fost același lucru cu interogatoriul unor prizonieri de război nemți luat de un comando special rus.

– Tot ce se poate, nu știu... Totul e posibil în vreme de război. În orice caz, prizonierii ăștia urmau să răspundă strict la întrebările ce li se puneau. Când refuzau, primeau lovituri cu patul puștii în șale. Câte asemenea lovituri ați putea suporta? Unul dintre rușii ăia a mers până la treizeci și două, după care a leșinat. A fost stropit din belșug cu apă rece, iar interogatoriul a continuat.

– Bine, făcu Leutnantul, cu glas răgușit.

– Sunteți membru de partid?

– Nu.

„Trebuie să fie adevărat", își zise Hinrichsen. „E prea tânăr. Școală, război, sârmă ghimpată: asta-i tot ce a putut încăpea în viața lui de până acum."

– Erați instructor politic de partid?

– Da, la batalionul 2.

– Offizier?

– Nu. Doar cu titlu secundar. Nu existau instructori cu titlu principal decât de la divizie în sus.

„Și asta-i adevărat", își zise Hinrichsen, completându-și însemnările și răsfoind apoi din nou livretul militar al tânărului Offizier.

– Cunoașteți cumva un oarecare Oberst Hauk?

– Nu.

– Păcat! făcu Hinrichsen, dându-i drumul.

Cel de-al doilea Offizier, Hauptmann de aviație, părea cu totul inofensiv în sens politic, respectiv, era nazist doar cu numele. Un soldat profesionist, de inteligență medie și cu o constituție solidă, care cunoștea regulamentele la perfecție și avea o atitudine ca la carte.

Răspunse corect și politicos, exact așa cum se cuvenea față de un șef. Și, din moment ce acum americanii se aflau în măsură să-i dea ordine, el unul îi considera drept șefii săi actuali, ceea ce, la urma urmei, era destul de logic.

– Cunoașteți cumva un oarecare Oberst Hauk?

– Nu, îmi pare rău. Doar un Hauptmann Haukwitz.

– Păcat! făcu Hinrichsen. Puteți pleca.

Cel de-al treilea, un Oberleutnant, se apropie cu un aer supus; dacă ar fi avut pălărie, ar fi frământat-o în mâini. Zâmbetul lui amintea de acei mici funcționari, care se temeau să nu-și piardă postul. Pășea neauzit, ca pe niște tălpi de crep.

Hinrichsen începu prin a-i pune întrebările obișnuite. De când era în armată? Oberleutnantul răspunse că era rezervist, mobilizat automat, dar nu era militarist. Membru de partid? Nu, nici vorbă. N-ar fi intrat niciodată în Partid. Fusese dintotdeauna împotriva lui. Instructor politic de partid? Nu, nici nu i-ar fi trecut prin cap

așa ceva, ba dimpotrivă. Simpatia sa se îndreptase dintotdeauna spre membrii complotului din 20 iulie.

Hinrichsen răsfoi fără să spună nimic livretul militar al celui aflat în fața lui. La rubrica „Studii", observă următoarea mențiune, scrisă extrem de citeț: „4 iulie-25 iulie: Grafenberg."

Hinrichsen rămase cu privirea plecată, fără să mai citească din nou acel nume: Grafenberg. Se gândea cât se poate de serios la ce trebuia să facă, deoarece, din întâmplare, știa foarte bine ce se ascundea sub acea denumire. Grafenberg era un castel din apropiere de Kassel, unde se organizau cursuri pentru anumiți Offizieri selectați în vederea formării ulterioare a „Curților Marțiale volante", care lăsau în urmă nenumărate cadavre de soldați atârnate în știreang și având prinsă pe piept o hârtie pe care scria: „Sunt un laș ticălos, fiindcă l-am trădat pe Führer."

– E cumva ceva în neregulă? întrebă Oberleutnantul, îngrijorat.

– Cunoașteți cumva un anume Oberst Hauk?

– Nu, se grăbi să răspundă celălalt. Sigur nu cunosc.

– Bine, puteți pleca.

Hinrichsen se uita la ușa pe care ieșise acest Oberleutnant, care spunea pe un ton atât de blând că nu fusese niciodată nazist și care primise o formație specială pentru „Curțile Marțiale volante". Îi stăruiau și acum în urechi cuvintele acestui om cumsecade, care, atunci când fusese întrebat dacă-l cunoaște pe un anume Oberst Hauk, negase de două ori, vrând parcă să se apere, îngrozit. „Nu, sigur nu-l cunosc."

Ușa pe care continua s-o privească gânditor Hinrichsen se deschise, și în cameră intrară, plini de curiozitate, James I și James II.

– Ei, aliatule, ce rezultate ai obținut?

– E unul care era Offizier NSFO[1], cu titlu secundar.

– Foarte bine, spuse James I, aprobator. Așa este.

James II încuviință din cap, ca și cum asentimentul său ar fi fost absolut necesar.

---

[1] Instructor politic (n. tr.).

– Care dintre voi doi i-a interogat mai întâi pe oamenii ăștia pe care mi i-ați trimis mie? întrebă Hinrichsen.

– Eu, bineînțeles, răspunse James I, oarecum mândru și fără rușine. Doar nu ți-ai închipuit că o să-ți dăm drumul să te ocupi de „suboamenii" ăștia, înainte de a te fi pus la încercare?

– Am crezut doar că vă cunoașteți meseria cât de cât, zise Hinrichsen, pe un ton sec.

– Ce vrei să spui, întrebă James I, ofensat.

– Vrea să spună probabil că în ochii lui nu ești decât un prost, strecură James II, cu amabilitate.

– Cel de-al treilea Offizier, pe care-l voi desemna drept Oberleutnantul Grafenberg, a primit o formație specială pentru ceea ce se numea „Curți Marțiale volante".

– Zău? făcu James I, surprins.

– Dați-mi-l mie, ceru Hinrichsen. Cred că are neapărată nevoie să i se împrospăteze memoria. Pot să mă ocup eu de omul ăsta?

– E-n regulă, spuse James I, mărinimos, făcând o grimasă către Pastor și felicitându-se în secret că își alesese acest colaborator, pe care-l considera remarcabil.

Generalmajorul Luschke devenise peste noapte, cum s-ar spune, cel mai urât om din oraș. Era blestemat de toți, poate cu mai mică înverșunare, dar la fel de frecvent ca și Führerul. Hauptmannul Schulz aproape că nu mai dădea nici un ordin, fără să pomenească numele Generalului, iar bravii membri ai Volkssturmului, împreună cu familiile lor, juraseră să nu-l uite niciodată.

În timp ce Luschke dormea în cazarmă, cufundat într-un somn greu și fără vise, ca un mort, dat fiind că eforturile din ultimele zile îi sleiseră trupul extenuat, Schulz abuza de numele său.

„Heini, acum o să vedem...", îi spusese băiatului din Hitlerjugend când se întorsese, în zori, la comandament, după petrecerea prelungită de la Asch.

„Da", făcuse puștiul, iradiind de patriotism, „o să vedem dacă suntem un popor de stăpâni". „Acum, fiule", rostise Schulz cu limba încleiată, „trebuie să mă trezesc din nou la ora șapte, fiindcă

la ora șapte am comandat – din ordinul Generalului Luschke – adunarea Volkssturmului. Să mă trezești la șapte fără un sfert".

Astfel încât, la ora indicată, Heini se străduia, urlând și aruncându-i din belșug apă în cap, să-și aducă șeful în stare de luptă. Deoarece era lipsit de experiență în privința soldaților beți-morți, avu nevoie de o jumătate de oră pentru a izbuti, fiindcă se lăsa întruna intimidat.

La ora șapte și treizeci și cinci, își atinsese scopul: Schulz, neras și clătinându-se pe picioare, trecea în revistă frontul „soldaților" săi. Începu prin a critica totul, de la încălțările prost curățate și până la tunsoare; apoi, în scurt timp, se plictisi, cu atât mai mult cu cât își dădu seama că nimeni nu punea la inimă admonestările sale și, mai ales, nici nu se înfiora de spaimă sau măcar de respect.

– Șleahtă de molâi, făcu el. Nu sunteți decât pe jumătate soldați. Și, adresându-se credinciosului său însoțitor, adăugă: Nu cumva să iei exemplu de la gașca asta de războinici, Heini.

– Bineînțeles că nu. Exemplul meu este Führerul.

– Dacă vrei tu, mormăi Schulz.

– Și, firește, dumneavoastră, Herr Hauptmann, afirmă Heini, cu sinceritate.

– Asta mă bucură, băiete dragă, spuse Schulz, care gustă câteva clipe plăcerea deplină de-a se simți admirat.

Din nou însuflețit, se proțăpi în fața membrilor din Volkssturm, care mârâiau și bombăneau nemulțumiți, și strigă:

– Soldați, mai avem o sarcină grea de îndeplinit, și, împreună, încrezători în... în șefii noștri, vom ști s-o îndeplinim. Generalul Luschke așteaptă asta de la fiecare dintre voi și cere ca fiecare să-și facă datoria până la...

– Până la ultima suflare, spuse, din spatele lui, cu glas scăzut și plin de entuziasm, tânărul Heini.

– Până când nu va mai fi nevoie să-și facă datoria.

– Și când se va întâmpla asta? întrebă unul dintre oameni.

– Numai Generalul Luschke o va hotărî, proclamă Schulz.

Din rândul oamenilor se auzi un murmur. Comandantul lor se întoarse spre ei și-i privi, dar nimeni nu-i acordă vreo atenție.

– Soldați, strigă din nou Schulz, acum trebuie să vă apărați țara, nevestele și copiii. Cine ar sta pe gânduri?

– Eu! mârâi un soldat, fără a fi însă auzit decât de camarazii lui.

– Pentru început, o să instalăm pe o porțiune cuprinsă între trei și cinci kilometri de oraș, pe toate drumurile și șoselele, cu excepția, bineînțeles, a potecilor, baraje și capcane pentru tancuri. Vă acord șase ore. Generalul Luschke se așteaptă să nu depășiți acest interval sub nici un motiv.

– Pot să vă întreb, interveni șeful Volkssturmului, de unde să luăm lemnul...

– De la fabrica de cherestea, răspunse Schulz, cu un gest larg.

– Dar nu mai funcționează de câteva zile, iar stocurile de lemn au fost folosite în cea mai mare parte pentru nevoi gospodărești. Ce mai rămăsese alaltăieri a fost șterpelit de localnici azi-noapte.

– Redactați un afiș pentru populație, ordonă Schulz, care să sune așa: „Furturile de lemne, și în special de lemne pentru construcții, vor fi pedepsite de Tribunalul Militar. Cine va înapoia lemnele furate va fi scutit de urmărire judiciară." Organizați un centru de colectare a lemnului.

– N-o să se găsească nici un cretin care să țină seama de asta, rosti unul dintre soldați, cu convingere.

Urmat de tânărul Heini, care se ținea de el ca o umbră, Schulz se îndreptă cu pași mari spre impertinentul în chestiune și i se adresă cu severitate:

– Vrei cumva să pui la îndoială voința de-a se apăra a populației noastre?

– M-aș feri ca de foc, se grăbi să răspundă celălalt.

– Te vei prezenta la mine, comandă Schulz, pentru a-ți primi pedeapsa de la Generalul Luschke. Înțeles? Bine! Mai e vreunul care vrea să se pună cu Generalul?

Nimeni nu-și exprimă o asemenea dorință, ceea ce nu-l surprinse din cale afară pe Schulz.

– Asta-i tot? întrebă el, pipăindu-și capul care-l durea rău.

„Să-mi fi dat Kowalski sau Stamm băutură proastă? Dacă au făcut asta..."

– Tot n-avem lemne pentru barajele de tancuri și capcane, îi atrase din nou atenția șeful Volkssturmului.

– Fir-ar să fie! exclamă Hauptmannul. Atunci luați scândurile de care vă folosiți ca să faceți focul... O să fie cu siguranță destule.

– Putem să tăiem copacii din grădina publică? întrebă cineva.

– Sigur că da! Dacă e după mine, n-aveți decât să tăiați și copacii din piață. Principalul e ca barajele să existe la ora unu după-amiază.

– Dar e deja opt, observă șeful trupei, care se străduia din răsputeri să se stăpânească. Iar ora opt și cu șase ore fac ora două.

– Rahat! făcu Schulz. Le vreau la ora unu după-amiază, nici o clipă mai târziu. E vina mea dacă voi ați pierdut o oră cu întrebările voastre prostești? La ora unu deci... Iar în după-amiaza asta vom face niște exerciții pe teren, cu Bazooka și așa mai departe. Acum, ștergeți-o și la treabă!

Schulz însuși dispăru la rândul lui, în sediul comandamentului. Heini tropăia în urma lui.

– Adu-mi o bere, băiete, dar să fie rece, de la gheață. Să știi un vechi principiu militar, Heini: pentru mahmureală singurul lucru bun e alcoolul.

În vreme ce Heini umbla încoace și încolo, încercând să găsească niște bere, Schulz își ocupă timpul sâcâindu-i pe Oberleutnantul Nowack și pe oamenii din sectorul lui.

– Listele tale sunt, în sfârșit, gata? întrebă el.

– Aproape, afirmă Nowack.

– Să n-aud! Ce-nseamnă „aproape"? Trebuie să fie gata.

Nowack lucrase toată noaptea împreună cu subordonații săi. Listele de încartiruire se lungiseră într-un mod neprevăzut. Teoretic, serviciul lui se ocupa de-acum de un număr de cinci ori mai mare de locuințe și de persoane încartiruite decât înainte.

– Pot să spun fără exagerare, Herr Hauptmann, rosti Nowack, profund jignit, că am făcut tot ceea ce este omenește posibil...

– Să n-aud! aruncă Schulz, agasat. Nu numai atât trebuie să faci, ci tot ceea ce este posibil din punct de vedere militar. Ai înțeles?

Nowack, deprimat, privea în pământ. Soldații, auxiliarii și funcționarii săi de ambele sexe preferau să se prefacă a nu fi

implicați în treaba asta. Pentru ei, acest Nowack era un idiot, dar, totodată, și cel mai cumsecade om. Cât despre Schulz, îl considerau tot un idiot, dar, pe deasupra, și un explozibil de mare putere, încât era recomandabil să se evite pe cât posibil vecinătatea lui, și mai ales orice contact cu el.

Schulz răsfoi la repezeală lista locuințelor.

– Asta-i. Unde este situația privind soldații găzduiți la *Café Asch*?

– Herr Hauptmann, nu știam că...

– Bineînțeles, replică Schulz, satisfăcut. Nu știai nimic, din nou. Dar eu... eu... trebuie să știu totul, nu-i așa? Pe asta te bizui tot timpul. Sau te pomenești că ți-ai pus în cap să faci nițel comerț la negru cu acest faimos Asch.

– Herr Hauptmann! protestă Nowack, sincer răvășit la această bănuială.

– Așa s-ar zice, spuse Schulz, triumfător. Dar eu nu sunt... Nu, eu nu sunt așa! Îți ofer prilejul să lămurești treaba.

Schulz aruncă listele la picioarele lui Nowack și plecă.

Între timp, Heini reușise să facă rost de bere. Așternuse o față de masă albă pe biroul Hauptmannului său venerat și pusese pe ea un pahar proaspăt spălat. Alături de el, se afla sticla de bere, iar lângă ea, Heini.

– Doar o sticlă? întrebă Schulz, servindu-se.

– Mai sunt trei, puse la rece, răspunse Heini, fiind cât pe ce să se înece de mândrie.

– Bravo, fiule! spuse Schulz, laudativ. Faci progrese. Ai tot felul de calități, Heini. Ai tot ce-ți trebuie să ajungi Unteroffizier... ba poate chiar Offizier.

Chipul de copil cumsecade al lui Heini se împurpură, arătând ca o roșie răscoaptă. Băiatul îl privea pe Hauptmann cu niște ochi strălucitori, de parcă l-ar fi văzut tronând în fața lui pe însuși Führerul. Își zicea că trăiește într-o epocă măreață, și era atât de fericit, încât părea să-și fi pierdut graiul.

– Vino mai aproape, băiete! ordonă Schulz. Stai aici, lângă mine. Ia spune-mi... acolo unde ai găsit sticlele astea de bere, mai erau și altele?

– Bineînțeles.

– Atunci, rosti Schulz, clătinând din cap satisfăcut, poți să bei și tu una cu mine. Îți permit... în mod excepțional.

Heini se duse să mai aducă o sticlă și bău direct din ea. Berea era oribilă, dar așa avea impresia că e și el bărbat. Se simțea nespus de onorat, și ce contează că te doare burta, în comparație cu onoarea?

– Mda! făcu Schulz, punând alături prima sticlă golită. Situația e gravă.

– Exact, ca pe vremea lui Frederic cel Mare, spuse Heini. Și totuși, el a câștigat, fiindcă nu a fost las și nu a cedat.

– Așa-i, confirmă Schulz, și eu am citit asta undeva. Dar atâta vreme cât ai niște oameni pe care te poți bizui... niște oameni ca tine, Heini... nimic nu e pierdut.

– Puteți să vă bizuiți pe noi toți, pe mine și pe cei douăzeci și cinci de camarazi ai mei, îl asigură Heini.

– Sper din toată inima, răspunse Hauptmannul, atacând o nouă sticlă. Uită-te, băiete, eu sunt copleșit de atâta muncă și nu pot să fiu pretutindeni în același timp. Așa că am nevoie de oameni care să-mi țină locul, într-un fel, care să vadă și să audă în locul meu. Înțelegi, băiete?

– Nu pe deplin.

– Fii atent. Băieții noștri din Volkssturm sunt niște oameni curajoși și cumsecade, bineînțeles, dar nu au înflăcărarea necesară. Acum se ocupă cu instalarea barajelor și a capcanelor pentru tancuri.

– Foarte bine.

– Ei, iar eu aș vrea să știu cum merge treaba, unde se muncește cu spor și unde nu. Iar pentru asta am nevoie de observatori, de informatori, de spioni, dacă vrei... într-un cuvânt, de oameni pe care să mă pot baza.

– Adică de noi! strigă Heini, entuziasmat.

– Ai ghicit, spuse Schulz, încântat, destupând cea de-a treia sticlă.

Apoi, se apucă să elaboreze împreună cu nevinovatul puști din Hitlerjugend sistemul de supraveghere pe care-l dorea. Nici unul

dintre ei nu-și dădu seama la început că acesta nu era altceva decât un sistem de denunțuri în toată regula.

Coloana părea să fi intrat într-un fund de sac. Era o coloană formată din soldați aparținând diferitelor arme, plini de noroi, care stârneau nori de praf. Nu avea nici cap, nici coadă, nici șef și nici itinerar. Aproape toți cei care făceau parte din ea își dăduseră singuri un ordin de marș, ce se putea formula în felul următor: „Scapă cine poate!"

Acum, această revărsare de frică părea că voia să se oprească. Șoferii mașinilor, care se urmau bară la bară, apăsară pe frână și opriră. Câțiva începură să înjure, dar nici unul nu era dispus să facă ceva.

Leutnantul Asch opri și el. Dându-și cascheta pe ceafă, își șterse chipul mânjit.

– Dacă o să meargă tot așa, vom avea nevoie de cinci ceasuri ca să parcurgem cei zece kilometri care ne-au mai rămas, spuse el.

– Ce s-a mai întâmplat? întrebă Barbara, nervoasă.

– Suntem în pană, asta s-a întâmplat.

– Nu poți să faci un ocol?

– Nu. Am comis prostia de a mă lăsa prins la mijloc.

Asch coborî, își dezmorți puțin picioarele și privi cercetător coloana de vehicule. Era ca un vierme gigantic, ce părea să se unduiască de-a lungul drumului, format din nenumăratele unități care se amestecau de-a valma și se îndesau una într-alta, precum pâsla.

– În comparație cu asta, migrațiile trebuie să fi fost o simplă mutare de mobilier, constată el.

– Dacă mai rămânem mult timp pe loc, spuse Barbara, americanii o să ne ajungă din urmă.

– Și când vor da cu ochii de tine, vor fi al naibii de încântați. Haide, fii drăguță și nu le refuza plăcerea asta.

Barbara se îndreptă în scaun, nemulțumită. Era înfășurată într-o manta soldătească veche și murdară, căreia îi suflecase mânecile prea lungi. Căpșorul aproape că îi dispărea sub casca de

oțel. Căută o oglindă, dar nu găsi nici una. Poșeta părea să-i fi dispărut și ea, ceea ce nu făcu decât să-i mărească nervozitatea.

– Liniștește-te, spuse Asch, cu un gest amical. O să scapi în curând de toată mizeria asta.

– Chiar voi putea să rămân la voi acasă?

– Cum te va vedea, tatăl meu va pune deasupra ușii un panou pe care să scrie: „Fii binevenită!"

– Și soția ta?

– Probabil că va face niște ghirlande pe care să le atârne deasupra, răspunse Asch, sarcastic.

După care o lăsă și porni de-a lungul coloanei.

Avu impresia că a nimerit peste o armată de țigani arieni. Nu se mai vedeau nicăieri lăzi de muniție și nici de arme, ci numai cutii, cufere și saci. Războiul părea că intenționa să se încheie printr-un exercițiu de transport de mărfuri, iar participarea trupelor auxiliare feminine la operațiunea „Amurgul Zeilor" era serioasă.

La intersecție, Asch descoperi motivul care frâna înaintarea: un camion enorm bloca tot drumul. Lângă acesta, părăsite și disperate, plângeau două fetișcane în uniformă. Lângă radiator, un soldat urina fără rușine, înjurând.

– N-aveți decât să bociți, mucoaselor, le striga el. Dați-i zor! Dar atâta vreme cât n-o să vă curgă din ochi benzină, n-o să ajute la nimic.

Asch realiză pe loc situația. Pana de benzină avusese loc chiar la încrucișarea celor două șosele, formând astfel un baraj de toată frumusețea. Se îndreptă spre cea mai apropiată mașină și întrebă:

– Puteți să-i dați niște benzină?

– Nici un strop, se grăbi să răspundă șoferul, care mesteca o bucată de cârnat de vreo jumătate de metru.

– Atunci, aici o să putreziți.

– Asta în nici un caz. Dacă hodoroaga aia nu se urnește din loc în cinci minute, o s-o azvârl în șanț.

Și continuă să mestece cu voluptate.

Înainte de-a se hotărî Asch să ia cu forța benzina absolut indispensabilă, prin mulțimea indiferentă își croi drum, foarte

politicos, un Offizier în care Asch îl recunoscu, după voce, pe Leutnantul Brack. Acesta turnă un bidon aproape plin în rezervorul camionului. Soldatul care fusese la volan se apropie, stupefiat, își aranjă pantalonii și încetă să mai înjure.

Asch se apropie de Leutnant și întrebă:

– Ești cumva în stare să zbori, Brack? Cum ai putut să scapi din găleata în care eram?

– Dar tu, Asch? făcu celălalt, surprins. De la o vreme, îmi dai impresia că preferi pasul broaștei-țestoase... Credeam că ai ajuns de mult acasă.

– Și voiai să-mi faci o vizită?

– Vreau să-l văd pe Generalul Luschke.

– Pot să te iau cu mine. Am mai în spate o motocicletă cu ataș.

– Cu plăcere. Până acum m-am folosit de-un camion, dar pare să sufere de mania de-a merge doar într-a-ntâia.

– Probabil că nu știe încotro s-o ia și merge doar din obișnuință.

– Asta trebuie să fie. Războiul nu mai continuă decât din pură obișnuință.

– Și tu de ce-l mai continui, Brack? Fiindcă ai mai puțină nevoie s-o faci ca oricine.

Fetele în uniformă, care plângeau, se strecurară între ei. Erau nefardate și nu se mai coafaseră de mult.

– Herr Leutnant, spuse una dintre ele, ce se va întâmpla cu noi?

– Acum vă puteți continua drumul, răspunse Brack, politicos. Cu benzina pe care v-am pus-o, puteți face vreo sută de kilometri.

– Dar unde trebuie să mergem?

– Nu ne întrebați pe noi, interveni Asch, ci pe șefii voștri direcți.

– Dar nu mai e nici unul.

– În asemenea cazuri, cel mai practic este să închizi prăvălia.

– Asta le spun și eu, zise soldatul care le transporta. Asta le tot spun de vreo trei zile. Credeți însă că există cineva care să ne primească? Peste tot suntem tratați ca niște leproși. Nu ne putem opri nicăieri.

Brack și Asch se priviră și înclinară din cap, înțelegându-se imediat. Conduseră camionul până la cea mai apropiată fermă, pe care o rechiziționară cu forța.

Apoi, se întoarseră la motocicleta lui Asch, iar Brack o salută extrem de ceremonios pe Barbara.

– Nădăjduiesc, rosti el, că nu o să vă deranjez prea tare.

– Când o să fie pace, o să te poți revanșa, spuse Asch. O să-ți iau din când în când cu împrumut Mercedesul.

Când nesfârșita coloană se urni din nou, Asch se desprinse de ea, îndreptându-se spre câmp, și porni printre ogoare. Însoțitorii lui erau scuturați ca niște cartofi într-o mașină de sortat.

Se apropiau de oraș. Asch, care era absorbit aproape exclusiv de condus, nu avu timp să-l privească și nici măcar să se lase în voia melancoliei provocate de întoarcerea acasă. Coloana se opri din nou. Pe drumul principal, membrii Volkssturmului, care munceau fără tragere de inimă, înălțau un baraj pentru blindate.

– Dar văd că aici treaba e cam agitată! observă Asch, frânând. La noi, până și bunicii par că vor să se mai joace de-a războiul.

– Stați pe loc! le strigă, destul de energic, unul dintre războinicii întârziați și nebărbieriți. Trecerea e interzisă.

– Dă-te la o parte cu pușcociul ăla, că altfel îți rup șalele cu el! răspunse Asch.

– Stop, sau trag!

– Ba nu, n-ai cum să tragi. O să te scapi în pantaloni.

– La arme! urlă apărătorul senil al orașului.

Speriați, oamenii încetară lucrul și își îndreptară privirile înspre ei, vrând să vadă ce se petrece. Unul se desprinse din grup și se apropie de motocicletă.

– Dar nu-i fiul domnului Asch?

– Și încă cum, tăicuțule!

– Ah, asta-i bine. Tatăl tău va fi bucuros să te vadă. Doar că, uite care-i treaba... Nu puteți trece pe-aici... decât pe jos. E ordinul comandantului operativ.

– Sunteți complet țicniți! Ar trebui să fiți la cafenea, nu în tranșee!

Atunci interveni Leutnantul Brack, care coborî de pe motocicletă, se apropie de șeful celor care munceau la barajul pentru tancuri și-l întrebă politicos:

– Știți cumva unde-l pot găsi pe Generalmajorul Luschke? Trebuie să ajung urgent la el. Aparțin Statului-Major al acestuia.

– Asta-i altă mâncare de pește, spuse celălalt. Îl găsiți la cazarma de artilerie.

Și dădu de îndată oamenilor săi ordinul să elibereze trecerea.

Brack îi adresă un zâmbet lui Herbert Asch și, urcându-se înapoi la locul său, remarcă:

– Cu politețea ajungi mult mai departe, dragă colega.

– Da, ba chiar până la casa de nebuni, replică Asch, care porni vijelios prin breșă, îndreptându-se spre orașul său natal.

– Ce facem? Mergem mai întâi la tatăl meu, să bem în cinstea întoarcerii, sau dorința ta de a-l revedea pe General e de-a dreptul irezistibilă? întrebă Asch.

– Te-aș ruga, dacă poți, să mergem mai întâi la cazarmă.

Asch făcu doar un gest de asentiment și, înconjurând orașul, ajunse în mai puțin de un sfert de oră la vechea cazarmă. Aceasta era pustie, depășindu-i toate așteptările. În fața clădirii Statului-Major se găseau doar câteva camioane, având pe ele cifra diviziei lui Luschke. Santinela moțăia, fără să-i mai pese de nimeni și de nimic. Era clar că habar nu avea de ce se găsea acolo.

Asch o lăsă în motocicleta cu ataș pe Barbara, care se forță să-i accepte porunca fără să protesteze, și pătrunse în clădire, îndreptându-se spre birourile ale căror uși erau marcate cu cifra diviziei. Spre stupefacția soldaților, cei doi cerură să fie anunțați la Offizierul de ordonanță al diviziei.

Nu așteptară deloc, fiindcă Offizierul ieși imediat și-i întinse mâna lui Asch.

– Ce naiba, dragul meu, văd că îl ai pe dracu' în tine! exclamă acesta.

Brack zâmbi politicos, se dădu puțin la o parte și întrebă:

– Îl cunoașteți pe Leutnantul Asch?

– Chiar foarte bine! replică celălalt, strângându-i mâna lui Herbert. Pe oamenii favoriți ai Generalului îi știu bine, și nu numai după nume. Dar spune-mi, erou neînfricat, ce te aduce aici?

– Voiam să te vedem la față, răspunse Asch, nestânjenit, și să-l privim pe Generalul nostru „ochi în ochi", cum scrie în manualele de lectură.

– Misiunea mea e încheiată, zise Brack, regulamentar. Bateria Asch s-a dislocat în conformitate cu ordinele primite și am reușit să trecem prin liniile americane. Solicit acum o nouă misiune.

Aghiotantul se așează și-i invită pe cei doi camarazi să procedeze la fel.

– Nu credeam că o să te mai vedem... Leutnant Brack.

– Și asta vă contrariază rău, așa-i? întrebă Asch, rânjind.

– Dimpotrivă, Generalul era întru totul sigur că...

– Ce?

– S-o lăsăm baltă, spuse aghiotantul cu brutalitate. Poate că o să stați de vorbă despre asta cu Generalul.

– Chiar acum?

– Nu acum. Generalul doarme. A fost pe drum două zile și două nopți, și acum s-a culcat și el. Ați putea face la fel, Leutnant Brack.

– Nu sunt obosit. Pot să-mi reiau munca imediat.

– Dar nu e nici o grabă.

– Și eu ce am de făcut? întrebă Asch. Să mă duc și eu la culcare?

– Dacă vrei.

– Ce se întâmplă pe-aici? Cum se prezintă ultima bătălie? Am ajuns, în sfârșit, mai aproape de Victoria Finală?

– Foarte aproape, spuse aghiotantul, obosit. Iar Generalul ține să lase un bilanț corect. Nu mai vrea nici o nesăbuință. A cerut un inventar și o împărțire a proviziilor.

– Vi s-au acordat cumva niște împuterniciri? întrebă Asch, cu amabilitate.

– Exact. Iar eu vreau să fiu din nou împuternicit și să rămân așa, dacă se poate, câte zile oi mai avea.

– Amin! făcu Asch, energic.

– Dacă am priceput bine, Generalul își dislocă sistematic divizia? constată, cu atenție, Brack.

– Bineînțeles, spuse aghiotantul. Iar ordinele sale de uz intern sunt următoarele: evitarea oricărei vărsări de sânge, distrugerea tuturor armelor și permisiunea de-a încerca să scape de prizonierat acordată celor ce-o doresc. Toate astea însă trebuie să se desfășoare ca lumea, sistematic, în ordine.

– Bravo! exclamă Brack, cu jumătate de glas.

– Nu cred că e întru totul exact, remarcă Asch, cu scepticism. Volkssturmul s-a dezlănțuit, s-a apucat să ridice baraje contra blindatelor.

– Unde asta? întrebă aghiotantul, surprins.

– Aici, sub nasul Generalului Luschke. Băieții lucrează pe șoselele dimprejur de parcă ar fi plătiți la bucată.

– E imposibil. De-a dreptul exclus. Nu a fost dat un asemenea ordin.

– Poate că e vorba de o confuzie, ca să nu spun mai mult. În zilele noastre sunt destui idioți în uniformă.

– Probabil că te-ai înșelat, Leutnant Asch. Nu poți judeca situația în ansamblul ei. Poate că e vorba de o manevră de camuflare, de-o amăgire...

– Se poate. În privința amăgirilor, nu ducem lipsă. Noi, nemții, suntem chiar în stare să ne autoamăgim! Dar se poate foarte bine ca, de data asta, idiotul să fiu eu. Totuși, în locul dumneavoastră, aș încerca să mă lămuresc singur dacă în sectorul meu s-au pus pe treabă niște smintiți sau niște vulpoi.

– Firește, firește. O să vedem noi despre ce este vorba. Paza bună trece primejdia rea. Dar nu cred că e ceva rău.

– Într-adevăr, păreți de-a dreptul convins, răspunse Asch, cu un zâmbet amabil.

Obergefreiterul Kowalski se sculă clătinându-se, clipi din ochi în lumina cenușie a zorilor, își luă capul în mâini și gemu: „Să nu mai aud de nunți!"

Își scutură capul, care îl durea rău, și zări lângă patul în care se ghemuise o sticlă de rachiu pe jumătate plină. „Ce porcărie!" făcu el, scârbit. Apoi o înșfăcă și o duse la gură.

Kowalski respira gâfâit și zgomotos pe gura larg deschisă. Bărbatul care dormise îmbrăcat lângă el se ridică, la rândul lui, și spuse:

– Sper din toată inima că o să te înăbuși.

Kowalski încetă să mai răsufle, dar rămase gură-cască. Cu o reală surprindere, îl recunoscu pe Wedelmann.

– Cum se face că ești aici? întrebă el, naiv.

– Dacă inteligența ți-ar fi pe măsura obrăzniciei, mă-ntreb unde am ajunge.

– Un moment, te rog, îl imploră Obergefreiterul, frecându-și energic țeasta. Lasă-mă să chibzuiesc. Dacă îmi aduc bine aminte, te-ai căsătorit ieri-seară, Herr Wedelmann... Sau trebuie să-ți spun „Herr Hauptmann"?

– Lasă-l încolo pe Hauptmann, rosti Wedelmann, nu prea amical.

– Încet, încet! Deci te-ai căsătorit ieri-seară și am sărbătorit evenimentul în noaptea asta. Dar de ce te-ai culcat în camera mea? Dacă sunt bine informat, noaptea nunții ți-o petreci de obicei...

– Herr Kowalski, replică Wedelmann, extrem de agresiv, nu eu sunt cel care dorm în camera ta, ci tu dormi într-a mea.

– Bine, bine... Pe mine unul, asta nu mă deranjează. Dar tu... de ce nu te-ai culcat cu nevasta ta?

– Fiindcă s-a culcat altcineva cu ea.

– Nu se poate! exclamă Kowalski, făcând ochii mari.

Era un lucru ce-l deconcerta până și pe el, pe care nimic nu-l putea uimi.

– Dar cum se poate?

– Tocmai tu întrebi? Tu, care ești singurul vinovat?

Kowalski se trase îndărăt, consternat.

– Dar asta nu se poate. Doar n-o să... cu soția unui camarad... a unui... Înțelegi, Herr Wedelmann, eu nu prea sunt un om onorabil, dar așa ceva... niciodată, chiar de-aș fi beat ca un porc.

– Idiotule! făcu Wedelmann, abia zâmbind.

– Cuvântul ăsta amical îmi face foarte bine, afirmă Kowalski. Dar nu mă prea lămurește. Știu doar că eram plin ca un butoi. Știți cum se zice: „Profită de război, că pacea e cumplită." Dar abia

dacă îmi mai pot aminti câteva amănunte: cred că pe la ora patru eram complet matol.

– Bagă-ți capul în apă rece. Ai acolo, pe bufet, spuse Wedelmann.

Kowalski se îndreptă, împleticindu-se, spre ligheanul plin, își cufundă capul în apă și, pentru început, se apucă să bea... Asta dură câteva clipe. De fiecare dată când își mai trăgea răsuflarea, gemea de plăcere și durere.

– Azi-dimineață, pe la cinci, voiai să fii medicul morților și să te duci la culcare.

– Să fiu medicul morților și să mă culc? Dar de unde mi-a venit asta? Ce mă apucase?

– De unde vrei să știu eu? În orice caz, medicul morților Kowalski a vrut să doarmă aici... Și știi cu cine voiai să te culci?

– Sper că nu cu soția ta? întrebă Obergefreiterul, uluit.

– Dacă ai fi încercat una ca asta, nu te-ai mai afla aici, ci la spital.

– Ei, haide, haide! făcu Kowalski, împăciuitor. Dar atunci cu cine voiam să mă culc?

– Cu doamna Lore Schulz.

Kowalski fluieră tare, clătinând din cap.

– N-ar fi fost deloc rău, spuse el, convins.

– Doamna Schulz nu mai putea sau nu mai voia să se întoarcă acasă, iar tu declarai gălăgios că vrei să veghezi asupra ei.

– Asta mi se potrivește.

– Doamna Schulz părea să fie, în mare, de acord. În orice caz, nu ți-a respins propunerea.

– Bun! Și atunci, cine s-a vârât între noi și m-a împiedicat s-o fac?

– Domnul Asch.

– Omul ăsta e dușmanul meu de moarte, declară Kowalski, aproape solemn.

– În cele din urmă, domnul Asch nu-și putea asuma riscul ca locuința să i se transforme în casă de rendez-vous. Ar trebui să-l înțelegi. Și, cum ai refuzat să dormi jos, în cafenea, unde se află câțiva soldați din bateria Asch, și cum nu încetai să te lauzi cu prietenia dintre tine și Leutnantul Asch, pretinzând ferm că trebuia

să te trateze ca pe un musafir de soi, singura soluție a fost să-ți cedez patul... iar soția mea s-a dus să doarmă cu doamna Schulz.

– Fir-ar să fie! spuse Kowalski, cufundându-și din nou capul de mai multe ori în apa rece. Zău mă simt prost că ți-am stricat noaptea nunții. Dar în primul rând de mine mi-e milă, Herr Wedelmann. De fiecare dată când sunt pe punctul de-a reuși, ceva se pune de-a curmezișul și mă face să ratez. Așa a fost tot războiul. Îți mai amintești de femeia aia atât de bine de la Teatrul Armatei, din Rusia? Toată armata nu avea ochi decât pentru ea. Dar ea pe cine a pus ochii? Pe mine. În orice caz, eram cât pe ce să ajung la linia de sosire, și uite că exact atunci...

– Chiar nu poți să vorbești despre altceva? N-ai nimic altceva de făcut? Totuși, trebuie să mai existe ceva și pentru tine...

– Înțeleg. Am înțeles. Mă mut imediat. Dar pe cine să trimit aici? Poate pe Lore Schulz?

– Șterge-o mai repede! îl îndemnă Wedelmann, aproape prietenos.

– Dacă stau și mă gândesc bine, observă Kowalski, râzând, ajung să-mi spun că nu domnul Asch m-a ținut departe de eleganta doamnă Schulz, ci... tu.

– Dispari de-aici, medic al morților, că altfel tu o să fii mort.

– Acum știu de ce mi-am conferit titlul ăsta. Kowalski își adună în grabă lucrurile, apoi se postă în poziție de drepți și zise: Medicul morților la raport, pentru a anunța că pleacă!

Și ieși tropăind, împleticindu-se puțin, dar vădit bine dispus.

Obergefreiterul se îndreptă mai întâi spre o străduță, unde era garată mașina de transport a firmei Soeft. Șoferul, care era cetățean german, dormea în cabină, dar, într-o clipă, se pregăti de plecare, imediat ce Obergefreiterul îi aruncă o privire.

– Șeful tău, Soeft, a sosit cumva? întrebă Kowalski.

Și cum apărătorul patriei, germanul ignorant, îl privea fără să înțeleagă, Kowalski, care călătorise destul pe cheltuiala statului, îi adresă câteva frânturi în franceză.

– Na, na! făcu șoferul germanizat. Soeft nu venit. Nu-i Soeft. Nu ordine, nimic.

– Atunci, sforăie mai departe, copil nobil al Poloniei. Nu pricepi ce-ți spun? Culcă-te, bătrâne, culcă-te. Vezi? Când sporovăiesc în franceză, până și coloniștii noștri polonezi mă înțeleg. Vezi ce bine-i să ai carte, Stanislas?

Kowalski îl lăsă pe surogatul de neamț, care rânjea fără să priceapă nimic, și păru să aibă intenția de-a face o lungă plimbare matinală. Traversă piața orașului, o luă pe Göringstrasse, apoi pe Strasse der SA, trecu prin piața sordidă dedicată lui Julius Streicher și se îndreptă spre Hindenburgstrasse. Trecu încet, abia aruncându-i o privire, prin fața casei de la numărul 13, apoi, mărind pasul, ca și cum l-ar fi apucat o nevoie urgentă, pătrunse în grădina publică.

O dată ajuns acolo, se întrebă de unde să înceapă. Apoi își zise: „Trebuie să fi mers drept înainte... vreo opt sute de metri."

Atunci, ca un câine de vânătoare care urmărește o pistă, Obergefreiterul începu să caute. Cu nasul în pământ, Kowalski descoperi o potecă și porni de-a lungul ei, fără să piardă urmele din ochi, vreo zece minute, după care se opri și începu să exploreze crângul, descriind cercuri largi. Frunzișul putrezit al toamnei trecute i se lipea de cizme.

Zece minute mai târziu, găsi la liziera unui luminiș ceea ce se aștepta să găsească: ascuns în tufișuri, zăcea cadavrul unui soldat. Kowalski îl examină atent. Aplecându-se spre el, constată că era vorba de un Stabzahlmeister. Cele două orificii de gloanțe din spate, aflate la mică distanță sub ceafă, erau ușor de observat.

Kowalski târî cadavrul afară din mărăcini și se apucă să-l scotocească minuțios. Omul nu fusese jefuit, așa cum te-ai fi putut aștepta, ținând cont de împrejurări. În buzunare se găseau toate obiectele pe care le avea, de regulă, asupra lui un Offizier superior: un tirbușon, un briceag, mărunțiș, cărți de joc, fotografii, prezervative, creioane, o batistă.

Kowalski mai găsi și un portofel destul de gros, care conținea câteva teancuri de bancnote, o serie de hârtii și două acte de identitate, amândouă pe numele de Brahm. Unul era livretul militar, pe care orice soldat trebuia să-l poarte mereu asupra lui, iar celălalt, un carnet de identitate civil.

„Îl cheamă Brahm pe nefericitul ăsta", își zise Kowalski, dus pe gânduri. „Dar nefericitul ăsta pare să fi fost un tip destul de șmecher. Știa cum să se păzească. «Brahm – Stabzahlmeister», «Brahm – geometru»."

Kowalski pufni în râs. „Deșteaptă chestie. Geometru! Nu-i o meserie rea pentru perioada de tranziție!", își zise el, cântărind în mâinile sale mari cele două documente.

Apoi, își spuse: „Asta-i meseria care-mi trebuie." Și își îndesă în buzunar cele două acte de identitate.

Împinse la loc cadavrul în tufișuri și îl acoperi grijuliu cu crengi, apoi, traversând parcul, se întoarse pe Hindenburgstrasse. Acolo, ascunzându-se iarăși sub un copac aflat mai la distanță, examină casa cu numărul 13. Nu văzu pe nimeni. Doar un camion de-al Wehrmachtului zăcea părăsit pe o alee din grădină.

Când se întoarse în oraș, Unteroffizierul Soeft stătea deja lângă mașina de transport. Soeft îl salută ca pe un frate îndelung așteptat, pe care ardea de nerăbdare să-l strângă la piept, apoi îl duse spre șoferul său, care strălucea de bucurie, ca și cum ar fi fost personajul principal al vreunei petreceri minunate.

– Nu observi nimic? întrebă el, pe un ton profesoral. I-am conferit satelitului meu o nouă decorație: Crucea de Merit, firește, cu spadă, clasa I. Asta se-nțelege de la sine, doar nu pierdem timpul cu bagatele.

– Așa-i! făcu Kowalski, ușor surprins.

Și pipăi crucea nou-nouță, ceea ce-l făcu pe fiul necredincios al Poloniei să se îndrepte, țeapăn ca un copac.

– Ăsta e în stare să fie și mai nemernic ca până acum, spuse Kowalski.

– Are tot timpul pentru asta. Trebuie să-mi mai facă un serviciu, și atunci o să-i dau Crucea de Aur. Mi-au mai rămas șapte bucăți.

– N-ai putea să-mi dai și mie două?

– Câte dorești, răspunse Soeft, mărinimos. Ai încheiat afacerea?

– Evident!... Și procentajul meu, îl încasez acum, așa cum ne-am înțeles?

– Nu, răspunse Soeft, cu amabilitate.

– Mai zii o dată, diavol tatuat ce ești!

– Nu... Nu primești procentajul pe care l-am stabilit, ci unul mai mare.

– Soeft, zise Kowalski, suspicios, cât o să mă coste asta?

– Mai facem o afacere împreună, și atunci o să ai o bătrânețe asigurată.

– Ce afacere, vițel afurisit cu șase labe?

– Kowalski, răspunse Soeft, patetic, noi suntem totuși prieteni vechi.

– Fără din astea, bătrâne. Când un vulpoi bătrân ca tine începe să vorbească de prietenie, înseamnă că pregătește o porcărie de prima clasă.

– Dragul meu Kowalski... Ești în bune relații cu bătrânul Asch, proprietarul cafenelei.

– E dușmanul meu de moarte, strigă Kowalski. Mi-a jucat o festă îngrozitoare. Închipuie-ți o clipă: i-am căzut cu tronc frumoasei Lore Schulz, care voia cu tot dinadinsul să mă ia în patul ei, și iată că atunci ticălosul ăsta...

– Kowalski, îl întrerupse Soeft, pentru care timpul însemna bani, trebuie să mai pun la adăpost doi indivizi. Dacă mă ajuți...

– Încă doi bandiți?

– Ei, haide, ce naiba! Cine vorbește de bandiți? Sunt doi tipi absolut ca lumea, în cazul în care caracterul le corespunde cu contul bancar. Dacă iese afacerea, ne pică în brațe o avere în toată regula, Kowalski.

– Kreisleiterii pot plăti chiar așa de mult?

– Unul dintre ei e Gauleiter, preciză Soeft, cu mândria negustorului ce-și laudă marfa. Dacă unul ca ăsta n-a strâns o avere, înseamnă că și-a ratat vocația... Cât despre al meu, fiule, e o comoară.

– Vreun responsabil cu munca forțată? Sau vreun furnizor de armament? Sau vreun hingher de evrei?

– Al meu, răspunse Soeft, rânjind, este un adevărat prieten al omenirii. Mi-a împuiat urechile tot explicându-mi cât bine a făcut. Șoferul său avea voie să fumeze din țigările lui; a scăpat-o pe o mătușă de-a neveste-sii, care se măritase cu unul pe jumătate evreu, de rechiziționarea pentru munca în uzină, iar o dată, când

și-a petrecut o noapte la Paris cu o puicuță, i-a dat dublul prețului convenit și a omis chiar să o denunțe, cu toate că aparținea unei rase străine. Vezi bine că e ca un frate.

– Putem încerca, la urma urmei, spuse Kowalski, după ce chibzuise. S-ar putea să merite osteneala.

Deși era satisfăcut, Soeft simțea o oarecare suspiciune. Kowalski acceptase prea repede și, mai ales, prea devreme, din moment ce nici nu vorbiseră despre împărțirea beneficiilor, iar acest ultim aspect stârni neîncrederea lui Soeft, aflat mereu la pândă.

– Dacă ai cumva de gând să mă tragi pe sfoară, Kowalski...

– Cum poate să-ți treacă prin cap una ca asta, Soeft? Doar suntem prieteni vechi!

Oberleutnantul Greifer intră cu o îndrăzneală remarcabilă în biroul comandantului local și, abia înclinându-se în fața lui Schulz, spuse:

– Permiteți să mă prezint... Grafenberg.

– Ce vreți? întrebă Schulz, nemulțumit.

Abia dacă îi aruncă celuilalt o privire. Cerceta corespondența ce sosise din nou pe căi ocolite și care-i provocase destule griji, cu toate că încă nu deschisese nici măcar o scrisoare. Nu avea însă nevoie s-o facă pentru a se simți deja furios și a se plânge de soartă, fiindcă în tot teancul nu exista nici o scrisoare care i-ar fi putut aduce avansarea la gradul de Major.

– Sunt aici la ordinul șefului meu, Oberstul Hochheim, spuse Greifer, care purta acum numele de Grafenberg.

– O clipă, făcu Schulz și, lăsându-și acolo vizitatorul indignat, se năpusti în anticamera în care Gefreiterul Stamm își curăța atent unghiile, cu un foarfece de birou.

– Asta-i toată corespondența?

– Bineînțeles.

– N-ai reținut nici o scrisoare?

– Dar, Herr Hauptmann, se-nțelege că nu! făcu celălalt, cu o indignare discretă.

– Vreau să spun... poate că niște scrisori adresate fostului comandant? Sau poate șefului batalionului de rezervă?

– Nu, nici una, răspunse Stamm, din ce în ce mai curios. Toată corespondența trece acum prin comandament, așa cum ați ordonat. Așteptați o comunicare importantă, Herr Hauptmann?

– Chiar că s-ar putea spune așa, mârâi Schulz, care murea de dorința de-a termina războiul cu gradul de Major.

– Așteptați cumva o scrisoare de la secția de personal a armatei?

– Asta nu te privește, răspunse Schulz, cu duritate.

Dădea să iasă, când Stamm adăugă amabil:

– O să mai fie probabil un rând de corespondență, în după-amiaza asta.

– De unde știi?

– Trebuie să fie pe drum, m-a anunțat oficiul poștal. Problema este dacă o să ajungă aici.

– Stamm, făcu Schulz, insistent, răstoarnă cerul și pământul și fă-o să ajungă aici. Corespondența e importantă. Toți soldații o așteaptă, toți vor ceva de la cei dragi. Nu trebuie să fie dezamăgiți. Pentru un soldat, poșta este la fel de importantă ca aprovizionarea, ba poate chiar mai mult.

– Am înțeles, spuse Gefreiterul, care se stăpânea cu greu să nu râdă.

– Cel mai bine ar fi ca Oberleutnantul Nowack să se ocupe personal de ea... Oricum nu are altceva de făcut.

– E pe cale de a-și număra oasele care i-au mai rămas. A încasat o chelfăneală clasa-ntâi la Asch acasă, când a vrut să controleze spațiul de cazare.

– A îndrăznit bătrânul Asch să facă una ca asta?

– Nu el, fiu-său. Tocmai s-a întors, și Nowack a dat peste el.

– O să-i arăt eu lui! exclamă Schulz, dornic să-și transforme nemulțumirea în faptă.

– Cui? Oberleutnantului Nowack sau Leutnantului Asch?

– Amândurora! strigă Schulz, repezindu-se ca un leu în biroul său, gata să-l răstoarne pe Oberleutnantul Greifer, aflat în mijlocul încăperii.

Schulz se opri brusc.

– Ce? Tot aici ești? întrebă el, răuvoitor.

– N-am avut încă posibilitatea de-a vă prezenta cererea mea, replică Greifer-Grafenberg, cu un sânge rece neobișnuit pentru el.

– Atunci, prezintă-ți-o.

– Mă numesc Grafenberg, spuse Greifer, ale cărui mâini tremurau ușor.

Părea că vrea să-și încleștеze pumnii.

Privind scrisorile nedesfăcute de pe biroul său, Schulz întrebă cu grosolănie:

– Și ce-i cu asta?

Greifer închise o clipă ochii. Ținea pumnii strânși, cu încheieturile crispate și albe. Cu toate acestea, păstra o ținută impecabilă, iar glasul îi rămase politicos.

– Sunt ordonanța Oberstului Hochheim, care are de îndeplinit o misiune specială, continuă el.

– N-are decât să și-o îndeplinească.

– Din nefericire, camioanele noastre au rămas în pană – amândouă.

Schulz apăsă cu furie pe butonul soneriei. Stamm apăru de îndată.

– Ia de-aici toată hârțogăria asta, porunci Schulz, cu un gest disprețuitor la adresa corespondenței adunate pe birou.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse Stamm.

Ceva mai ușurat, Schulz se întoarse spre musafirul său.

– Camioanele voastre au rămas în pană? Și ce vreți? Ați avut ghinion.

– Oberstul Hochheim, spuse Greifer, forțându-se să se controleze, cere să-i fie puse la dispoziție două camioane de mărime mijlocie, împreună cu patru oameni, și benzina necesară pentru trei sute de kilometri.

– Și mai ce?

– Acestea ne vor ajunge, spuse celălalt, respirând adânc.

– Zău? Ascultă, camarade, crezi cumva că mă joc aici de-a Moș Crăciun?

– Le vrem cel târziu într-o oră, adăugă Oberleutnantul, legănându-se pe genunchi.

– Poți să aștepți și până la paștele cailor, răspunse Schulz, cu superioritate. De la mine n-o să primiți nici măcar un capăt de ață.

– Vă atrag atenția, rosti Oberleutnantul, cu un glas răgușit, asupra faptului că în acest fel compromiteți intrarea noastră în acțiune.

– Puțin îmi pasă de intrarea voastră în acțiune, replică Schulz, bizuindu-se pe puterile depline pe care le căpătase și pe superioritatea gradului său.

– O să vedem noi în curând cui o să-i pese.

– Ce? făcu Schulz, convins că nu auzise bine.

– Dacă în cel mult o oră nu primim ce am cerut, o să vă legănați la capătul unei frânghii.

– Cum îți permiți să-mi vorbești așa?

– Așa se vorbește cu sabotorii și trădătorii.

– Asta-i chiar culmea! icni Schulz.

Greifer scoase un ceas din buzunar și-l compară cu ceasul de la mână, apoi cu pendula de perete.

– Șaizeci de minute, spuse el. Nici unul în plus.

– O să te arestez, zbieră Hauptmannul.

Greifer ridică din umeri și ieși țanțoș din birou, trântind ușa după el.

Schulz avu nevoie de câteva minute pentru a-și reveni. Îl chemă pe Heini: acesta ieșise. Îl chemă pe Nowack: nici acesta nu era acolo. Apoi, tremurând de furie și pus pe fapte mari, ceru legătura cu Generalul Luschke. Îi răspunse aghiotantul.

– Ați făcut bine că m-ați sunat, spuse acesta. Tocmai voiam s-o fac eu.

– Aș putea vorbi cu Herr General?

– Regret, dar acum nu se poate. Uite ce voiam să te întreb, Herr Hauptmann... Te ții întru totul de directivele pe care ți le-a dat Generalul?

– La milimetru, afirmă Schulz. La milimetru.

– E-adevărat că ai ordonat să fie instalate baraje și capcane pentru tancuri?

– Da, exact, baraje și capcane antitanc.

– În ce scop? La ce pot servi, Herr Hauptmann?

– Dar asta intenționa Herr General, răspunse Schulz, cu glasul răsunând de convingere.

– Nu cred. Baraje și capcane antitanc, în momentul de față și în situația în care suntem... e un fel de joacă pentru copii.

– Avem și mine, grenade și Bazooka. O să fie suficient.

Trecură mai multe minute până când aghiotantul se dezmetici și putu să răspundă.

– Herr Hauptmann Schulz, rosti el în cele din urmă, te rog să nu mai dai nici o dispoziție. Și respectă pe deplin ordinele Generalului.

– Cum trebuie să înțeleg acest lucru?

– Mă tem că ai să-ți dai seama, fără îndoială, cât de curând, răspunse aghiotantul și închise telefonul.

– Totuși, oamenii tăi nu pot să se stabilească la mine acasă, îi spuse bătrânul Asch fiului său.

– Jambonul tău îmi demonstrează limpede cât de cumplit a fost războiul ăsta pentru tine, răspunse Herbert, tăindu-și o felie de grosimea unui deget.

– Înseamnă să ne legăm la cap fără să ne doară, insistă Asch, încercând să-și convingă fiul.

– Asta-i o nimica toată față de necazurile pe care ni le-ați adus voi nouă.

– Spune-mi, Herbert, eu am declarat război? întrebă Asch, aproape solemn.

– N-ai avut ocazia, răspunse celălalt, pipăind cu vârful degetelor cârnatul din fața lui, ca să vadă cât e de tare. Dar războiul ți-a adus bani, nu glumă, și te-ai ferit să protestezi față de porcăriile care s-au comis.

– Am fost totdeauna adversarul declarat al nazismului, băiete. Doar n-o să spui că nu-i așa? Totdeauna am...

– În vorbe, da, tată, așa-i. De față cu niște prieteni siguri, dincolo de orice îndoială, și cu ușile de fiecare dată bine zăvorâte.

– Nu mă-nțelegi, făcu bătrânul Asch îngrijorat, aruncându-i o privire imploratoare fiului său, care mesteca mai departe liniștit. Scoase din buzunar o batistă de o albeață imaculată, pe care o

desfăcu și își șterse fruntea. Nu sunt un erou, continuă el. Sunt negustor. Și pentru cine crezi tu că am făcut afacerile astea?

– Pentru mine, desigur, pentru cine altcineva? Cunosc placa asta, tată.

– Și totuși așa este, Herbert! După moartea lui Vierbein, sora ta Ingrid a intrat în Wehrmacht și s-a măritat cu un brav Offizier al Führerului, așa că n-o să se mai poată ocupa de afacerea mea. De altfel, dintotdeauna am fost convins că tu o vei prelua.

– Deci tu chiar crezi că războiul se va opri în fața cafenelei tale, tată?

– Păi, nu e practic încheiat?

– Se poate, spuse Herbert, tăindu-și o bucată voluminoasă de caltaboș. Se poate ca războiul să fi ajuns la capăt. Dar asta nu înseamnă nici pe departe că s-a și încheiat. E la fel ca într-o cursă de bărci cu motor: până să stingi motorul și să te oprești, de mult ai depășit linia de sosire.

– Am făcut tot ce-mi stătea în puteri, spuse bătrânul Asch. Iar socrul tău, bătrânul Freitag, o să-mi fie o garanție eficientă.

– Asta ați pus-o împreună la cale?

– Nu era nevoie... Ne înțelegem fără prea multe vorbe.

– Sper, spre binele tău, că nu te înșeli în privința asta. Bătrânul Freitag e destul de încăpățânat și confundă ușor încăpățânarea cu tăria de caracter.

– Nu-ți face griji. L-am ajutat când era cât pe ce să fie trimis într-un lagăr de concentrare, așa că o să mă ajute și el dacă o să am necazuri. Ce mă îngrijorează însă cu adevărat este felul în care vezi tu lucrurile, băiete dragă.

– Singurul lucru care mă interesează este pofta mea de mâncare, răspunse Herbert, înghițind o îmbucătură zdravănă de cârnat din came și creier de porc, cu pâine și unt.

– Pregătisem totul cum nu se poate mai bine, spuse proprietarul cafenelei. Soția și copiii tăi sunt la țară. Pivnița era plină, iar casa goală vă aștepta. Nu mai erau nici servitori, nici clienți: închisesem prăvălia pe un timp nedefinit. Eram singur-singurel în castelul meu și te așteptam. Și, în loc de asta, iată că apare Wedelmann cu logodnica lui. Bine, mi-am zis atunci, de ce nu?

– Ai o inimă nobilă!

– Apoi a sosit Kowalski ăsta. Am închis iarăși ochii. La urma urmei, e prietenul tău. Dar, deodată, a apărut toată șleahta asta de soldați, pe care nu i-am văzut în viața mea. Stau cel puțin câte doi într-un pat, iar jos, în cafenea, s-a instalat în voie toată bateria ta.

– Asta mă necăjește rău. Tu ești un partizan al păcii și ăștia au venit din război să te necăjească.

– Soldații tăi ar putea, totuși, să se ducă să stea la cazarmă, insistă bătrânul.

– Ce vrei să caute la cazarmă? Fii sigur că se simt mult mai bine aici.

– Și pe Oberleutnantul Nowack de la comandament de ce l-ai dat afară?

– Fiindcă vreau ca numai eu să le dau ordine oamenilor mei și nu am intenția să mă descotorosesc de ei ca de niște ghete scâlciate. Deocamdată, băieții ăștia, câțiva câți sunt, nu știu unde să se ducă, tată. Rudele lor sunt în Est, sau poate că au murit, sau rătăcesc cine știe pe unde. Unde ai vrea să se ducă soldații ăștia? De-acum, n-au unde să stea.

– Dar de ce trebuie să stea tocmai la mine? Haide, Herbert, doar știi că mai sunt și niște locuri neutre: cazarma, școala, barăcile de lângă Oficiul pentru Ape.

– Ei au venit la mine. Nu mai cunosc pe altcineva la care să apeleze. Iată de ce sunt aici, unde o să și rămână atâta vreme cât îi va lăsa războiul.

– Te-ai schimbat mult, băiete dragă.

– Știu, spuse Herbert, înclinând din cap cu afecțiune spre tatăl său, care se întristase. Odinioară eram un chefliu, iar acum sunt un bandit cinic. Dar puterile mă lasă încetul cu încetul; războiul a intrat în mine ca sifilisul în sânge. Și dacă mă gândesc bine, nu mai am decât o dorință: să văd un anume ticălos legănându-se la capătul unei frânghii. Iar dacă o să pun mâna pe ticălosul ăla, o să-l agăț chiar eu, și asta pe loc, ba chiar și într-o biserică, dacă nu se va putea altfel.

– Moralul tău a avut mult de suferit.

– Dar al tău, nu?

– Și apoi, cum de-ai îndrăznit să mi-o aduci pe fata asta în casă?

– Barbara? Îți place?

– Ești însurat, ai copii, și nu ți-a fost rușine să...

– Eram la război, iar soția mea se afla departe... în timp ce Barbara era la îndemână.

– Sper că glumești, nu? întrebă bătrânul Asch, consternat.

Leutnantul își desfăcu vestonul și scoase din buzunar cele câteva fotografii pe care le găsise în casa femeii omorâte. Le aranjă în evantai și i le arătă tatălui său.

– Îl cunoști cumva pe omul care se uită la obiectiv, râzând? Am impresia că l-am mai văzut, dar nu știu unde.

Bătrânul Asch nu se uită însă la fotografii.

– Mi-am luat îngăduința să te întreb dacă ai tupeul să-ți bați joc de mine, spuse el. Femeile de teapa Barbarei...

– Îl cunoști pe tipul ăsta, sau nu?

– Îl cunosc, răspunse bătrânul Asch, după ce aruncă o privire. Dar...

– Cine e?

– Fostul nostru Kreisleiter. Dar...

– De ce fostul?

– Fiindcă a șters-o de mult.

– Ești sigur?

– Absolut. De altfel, e și logic. Doar nu-ți închipuiai că o să-i întâmpine pe americani cu steagurile fluturând și cu un discurs avântat? Și-a luat picioarele la spinare acum zece zile.

– Oricum e mai bine decât să zaci pe undeva sub formă de cadavru... spuse gânditor Herbert, punând fotografiile deoparte.

La scurt timp, apăru și Barbara, îmbujorată și împrospătată după o baie bună, înfășurată într-un prosop uriaș. Ochii ei trădau o poftă de mâncare serioasă. Se așeză lângă Herbert și, fără să mai aștepte vreo invitație, începu să se servească din mormanul de mezeluri amestecate.

– Îți vine să te crezi în Rai, făcu ea, înfulecând.

– Și vestimentația ta te face să crezi asta, replică bătrânul Asch, veninos.

Surprinsă, Barbara întrebă cu naivitate:

– Nu vă place?

– Deloc, răspunse bătrânul Asch, furios.

– Mie unuia îmi place, o asigură Leutnantul, trăgându-i o palmă zdravănă pe spinare și făcând-o aproape să se înece.

– Dați-i înainte, spuse bătrânul, plin de amărăciune. Oricum, nu mai are nici o importanță: cafeneaua mea a ajuns o cazarmă, casa, un bordel, iar propriul meu fiu mă ruinează. Biată Germanie!

Și ieși, clătinând din cap.

– Nu mă-nghite deloc, constată Barbara, cu părere de rău.

– Ei, pentru mine este taman pe dos, așa că în felul ăsta totul se compensează.

– Asta mă liniștește pe deplin, spuse ea, privindu-l cu ochii mari și încărcați de promisiuni.

Înainte de-a apuca să înfăptuiască măcar în parte respectivele promisiuni, în odaie se năpustiră gălăgioși Kowalski, Stamm și Soeft. În spatele lor, politicos ca întotdeauna, intră Leutnantul Brack. Cei trei stârneau un vacarm ca într-o braserie plină de cheflii.

– Wedelmann! zbieră Kowalski. Alarmă!

– Gura! spuse Asch. Cafeneaua noastră nu e cazarmă.

– Avem nevoie de toți, spuse Gefreiterul Stamm.

– Contăm pe dumneavoastră, Herr Asch, adăugă Leutnantul Brack.

– Acum îmi iau micul dejun, răspunse Herbert, aproape solemn.

Wedelmann își făcu apariția, în cămașă, cu mânecile suflecate și gulerul descheiat. Picioarele mari și le strecurase în papucii enormi de pâslă, cu flori brodate, ai bătrânului Asch.

– Ce-i cu strigătele astea?

– Sper că nu v-am trezit? întrebă Kowalski, cu glas tunător și cocoșându-se de atâta râs. Trebuie să știți cu toții că era probabil pe cale de-a recupera noaptea de nuntă irosită, explică el apoi, fără să se jeneze.

– Să nu pomenești de asta, făcu Wedelmann, cu brutalitate, fără să-și poată ascunde încurcătura.

– Ca să începem cu subiectul, interveni Leutnantul Brack, avem nevoie acum de toți soldații disponibili și de toți cei cărora le-a mai rămas ceva bun-simț. Trebuie să scoatem din funcțiune ultimele arme și instalații de luptă.

– Eu nu particip, declară Wedelmann, răspicat.

– Nici eu, spuse Asch, cu amabilitate.

– Dar soldații dumneavoastră, Herr Asch...

– Nici eu, nici ei. Am ieșit din joc.

– E regretabil, spuse Brack, după o tăcere. Dar, firește, vă respect decizia. Atunci înseamnă că trebuie să ne descurcăm singuri. Mergem?

– Mergem, zise Stamm.

Kowalski li se alătură, spunând:

– Scumpul nostru Soeft nu vine și el cu noi?

Acesta se și așezase la masa lui Herbert și se înfipsese zdravăn în bucatele ce alcătuiau ospățul în cinstea întoarcerii sale acasă.

– Mai târziu, răspunse el, cu gura plină. Mai întâi trebuie să discut o trebușoară cu Herr Asch. Nu vrei să iei și tu parte?

– Plăcerea întâi, munca după aia.

– În seara asta ajungem în noul district care ne-a fost atribuit, îi anunță căpitanul Ted Boernes pe colaboratorii săi apropiați.

– Era și timpul, spuse James I. Mă furnică deja degetele.

– Luăm cu noi toți prizonierii care nu au fost interogați? întrebă Hinrichsen.

– Da' de unde, răspunse Boernes. Toate interogatoriile trebuie încheiate, cel puțin provizoriu. Apoi, prizonierii ăștia vor fi remiși, cu tot cu dosarele lor, următorului serviciu al CIC, respectiv celui ce va rămâne aici, și, prin urmare, va fi cel competent.

– Când plecăm? întrebă James II.

– Peste vreo trei ore. Vârful coloanei noastre de tancuri va atinge orașul care ne e destinat pe la șapte seara. Trupele însă nu vor staționa, ci vor înainta în aceeași seară cu vreo zece sau douăzeci de kilometri spre Est.

– O clipă, ceru permisiunea James II. Asta vrea să spună că vom intra într-un oraș deschis și care, în consecință, nu va fi apărat de trupele noastre?

– Nu cumva ai și început să faci în nădragi, Pastore?

– Nădragii mei nu vor fi niciodată atât de plini, pe cât este capul tău de gol, replică James II, pașnic.

– Domnilor, interveni căpitanul, nu cred că trebuie să ne facem vreo grijă. Se-nțelege de la sine că anumite detașamente vor rămâne în oraș.

– Da, dar vor fi rezerviști, nu trupe de șoc, insistă James II, cu blândețe.

– Toate rapoartele afirmă că nu mai există practic nici o rezistență din partea nemților, explică Boernes, extrem de convins. Ca să zicem așa, nu se mai desfășoară nici o operațiune militară.

– Ca să zicem așa, asta vrea să spună că mai au loc unele! atrase atenția James II, care nu era omul să accepte vreo imprudență cât de mică. Și ce se va întâmpla dacă vreuna dintre operațiunile alea militare va avea loc taman acolo?

– Căpitane, făcu James I, indignat, vă dați seama că m-ați combinat cu o curcă plouată?

– O curcă plouată valorează mai mult decât un idiot! rosti James II, fără să se arate jignit.

– Dar vă rog, ce Dumnezeu! strigă căpitanul Boernes, vrând să-i calmeze. Situația generală nu oferă realmente posibilitatea apariției vreunei complicații. Trupele noastre nu fac decât să culeagă roadele. Dar, dacă există chiar și cea mai mică ezitare, dacă cineva își închipuie că nu ne vom putea exercita imediat activitatea într-un mod eficient, dacă convingerea voastră generală este că s-ar putea ivi complicații, atunci nu trebuie decât să așteptăm. Putem foarte bine să ne apucăm de treabă mâine dimineață.

– Propunerea este respinsă, spuse James I, avântat. Vreau să am încă din seara asta prilejul să mă distrez.

– Eu unul știu să apreciez ajunul petrecerii, spuse James II. Sunt adeptul siguranței... adică aștept până mâine dimineață.

– Dar dumneavoastră, domnule Hinrichsen?

Acesta tresări, pierdut în gânduri, cu o mișcare atât de bruscă, încât brațul rănit începu să-i ardă ca focul.

– Eu? întrebă Hinrichsen. Opinia mea are vreo importanță?

– N-are nici una, declară James I, cu grosolănie, dar mă interesează răspunsul.

– Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Trebuie prinși șefii ăi mari.

– Vedeți, spuse James I, satisfăcut, fără a se sfii să adauge: Un alt răspuns, domnule aliat Hinrichsen, nu ar fi fost prea favorabil muncii noastre în comun.

– Și dumneavoastră? întrebă Boernes, adresându-i-se lui James II.

– Eu nu sunt un partizan entuziast al democrației, dar, din moment ce majoritatea este contra mea, mă asociez deciziei.

– Bine, atunci! constată căpitanul Boernes, vădit ușurat.

Se gândea la Leutnantul Brack și era bucuros să-l poată prelua neîntârziat sub aripa lui pe protejatul colonelului Thompson, care plecase cu atâta îndrăzneală în misiune.

– Suntem deci de acord. Plecăm în trei ore.

– Dacă ar depinde de mine, am pleca chiar acum, preciză James I, care se considera un explorator cutezător.

„Ăsta-i adevăratul spirit al pionierilor secolului XX – spiritul pur american", își zicea el.

– Ce-o să faci până atunci? întrebă Boernes, curios.

– O să mă gândesc dacă întrebarea dumneavoastră era admisibilă, răspunse acesta, rânjind.

– Și dumneavoastră aveți tot asemenea probleme de rezolvat?

– Eu o să-mi mai fac o provizie de somn, răspunse James II.

– Iar eu, dacă-mi permiteți, o să închei un interogatoriu, spuse Hinrichsen, politicos.

– Care?

– Al Oberleutnantului care a fost la Grafenberg.

– Și ce speri cu asta?

– N-aș putea să vă spun exact, rosti Hinrichsen, cu prudență, dar am sentimentul ferm că omul ăsta știe ceva destul de interesant.

– Destul de interesant? Pentru cine anume?

– Asta o s-o vedem mai târziu, răspunse Hinrichsen, rezervat.

Se instală în camera goală și rece, unde aveau loc interogatoriile, și ordonă să fie adus Leutnantul care urmase cursurile de la Grafenberg.

Offizierul german înaintă cu precauție, privind pe furiș în toate părțile, schiță o reverență de parcă ar fi avut de gând să danseze un pas de menuet, apoi deschise imediat gura, ca pentru a răspunde cât mai grabnic întrebărilor ce urmau să i se pună.

Dar Hinrichsen îl lăsă la început în picioare, fără să spună nimic, răsfoind cu o concentrare prefăcută o serie de chestionare necompletate și păstrând în acest timp o tăcere încăpățânată. Mișcările mâinii îi trădau însă limpede nervozitatea.

Deodată, agitația mâinilor se potoli. Rămaseră nemișcate una alături de cealaltă, pe formular, late și puternice, încât nimeni care le-ar fi văzut nu și-ar fi dorit să aibă de-a face cu ele. Hinrichsen își înălță capul. Ochii săi exprimau o asemenea răceală și hotărâre, încât Oberleutnantul își simți genunchii tremurând imperceptibil.

– Noi doi avem o cunoștință comună... spuse Hinrichsen, cu glas scăzut și cu privirile la pândă. Un anume Oberst Hauk.

Oberleutnantul de la Grafenberg păli atât de repede, încât s-ar fi zis că lumina slabă a lămpii îndreptate spre el s-ar fi amplificat brusc.

– Nu știu nimic, murmură el, cu dificultate.

– Știi exact ce vreau să spun...

– Trebuie să mă credeți...

– Ascultă aici, bunul meu prieten, zise Hinrichsen, cu asprime. Așa, n-o să ajungem nicăieri. Sunt pe deplin convins că știi anumite lucruri, fiindcă de dimineață, când ți-am pomenit de Hauk, ai negat mult prea repede, prea grăbit. Și pe deasupra, ai negat de două ori. Așa că oricine nu e complet idiot sau cu gândurile aiurea e silit să intre la bănuieli.

Oberleutnantul de la Grafenberg își pierdea încetul cu încetul din prestanță. Deasupra gurii i se iviseră broboane de sudoare, își frământa mâinile și părea pe punctul de-a se zvârcoli ca un vierme.

– Termină odată cu schimonoselile astea, îl repezi, brutal, Hinrichsen. N-o să-ți ajute la nimic. Actele tale demonstrează că ai urmat cursurile de la Grafenberg, și noi știm cu precizie ce se întâmpla acolo... dragul meu militant neînfricat și judecător marțial.

– Sir, exclamă Oberleutnantul pe un ton convingător de victimă, vă jur că eu nu am avut decât ocupații secundare. Nu eram decât asistent, nu luam nici un fel de decizii și nu aveam nimic de spus. Doar întocmeam procesele-verbale. Numai președintele pronunța sentința.

– Sunt dispus să cred tot ce-mi spui, zise Hinrichsen, care simțea că a început să învingă rezistența celuilalt. Știu că, în majoritatea cazurilor, președinții Curții Marțiale erau Offizieri de stat-major, de la Hauptmann în sus. Și ei erau responsabili de sentință.

– Exact așa era, sir, afirmă Oberleutnantul, de parcă ar fi depus jurământul. Exact așa.

– Existau și excepții, bineînțeles, continuă Hinrichsen, țintuindu-și victima cu privirea sumbră a unui șarpe uriaș. Erau acordate puteri depline excepționale, în situații excepționale. Poate că activitatea dumitale nu a fost lipsită de asemenea excepții? Am putea, dacă vrem, să examinăm serios cazul dumitale. Dar s-ar putea la fel de bine să nu vreau s-o fac. Dumneata personal nu mă interesezi decât prea puțin... dar mă interesează tot ce aș putea afla despre acest Oberst Hauk.

Oberleutnantul de la Grafenberg păstră tăcerea. Respira cu greu, iar ochii săi lăcrimoși erau ațintiți asupra lui Hinrichsen, disperați și jalnici.

– Poți alege acum, continuă Hinrichsen, neînduplecat. Ori îți cercetez cazul până în cele mai mici amănunte, ori îmi spui tot ce știi despre acest Oberst Hauk. Și ca să mă înțelegi cât se poate de bine, Oberleutnant de la Grafenberg, îți repet încă o dată: dumneata, personal, mă interesezi prea puțin.

– Da, zise Oberleutnantul, respirând adânc. Oberstul Hauk era președintele acelor Curți Marțiale care primeau ordin direct de la Cartierul General al Führerului. După experiența retragerilor din Rusia, au fost instalate pe frontul de invazie.

– Încă un lucru, înainte de-a discuta mai pe larg despre acest subiect. Vreau să știu totul, fără nici o omisiune. Dacă pentru asta trebuie să faci aluzie la niște evenimente în care ai fost direct implicat, consideră-te în acest caz drept „martorul Coroanei", conform dreptului britanic. Te vei pune deci la dispoziția justiției ca martor, ceea ce te pune la adăpostul oricărei măsuri judiciare și îți garantează că vei fi scutit de orice fel de urmărire în justiție. Dacă însă nu vrei...

– O să vă spun tot ce știu, sir, făgădui, cu o privire supusă, ca de oaie, Oberleutnantul instruit la Grafenberg în vederea judecăților-lor rapide.

Hinrichsen își trase spre el blocnotesul și oftă mulțumit.

– Te ascult, zise el.

Hauptmannul Schulz ședea la biroul său enorm de la comandament nemișcat, ca și cum ar fi fost lovit de apoplexie, privind țintă înainte. De la îngrijorătoarea convorbire telefonică pe care o avusese cu aghiotantul lui Luschke, încerca sentimentul unei sorți fatale.

În fața lui, la o distanță respectuoasă, stătea Heini. Admirația sa înflăcărată pentru războinicul Schulz își păstrase intensitatea. Ținând în mână o sticlă de bere, i se adresă pe un ton supus:

– S-o pun la rece?

– Ce anume? întrebă Schulz, scuturându-se.

– Sticla de bere.

– Nu-i nevoie, răspunse Schulz. O beau așa cum e.

Și o luă cu o indiferență de automat, care caracteriza fără putință de tăgadă starea depresivă în care căzuse. Soldatul din el fusese profund rănit.

– Să-mi pun oamenii de strajă la baraje? întrebă puștiul.

– Nu e necesar.

– Să-i pun să exerseze din nou cu Bazooka?

– Dacă-i distrează, răspunse Schulz, înghițind berea cu o strâmbătură, de parcă ar fi luat un medicament amar.

Băutura nu îi mai făcea nici o plăcere, ceea ce arăta limpede cât era de suferind.

– Herr Hauptmann, întrebă Heini, căruia suferința acestuia nu-i scăpase, situația e serioasă?

– Am fi putut s-o stăpânim. Pentru un soldat adevărat, băiete, situația nu poate fi niciodată atât de serioasă, încât să devină disperată. Bagă-ți asta bine în cap.

– De exemplu, Alexandru cel Mare și Frederic al II-lea.

– Exact! făcu Schulz, apăsat.

Apoi, după o tăcere în cursul căreia păru că reflectase temeinic, scoase un urlet adresat Gefreiterului Stamm.

Acesta însă nu se prezentă. În locul lui, apăru o auxiliară care-l anunță că Stamm era în pivniță, la transmisiuni, și dăduse de veste că poșta urma să ajungă dintr-o clipă într-alta și că îi va fi adusă fără întârziere Hauptmannului. Schulz o expedie cu un gest, ca pe un câine, lucru cu atât mai surprinzător, cu cât era o fată bine făcută, pe care în mod normal i-ar fi făcut plăcere s-o privească.

– Dragul meu băiat, continuă el, adresându-i-se tovarășului său în uniformă brună, să nu uiți niciodată că incapacitatea șefilor de ordinul doi este cea care ne-a condus la ruină.

– Führerul se află deasupra oricărui reproș.

– Führerul, bineînțeles, și mai ales Offizierii combatanți. Dar nouă, ăstorlalți, care suntem din trupele experimentate și primii care obținem succesul, ni s-a tăiat drumul spre gradele superioare, iar Generalii inferiori sunt deplorabili. Și uite așa mi s-a frânat promovarea la gradul de Major.

– E o ticăloșie! rosti Heini, pe un ton de cunoscător.

– Și, dacă eu mă aflu aici cu mâinile legate, asta, băiete dragă, e din cauza unui General care doarme și a unui aghiotant care se consacră emiterii unor ordine defetiste.

– Generalul doarme?!

Heini nu izbutea deloc să înțeleagă faptul că și un General putea să aibă nevoie de somn. Întreaga lui concepție despre lume se zdruncinase. Marea Germanie era în ajunul bătăliei finale, aidoma Nibelungilor... pentru că un General dormea.

– Dacă va trebui să părăsim orașul ăsta aproape fără luptă, să nu uiți, dragul meu, că asta i-o datorăm unui anume General Luschke.

– Generalul Luschke – o să țin minte.

– Bine, spuse Schulz. Și acum, du-te și mai adu-mi o sticlă de bere!

Heini o luă imediat din loc, fără să uite însă de salutul hitlerist. Pe coridor, se izbi de Gefreiterul Stamm, care-i zâmbi indulgent.

– Hauptmannul Schulz voia să vă vadă.

– Dorința nu e reciprocă.

– Știți ce pățesc instigatorii și sabotorii? întrebă Heini, cu toată seriozitatea.

– Nu sunt primiți în Hitlerjugend, răspunse Stamm, netulburat. Faptele rele sunt adeseori recompensate – asta-i o trăsătură specifică vremurilor noastre. Dar, înainte de-a o întinde, băiete, răspunde-mi și mie la o întrebare: Unde se află acum haita ta?

– Camarazii mei nu sunt o haită.

– Știu foarte bine ce sunt, eu te-am întrebat unde sunt.

– Camarazii mei sunt la stadion, unde se antrenează cu Bazooka, răspunse puștiul, cu mândrie.

Și se îndepărtă, țanțoș. În jurul gurii îi apăruseră câteva riduri de dispreț.

Stamm clătină din cap, ca și cum ceea ce tocmai auzise implica un oarecare pericol, și ceru legătura cu Leutnantul Brack, la cazarma pompierilor, unde acesta discuta cu șeful Volkssturmului. Și, pe măsură ce stătea mai mult de vorbă cu el, își zicea că are de-a face cu un individ normal, cu care te puteai înțelege.

– În curând va fi de-a dreptul urgent, spunea șeful trupei, ca până și autoritățile superioare să admită că nu poți opri niște tancuri aruncând în ele cu pietre.

– Dar mai e timp să remediem situația.

– Herr Leutnant, continuă celălalt, văzând că putea vorbi liber și reluându-și poza de erou, sper din toată inima că șefii cei mari nu pun la îndoială disponibilitatea noastră de-a ne apăra sau de-a ataca.

– Nici pe departe. Dimpotrivă, acum fac apel la bunul-simț al dumneavoastră.

– De fapt, nu curajul nostru este pus la îndoială, dar, din nefericire, curajul depinde de niște factori materiali. Și noi nu suntem în stare să instalăm nici măcar un câmp minat ca lumea.

– Sunt convins.

– Și nu cu douăzeci și patru de Bazooka și cu douăzeci de proiectile o să putem opri un regiment de blindate.

– Bineînțeles că nu!

– Chiar și cei mai buni soldați sunt neputincioși în fața superiorității materiale a americanilor. Să vezi lucrurile exact așa cum se prezintă, de fapt, nu are de-a face cu spiritul militar.

– Sunt întru totul de acord cu dumneavoastră... O să mai avem însă timp, mai târziu, să ne comunicăm experiențele în legătură cu acest subiect. Cred că timpul ne presează. Dacă ținem să facem o demobilizare la modul convingător, înainte de sosirea americanilor...

– Putem deci să suprimăm toate măsurile de apărare?

– Pe toate.

– Din ordinul Generalului?

– Din ordinul Generalului de divizie Luschke, exact.

– Acest Luschke, zise șeful Volkssturmului, care în urmă cu douăzeci de minute era gata să-l blesteme cu sârg, pare să fie un om care vede limpede esențialul.

– Așa și este. Acum însă trebuie să vă rog să dați dispozițiile necesare.

Șeful Volkssturmului, care pierdea astfel prilejul de-a contribui personal la Victoria Finală, făcu un semn de încuviințare și se strădui să găsească niște curieri. Dar, din cei doisprezece oameni disponibili pentru servicii, opt plecaseră deja, dintre care șase spre o destinație necunoscută, probabil spre cafenea sau spre domiciliul lor personal. Dintre cei patru rămași, unul declară că era grav bolnav, doi cerură un mic concediu, iar ultimul stătea de trei ore la closet, afectat probabil de dizenterie.

– Atunci, ce să mă fac? strigă el, disperat.

– Telefonați! îl sfătui Brack.

– Majoritatea comunicațiilor e întreruptă. Multe dintre aparate nu mai funcționează, iar pe deasupra, n-am instalat un cablu pentru legătura cu barajele cele mai îndepărtate.

– De ce?

– Pentru că nu aveam cablu.

– Atunci, luați o mașină sau chiar o bicicletă și mergeți personal de la un baraj la altul.

– N-am permis de conducere.

– Dumnezeule! făcu Brack, uluit. În situația în care ne găsim acum, asta nu mai are nici o importanță.

– Dar nu știu să conduc.

– Mă ofer eu ca șofer.

– Sunteți amabil! Să sperăm că vom reuși să facem rost de-o mașină.

Leutnantul își trase răsuflarea când îl chemă la telefon comandamentul.

Brack luă receptorul și întrebă:

– Tu ești, Stamm?

El era. Leutnantul ascultă cu atenție și întrebă din nou:

– Pot să-i folosesc pe puștii ăia drept curieri?

Răspunsul pe care-l primi păru să-i displacă.

– Sub nici un pretext, Stamm. Dar am nevoie de curieri.

Stamm îl rugă insistent să nu-i utilizeze pe tinerii eroi pentru transmiterea ordinelor care aveau drept scop vădit un soi de demobilizare.

– Cavalerii ăștia de școală au fost serios antrenați pentru Victoria Finală. În privința lucrurilor normale, nu se poate face nimic cu ei. Un apel la bun-simț n-ar avea nici un succes: nici măcar nu știu ce-i ăla.

– Totuși, nu pot să-i vâr la închisoare.

– Să-i băgați la pușcărie, nu... Dar am putea să-i păcălim.

– Am nevoie de-o mașină! Trebuie să trec pe la toate posturile înaintate.

– Sunt mașini berechet. În mai puțin de-o oră, Kowalski a format un parc de vehicule în toată regula. Acum tocmai se ocupă de mutarea a două depozite de marfă.

– Îmi ajunge o mașină de teren, spuse Brack.

Apoi închise telefonul.

– O să avem o mașină, îi comunică el șefului Volkssturmului, care se arătă încântat, însă cu oarecare prudență. Când va ajunge aici, recepționeaz-o și vino să mă anunți. Mă duc la stadion.

Acolo domnea o agitație specifică unei cazărmi. Sub supravegherea unui Offizier de rezervă, destul de apatic, un Feldwebel și doi Unteroffizieri îi instruiau, după toate regulile artei, pe cei douăzeci și trei de membri ai Hitlerjugendului.

Tinerii războinici erau îmbujorați de entuziasm. Se aruncau bucuroși în noroi, săreau pe deasupra unor gropi de obuz, se târau prin cenușă și trăgeau cu Bazooka într-o ladă care se presupunea că reprezintă un tanc. Instructorii erau încântați văzând o asemenea ardoare.

– Ascultați o clipă, strigă Brack, postându-se în fața lor. Instrucția cu Bazooka s-a încheiat pe ziua de azi.

Offizierul de rezervă salută scurt, fără ca măcar să-i treacă prin cap să întrebe cu ce drept își permitea un Leutnant necunoscut să întrerupă instrucția comandată de el. De când era în serviciul activ, se obișnuise cu tot felul de intervenții. Instructorii își abandonară victimele. Curajoșii membri ai Hitlerjugendului se aliniară, curioși, în jurul lui Brack.

– Am o nouă misiune pentru voi, le spuse Leutnantul. O să formați grupuri de câte doi și o să dați jos toate afișele din oraș.

– De ce, Herr Leutnant? întrebă un tânăr, cu chip vădit dominator și germanic.

– Ca să puneți în loc altele, mult mai eficiente.

– A, bine! făcu celălalt, părând satisfăcut.

– Toate afișele vechi, sau cel puțin cele care vor mai rămâne întregi, vor fi depozitate la cazarma pompierilor și predate comandantului Volkssturmului. Iar voi veți aștepta acolo noi ordine. E limpede?

– Da, Herr Leutnant! strigară eroii copilăroși, dar foarte disciplinați.

– Porcăria asta de văgăună mi se pare cu totul inaccesibilă, spuse Oberleutnantul Greifer.

Își aruncă înfuriat pe masă mănușile și cascheta. Eșecul pe care-l suferise la comandament îl rodea.

Hauk, așezat în fața lui, scoase din buzunarul uniformei elegante o tabacheră.

– Ți-a trebuit timp, nu glumă, să ajungi la concluzia asta, spuse el.

– Am făcut tot ce-am putut.

– Fără nici un rezultat.

– Herr Oberst, m-am dus mai întâi la comandament. Acolo e un cretin de Hauptmann care se crede Feldmarschall. Are mașini câte vrei, dar a refuzat cu încăpățânare să-mi dea două. Și, cum nu voiam să recurg la violență...

– Ai făcut aluzie la puterile noastre excepționale?

– Fără să obțin nici cât negru sub unghie. Tipii de-aici sunt la un pas de panică. Am încercat apoi să rechiziționez două camioane, dar m-am lovit de un Leutnant oarecare din Statul-Major al lui Luschke.

– Luschke?

– Exact. Iar ticăloșii ăștia adună camioanele, golesc depozitele de mărfuri și se agită de parcă ar face parte din vreo firmă de transporturi. E un Unteroffizier pe nume Soeft...

– Ai putut afla la ce distanță sunt americanii?

– Acum o oră, avangărzile lor erau la vreo treizeci de kilometri de-aici.

– Atunci, a venit timpul... Pregătește mașina!

Greifer lunecă de pe masa pe care se așezase și ieși. Porni mașina și o trase în fața intrării principale.

Hauk coborî cu un pas sigur și luă loc alături de Greifer.

– La comandament! ordonă el.

Greifer demară și, după ce străbătu piața din fața Primăriei, opri, sări din mașină și, ocolind-o, îi deschise portiera lui Hauk.

– Ia-o înainte!

Plin de avânt, fiindcă era sigur de ceea ce va urma, Greifer trecu în fața Oberstului, deschise ușa principală și-i făcu loc să treacă. Apoi, deschizând în același fel toate ușile următoare, ajunse la cea care dădea direct în biroul comandantului local.

Întins peste masă, Schulz clipi și-l privi pe Oberst cu niște ochi destul de tulburi. Când se ridică, se auzi un zgomot făcut de niște sticle ce se izbeau una de cealaltă. Schulz își restabili poziția, dar reuși cu greu să adopte o ținută adecvată.

Oberstul, care purta acum numele de Hochheim, se postă în fața lui și-l privi cu răceală. Sub căutătura tăioasă, Schulz păru să-și piardă tot ce-i mai rămăsese din amorul propriu. Tăcerea Oberstului era pentru el ca un urlet.

În sfârșit, cu o voce apatică, de parcă ar fi citit un barometru, Oberstul ordonă:

– Două camioane și patru oameni... imediat!

Hauptmannul deschise lent gura, cu încetineala unei porți acționate electric.

– Herr Oberst... bâigui el.

– Fără discuții, îl întrerupse Oberstul.

– Dacă nu-i dai bătaie, se amestecă Greifer, te trimitem în fața unui Consiliu de Război.

– Herr Oberst, reluă Schulz, o să mă străduiesc, firește...

– Străduiește-te, spuse Hauk, glacial.

– Și vai de fundul tău dacă nu o faci cum trebuie, declară Greifer. Treci imediat la treabă. O să-ți arăt eu cum s-o faci, dacă nu știi.

Profund impresionat, Schulz înclină din cap, apoi ridică receptorul. În aceeași clipă însă, rămase încremenit. Își întoarse privirea spre ușă, de parcă ar fi văzut acolo o fantomă.

În cadrul ușii stătea Generalul Luschke, scund, îndesat, cu fața sa ca un cartof încordată, aidoma unui câine care urmărește o pistă, scrutându-i cu interes pe cei aflați în odaie. În spatele lui se afla Gefreiterul Stamm, la pândă, nerăbdător și curios. Apoi, Luschke se urni spre ei, fără să facă aproape nici un zgomot.

– La comandament nu e nimic de semnalat, anunță Schulz, din obișnuință.

– Tare aș vrea să știu ce ar trebui să se întâmple în sectorul dumitale ca să ai ceva de semnalat.

Greifer se repezi și se opri la fel de brusc, ca un taur la vederea unei pânze roșii, apoi salută. Oberstul făcu la fel, dar cu mai puțin zel, îl examină pe Luschke, păstrându-și calmul.

– Am respectat întru totul indicațiile dumneavoastră, Herr General, mârâi Schulz.

– Să înțeleg că am înnebunit eu subit? întrebă Luschke. Și, văzând că nu primește nici un răspuns, după cum era și de așteptat, adăugă: Fiindcă asta s-ar putea crede, după tot ce ai făcut în numele meu.

Hauptmannul Schulz, care, ca orice bun soldat, rămânea optimist până la capăt, se simți atins până în străfundurile sufletului. Crezuse mereu că era vorba de o greșeală, de o confuzie, de niște ușoare divergențe între ordin și modul în care fusese executat. Avea ferma convingere că această concepție a lui despre datoria de soldat îi indicase drumul ce trebuia să-l urmeze. Acum însă, constatările zdrobitoare ale Generalului îl deconcertau.

– Am făcut ceea ce am considerat că e de datoria mea, rosti el, cu glasul sugrumat.

– Ceea ce consideri ca fiind de datoria ta este o pură idioțenie în situația în care am căzut glorioși, spuse Luschke, cu o ironie neîndurătoare.

Hauk tuși aprobator. Schulz părea să se înece cu demnitate; apoi, își schimbă brusc atitudinea, încât s-ar fi zis că e un sac azvârlit într-un colț.

Generalul se întoarse spre Oberst.

– Hochheim, se prezentă acesta. De la Comandamentul Suprem al armatei, Cartierul General al Führerului. Apoi, arătând spre Greifer: Oberleutnant Grafenberg, aghiotantul meu. După care mai adăugă: Călătorim cu o misiune specială.

– Aici nu este Comandamentul Suprem al armatei. Și în nici un caz Cartierul General al Führerului. Nu cumva ați greșit drumul?

– Am rămas fără mijloace de transport. Cer să mi se pună la dispoziție două camioane, împreună cu personalul însoțitor.

– Cererea este refuzată, răspunse Luschke, liniștit.

– Îmi permit să vă atrag atenția, Herr General, asupra faptului că am de transportat arhive secrete.

– Puteți să-mi atrageți atenția, Herr Oberst, dar e inutil.

– Vreți să vă asumați răspunderea, Herr General, pentru cazul în care...

– Herr Oberst, zise Luschke, tăios, dacă o să vă ardeți dosarele, ele nu vor cădea în mâinile inamicului. Acesta este sfatul pe care vi-l pot da... ba chiar și tot ce pot face pentru dumneavoastră.

– Sunteți dispus, Herr General, să-mi comunicați în scris această decizie? întrebă Hauk, cu un glas scăzut și amenințător.

– Da... chiar și orice altceva doriți, spuse Luschke, cu duritate. De exemplu, că războiul s-a încheiat într-un mod catastrofal, și asta de luni de zile, definitiv și categoric, până și pentru pupincuriștii de la Cartierul General al Führerului, și că refuz să sacrific viața fie și a unui singur om de-al meu pentru lăzile voastre de hârțoage. Nimeni nu va mișca nici măcar un deget pentru asta.

– Înseamnă că renunțați la luptă, Herr General?

– Oamenii mei și cu mine, mârâi Luschke, cu o voce aspră, nu mai luptăm pentru lăzile voastre. Dacă însă vreți să vă bateți cu orice preț, asta se poate. Schulz!

– Herr General! făcu celălalt, luând poziția de drepți.

– Schulz, dă-le oamenilor ăstora tot ce le trebuie să-și satisfacă apetitul războinic: Bazooka, grenade antitanc, mine, și apoi n-au decât să se ducă acolo unde le e locul – în calea tancurilor americane.

– Iată-i pe americani! strigă bătrânul Asch.

Și, repezindu-se pe scara apartamentului său personal, deschise ușa.

– Iată-i pe americani! repetă el.

– Poftește-i înăuntru, dacă au și whisky cu ei, zise Leutnantul Asch.

Cu răsuflarea tăiată, bătrânul Asch se așează la masă, făcându-și vânt cu una dintre batistele sale imaculate.

– Mai avem poate vreo oră... dar sigur nu mai mult.

– Într-o oră se pot întâmpla multe, spuse Leutnantul Asch, stând jos lângă Barbara. Într-o oră se susține că la Auschwitz au fost prăjite șapte sute treizeci de persoane; într-o oră, o femeie a fost violată de cincisprezece ori; într-o oră, bateria mea a tras o dată două sute cincizeci de obuze.

– Și tot într-o oră poți să le dai soldaților tăi care îmi ocupă parterul cafenelei o altă adresă la care să se ducă, spuse bătrânul, implorându-l.

– Tată, e totuna dacă sunt făcuți prizonieri aici sau în altă parte, replică Leutnantul Asch. Așa că, la ce bun să-i mai pun să se mute?

– Americanii o să-mi percheziționeze casa.

– Oricum așa vor face, și e mult mai bine să le dai un pretext.

– Mă ruinezi, gemu bătrânul.

– Bineînțeles. Cine altul ar putea să te ruineze, dacă nu eu? Fiindcă războiul ăsta care moare aici este războiul meu; eu l-am început, eu l-am aplaudat și eu am dus-o bine de pe urma lui.

– Totul trece, spuse Barbara. Nimic nu durează la nesfârșit. O să vă deschideți în curând cafeneaua, iar eu o să vă ajut cu toată plăcerea.

– Numai tu îmi mai lipseai, remarcă bătrânul, pe un ton mușcător.

– Poți fi sigur de asta, întări Herbert, înveselit. Viitorii tăi clienți titulari vor fi soldații americani. N-o să aibă loc o schimbare prea mare: se va vorbi o altă limbă, dar cerințele vor rămâne cam aceleași. Și tuturor soldaților, indiferent ce uniformă poartă, le plac fetele drăguțe și ușuratice.

– Nu ți-e deloc rușine?

– La urma urmei, sunt fiul tău.

Wedelmann și soția lui aruncară o privire în sală. Arătau ca doi tineri gata să plece în prima lor vacanță și care nu știau cum să procedeze. Se opriră în prag.

– Am vrea să ne luăm rămas-bun de la dumneavoastră.

– Unde vreți să plecați? întrebă bătrânul Asch.

– Oriunde. Nu vrem să vă stăm pe cap. Ați făcut deja destule pentru noi. Dacă sosesc americanii...

– Nu știți unde să mergeți?

– O să găsim noi unde, afirmă Wedelmann. Vă mulțumim din toată inima pentru ospitalitate și sperăm să ne achităm într-o bună zi. Acum însă nu ne putem permite...

– Rămâneți aici, bineînțeles, strigă bătrânul Asch, impulsiv.

– Nu uita că ești negustor, îi aminti, amuzat, fiul său.

– Domnul Wedelmann e civil, iar casa mea le e deschisă oricând civililor.

– Mulțumesc, spuse Magda încet, luându-i mâna bătrânului Asch, ceea ce-l tulbură peste măsură.

– Însă va trebui să vă comportați ca un civil, adăugă el, cu asprime.

– Nu încape îndoială, răspunse Wedelmann.

– Să sperăm că veți putea face asta, domnule Wedelmann. În ultimă instanță, șansele dumneavoastră sunt destul de mari. Câteva ore încă, și n-o să vă mai ispitească nimic.

– Dar tu, băiete, nu vrei să-ți dai jos uniforma aia? întrebă Asch.

– Nu mă grăbesc. Atâta vreme cât se mai află aici rămășițe din Wehrmachtul Marii Germanii, trebuie să-mi apăr oamenii de orice abuz, și asta nu pot s-o fac decât dacă sunt în uniformă.

– Pe deasupra, adăugă Barbara, fără să se gândească, îți stă foarte bine în uniformă.

– Stai să mă vezi în costum de baie, micuțo, și mai ales cu un General alături de mine. Ți-ar sări ochii din cap.

– Nu mi-e deloc greu să-mi închipui, răspunse, cu îndrăzneală, Barbara.

De pe scară se auzi un zgomot îngrozitor de bocanci cu ținte, care bubuiau zglobii, și niște voci ce discutau cu o cordialitate grosolană.

– Asta nu poate fi decât Kowalski, spuse bătrânul Asch, cu părere de rău. De când are un șperaclu, mi-am pierdut liniștea pe viață.

În odaie se năpusti Kowalski, urmat de Soeft, zâmbitor și amabil. S-ar fi zis că dobândiseră ei singuri Victoria Finală.

– Copii, strigă Kowalski, s-a făcut, totuși! Am reușit!

– Iar eu am izbutit să găsesc filonul în ultima clipă. Și ce filon! anunță Soeft.

– În orice caz, nu la mine, făcu Asch, agresiv.

– Localul e mult prea mic pentru așa ceva. Casa pe care am reușit să pun eu mâna are optzeci de paturi, dintre care treizeci și două sunt încă libere.

– Asta îți stă în fire, observă Herbert.

– Așa că, înainte! Nu sunt meschin. Cine nu a încercat încă? Cine vrea să-și încerce norocul? Intrați, intrați în spitalul meu!

– Ați putea să mai găzduiți doisprezece soldați, îi ceru bătrânul Asch, părând să revină brusc la viață. Doar doisprezece.

– Chiar și de trei ori pe-atât... dacă vreau. Și vreau... Pot să-mi permit luxul ăsta.

– Încearcă și tu să fii practic, Soeft, interveni Leutnantul Asch. În general, nu-ți este prea greu.

– L-a apucat beția victoriei, explică Kowalski, înțelegător. De altfel, de fiecare dată când a dat de belșug, a avut porniri mărinimoase.

– Bine, atunci să discutăm la modul concret, spuse Soeft. Aveam absolută nevoie de un adăpost de prima mână pentru un anumit număr de prieteni. Și, trecând prin fața spitalului garnizoanei, mi-a venit una dintre ideile mele bune. Am discutat cu medicul-șef și, cât ai bate din palme, ne-am pus de acord. Kowalski le-a livrat un stoc modest de mărfuri, și în schimb am obținut dreptul de liberă folosință a tuturor paturilor disponibile. E clar? Iar cei care le ocupă, și care în consecință sunt bolnavi oficial, nu vor intra deocamdată în lagărele de prizonieri.

– Ăsta-i un lucru chiar bun, făcu Leutnantul Asch, după ce chibzui câteva clipe. Oricum e mai bine așa, decât să dormi pe jos într-o cafenea. În cazul ăsta, o să-mi duc oamenii la spitalul tău.

– Oricând vrei.

– Și dumneavoastră, domnule Kowalski, o să vă mutați la spital? întrebă, plin de speranță, bătrânul Asch.

– O, nu, eu rămân la dumneavoastră, bineînțeles! declară Kowalski, cu un aer blajin.

– Absolut exclus, replică Asch. În casa mea nu admit decât civili.

– Dar sunt civil, afirmă Kowalski, cu superioritate. Ba chiar sunt de meserie geometru.

– Mă faci să râd! nu se lăsă bătrânul, serios ca un călugăr. Doar nu e suficient să te declari, ca să și fii. Nimeni n-o să te creadă... Ai și niște acte?

Rânjind, Kowalski se apucă să scotocească prin buzunare.

– Am acte perfect autentice, spuse el, ridicând sus de tot un teanc de documente. Adevărul este că, de la o vreme, mă numesc Brahm.

– Cum ai zis? întrebă Herbert stupefiat, în timp ce Barbara, din impuls, îl luă de braț.

– Brahm, răspunse Kowalski, fără să bănuiască nimic. Ce, te deranjează cumva?

– De unde ți-ai procurat actele alea?

– Le-am găsit... asupra cadavrului unui Stabzahlmeister.

– Unde era cadavrul?

– Dar ce te-a apucat? întrebă Kowalski, mirat. Ești bolnav?

– Vreau să știu unde ai descoperit cadavrul.

– Soeft, un loc pentru Asch la spitalul tău. Dar în secția de izolare, te rog, făcu Kowalski, zăpăcit.

Leutnantul, care era neobișnuit de agitat, îl înșfăcă zdravăn pe Obergefreiter. Ceilalți, aflați împrejurul lor, priveau neînțelegând nimic.

– Răspunde-mi odată la ce te-am întrebat.

– În grădina publică... A fost împușcat noaptea trecută.

– Spune-mi tot ce știi despre asta! În amănunt, auzi?

Înghesuit de prietenul său, Kowalski încercă să povestească totul cât putea de concis și de exact, fără să omită nimic. Chiar înainte de a-și fi terminat relatarea, Asch își încheie uniforma, își prinse centironul și își puse cascheta pe cap.

– Unde vrei să te duci? întrebă tatăl său, uluit.

– Mai am ceva de făcut, spuse Herbert, pe un ton aspru. Abia după aceea războiul se va termina și pentru mine.

Oberstul Hauk și Oberleutnantul Greifer se opriseră pe scara comandamentului și stăteau lângă fereastră, evitând să se uite în jos, spre piața din fața Primăriei. Priveliștea haosului desăvârșit ce li se înfățișa ochilor îi dezgusta.

– Și acum ce facem? întrebă Greifer, spumegând de furie.

Hauk aruncă o privire rapidă spre plăcile de aramă dedicate „Celor ce și-au dat viața în Marele Război". Câteva coroane de frunze, ca niște lauri veștejiți, atârnau ofilite în ramele de stejar. Oberstul contempla covorul maroniu-închis de sub picioarele sale, părând că îi numără carourile înguste.

– Doar n-o să renunțăm acum, pur și simplu! mârâi Greifer.

– N-a fost nici o clipă vorba de așa ceva, sublinie Hauk, cu glasul său strident și tăios.

– Să sperăm că, între timp, nu s-a instalat nimeni în locuința noastră... Să lași un depozit nesupravegheat este un gest aproape ușuratic.

– Atunci, supraveghează-l! făcu Hauk.

Chipul său searbăd părea mai de nepătruns ca oricând.

– Cum să înțeleg asta, Herr Oberst?

– Nu mai avem prea mult timp. Trebuie să ne împărțim sarcinile. Te întorci la locuința noastră pe drumul cel mai scurt și pregătești încărcătura. Ține seama de trei eventualități: pui totul în două camioane; jumătate, adică ce e mai prețios, într-un singur camion; și, în sfârșit, o mică parte, aleasă pe sprânceană, dacă vom fi siliți să ne mulțumim doar cu mașina noastră.

– Înțeleg. Iar între timp, dumneavoastră veți încerca personal să...

– Vreau să văd ce se poate face. Așteaptă-mă o clipă. O să am nevoie eu de mașină.

– Asta se înțelege de la sine, spuse Greifer.

Scoase din buzunar cheile mașinii, i le înmână Oberstului și plecă, aidoma unei locomotive aflate sub presiune maximă.

Inițial, Hauk rămase nemișcat, cu privirea ațintită în gol, chibzuind. Apoi, cu un mers aproape automat, se apropie de fereastră și examină piața ce se desfășura la picioarele lui. Acolo domnea haosul: peste tot se vedeau soldați fără arme, civili cărând pachete, camioane abandonate și jefuite, hârtii, gunoaie și scânduri frânte.

În fața Primăriei se aduna lume. Soldații smulgeau aripile laterale ale camioanelor și aruncau pe jos lăzile și sacii, iar

oamenii, înarmați cu papornițe și valize, stacane și sticle, lopeți și greble, se repezeau la ele, spărgând lăzile, spintecând sacii și golind bidoanele. Uleiul se amesteca cu zahărul, rachiul curgea peste orez, mierea galbenă ca aurul se scurgea în crăpăturile din caldarâm.

Era o orgie, născută din lăcomie, foame și dorința de a strânge provizii, o scoatere la vânzare fantomatică a Wehrmachtului Marii Germanii. Reichul însuși era lăsat pradă jafului.

Oberstul contempla această scenă de parcă ar fi fost o pagină neinteresantă dintr-un album filatelic.

Deodată, Hauk zări un bărbat care își croia impetuos drum prin mulțime, îndreptându-se spre comandament. Era un Leutnant de artilerie. Hauk îl recunoscu imediat pe Leutnantul Asch.

Oberstul îl examină și pe acesta cu aceeași privire. Apoi, îndepărtându-se de fereastră, se uită de jur-împrejur și urcă din nou pe scara comandamentului. Văzând o ușă pe care scria „WC", se făcu nevăzut în spatele ei, dar nu o închise cu totul.

Asch trecu prin fața ușii fără să se oprească și se repezi în anticamera comandamentului, de unde ieși în scurt timp, însoțit de Stamm.

– Hindenburgstrasse numărul 13, îi spunea acesta.

Și, trecând din nou prin fața ușii întredeschise, plecă în goană.

Hauk mai așteptă puțin înainte de-a ieși, după care, cu un mers ușor alert, coborî, se duse la mașină, urcă la volan și demară.

Oamenii fugeau din fața lui. Cu toate acestea, Oberstul nu o apucă în direcția străzii cu pricina, ci înspre liniile inamicului.

În drum întâlni un mic detașament de-al Volkssturmului care se întorcea în oraș, apoi ajunse la barajul numărul 4.

Cu cincizeci de metri înaintea acestuia, un tânăr din Hitlerjugend îi făcu semn să oprească, agitând un fanion roșu. Hauk frână chiar în fața puștiului.

– Atenție! Zonă periculoasă! strigă acesta.

– Dă-te la o parte! făcu Hauk, pe tonul cu care ar fi mustrat un barman pentru că i-a pus prea mult sifon în whisky.

Băiatul sări deoparte, luă poziția de drepți și salută. Hauk își atinse ușor cascheta și demară în direcția barajului. Acolo, dintr-o

groapă ce servea drept adăpost, ieși un om care înainta spre Hauk și se apucă să-i dea raportul.

– Inutil, spuse Oberstul. Înlătură barajul ăsta!

– Herr Oberst, îmi permit să vă atrag atenția..., strigă celălalt.

– Îți pierzi timpul de pomană, răspunse Hauk, privind spre norii de praf stârniți în depărtare de tancurile americane.

Bărbatul din Volkssturm rămase o clipă nehotărât, apoi își chemă camarazii și le ordonă să scoată bârnele ce alcătuiau barajul. Operațiunea dură vreo zece minute. Stând nemișcat la volan, Hauk nu se întoarse decât o dată: drumul pe care venise era pustiu. Îndată ce tinerii desființară barajul, apăsă pe accelerator și se făcu nevăzut.

– Are curaj tipul, nu glumă! observă, cu respect, unul dintre războinicii de ultimă oră.

Oberstul își continuă drumul până ce recunoscu limpede tancurile americane. Atunci se opri, fără să stingă motorul, și își înlocui steguleț de pe aripa mașinii cu o bucată de pânză albă, după care porni din nou, încet. Văzându-l, echipajele blindatelor își opriră vehiculele și îndreptară tunurile spre el. Infanteriștii de pe tancuri se refugiară în spatele colosilor de oțel.

Hauk încetini, coborî din mașină, se apropie de ei și, postându-se în fața unui ofițer american, rosti pe același ton cu care ar fi întrebat la popotă dacă untul e proaspăt:

– Mă predau!

Vizibil impresionat de această atitudine, care i se părea de un tipic prusac desăvârșit, americanul își duse mâna la caschetă. Cei doi stăteau acolo, față în față, aproape solemni, de parcă ar fi așteptat să li se facă portretul în ulei.

Se găsiră destui americani care conștientizară grandoarea acestui moment. Adevăratul spirit militar în care păreau întru totul dispuși să creadă se manifesta acum chiar în fața ochilor lor, încât considerară că și-au îmbogățit experiența cu un eveniment remarcabil.

– Pot să vă cer să-mi predați armele, Herr Oberst? întrebă ofițerul american, pe un ton cavaleresc.

Și Oberstul Hauk dădu ascultare acestei rugăminți.

*

Orașul îi aștepta pe americani. Drapelele albe se aflau la îndemână, unele de mărimea unei batiste, iar multe altele cât un cearșaf. Străzile se goleau de lume. Copiii de toate vârstele stăteau la pândă în spatele perdelelor.

Cei mai mulți dintre membrii Volkssturmului se întorseseră la casele lor. Alții, care nu putuseră fi anunțați la timp, se resemnaseră să cedeze în fața unei superiorități zdrobitoare. Hauptmannul Schulz anunță că vrea să plece pe front.

După ce distribuiseră populației civile și soldaților izolați toate stocurile de mărfuri disponibile, Leutnantul Brack și Obergefreiterul Kowalski dezamorsau minele care ar fi urmat să arunce în aer podul de cale ferată. Unteroffizierul Soeft își inspecta spitalul și se convingea personal atât de calitatea paturilor, cât și de bunăvoința unei tinere infirmiere. Concluziile îl satisfăcură pe deplin.

Șeful grupului național-socialist local, îmbrăcat deja într-un modest costum civil, arse douăzeci și opt de exemplare din *Mein Kampf*, a lui Hitler, dintre care treisprezece erau legate în piele, plângând singur și în tăcere. Soția lui – cea de-a doua, căci în glorioasele zile când fusese preluată puterea, prima nu se dovedise suficient de distinsă – îl apostrofa cu „dobitoc desăvârșit".

Gardianul Krawattke își făcea inventarul și se pregătea să predea funcția altcuiva. Îmbrăcă cea mai frumoasă uniformă, fiindcă era hotărât să-i întâmpine pe învingători în fața instituției sale și să le înmâneze cheile. Toate astea se petreceau după ce-i dăduse bătrânului Freitag, actualmente deținutul său preferat, două pături suplimentare, o porție dublă de pâine și un WC portabil cu capac.

Abatele Westhaus se străduia zadarnic să se roage. Generalul Luschke, asistat de aghiotantul său, distrugea ultimele „ordine secrete ale comandamentului". Lore Schulz studia articolul din *Enciclopedia* sa consacrat Americii. Iar bătrânul Asch, cu ajutorul eficient al soților Wedelmann, stivuia, în fundul pivniței, mărfurile cele mai prețioase.

Se lăsa seara. Deși orașul părea părăsit, în fiecare casă se desfășura o activitate febrilă. Prin oraș trecu o singură mașină.

În ea se aflau Asch și Kowalski. Pe bancheta din spate zăcea, chircit, Oberleutnantul Greifer, gemând și blestemând, ținându-și cu amândouă mâinile piciorul stâng, care sângera. Asch conduse mașina spre cazarma de artilerie.

În depărtare se auzeau vuind motoarele. Explozii izolate și înăbușite sfâșiau fundalul sonor al zgomotului blindatelor. Dar americanii încă nu se iveau.

– Herr General, zise Asch, împingându-l înaintea lui pe Greifer, iată-l pe unul dintre ticăloși.

Luschke nu se ridică de la birou. Aruncându-i o privire scurtă aghiotantului, îl examină pe Greifer, care se zvârcolea pe covor. Apoi se uită lung la Asch și întrebă:

– Omul ăsta e grav rănit?

– O simplă zgârietură, Herr General. Are gamba sfâșiată. Porcul ăsta guiță dinadins.

– Pansați-l! ordonă Generalul.

Niște soldați îl duseră pe Greifer alături, gemând, zbierând și blestemând.

– Căscați bine ochii și aveți grijă ca lighioana asta să nu o șteargă! le strigă Asch.

– Herr Leutnant Asch, ce e cu tot circul ăsta? întrebă Generalul, când rămaseră doar cu aghiotantul.

– Herr General, ăsta-i un individ care trebuie pus la zid.

– De ce?

– Fiindcă e un asasin și complicele unui asasin.

– Herr Leutnant, făcu aghiotantul, care considera că venise momentul să intervină, nu mai avem timp. Americanii pot sosi dintr-o clipă într-alta.

– Un motiv în plus să ne grăbim.

– Bine, dar ce vrei de la noi?

– Asasinii nu trebuie să scape numai pentru că e pace... Cer prea mult?

– Asch, spuse aghiotantul, dacă ești convins că omul ăsta e un asasin, de ce nu l-ai executat singur? De ce ni-l aduci aici?

– Pentru că nu se cuvine să asasinezi un criminal... Trebuie să fie judecat.

– Dar nu de noi! strigă aghiotantul. Asta nu se mai poate. Am terminat cu toate.

– Herr General, spuse Asch, energic, cer dreptate în numele soldaților care au fost sacrificați prosteşte, al răniților, al oamenilor asasinați cu brutalitate și bună-știință. Cer constituirea unei Curți Marțiale pentru Oberleutnantul Greifer.

Aghiotantul ridică din umeri, cu un aer resemnat. Luschke, scund și ghemuit, era adâncit în fotoliu; își pusese mâinile una peste cealaltă, iar în ochii lui aproape închiși se deslușea o atenție rece. Asch îl cântărea cu o privire deschisă și aproape provocatoare.

– Fă-ți raportul! ordonă Luschke.

Asch povesti pe scurt evenimentele la care fusese martor, relatând ceea ce știa și bănuia. Se oferi să furnizeze dovezi, se străduí să-și justifice bănuielile și, din nou, ceru constituirea unei Curți Marțiale.

– Dacă totul e așa cum spui... rosti Generalul, tărăgănând cuvintele, ba chiar dacă nu e adevărat decât în parte...

Lăsă fraza neterminată. Umerii înguști, împodobiți cu însemnele de General, părură să se încovoaie și mai mult. Ochii săi limpezi și scrutători se ațintiră asupra lui Asch. Apoi spuse:

– Căutați-i pe Brack și Kowalski, ca și pe toți soldații încă disponibili. Mai aduceți-i și pe toți cei propuși de Asch. Imediat ce ajung aici primii, începem.

– Dar, Herr General!... exclamă aghiotantul, zăpăcit.

– Dacă decizia asta îți tulbură conștiința, poți, firește, să te consideri demobilizat.

– Rămân, replică, pe loc, aghiotantul.

Și, trecând în biroul alăturat, se apucă să dea ordine, cu precizia de nezdruncinat pe care o avea încă din primele zile ale războiului și pe care părea că o va păstra pe vecie.

– Herr Leutnant Asch, zise Generalmajorul, a curs deja destul sânge. Oare n-ar trebui să se termine cu asta?

– Herr General, soldații pentru care cer răzbunare nu au căzut în luptă, ci au fost asasinați, și asta pentru ca asasinii să se îmbogățească. Să fie tocmai ăștia din urmă cei care vor trebui să le supraviețuiască?

– Dar nu l-ai prins decât pe unul.

– Tot e mai bine decât nimic.

– Herr Leutnant Asch, întrebă Generalul, cu un surâs, de la cine ai căpătat o tenacitate atât de periculoasă?

– De la dumneavoastră, Herr General.

Cei doi își zâmbiră cu o expresie rece, rezervată și puțin ironică, ce arăta incontestabil că se înțelegeau perfect.

Peste vreo jumătate de oră, începu audiența. Oberleutnantul Greifer, pansat cu grijă între timp, fusese adus și invitat să ia loc pe un scaun din mijlocul biroului.

Aghiotantul se instală lângă General, care rămăsese așezat la biroul lui. Ferestrele erau acoperite, iar lustra dădea o lumină slabă. Soldații convocați se aliniaseră în semicerc, unul lângă altul.

– Audiența este deschisă, declară aghiotantul, cu oarecare grabă, dar străduindu-se vădit să respecte regulile. Procedură provizorie contra Leutnantului Greifer, convocată și prezidată de Generalul de divizie Luschke. Prim-asesor și, în același timp, secretar al procesului-verbal, eu însumi, Major Horn, aghiotant al diviziei Luschke. Asesor: Oberleutnantul Nowack, comandantul pieței. Procuror: Leutnantul Asch. Apărarea: Leutnantul Brack. Martori disponibili: Obergefreiterul Kowalski, Gefreiterul Stamm, domnișoara Barbara Brucke. Acuzați: Oberstul Hauk, în lipsă, și Oberleutnantul Greifer. Acuzația: abuz de putere în scopuri personale, soldat cu peste douăzeci de morți. Se adaugă dublu asasinat cu premeditare. Acuzat, ce aveți de spus?

– Toate astea-s niște prostii! răspunse Greifer, cu o insolență provocatoare. Redevenise el însuși. Nu-și mai simțea rana. Știa că trebuie să scape acum, dacă voia să trăiască. Să trăiască! Și înțelesese că, practic, nu trebuia decât să câștige timp. Americanii nu puteau să mai întârzie mult. Urmau să sosească dintr-o clipă

într-alta. Aproape că suspina după ei și avea încă destulă nerușinare pentru a considera situația sa deosebit de comică. Toate astea nu-s decât prostii! repetă el.

– Trebuie să vă rog să adoptați un alt ton, spuse Majorul, cu aceeași politețe.

– Și de ce, mă rog? replică Greifer, cu brutalitate. În opinia mea, ceea ce se petrece aici, nu e decât o comedie. Iar printre altele, recuz mărturia unei curve pentru Offizieri.

– Dacă mai spuneți o dată așa ceva, audiența va continua fără dumneavoastră, îl atenționă aghiotantul.

Greifer avu o clipă de ezitare. Își dădu seama imediat că asta ar fi reprezentat un pericol pentru el: o dezbatere în lipsă ar fi avut o desfășurare extrem de rapidă, iar el trebuia să câștige timp, cât mai mult timp posibil. Sosirea americanilor ar pune capăt circului... Se impunea cu orice preț ca sentința să nu fie dată de un tribunal improvizat.

– Protestez față de această procedură de Curte Marțială, spuse el. Concluzia deschiderii dezbaterilor nu este în conformitate cu regulamentele. Pe deasupra, atrag atenția asupra faptului că e de-a dreptul absurd să chemi un martor pe post de acuzator public.

– Protestul este respins, precizâ Majorul, după o scurtă privire aruncată Generalului. Circumstanțele excepționale permit să ne îndepărtăm de procedura utilizată îndeobște, și prin urmare corectă. Putem, în sfârșit, să începem. Vă rog, Herr Leutnant Asch.

Acesta vorbi rapid, rece și răspicat:

– Oberstul Hauk, asistat de Oberleutnantul Greifer, a luat din proprie inițiativă comanda unităților izolate și încercuite, le-a reconstituit și le-a trimis la atac împotriva dușmanului, oferindu-le cu bună-știință indicații false.

– Și ce mă privește asta pe mine? strigă Greifer. De când un Leutnant este răspunzător pentru ordinele date de un Oberst?

– Ați dat trupelor trimise la atac împotriva dușmanului indicații referitoare la sprijinul de foc, la stocurile de muniții, la rezervele existente și la poziția inamicului, despre care știați categoric că erau false.

– Nu puteți s-o dovediți! exclamă, pe un ton triumfător, Greifer.

– Pot să afirm sub jurământ.

– Ca apărător al acuzatului, interveni Leutnantul Brack, atrag atenția că o situație atât de precară ca asta care ne-a fost descrisă nu exclude dreptul de-a comite o greșeală.

– Poți greși o dată, sau chiar de două ori... dar nu de zece ori. Trupa folosită pentru efectuarea străpungerii a primit de la Oberleutnantul Greifer mai multe indicații false. De exemplu, el a promis un sprijin de foc prin intermediul puștilor, când, de fapt, infanteria nu mai avea deloc puști. Situația permitea cel mult atingerea intersecției, dar în nici un caz păstrarea ei.

– O întrebare, făcu Majorul Horn. Dacă șeful trupei comandate în vederea străpungerii ar fi cunoscut adevărul, ar fi recunoscut limpede inutilitatea operațiunii?

– Nici o îndoială în privința asta, răspunse Asch. Majorul Hinrichsen ar fi refuzat să preia comanda acestei operațiuni dacă ar fi cunoscut situația exactă. Era însă nevoie să piară peste douăzeci de soldați, pentru ca Oberstul Hauk și Oberleutnantul Greifer să poată ajunge la lăzile lor cu crăpelniță.

– Protestez! strigă Greifer cu îndârjire. În primul rând, cifrele puse la îndemâna soldaților nu veneau de la mine, ci doar de la Oberstul Hauk. Și în al doilea rând, nici vorbă nu poate fi de lăzi cu crăpelniță.

– Obergefreiterul Kowalski poate depune mărturie în legătură cu acest lucru, răspunse Asch.

Kowalski păși în față.

– Pot să depun, așadar, mărturie că Oberleutnantul Greifer personal a trecut în revistă, în pădurea în care ne găseam, unitățile aflate acolo. Cifrele au fost deci comunicate de el, și de nimeni altul. Iar dacă Oberstul a oferit de la sine cifre false... acest domn era lângă el și nu a protestat.

– Cred că n-am auzit bine, făcu Greifer, străduindu-se să râdă.

– Cât despre lăzi, astea conțineau, fără excepție, provizii. Le-am controlat eu însumi și le-am distribuit populației.

Ceru cuvântul Leutnantul Brack:

– Două întrebări, Kowalski. Există posibilitatea ca acuzații Hauk și Greifer să nu fi traversat, de fapt, intersecția eliberată

provizoriu decât pentru a aduce întăriri? A doua întrebare: este posibil ca anumite lăzi să fi conținut altceva decât provizii alimentare... de exemplu, dosare?

– Am primit noi întăriri? replică Kowalski. Și niște dosare pot fi băute?

– Protestez din nou! făcu Greifer, crispat. Am căutat să adunăm niște întăriri, dar nu am reușit. Pe deasupra, aveam în lăzile noastre dosare secrete... dar erau ascunse.

– Printre sticlele de lichior, zise Kowalski, rânjind. Al naibii de bună idee!

Aghiotantul îl privi pe Luschke, care făcu un gest de asentiment.

– Să trecem acum la cel de-al doilea punct, rosti Majorul, nerăbdător.

Și, deodată, preț de câteva clipe, se lăsă o tăcere mormântală. Vuietul motoarelor din depărtare părea să se fi apropiat. Zgomotul unei explozii produse la distanță de câțiva kilometri le tăie răsuflarea gâfâită celor strânși în biroul Generalului. Un geam tremură ușor.

– Să continuăm, reluă Majorul.

– Cel de-al doilea punct, spuse Leutnantul Asch, este asasinarea doamnei Willrich.

– Unde-i cadavrul? întrebă Greifer, cu dispreț. Unde e certificatul medico-legal? Unde e certificatul de deces? Asemenea documente sunt indispensabile pentru o procedură echitabilă, domnilor. Dar voi păreți să ignorați acest lucru. Există niște vicii de formă grosolane. Unul singur e suficient pentru a face orice judecată inoperantă. Ar trebui să fiți atenți.

– Singurul lucru la care sunt atent în clipa de față este faptul că păreți foarte informat asupra formalităților justiției militare. Unde ați dobândit aceste cunoștințe? întrebă aghiotantul.

– N-aveți decât să ghiciți, replică Greifer, cu obrăznicie.

– Ați trecut deja printr-un Consiliu de Război... sau ați făcut parte cumva din vreun tribunal?

– În orice caz, în momentul de față mă aflu dinaintea unui grup de jucători de ruletă, care nu par să accepte că afară e un alt grup care vrea să ocupe localul.

– Leutnant Asch, afacerea Willrich, vă rog! ordonă aghiotantul.

– Doamna Willrich a fost găsită moartă în casa ei.

– N-o cunosc pe doamna Willrich, spuse Greifer, care nu se simțea deloc amenințat de acuzație. Această doamnă nu mi-a fost niciodată prezentată. Asta-i tot. Și acum, dovedește-mi contrarul, Herr Leutnant Asch.

– Martora Barbara Brucke.

– Martoră! se grăbi să exclame Greifer, rânjind. Ea nu poate depune mărturie nici pentru, nici contra... Nici măcar nu poate servi drept martor, fiindcă nu are nici voința și nici capacitatea necesare. Nu se pricepe decât la flecuștețe.

– Vă previn pentru ultima oară, rosti aghiotantul, cu asprime.

– Presupun, interveni apărătorul, că, prin această afirmație, acuzatul vrea să spună că martora Barbara Brucke nu e demnă în fața lui să servească drept martor. În legătură cu asta, se poate observa că până și Codul Civil...

– Vă mulțumesc, Herr Leutnant. Precizarea este inutilă. Vă rog, domnișoară Brucke.

Barbara înaintă, șovăind puțin, de parcă ar fi mers pe gheață, și-i aruncă o privire lui Herbert, care îi făcu un semn de încurajare.

– În cursul conversațiilor dintre Oberstul Hauk și Oberleutnantul Greifer, pe care le-am auzit din întâmplare... începu ea.

– Din întâmplare! strigă Greifer. Curva asta a spionat prin gaura cheii. E pur și simplu înfuriată că ne-am descotorosit de ea, fiindcă e o curvă. Și uite că acum javra asta ranchiunoasă, pe care am azvârlit-o afară, are posibilitatea de-a calomnia niște Offizieri. Așa ceva nu este admis de nici un tribunal din lume.

– Ține-ți gura, porcule! strigă Asch, furios.

– Vă rog, fără discuții particulare, interveni Majorul, sarcastic. Domnișoara Brucke are cuvântul.

– În conversațiile pe care le-am auzit, numele doamnei Willrich a fost pronunțat de mai multe ori, ca și cel al satului în care locuia. S-au făcut referiri directe la Stabzahlmeisterul Brahm și la lăzile puse deoparte de el...

– Lăzi puse deoparte... asta-i o precizare demnă de reținut, spuse Majorul. Apoi adăugă imediat, prevenindu-l pe Greifer,

care deschisese gura să vorbească: Nu-l întrerupeți pe martor, că altfel vă reduc la tăcere. Continuați, vă rog, domnișoară Brucke.

– Ați găsit casa, relată Leutnantul Asch, văzând că Barbara ezită. Iar înăuntru era cadavrul doamnei Willrich.

– Poate că voi l-ați pus acolo, pretinse Greifer.

– Hauk și Greifer fuseseră acolo cu câteva ceasuri mai devreme. Vecinii pot depune mărturie.

– Mărturiile lor se află aici? S-au făcut procesele-verbale contrasemnate de un funcționar? Și ce-i cu asta? Să admitem fără probleme că i-am făcut o vizită doamnei Willrich. Când am plecat, era în viață. Iar după noi, au venit... Leutnantul Asch și doamna asta.

– Am sosit după câteva ore, spuse Asch. Cadavrul era deja rece. Am chemat un medic care să-l examineze. După constatările sale, moartea se produsese probabil în momentul în care Hauk și Greifer se aflau în casă.

– Toate astea-s idioțenii! strigă Greifer. Unde-i medicul? Unde este raportul lui? Și cum poate acest tribunal de doi bani să ia drept sigure bâiguielile unui Leutnant oarecare? Cer să se constate dacă între el și doamna de față există relații intime. Este evident că și-au pregătit împreună depoziția. Și, pe deasupra...

Deodată, Greifer se opri și ciuli urechile. Era de-a dreptul surprinzător... Toată lumea păstra liniștea, ascultând cu atenție, la fel ca Greifer.

Uruitul motoarelor se apropiase. Rafalele mitralierelor vibrau, scurte și spasmodice, apoi tăcură brusc. Zgomotul surd al motoarelor părea să se intensifice, apropiindu-se de ei lent, extrem de lent, irezistibil și enervant.

– Pe deasupra... asta e! Ascultați! făcu Greifer, triumfător.

Aghiotantul dădu drumul foii pe care o ținea în mână și-i aruncă Generalului o privire întrebătoare și imperioasă. Așa cum ședea, Luschke arăta ca și cum ar fi ascultat un concert transmis la radio, zgomotos și cât se poate de plicticos, dar care, în fond, îl lăsa indiferent și despre care considera că ar fi de prisos să-l întrerupă.

– Atunci, să continuăm, spuse Majorul. Cel de-al treilea caz, cel al Stabzahlmeisterului Brahm.

– Stabzahlmeisterul Brahm a fost asasinat noaptea trecută, precizează Leutnantul Asch. Cadavrul lui...

– Cadavrele nu lipsesc în vreme de război, interveni Greifer. Majoritatea lor provine din acțiunea directă a dușmanului. Mai există însă și alte posibilități, mai ales într-o perioadă în care niște diletanți se distrează jucând rolul de judecători, iar soldații se transformă în tâlhari de drumul mare. În felul ăsta, unii pot să moară fiindcă împotriva lor a fost pronunțată o sentință; alții pot să pună piciorul pe o mină; unii pot să fie uciși de niște soldați care dau târcoale noaptea, iar alții se pot sinucide. Alegeți și voi ce vă convine.

– A fost un asasinat, insistă Leutnantul Asch. Iar Obergefreiterul Kowalski e martor.

– Martor! urlă Greifer. La ce altceva poate să fi fost martor, decât la ce-a făcut el însuși?

– Noaptea trecută, relată Kowalski, am văzut trei oameni ieșind de la numărul 13 din Hindenburgstrasse. Se îndreptau spre grădina publică. La scurt timp, s-au auzit două împușcături. Aproape imediat, s-au întors doi oameni: Hauk și Greifer. Cadavrul lui Brahm zăcea printre copaci.

– Din încărcătorul pistolului Oberleutnantului Greifer lipsesc două cartușe, spuse Asch, ceea ce demonstrează că acest pistol a fost utilizat. Calibrul său concordă cu cel al gloanțelor găsite în cadavrul lui Brahm.

– Explicați-vă, Oberleutnant Greifer, ordonă aghiotantul.

– Dacă va trebui să mă explic, o voi face în fața americanilor. Sunt aici. Ciuliți urechile, domnilor!

În imediata apropiere uruiau motoarele, gemând, scrâșnind și păcănind asurzitor. Geamurile vibrau întruna, cu intensitate. În cele din urmă, un perete despărțitor de lemn, fier și sticlă se sparse și se făcu bucăți, ca și cum totul s-ar fi petrecut chiar sub ferestrele încăperii abia luminate, în care cei prezenți păreau să-și țină respirația.

– Iată singurul lucru care mai contează acum, zise Greifer pe un ton isteric, întinzând febril brațul spre fereastră. Ăsta-i singurul argument care mai are importanță acum. Lui trebuie să ne supunem.

Generalul îi adresă aghiotantului o privire pătrunzătoare.

– Dezbaterile nu s-au încheiat... și nici nu vor fi întrerupte, spuse aghiotantul, cu mâinile încleștate de marginea mesei.

– Am ajuns la capăt, izbucni Greifer, luptând disperat să câștige ultimele minute de care mai avea nevoie. Și dacă s-a întâmplat așa, e din cauză că printre noi există prea mulți oameni care nu și-au făcut datoria, că sunt luate în serios afirmațiile unui denigrator oarecare, promovat Leutnant datorită împrejurărilor, din cauză că declarațiile unei curve sunt mai importante decât cele ale soldaților încercați, că sunt ascultate vocile dezertorilor, ale răzvrătiților și ale lașilor.

Majorul sări de la locul său, vrând să se repeadă la Greifer, dar Generalul îl bătu ușor pe braț, făcându-l să se așeze la loc.

– În timp ce trădătorii și nemernicii se îmbogățeau, strigă Greifer cuprins de un soi de beție dezlănțuită, noi am luptat până la ultima suflare. Am știut totdeauna ce înseamnă datoria. N-am capitulat niciodată ca niște lași. Iar din acest motiv, acum se încearcă să ni se impute nu știu ce asasinate pentru a scăpa de noi.

Cei aflați în încăpere părură să se retragă, nemaifăcând un pas. Becurile clipeau. Ferestrele vibrau ca scuturate de friguri. Generalul zâmbea ca un mort.

– Noi nu suntem niște trădători, icni Greifer, fără să se mai poată stăpâni. Trădători sunt cei care vor să ne piardă. Aveam o misiune secretă de îndeplinit, și ea a fost sabotată de niște nemernici care au trădat Germania.

Greifer horcăia. Toată lumea tăcea. Vuietul motoarelor creștea, acoperind implacabil orice alt zgomot. Apoi încetă brusc, și în cameră să lăsă o tăcere asurzitoare.

– Spânzurați-l! zise Generalul Luschke.

Zece minute mai târziu, fostul Oberleutnant Greifer era spânzurat pe terenul de instrucție din spatele cazărmii de artilerie.

Americanii se aflau în oraș.

La un mare număr de ferestre atârnau drapele albe, de parcă toți localnicii și-ar fi pus rufele la uscat. Ici-colo, oamenii înce-

peau să se arate pe-afară, afișând un zâmbet larg și îngrijorat, supuși și stingheri, amabili și lași.

– În sfârșit! Ne-ați eliberat!

Unul dintre ei corecta, cu un zel lăudabil, spusele celorlalți:

– Ne-ați eliberat de naziști! În sfârșit!

Indiferenți în cea mai mare parte și, din fericire, necunoscători ai limbii germane, americanii stăteau ghemuiți pe vehiculele lor cu mina unor învingători care își țin firea; se vedea însă că nici ei nu erau departe de a se teme. Îi simțeau ascunși în întuneric pe „Vârcolaci", membrii rețelei de rezistență preconizate a continua lupta după capitularea Wehrmachtului, alături de brutele naziste și de măcelarii lagărelor de concentrare, despre care ziarele militare le vorbiseră constant și cu succes.

Hauptmannul Schulz își aliniase în fața orașului tot ce mai rămăsese din soldații comandați de el: funcționari nefericiți ai comandamentului și oameni din Volkssturm, care nu bănuiau nimic. Îi aranjă el însuși și se predară împreună americanilor stupefiați. Cu capul sus, pătruns de convingerea că își făcuse datoria până la capăt, merse în fruntea alor săi spre locul de captivitate.

În spatele lui, pășea Heini, tânărul din Hitlerjugend, care își plângea, de ți se rupea inima, eroismul pierdut.

– Heini, rosti Schulz, pe un ton bărbătesc, încetează odată cu smiorcăiala! Un soldat adevărat nu bocește.

– *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse Heini, suspinând cu devoțiune.

– Și, ca să te sustrag de la gândurile tale, îți dau voie să-mi cari bagajele.

Băiatul îi îndeplini ordinul cu cea mai mare bunăvoință.

Șeful trupelor victorioase acapară orașul cu douăzeci și patru de Shermannuri și cu un detașament de infanteriști, ocupând totodată și cazarma de artilerie. Învingătorii invadară hotărâți, în pas alergător, coridoarele părăsite.

Rafalele trase din armele automate năruiră tencuiala pereților reci. La intrare, un soldat împroșca cu gloanțe emblemele celui de-al III-lea Reich.

Un căpitan, doi locotenenți și treizeci și șase de soldați înarmați până-n dinți îl capturară pe Generalmajorul Luschke, care ședea înmărmurit îndărătul biroului. Alături se afla, la fel de nemișcat, aghiotantul, singurul care, în ciuda ordinelor repetate ale Generalului, refuzase să se despartă de șeful său.

Soldații îi împinseră înaintea lor pe cei doi locotenenți, iar aceștia pe căpitan, care spuse:

– Herr General, sunteți prizonier.

Generalmajorul Luschke se ridică fără un cuvânt, își puse uniforma în ordine și ieși, urmat de treizeci și șase de soldați, doi locotenenți și un căpitan.

Între timp, alți învingători aduseseră pe terenul de instrucție un transportor și două jeepuri. Douăsprezece reflectoare puternice aruncară o lumină crudă asupra Oberleutnantului Greifer, care se legăna la capătul unei frânghii. Soldații americani priveau surprinși, înfiorându-se și apropiindu-se încet.

– Acest Offizier, spuse unul dintre ei, care, grație numeroaselor comentarii ascultate la radio, cunoștea substratul profund al stării de lucruri din Germania, a fost cu siguranță membru al Rezistenței. Naziștii au reușit să se descotorosească de el în ultima clipă.

Imediat după trupele combatante, sosi și CIC-ul. Căpitanul Ted Boernes, care făcuse pregătiri amănunțite din toate punctele de vedere, ocupă vila Kreisleiterului din Hindenburgstrasse. James I și James II, împreună cu omul lor de încredere, Hinrichsen, se instalară la sediul comandamentului.

Americanii își imaginau că și acest oraș le aparține.

Noaptea târziu, șeful trupelor victorioase se prezentă în biroul CIC-ului și declară:

– În conformitate cu ordinele primite, voi continua înaintarea spre Est încă din noaptea asta.

– Nu vă reținem, replică James I, căruia faptul de-a avea în sfârșit libertate deplină de mișcare îi provoca o bucurie vădită.

– Las aici doar niște unități foarte reduse... în primul rând, ca să supravegheze lagărul de prizonieri pe care l-am instalat în cazarma de artilerie.

– Perfect, spuse James I, hotărât. Vom fi încântați să vă vedem mergând din victorie în victorie. Țineți-vă liniștit pe urmele dușmanului.

– O să vă ocupați și de lagărul de prizonieri? întrebă super-învingătorul. Vreau să spun, în cadrul misiunii dumneavoastră speciale?

– Se înțelege de la sine, îl asigură James I, făcându-le cu ochiul colaboratorilor săi. E o parte din sarcina noastră, și o vom rezolva rapid.

– Foarte bine, făcu eroul blindatelor. Asta mă liniștește. Am ordonat să fie expediați acolo toți cei pe care i-am prins deja. Fiți foarte atenți la criminalii de război.

– Nici o grijă! răspunse James I. O să fim cât se poate de atenți.

– La cazarmă a fost spânzurat recent un Offizier, chiar înainte de sosirea noastră. Se poate să fi fost un membru al Rezistenței. Dacă aveți timp, domnule James, studiați cazul ăsta cu lupa.

– Pentru asemenea cazuri, am întotdeauna timp, imens de mult timp.

– Bine! făcu învingătorul. Așadar, o să vă părăsesc și o să-mi reiau înaintarea. Și, așa cum v-am mai spus, nu las aici decât puțini soldați. Câțiva pentru aprovizionare și doar o companie pentru paza lagărului. Dar nu se va întâmpla cu siguranță nimic. Situația este în general de așa natură, încât un singur soldat de-al nostru ar fi suficient pentru a respinge un regiment întreg de-al Marii Germanii. Dacă, totuși, se-ntâmplă ceva...

– O să păstrăm poziția. Iar dacă lucrurile n-o să decurgă cum trebuie, o să vă trimitem o carte poștală.

În acea noapte, orașul părea că nu vrea deloc să se culce.

Au fost golite multe sticle. În cinstea victoriei! A Victoriei Finale! A Eliberării! A libertății! În sănătatea lui Truman! A Generalului Luschke! A Führerului! A lui Eisenhower! A soldați-

lor americani, a soldaților germani, a aliaților de ieri, a aliaților de astăzi, a camarazilor de luptă de mâine!

Au existat chiar unii care au băut pentru pace! În acel moment însă erau deja beți turtă, așa că au făcut-o cu multă convingere.

– Generalul, povesti Leutnantul Asch, care devenise civilul Herbert Asch și se afla în salonul de deasupra cafenelei, a rămas tot timpul ca un sfinx. Apoi, n-a zis decât un cuvânt: „Spânzurați-l!" Și nici nu apucase bine să-l spună, că porcul ăla se și legăna.

– A fost groaznic! spuse Barbara, care stătea lângă el.

– A fost drept, preciză Herbert.

– Groaznică dreptate, observă bătrânul Asch, gânditor. Uite unde am ajuns.

– Generalul, zise Wedelmann, care o ținea strâns de mână pe soția lui, ca și cum ar fi avut nevoie de un sprijin, l-a detestat dintotdeauna pe Hitler, dar, în calitatea lui de soldat, a fost nevoit să lupte pentru el. Mie unuia mi-a plăcut Hitler ăsta... dar de-acum n-o să mai pot avea încredere în nici unul dintre cei care-mi vor cere să-mi dau viața pentru ei. Lumea asta e plină de minciuni. Cei câțiva care nu sunt în stare să mintă nu mai izbutesc să respire. Generația noastră a fost păcălită într-un mod rușinos.

– Toate astea au rămas în urmă, rosti Magda, cu blândețe. Mult în urmă...

– Încă nu pot să cred că războiul s-a sfârșit, spuse Herbert. Concluzia finală îmi lipsește și acum. N-am reușit să-l spânzurăm decât pe unul dintre nemernici. Pe cel de-al doilea încă nu l-am prins.

– Nu înțeleg nimic din toate astea, zise Barbara, deconcertată.

– Îți faci singur rău, îi spuse, plin de amărăciune, bătrânul Asch fiului său. Cum ați putut executa în ultimele minute de război un om care nu a avut altă vină decât că nu știa ce face?

– Nu am spânzurat un om care a fost doar neștiutor, ci un asasin mârșav. Și faptul că asta a avut loc cu trei ani, trei luni sau trei minute înainte de sfârșit nu are nici o importanță. Nu regret nimic... Sunt doar nemulțumit, și încă atât de rău, încât sufăr. Asasinul pe care l-am executat nu era decât un instrument. Important era însă șeful lui.

– Ce a putut să facă războiul ăsta din tine, fiule! strigă bătrânul Asch, resemnat.

– A făcut un nemernic, răspunse Herbert, furios. Un biet porc fără minte și bun pentru abator.

– Și eu, ce să mai zic atunci? făcu Wedelmann, privindu-și cu tristețe camaradul. Parcă aș fi paralizat. Inteligența mea a încetat pur și simplu să mai funcționeze. Nu pricep nimic din ceea ce se petrece în jurul meu... Nu știu decât un lucru: că nu mai vreau să particip la nimic.

– Timpul vindecă toate rănile, spuse Magda, cu tandrețe.

– Nu și pe astea. Prin ele ni se va scurge tot sângele, dacă n-o să ne vină nimeni în ajutor.

– Nimeni n-o să ne vină în ajutor, replică Herbert, cu duritate. Trebuie să ne descurcăm singuri. Dar pentru ca s-o putem lua de la capăt, trebuie să existe un sfârșit. Un sfârșit indiscutabil. Și exact asta îmi lipsește.

James I era hotărât să arate orașului, care acum depindea de el, ce însemna o eliberare, și asta fără nici o întârziere. Abia sosit, se instală la comandament, ca un șef de armată învingător.

Prima sa victimă a fost – sau cel puțin așa a crezut el – Gefreiterul Stamm. Acesta își întâmpină învingătorii cu cea mai mare cordialitate, pe un coridor luminat din belșug, strigând: „Fiți bineveniți!"

Însoțit de James II și de colaboratorul lor, Majorul Hinrichsen, James I întinse mâna ca pentru a rosti anatema și strigă:

– Prizonier!

– Foarte bine, făcu Stamm, prea puțin impresionat. Oricând la dispoziția dumneavoastră... și să știți că le știu pe toate de pe-aici.

– Nu mai spune! zise James I, interesat, apropiindu-se de el. Le știi pe toate de pe-aici, zii așa!

– Până în cele mai mici amănunte. Și nici n-am fost membru de partid.

James I îl examină pe Stamm ca pe o marfă despre care se poate presupune, din pricina prețului ei scăzut, că nu este de o calitate extraordinară. Îi aruncă o privire lui James II pentru a-i obține

asentimentul, dar se mulțumi să ridice din umeri. Hinrichsen avu prudența să tacă.

– Băiete, spuse James I, s-ar putea să am nevoie de tine. Dar dacă o să încerci să mă duci cu prețul, te împușc.

– Am ambiția de-a muri cât mai bătrân, replică Stamm.

James I râse de unul singur, ceea ce însă nu îl tulbură. Gefreiterul îi plăcea.

– Cine a câștigat războiul? îl întrebă, rânjind.

– Statele Unite ale Americii, răspunse Stamm, la iuțeală.

– Și cine l-a pierdut?

– Germania.

– Și cine este cel mai mare comandant de oști din istorie?

– Generalul Eisenhower.

– Și cine este cel mai mare criminal din istorie?

– Hitler, spuse Stamm, rânjind, la rândul lui.

James II, care urmărise surprins dialogul acesta uimitor, întrebă pe un ton morocănos:

– Ce mai e și asta?

– Un nou joc de societate, răspunse James I. Merge la perfecție.

Și, după un nou avertisment mai scurt, dar și mai energic, îl angajă pe Gefreiterul Stamm ca ajutor. Îl puse să-i arate toate birourile, le ocupă pe cele mai bune și ceru să fie aranjate pentru activitatea în comun biroul cel mare al comandantului german: trei mese instalate la mică distanță între ele.

Unul dintre primele acte oficiale ale lui James I îl confirmă în funcție pe paznicul Krawattke, care se intitulă de la sine „inspector de închisori" și se declară gata să depună toate jurămintele ce i s-ar cere. În interval de-o oră, populația penitenciară se schimbă: printre alții, meșterul Freitag își câștigă libertatea, iar șeful grupului local național-socialist ajunse în închisoare.

Sub protecția a doi membri uriași din Poliția Militară, James I străbătu, ca un înger al răzbunării, toate străzile orașului. Lui Stamm i se părea că are energia unui Feldwebel prusac, neîncercat de război, iar tactica sa era a unui polițist bine odihnit. Deciziile lui semănau cu niște sentințe și, pretutindeni pe unde trecea, lăsa impresia că pământul o să rămână pârjolit.

Or, în timp ce James I făcea curățenie în stilul unui dragor, James II, așezat la biroul lui, își făcea rezerve de somn. Camaradul Hinrichsen se instalase în mașina cu stație de radio, aflată în piața Primăriei, și-i împiedica să doarmă pe toți cei din unitățile americane de pe o rază de cincizeci de kilometri, întrebând dacă printre prizonieri nu se află un anume Oberst Hauk.

Printre primii localnici primiți de James I în biroul său – în audiență, cum spunea el – se numără și abatele Westhaus, care se înclină politicos.

– Cu ce vă pot fi de folos? se interesă el.

Întrebarea îl surprinse pe James I. Fără a se gândi măcar să-i ofere un scaun vizitatorului său, întrebă:

– Părinte, cine pe cine a eliberat?

– Asta depinde de felul în care privești lucrurile, răspunse abatele, cu amabilitate.

– Părinte, sunteți membru de partid?

– E de la sine înțeles că nu.

– Nu e chiar de la sine înțeles. Deci nu ați fost nazist, dar ați fost un adversar al nazismului?

– Se poate spune că da.

– Toată lumea poate spune azi același lucru... declară James I, solemn, și remarcă satisfăcut că pastorul nu răspunse nimic. Probabil că bruma de conștiință care-i mai rămăsese îl silea să păstreze tăcerea. Ați fost persecutat din pricina ideilor dumneavoastră politice?

– Nu mai mult decât alții. Mi-au fost supravegheate predicile, mi s-au făcut două percheziții și am fost interogat o dată de Gestapo.

– Ați fost închis în vreun lagăr de concentrare? Ați fost maltratat?

– Am primit mai multe avertismente.

James I ridică din umeri.

– Toți pot spune astăzi același lucru, și chiar o spun. Vi se pare surprinzător că ați fost chemat la Gestapo, fără a fi reținut? De fapt, de ce s-a întâmplat așa? Erați cumva prețios pentru cei de-acolo, sau, dimpotrivă, mult prea insignifiant?

– Vă las pe dumneavoastră să hotărâți asta.

– Părinte, continuă James I, simțindu-se mulțumit că îl domina acum pe celălalt, noi avem o oarecare încredere în oamenii Bisericii, dar nu orbească. Au existat preoți care s-au rugat pentru Hitler.

– Bineînțeles, în calitate de șef al statului, l-am inclus în rugăciunile noastre, conform prevederilor oficiale. Și cine altul avea, de altfel, mai mare nevoie de rugăciunile noastre?

– Și totuși, a fost zadarnic!

– Asta nu putem s-o decidem noi.

– O întrebare directă, părinte: îi condamnați pe naziști?

– Nu. Urăsc nazismul, dar nu am dreptul să-i condamn pe oameni.

– Subtilități de genul ăsta nu fac decât să încurce lucrurile. Își zise că era timpul să recunoască inutilitatea continuării discuției. Era o risipă serioasă de timp și nu putea duce la nici un rezultat de ordin practic. Să ne rezumăm la fapte... Cunoașteți un anume meșter Freitag?

– Da, e un om drept, sincer, un antifascist, declară Westhaus.

– Exact ca dumneavoastră.

– Eu mă îngrijesc de suflete, răspunse Westhaus, cu demnitate. Și ca atare politica nu mă privește.

James I îl concedie pe preot cu câteva formule banale și hotărî să-l șteargă de pe listă. Nu putea spera la un sprijin serios din partea lui.

– Nu poți să aștepți până mâine cu interogatoriile astea? întrebă James II, căscând.

– Poți să te duci la culcare, dacă vrei.

– Da, și la trezire o să constat că vei fi făcut o groază de prostii.

– Pastore, zise James I, amuzat, vezi-ți, te rog, de treburile tale. Îți închipui cu siguranță că cine nu muncește nu greșește. Uită-te la Hinrichsen, care a și început să radă Wehrmachtul, și ia exemplu de la el.

– Știi la ce mă trimiți cu gândul, Colega? La o cămilă însetată, care se repede la o băltoacă cu apă tulbure și scârboasă. De ce nu aștepți ca apa să se mai fi limpezit puțin?

– Coboară din palmierul tău și ocupă-te mai bine de tipul spânzurat la cazarmă. Cel care a făcut-o e un criminal de război.

– Nu e de domeniul meu, declară James II, netulburat. De Wehrmacht are grijă Hinrichsen. În momentul de față însă pare să fie preocupat de altele... și tare aș vrea să știu de ce anume.

– Atunci, trebuie să fac totul singur?

– Dacă vrei neapărat, zise James II, punând din nou capul pe birou și închizând ochii.

Fostul Obergefreiter Kowalski, purtând acum un costum civil în neorânduială, intră în *Café Asch*, cu câteva sticle de origine necunoscută sub braț. Închise ușa cu piciorul și strigă, râzând:

– Haide! Veniți să beți în sănătatea scumpilor noștri americani!

– Deci mai trăiești? întrebă bătrânul Asch, sarcastic.

– Ba bine că nu! Abia acum încep să trăiesc cu adevărat.

– În orice caz, nu mi-ai mai jefuit pivnița... ceea ce cred că este un progres, observă el prost dispus.

– De data asta, furnizorii au fost dragii noștri americani, afirmă Kowalski.

– Ai și fraternizat cu ei? întrebă Herbert.

– N-a fost nevoie, zise celălalt, așezându-se. Toți oamenii sunt frați, dar pe hârtie. Rasa supraoamenilor nu mai există... cel puțin atâta vreme cât e vorba de germani și de arieni. Lumea se va putea însănătoși. Întrebarea e care dintre acești mari biruitori este cel mai capabil să se însănătoșească singur.

– Sper, totuși, că n-ai furat, spuse bătrânul, care se temea și acum de complicații.

– Eu, să fur! strigă Kowalski. Ce vă umblă prin minte?! Am un simț foarte accentuat al dreptății, asta-i tot... Am trecut prin fața unui jeep, a cărui încărcătură sărea în ochi, așa că l-am... ușurat un pic.

– Așa, pur și simplu? întrebă Barbara, făcând ochii mari.

– Așa, pur și simplu.

– Chiar se poate? întrebă Herbert.

– Nimic nu-i mai ușor, confirmă Kowalski. Nici santinelelor noastre nu le prea plăcea să se ostenească, dar americanii le depășesc de departe.

– De ce nu renunți odată la lucrurile astea? întrebă Wedelmann, cu uimire. Încă nu te-ai săturat? Războiul s-a sfârșit totuși.

– Eu unul încă n-am terminat-o cu războiul, declară Kowalski, categoric. De ce ai vrea să mă fi săturat? Te pomenești că de băut? Asta niciodată.

– O s-o sfârșești prost, spuse bătrânul Asch, cu convingere.

– Vreți să ziceți că în închisoare? Am petrecut acolo cinci ani, începând cu 1 septembrie 1939.

– Cum e afară, Kowalski? întrebă Herbert.

– E lună nouă, aproape complet senin și destul de cald.

– Nu face pe prostul. Știi foarte bine ce vreau să spun.

– Herbert, de ce te interesează asta? întrebă bătrânul, îngrijorat. N-ai nici un motiv să-ți pese.

– Ascultă-l pe bătrânul tău tată, întări Kowalski. Arată că ești un fiu bun.

– Aveți de gând să înnoptați aici, domnule Kowalski?

– Nici pe departe. Astăzi vreau să mă duc la Schulz. Trebuie să-i consolez biata nevastă părăsită. Consider că ăsta-i un gest de camaraderie.

– Atunci, nu vă mai reținem.

– Ce drăguț sunteți, domnule Asch!

– Cum e pe-afară? repetă Herbert.

– E mișto, pe bune. Când am ieșit din cazarmă, după mica noastră scenă cu Greifer, am făcut o vizită formală la spitalul lui Soeft. Organizase acolo o petrecere pentru sărbătorirea victoriei, dar hărmălaia mi-a supărat urechile, așa că am plecat și m-am dus la camaradul Stamm.

– Chiar sub nasul americanilor? întrebă Barbara, atâtată.

– Ia-o încet, spuse Kowalski. Până și biruitorii trebuie să tragă un pui de somn, și păreau foarte dornici de asta. N-au făcut decât să-și parcheze vehiculele pe unde s-a nimerit și s-au dus glonț la cel mai apropiat pat. Cele câteva santinele postate păreau foarte fericite să fie lăsate în plata Domnului.

– Deci nu sunt patrule care să te interpeleze, ci doar câteva santinele? repetă Asch.

– Herbert, interveni tatăl lui, îngrijorat, de ce te interesează asta? Nu ai nici un motiv să-ți pese.

– Are rațiunile lui, îl asigură Kowalski. Deci, în mare, e puțină mișcare pe-afară. Americanii n-au motive de neliniște. Eroii Marii Germanii sunt scoși din circulație. În sfârșit, patria-mamă poate dormi în pace. Doar în cazarmă pare să mai continue ceva: acolo sunt mânați laolaltă prizonierii, întruna.

– Și ce-i cu Stamm?

– E în inima lucrurilor! Tipul ăsta se descurcă! Știți de ce-a fost în stare? A devenit curierul Serviciului Secret american!

– Ai vorbit cu el?

– L-am invitat să mă pună în temă, și am aflat o chestie care o să vă taie respirația.

– Ce?

– Mai întâi să bem ceva. Și apoi, țineți-vă bine și trageți adânc aer în piept.

– Ce e? Zii mai repede, omule!

– Știți cine a sosit o dată cu Eliberatorii? Și, pe deasupra, purtând o elegantă uniformă americană? Și harnic ca o albină? Ei? N-o să ghiciți niciodată!

– Nici n-o să fie nevoie, fiindcă o să ne spui chiar acum, dacă vrei să mai fii în viață mâine dimineață.

– Hinrichsen, rosti Kowalski răspicat, cu o plăcere considerabilă și aproape cu o nuanță de solemnitate.

– Aiurea! exclamă Herbert Asch, fără ezitare.

– Nimeni altul decât Hinrichsen, repetă Kowalski, savurând uluiala prietenului său. Grăsunul Major Hinrichsen, ultimul dintre Offizierii Führerului, nazistul model al Wehrmachtului Marii Germanii – aflat acum în slujba Serviciului Secret american.

– Ăsta-i un lucru pe care trebuie să-l văd cu ochii mei, zise Herbert, sărind brusc în picioare.

Cu toate că se apropia miezul nopții, James I continua să se joace de-a proconsulii în stilul Romei antice. Nu părea deloc verosimil ca înverșunarea sa antinazistă să se amelioreze până la

ivirea zorilor. Nevoile sale eliberatoare erau încă departe de-a fi satisfăcute.

James II considera ca un merit personal faptul de-a fi recunoscut din timp această evoluție. Ochii obosiți de atâta whisky i se închideau de somn pe chipul său trandafiriu de copil. Așezat la birou, asculta cu atenție, fără a cuteza să se ducă la culcare. Terapia radicală aplicată de partenerul său nu-i convenea deloc.

– Nu faci decât să ne stânjenești, Pastore, îi spuse James I între două dintre conversațiile pe care le purtau și care erau, de fapt, niște interogatorii. Du-te la culcare, ce naiba! Dacă naziștii te văd sforăind aici, cu capul pe birou, o să reia în scurt timp inițiativa.

– Iar tu îi aduci la mare ananghie, și nici asta nu-i normal.

– Ah, la, la! strigă James I, cu bucuria animalică a boxerului care-și vede victoria asigurată chiar înainte de a-și pune mănușile. Le perpelesc bucile lor groase de membri de partid pe foc domol.

– Dar mai întâi ar trebui să fii sigur că bucile pe care le prăjești sunt ale unor membri de partid. Tu te mulțumești să tragi șuturi, fără să-ți dai seama că lovești în destui prieteni de-ai noștri.

– Ascultă, Pastore, doar n-ai de gând să te supui directivelor unor germani rataţi, cum e Ted Boernes? Îți spun eu că ăștia sunt amețiți de nostalgia pentru Germania, care le-a rupt dinții și i-a scuipat în față. Probabil că nici n-au observat lucrul ăsta, sau, în orice caz, au reușit să-l uite în mare viteză.

– Colega, asta înseamnă că ai intenția să neglijezi directivele ce ne-au fost date? întrebă James II, care se trezise de-a binelea.

– Prostule! Le lărgesc doar, bazându-mă pe experiența mea, iar ea îmi spune că nu trebuie să ai niciodată încredere în nemți, fiindcă ei sunt cei care i-au dat nas lui Hitler. Și asta e de-ajuns ca să-i descalifice pentru totdeauna.

– Tu vrei, într-adevăr, să-i vâri pe toți în aceeași oală! Chiar și pe victimele nazismului?

– Dragul meu băiat, o scurtă privire aruncată în culise ajunge ca să-ți dai seama de ceea ce s-a întâmplat în realitate... Deseori, nu au făcut altceva decât să se descotorosească de niște rivali care-i deranjau.

– Au mai existat și adversari cinstiți.

– Da, sigur că da. Dar pe ăștia îi poți număra pe degetele de la mâini. Sau îți închipui că-și strigă opiniile politice în piața publică? Cât despre adevărații oponenți, cei mai mulți au murit. Un lucru e sigur: astăzi, nimeni nu mai vrea să recunoască faptul că a fost nazist, chiar și atunci când poți dovedi contrarul.

– Și nu crezi, James, că s-a produs o schimbare importantă de opinie, ceva de genul unei vindecări printr-un șoc violent?

– Asta nu în Germania, Pastore. Aici, oamenii sunt triumfători ori abătuți, supraoameni ori viermi. Cred că bătrânul Churchill a spus că neamțul sau îți linge cizmele, sau te mușcă de fund. Sigur că n-a spus-o chiar așa, dar asta-i esența.

– Deci vrei să zici prin asta că e pur și simplu imposibil să faci o distincție între nemții buni și cei răi, cel puțin din punctul nostru de vedere, zise James II, circumspect.

– Ai prins ideea, bătrâne! Și, cum e imposibil să-i descoperi pe cei pe care tu îi numești nemții buni, trebuie să ne mulțumim cu cei care sunt utilizabili... pentru noi, se-nțelege.

– Atunci, după teoria ta, ce reprezintă Hinrichsen pentru noi?

– E un nazist, dar, atâta vreme cât e în slujba noastră, n-o să am nimic împotriva lui.

– Și meșterul Freitag? La urma urmei, naziștii l-au băgat la pușcărie... Fiindcă și-a bătut joc de Führer, dacă nu mă-nșel. Nu e rău. Și nu uita că avem nevoie de un nou primar.

– Freitag ăsta va fi tratat la fel ca toți ceilalți. S-ar putea să nu fie decât un cusurgiu, un gură-spartă, sau poate a fost prins din întâmplare într-o încăierare, cineva l-a călcat pe picior, și el a strigat: „Ce porcărie!", iar cămășile brune au luat-o drept o insultă personală. Și așa poți deveni antifascist.

– Nu putem respinge un om ca ăsta, James, fără ca mai întâi să fi schimbat câteva cuvinte cu el.

– Și totuși, eu mă opun din principiu ideii de a-l pune primar! Ce înseamnă faptul că a stat la închisoare? Înseamnă că nu știe să-și țină gura, deci e obraznic, nesăbuit și prost. Așa trebuie să fie primarul ideal? După părerea mea, nu. Eu îi prefer pe cei care stau la locul lor, care se supun. În felul ăsta, măcar știu cu cine am de-a face.

– Ei bine, pe mine unul mă interesează meșterul ăsta, Freitag.

– E-n regulă, zise James I, după o clipă de ezitare. O să-i scoatem cămașa să ne convingem dacă are pielea brună.

James ordonă escortei sale să-l „invite" pe Freitag în fața lor. Fostul Gefreiter Stamm făcu un plan sumar, dar suficient, al drumului spre locuința acestuia și i-l dădu uriașului polițist, care-l luă cu un mormăit.

Apoi, pentru a pierde timpul, James I se întoarse spre Stamm și, rânjind, începu să-l interogheze:

– Cine a...

– Statele Unite ale Americii.

– Și cine a...

– Germanii.

– Și cine e...

– Generalul Eisenhower.

– Și...

– Hitler.

– Ești o figură...

La scurt timp, apăru Freitag. James I îi făcu cu ochiul lui James II și, cu un aer condescendent, îl invită pe musafir să intre.

– Unde lucrați, domnule Freitag? La căile ferate ale statului?

– Da, sunt mecanic de locomotivă din 1928.

– Sunteți membru de partid, sau al vreunei organizații?

– Da, al Asociației de Protecție Antiaeriană a Reichului. Atâta tot.

Atunci însă, lucru surprinzător, James II, care de regulă nu deschidea gura, îi puse o întrebare:

– De ce ați fost închis, domnule Freitag?

– Din cauza unor afirmații care pare-se că reprezentau un act de înaltă trădare.

– Pare-se?... insistă James I, decis să preia conducerea interogatoriului. Dar, chiar dacă afirmațiile dumneavoastră constituiau un act de înaltă trădare, ele au fost făcute destul de târziu.

– Așa este, răspunse cinstit bătrânul Freitag. Totul a venit prea târziu. Chiar și voi.

– Ați fost dintotdeauna un adversar al nazismului? întrebă James II.

– Adversar, e mult spus. Nu-mi plăceau oamenii ăștia... dar nici asta nu a fost de-ajuns. Și asta este un fel de greșeală.

– Atunci, vă considerați vinovat? zise James I, aplecându-se spre el.

– Responsabil, ca și ceilalți, îl corectă Freitag, cu modestie.

– Prin urmare, sunteți gata să suportați toate consecințele acestui trecut al Germaniei, constată James II, făcându-i un semn colegului său, ca pentru a spune: „Ăsta-i omul nostru!"

Dar James I nu părea să fie dispus să accepte modul în care vedea Pastorul lucrurile, astfel că întrebă, cu privirile la pândă:

– Aveți rude care au fost membre de partid?

– Da, făcu Freitag, fără să bănuiască nimic. Tatăl ginerelui meu, proprietarul cafenelei, Asch.

– Locuiește aici? întrebă James I, prompt.

– Da.

James I trase spre el un dosar, îl răsfoi și găsi numele bătrânului Asch, apoi îl închise la loc.

– Puteți pleca.

James I îi aruncă Pastorului o privire triumfătoare, dar celălalt ridică din umeri.

– Uite ce descoperim, strigă James I. Iată cine devine primar. Nu trebuie decât să-și transforme politica în exploatare familială, astfel încât să fie când unul, când altul în fața bucatelor. Tipii ăștia chiar își închipuie că pot să ne ducă cu preșul?

– Nu merge așa, spuse James II, clătinând încet din cap. În comparație cu ceea ce faci tu acum, metodele colonialiste de pe vremuri sunt de-a dreptul umane.

James I se sculă în picioare și, postându-se cât era de înalt în fața colegului său, mic de statură, proclamă:

– Poporul ăsta de nemernici a declarat război fără motiv, a devastat ținuturi întregi, a bombardat orașe, a trimis la moarte milioane de soldați și de civili, iar pe deasupra, criminalii ăștia au ars șase milioane de oameni. I-au ars, bătrâne! Șase milioane! Și asta numai fiindcă nu le plăcea nasul lor.

– Bine! Bine!

– Și asta n-o să se poată îndrepta nicicând! urlă James I. Așa că ține minte, odată pentru totdeauna!

Apoi, brusc, deveni din nou practic.

– Primarul văgăunii ăsteia o să fie un bun funcționar, și nu un antifascist de doi bani. Iar acum, o să mă ocup personal de criminalul de război care ne-a lăsat cadavrul de la cazarmă.

Fostul Major al Wehrmachtului Hinrichsen, devenit acum colaboratorul americanilor, studia coloanele de nume ce-i fuseseră transmise prin radio.

Mașina americanilor cu stația de radio-emisie se afla tot în piața Primăriei, parcată lângă peretele clădirii care adăpostise cu puțin timp în urmă comandamentul german și în care își stabilise acum sediul CIC-ul. Soldații transferaseră emițătorul portabil în clădire și-l instalaseră într-o odaie de la parter.

Hinrichsen stătea singur la biroul lui dintr-o cameră alăturată și își plimba întruna degetul peste șirurile de nume, fără a găsi însă ceea ce căuta.

– *Heil Hitler*, Major Hinrichsen! răsună dintr-o dată un glas vesel din spatele său.

Hinrichsen sări ca ars. Pe chipul său rotofei se întipări o uluire adâncă. Apoi, cu o sforțare, își recăpătă firea și întrebă indiferent:

– Cum ați ajuns aici, Herr Asch?

– Tocmai asta voiam eu să vă întreb pe dumneavoastră, replică Herbert, executând salutul hitlerist.

Kowalski păși înainte.

– E o onoare pentru noi să întâlnim un reprezentant al puterilor învingătoare... spuse el.

– Ajunge! le-o tăie Hinrichsen, cu grosolănie.

Ridicându-se în picioare, se duse până în pragul ușii de la camera alăturată, unde se aflau operatorii radio, le spuse câteva cuvinte în engleză, apoi închise ușa și o încuie.

– Așa, făcu el. Acum putem vorbi liniștiți.

Cei doi foști militari în haine civile așteptau. Hinrichsen le oferi scaune și, așezându-se la rândul său, întrebă:

– Sunteți surprinși, nu-i așa?

– Surprinși e prea puțin spus pentru ceea ce simțim noi în momentul de față, replică Asch. Cum ați putut s-o faceți? Cum ați reușit să vă împopoțonați cu uniforma asta, având un asemenea trecut?

– E foarte simplu, explică Hinrichsen, tratându-și musafirii cu țigări, pe care aceștia le acceptară fără ezitare. Leutnantul Brack, în grija căruia m-ai lăsat, m-a recomandat călduros Eliberatorilor noștri, întrucât cumnatul lui este mare mahăr în armata americană.

– Dar Leutnantul Brack abia dacă te știe după nume, spuse Herbert. Habar n-are cine ești.

– Păi ăsta a fost și norocul meu. Dacă însă m-a recomandat atât de călduros americanilor, e numai fiindcă altcineva l-a îndemnat, nu mai puțin călduros, s-o facă... Ghici cine?

– Înseamnă că idiotul ăsta a înțeles de-a-ndoaselea tot ce i-am spus, constată Herbert, perplex.

– Tu l-ai recomandat? strigă Kowalski, înveselit la culme. Mai zii o dată, că nu-mi vine să cred.

– I-am spus lui Brack doar să aibă grijă de tine, și că ești un tip cumsecade, care merită să aibă cineva grijă de el. Dar nu m-am referit decât la faptul că erai rănit și la curajul de care dăduseși dovadă cu puțin înainte. N-aveam cum să-mi închipui, totuși, că te vei vindeca atât de repede, și mai ales nu în acest fel... Și crezi că figura asta o să țină mult? Din moment ce eu te-am ajutat să capeți uniforma de-acum, tot eu o să te descotorosesc de ea în curând.

– L-ați prins pe nemernicul ăla de Hauk? întrebă Hinrichsen, cu asprime.

– Nu, pe el nu, răspunse Asch. L-am prins pe Greifer și l-am atârnat de-o frânghie în dosul cazărmii.

– Oricum, înseamnă unul mai puțin, conchise Hinrichsen, fără milă. Dar unde-i cel mai josnic dintre ei?

Herbert ridică din umeri. Kowalski părea, la rândul lui, sincer dezamăgit.

– Vedeți voi, spuse Hinrichsen, singurul motiv pentru care mi-am pus uniforma asta e să-l prind pe porcul ăla. Și știu foarte

bine că n-o s-o pot păstra prea mult și că ceasurile mele sunt numărate... Dar puțin îmi pasă. Am crezut că așa o să-l pot descoperi. Însă n-am reușit.

– Și totuși trebuie să fie la americani, spuse Asch. Eram pe urmele lui. S-a predat în după-amiaza asta, undeva prin apropiere.

– Am cerut să mi se comunice numele tuturor Offizierilor superiori făcuți prizonieri din toate centrele americane, îi informă Hinrichsen. Le am aici. Dar nicăieri nu apare vreun Oberst Hauk.

– Pare incredibil, dar nu e deloc greu, interveni Kowalski. Tu ești sigur că eu mă numesc Kowalski și că sunt Obergefreiter. Ei bine, nu-i adevărat. Sunt geometrul Brahm.

– Ar fi cu totul în firea vitei ăsteia, observă Hinrichsen. Nu s-ar sfii să-și schimbe numele.

– Exact așa și e, confirmă Kowalski. Acum nu se mai numește Hauk, ci Hochheim.

Hinrichsen luă listele și se apucă să le parcurgă din nou. În foarte scurt timp, degetul său durduliu, care acum tremura ușor, se opri brusc și începu să tremure și mai tare.

– Da, asta-i! făcu el, gâfâind. Există un Oberst Hochheim.

– Poți să dai de el? întrebă Asch.

– O să încerc, răspunse Hinrichsen.

– Putem să te ajutăm cumva?

– Nu știu, zise Majorul, gânditor. S-ar putea.

Și, deodată, Hinrichsen cel gras redeveni Majorul care operase străpungerea. Chipul său bucălat se încordă, în ochi îi apăru o flacără rece, iar ridurile de pe frunte arătau că reflectează intens. Era hotărât să depună toate eforturile pentru a duce la bun sfârșit cea din urmă sarcină pe care și-o impusese în această viață.

– O să-l împușc pe nenorocitul ăsta! declară el.

– Mai întâi trebuie să ajungi la el!

– Asta-i problema, spuse Hinrichsen, îngândurat. Dar se impune s-o rezolvăm cu orice preț.

Noaptea nu exista prea multă activitate în cazarma de artilerie, care servea acum drept lagăr de prizonieri. „Lagărul" propriu-zis îl reprezentau cele trei barăci aflate la marginea terenului de

instrucție, care fuseseră construite tocmai în acest scop. Singura deosebire era că prizonierii de-acum purtau aceeași uniformă ca și paznicii de odinioară.

Soldații din aceste barăci erau lăsați la început în voia lor. Dormeau în niște paturi de lemn provizorii sau direct pe jos. Se străduiau să adoarmă, dar puțini erau cei care reușeau. Mulți soldați moțăiau: nu le ajuta la nimic dacă stăteau treji și se gândeau.

De jur-împrejurul barăcilor erau întinse garduri de sârmă ghimpată, iar la cele două extremități se înălțau niște miradoare de vreo trei metri, unde se plictiseau, ca și cele care patrulau în jurul lagărului, șase santinele americane. Inițial, încercaseră să discute despre subiecte obscene, dar curând nu mai știuseră ce să spună. Singurul lucru care le interesa era să vină mai repede ora de schimbare a gărzii.

Restul cazărmii se afla la dispoziția celor patruzeci de camarazi ai lor, care însă preferau să doarmă în grupuri de câte cinci până la șapte oameni, și cât mai aproape de șeful lor. Acesta, un locotenent american, se instalase în fosta popotă a Offizierilor și instituise, după o metodă ce-și dovedise eficacitatea, o „administrație germană" care răspundea de toate.

Când soseau noi prizonieri, ceea ce nu se petrecu frecvent în acea noapte, sergentul de serviciu îi punea să se alinieze în fața popotei, unde îi lăsa să aștepte o bucată de vreme, apoi îi număra și îi raporta locotenentului, după ce, în prealabil, îi repartizase superficial, în funcție de grad, în Generali, Offizieri, Unteroffizieri și soldați. Locotenentul, mai degrabă rânjind decât încruntându-se, înscria cifrele într-un soi de tabel, apoi, cu un gest neglijent, le înmâna așa-zisului comandament german al lagărului.

„Comandantul" german era Hauptmannul Schulz. Locotenentul american nu ar fi putut găsi un om mai potrivit. Cu instinctul sigur al soldatului de carieră, indiferent de uniformă, el descoperise fără întârziere calitățile lui Schulz și, fără să mai stea deloc pe gânduri, le pusese în slujba lui.

– Te numesc comandantul lagărului german, îi spusese locotenentul american.

– Vă mulțumesc pentru încrederea pe care mi-o arătați, răspunsese Schulz.

Din acel moment, fusese asigurată o administrație model, care merita fără nici un dubiu calificativul de „prusacă".

Primul act oficial al Hauptmannului Schulz constase în rechiziționarea a două camere deosebit de bine situate: una pentru „administrația germană" a lagărului, iar cealaltă pentru „administratorul german", adică pentru el. Apoi, neuitând că era Offizier și că aparținea deci unei caste față de care avea niște obligații, stabilise încartiruiri distincte:

a) pentru Generali;

b) pentru Offizierii superiori și cei de stat-major, de la Hauptmann în sus;

c) pentru Offizierii subalterni.

Ceilalți fuseseră împărțiți în „centurii", comandate de câte un „centurion" sau șef de companie. Acesta îi numea pe „șefii de secție" care, la rândul lor, îi numeau pe „șefii de cameră".

Când putu să-și dea seama de ceea ce făcuse, Schulz simți nevoia să fie lăudat de un om competent, astfel încât se îndreptă spre odaia mohorâtă în care se stabilise Generalmajorul Luschke.

– Herr General, zise Schulz, cu aceeași disciplină de subordonat, ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat în ultimele ore, pot să vă raportez despre măsurile pe care le-am luat în vederea organizării acestui lagăr?

Generalul, care ședea pe o saltea de paie, își înălță privirea spre el.

– Poți să-mi spui doar Luschke, sau, dacă te distrează, Mutră-de-Cartof.

Schulz făcu eforturi pentru a-și reveni din zăpăceala pe care i-o provocase această declarație.

– Pentru mine, Herr General, sunteți tot șeful meu.

– Nu-ți mai sunt deloc șef, și găsesc lucrul ăsta foarte plăcut.

– Dar, Herr General, sunteți Offizierul cel mai înalt în graddin acest lagăr, răcni Schulz, vrând să-și demonstreze astfel respectul.

– Totdeauna există unul. Eu însă nu mă mai simt decât ca un prizonier oarecare printre alții, așa că te rog să ții seama de asta.

– Trebuie să înțeleg că îmi dezaprobați activitatea?

– Nici gând, continuă imediat Luschke. Nu vă dezaprob activitatea, ba chiar găsesc că că e întru totul logic ca tocmai dumneavoastră să acționați astfel. Pretutindeni unde oamenii sunt înghesuiți ca niște sardele e indispensabilă o organizare. În orice caz, o organizare cu un scop determinat, și anume supraviețuirea tuturor. Dar motivul pentru care oamenii trebuie să-și petreacă cea mai mare parte a timpului înghesuiți ca într-o cutie de sardele rămâne pentru mine un mister!

Schulz se retrase complet deprimat, ștergându-l pe General din mintea sa pentru totdeauna și eliminându-l de pe lista celor dotați cu adevărate calități militare. Se îndreptă spre baraca învecinată, unde erau încartiruiți Offizierii superiori, sperând să aibă mai multă înțelegere din partea Oberstului Hochheim, care sosise doar de curând în lagăr.

Schulz găsi la acesta nu numai înțelegere, ci și încurajări camaraderești. Deși rezervat, rece și inaccesibil, așa cum de altfel era și firesc pentru un Oberst, manifestă un asemenea interes pentru măsurile pe care intenționa să le ia Schulz, încât inima de soldat a Hauptmannului începu să bată cu putere.

– Nu am nici o îndoială că sunteți omul potrivit pentru această activitate, spuse Hochheim, pe un ton de asentiment calm.

– Dacă îmi permiteți, Herr Oberst, o să vă fac regulat un raport despre evoluția situației.

– Chiar vă rog, răspunse acesta, și se întinse la loc pe saltea, cu privirile ațintite în tavan, ca un mort.

Îmbogățit cu o nouă experiență militară, Schulz se întoarse la biroul său, unde îl așteptau deja, fără să facă nimic, patru ajutoare alese de el însuși. Schulz îi ordonă celui dintâi să întocmească o nouă listă a membrilor lagărului; cel de-al doilea urma să-l ajute, cel de-al treilea primi dispoziția să supravegheze latrina pe timpul nopții și să reducă la minimum orice mișcare de prisos de pe cuprinsul lagărului – Schulz începuse de scurt timp să folosească exclusiv termenul englezesc pentru „lagăr" –, iar cel de-al patrulea primi sarcina să țină sub observație poarta principală. În ceea ce-l privea, Schulz se îndreptă spre biroul comandantului lagăru-

lui și se apucă să pregătească prima serie de ordine pentru uz intern.

După o bucată de timp, în care redactase vreo douăsprezece paragrafe, primi ordinul de-a se duce la poarta principală. Luându-și cu el lista membrilor lagărului, pe care o punea la punct în vederea unei comparații cu cea a omologului său, locotenentul american, Schulz se năpusti afară, iar luminile reflectoarelor îl prinseră în fasciculul lor, ca pe un actor care intră pe scenă. Arborând o demnitate adecvată, Hauptmannul se îndreptă spre poartă.

Acolo se aflau nu numai locotenentul, sergentul și santinelele ce-i însoțeau, la care, de altfel, se așteptase, ci și alți câțiva oameni: doi polițiști militari înarmați până în dinți, trei soldați veterani ai luptelor și, în fața lor, cineva care era neîndoielnic personajul principal – un bărbat solid, în uniformă americană, fără nici un fel de însemne de grad.

– Acesta este comandantul german al lagărului, domnule James, spuse locotenentul.

James I întrebă:

– Aveți vreun Generalmajor Luschke printre prizonieri?

– Da, domnule, răspunse Schulz. Baraca 1, camera A.

– Du-mă la el, porunci James I.

Poarta fu deschisă, santinelele însoțitoare rămaseră pe loc, iar restul grupului, cu Schulz și James în frunte, porni spre baraca respectivă. Schulz o luă înainte, deschise larg o ușă, apoi alta, și arătă spre General, care zăcea nemișcat pe salteaua lui.

James I se postă în dreptul lui Luschke, cu picioarele depărtate, și, privind în jos spre el, întrebă:

– Sunteți răspunzător pentru spânzurarea unui anume Oberleutnant Greifer, cu puțin timp înainte de sosirea trupelor noastre?

– Da, răspunse Luschke, cu simplitate.

– Aveți ceva de spus în apărarea dumneavoastră?

– Nu.

– În acest caz, sunteți un criminal de război, declară James I, pe un ton superior și plin de convingere, de parcă ar fi rostit o sentință.

– Un ce?

– Un criminal de război. Veți fi înscris pe listele noastre sub inițialele *WC – War Criminal*. Vreți să vă justificați?

– Nu, zise Luschke, cu un surâs. Nu în fața dumneavoastră.

– Magda, spuse Wedelmann, mângâind delicat brațul soției sale, tot nu vrei să mergi la culcare?

– Încă nu sunt obosită, răspunse ea, privind flacăra lămpii aflate pe masa din camera de zi a casei lui Asch.

Cei doi stăteau pe canapea, strâns lipiți unul de celălalt. Bătrânul Asch, sforăind zgomotos, zăcea cu picioarele întinse înainte într-un fotoliu de piele dintr-un colț. Barbara putea fi auzită mișcându-se prin bucătărie, unde pregătea câteva gustări.

– Nu vrea să ne deranjeze, observă Wedelmann.

– E foarte discretă, adăugă Magda.

– Dacă nu ar fi fost aici, am fi putut dormi împreună, spuse Wedelmann în șoaptă, vorbind ca pentru sine.

– O să mai avem destule nopți, răspunse Magda, fără să-l privească.

Wedelmann aprobă.

– Acum știu cum trebuie să trăim. Foarte simplu: e de-ajuns să trăim cu totul altfel decât până acum, cu totul altfel.

– Și o să fii în stare să uiți trecutul?

– L-am și uitat.

– Chiar și pe Lore Schulz? întrebă Magda, cu o îngrijorare abia mărturisită.

– Tu ești cea care nu poți uita, replică Wedelmann, iar în ochii săi se citeau tristețe și disperare. Adăugă, pe un ton mai violent: Nici tu n-o să reușești să uiți ce a fost odinioară în viața ta. N-o să izbutim niciodată să ne eliberăm de trecut?

– E atât de greu, spuse Magda, cu un glas sumbru.

– Ajungi la disperare.

– Dacă asta te împovărează, oricât de puțin, te rog, nu te considera legat de mine.

– Suntem căsătoriți.

– Da, dar legătura noastră încă nu s-a consumat. Nu am primit încă binecuvântarea nupțială. Și există o lege care permite desfacerea căsătoriei atunci când soții încă nu au... încă nu s-au...

– Tu nu crezi într-un viitor alături de mine. Ți-e frică de el?

– Te iubesc, spuse Magda. Te iubesc atât de mult, încât aș dori să te văd fericit cu altă femeie, dacă n-ai putea fi cu mine.

– Te iubesc doar pe tine, spuse Wedelmann, deconcertat. Dar vremurile pe care le trăim, vremurile astea blestemate îmi răpesc totul: speranțele, încrederea, puterile. Sunt plin de îngrijorare, de angoasă. Pare atât de greu să te adaptezi. Ce-o să mă fac?

Tăcură din nou. Privirile li se plimbau de colo până colo, de parcă nu li se puteau opri nicăieri. Tăcerea din jurul lor se îngroșa. Sforăielile bătrânului Asch păreau să scadă în intensitate. Din bucătărie, unde se afla Barbara, nu se mai auzea de mult nici un zgomot. De jos, de sub fereastră, răzbătea uruitul unui motor de vehicul greu. În rest, nu se mai auzea nimic, cu excepția propriei lor respirații.

Apoi, după clipe îndelungate, pe parcursul cărora flacăra lămpii își consuma lent fitilul, auziră zgomotul unei chei introduse în broasca ușii de la intrare, urmat de niște pași pe scări. Nu putea fi decât Herbert. Bătrânul Asch se trezi brusc, iar Barbara se năpusti afară din bucătărie.

– În sfârșit, haimana! spuse bătrânul Asch, încercând să dea vocii sale un ton de nemulțumire firească.

– Nu e periculos să umbli pe-afară? întrebă Barbara.

– E cea mai liniștită plimbare pe care am făcut-o în ultima vreme, răspunse Herbert Asch, așezându-se în fața lui Wedelmann și privindu-l drept în ochi. Germanii s-au pus la adăpost, iar americanii știu asta. Sunt mult prea practici și prea leneși ca să se ostenească cu păzirea unor străzi pustii.

– Vrei să mănânci ceva? întrebă bătrânul Asch, vădit bucuros că fiul i se întorsese acasă. Sau vrei să bei ceva înainte de-a te duce la culcare?

– O, da, hai să mergem cu toții la culcare, spuse Barbara, cu sinceritate.

– La culcare? E destul timp. Dar cred că noaptea asta va fi destul de lungă pentru noi toți și că nu se va culca nimeni.

– Ba eu o să mă culc! răspunse Wedelmann, simțind că era provocat și fiind hotărât să se împotrivească.

– Mă tem că nici tu, spuse Herbert Asch, convingător.

– Pentru numele lui Dumnezeu! strigă bătrânul Asch, îngrijorat, presimțind ceva rău. Cu siguranță că a fost destulă nenorocire și te-ai putea considera norocos că te-ai întors acasă fără o zgârietură.

– Avem nevoie de tine, Herr Hauptmann Wedelmann, spuse Leutnantul Asch.

– Nu! strigă Magda.

Barbara veni în spatele ei.

– N-o să se mai termine odată cu toate tâmpeniile astea?

– Oberstul Hauk se află aici, în orașul nostru, îi comunică Herbert Asch lui Wedelmann.

– Oberstul Hauk nu înseamnă nimic pentru mine, spuse Wedelmann, pe un ton aspru. Nu-l cunosc și nici nu vreau să-l cunosc... Nu vreau să știu nimic despre el.

– Ai perfectă dreptate, se grăbi să-l susțină bătrânul Asch.

– Ne culcăm și noi odată? întrebă Barbara.

– Ne culcăm, nu-i așa? întrebă și Magda, pe un ton sugestiv.

– Ia hai, hai! făcu Herbert. La o parte, doamnelor, nu vă băgați. E o treabă între bărbați... Nu vă privește deloc.

– Băiete dragă... interveni bătrânul.

– Nici pe tine nu te privește, tată. Nu te băga. Mai bine astupă-ți urechile. Așa o să poți spune cu mâna pe inimă că n-ai știut nimic.

– Te dau afară, dacă nu...

– Atunci mă consider dat afară, replică Herbert. Și, adresându-i-se lui Wedelmann: Avem nevoie de tine.

– Nu, răspunse acesta. Un Hauk nu merită o asemenea osteneală.

– Nici un Luschke? întrebă Herbert. Generalul a fost declarat criminal de război – știi ce înseamnă asta, Herr Hauptmann Wedelmann?

Celălalt nu răspunse, privindu-l doar pe Leutnantul Asch. Apoi se uită la Magda, care-i căuta privirile, dar nu spuse nici acum nimic.

– O să-l părăsești pe General la greu? întrebă Herbert Asch, necruțător. Dar ce tot spun eu – „Generalul"? Vrei să-l părăsești pe Luschke la greu? Vrei să-l vezi pe un om ca Luschke pus la zid și împușcat din cauza noastră? Asta vrei, Herr Hauptmann Wedelmann?

Magda evită de data asta privirea soțului ei.

– Fă ce trebuie să faci, îi spuse ea, plecându-și capul cu un aer supus.

Wedelmann se ridică și înclină din cap spre Herbert Asch, în semn de încuviințare.

Căpitanul Ted Boernes era unul dintre cei mai pașnici învingători de pe lume. S-ar fi putut crede că ducea cu el o frunză de palmier, pe care-i plăcea s-o fluture cu orice prilej.

– Dragul meu Brack, trebuie să ții totdeauna seama de slăbiciunile omenești, îi spuse el musafirului său.

– În orice caz, acest James I este cu totul altceva decât reprezentantul ideal al cauzei voastre, replică Brack, vădit nervos.

– Al cauzei noastre, îl corectă Boernes, răbdător, deoarece o slujiți și dumneavoastră. Și cred că vă înșelați serios admițând că bravul nostru James I nu are nici un ideal. Este un idealist, și asta îl face atât de periculos, fiindcă, la fel ca majoritatea idealiștilor, se dovedește neîndurător.

– Teoriile nu ne duc nicăieri, căpitane! Vă înșelați cu desăvârșire în privința situației.

– Îmi cunosc oamenii... Dar mai luați puțin whisky, e cel mai bun din lume, și nu e din America. Despre ce vorbeam? A, da, despre idealiști.

– N-ar fi mai bine să vorbim despre James I?

– Tocmai despre el vorbesc... Oamenii ca el știu ce înseamnă să mori pentru libertate, dar nu știu ce este libertatea. Pentru ei, libertatea este Danzigul, clica Führerului, exterminarea evreilor,

întemnițarea naziștilor, prietenia valorosilor sovietici și executarea ticăloșilor de partizani.

– Căpitane, nu avem timp de pierdut, spuse Brack, uitându-se la ceas.

– Mai sunt și alți idealiști, mult mai greu de găsit, și anume cei care vor să-și facă patria respectabilă prin bunătatea, înțelepciunea și onestitatea lor.

– Domnule Boernes, vă respect teoriile. Dar cred că trebuie să interveniți.

– Hai să dormim înainte de-a reflecta la afacerea asta, propu'se căpitanul. Mâine, o vom vedea în cu totul altă lumină.

– Se poate, spuse Brack. Într-adevăr, diferită, dar mai încâlcită și mai periculoasă.

Ted Boernes surâse la acest entuziasm tineresc. Era întru totul liniștit. Știa că va avea dificultăți din pricina lui James I, dar niciodată unele pe care să nu le pareze prin intermediul unor intervenții abile, sau la fel de bine preluând respectivul caz dificil, sau... așteptând pur și simplu.

– Vă credeți în siguranță aici, căpitane? întrebă Brack.

– Oare, nu sunt?

– Nu ar trebui să vă retrageți în fortăreața dumneavoastră, ci mai degrabă să-l supravegheați pe acest James I, recomandă Brack, pe un ton dur.

Reprosul îl ofensă vizibil pe căpitan.

– Regret că v-am bruscat, spuse Brack, dar credeți-mă: se poate să-l cunoașteți bine pe James I, însă asta nu e de-ajuns, fiindcă nu-i cunoașteți pe cei care se află în tabăra opusă. Domnul James a comis o serie de fapte periculoase.

– Care anume, după părerea dumneavoastră?

– Ca să încep cu cea mai gravă, l-a desemnat pe Generalul Luschke drept criminal de război.

– Sunt destui Generali care merită o asemenea titulatură.

– Dar nu un om ca Luschke, cel mai puțin.

– Dacă ar fi în locul meu, James I v-ar răspunde: „Sunteți fatalmente în favoarea lui Luschke, fiindcă v-a fost șef și încă îl mai respectați."

– Merită să fie respectat. Pe deasupra, a luat parte și la complotul din 20 iulie.

– Iar James I v-ar întreba de ce nu a fost spânzurat atunci de naziști?

– A fost arestat și interogat de câteva ori, dar era prea șmecher pentru ei, așa că i-au dat drumul.

– Aici, dragul meu Brack, James I ar spune fără îndoială că, în decursul acestor interogatorii, probabil că a fost dovedită „inocența" Generalului, rezultând astfel, cu siguranță, că nu era un rebel. Iar asta demonstrează că până și naziștii înșiși, după o anchetă severă, nu i-au putut pune la îndoială loialitatea de Offizier al Führerului.

– Toți soldații care-l cunosc pe Luschke sunt indignați auzind că e considerat criminal de război.

– Toți? întrebă Ted Boernes, precaut. Și dumneavoastră?

– Și eu, răspunse Brack, cu fermitate.

– Și totuși, acest General Luschke a ordonat ca un Offizier de-al său să fie spânzurat în ultima clipă.

– Nu a spânzurat un Offizier de-al său, ci un individ josnic, care merita din plin. Am fost și eu de față când s-a întâmplat acest lucru.

– Dumneavoastră?

– Da. Și l-am aprobat. Mai mult chiar, asta voiam și eu.

Ted Boernes își puse încet ochelarii pe nas. „Cum o să-l determin pe colonelul Thompson să înghită așa ceva?"

– Ce vreți să fac? întrebă el, direct.

– Două lucruri: mai întâi, să întreprindeți imediat ceea ce este necesar pentru ca Generalul Luschke să nu mai figureze drept criminal de război. În al doilea rând, să-l puneți imediat sub acuzare pe Oberstul Hauk, care se află în acest lagăr sub numele de Hochheim. În acest caz, toți vor crede că americanii caută să facă dreptate.

– Ați folosit de două ori cuvântul „imediat". E o întâmplare?

– Nu. Vă sfătuiesc să luați deciziile astea imediat.

– Asta s-ar vrea o amenințare?

– Vă rog insistent să-mi considerați sfaturile foarte serioase, zise Brack, ocolind răspunsul.

– O să ordon o anchetă chiar mâine dimineață.

– S-ar putea să fie prea târziu, domnule Boernes.

– Dați-mi voie să judec eu situația. Ca să reușească, o anchetă trebuie să fie pregătită cu atenție. Iar dacă aș face pe loc, chiar în clipa asta, ceea ce mi-ați propus, n-aș putea proceda altfel decât suspendându-l pe James I din funcție, iar acesta este un lucru pe care nu mi-l pot asuma.

Brack se ridică.

– Atunci, vă urez noapte bună... cu toată sinceritatea. Dar tare mă tem că nu va fi deloc bună.

Revolta „celor douăzeci și nouă", prima și probabil singura revoltă armată care a fost întreprinsă vreodată împotriva puterilor occidentale victorioase, a început la o oră și jumătate după miezul nopții.

Ea a fost organizată de Majorul Hinrichsen, condusă de Hauptmannul Wedelmann, executată de Leutnanții Asch și Brack, ajutați de Obergefreiterul Kowalski și Gefreiterul Stamm. Unteroffizierul Soeft, aflat pentru ultima oară în acest război de partea germanilor, s-a ocupat cu furnizarea rezervelor umane și materiale.

Revolta a durat trei ore.

– O iubesc pe femeia asta, spuse Kowalski, arătând spre Lore Schulz, dar sunt gata să sacrific chiar și această dragoste ca să-mi îndeplinesc datoria, așa cum îi stă bine unui adevărat neamț.

– Ești într-adevăr cel mai josnic individ pe care l-am întâlnit vreodată, declară, râzând, Lore Schulz.

– Nu-i mai faceți asemenea complimente, spuse Gefreiterul Stamm, fiindcă o să ajungă megaloman.

– Asta-mi convine, de vreme ce aparțin unei rase de seniori.

Lore Schulz îi privi pe amândoi cu o anumită suspiciune.

– Ce se ascunde, în realitate, îndărătul afacerii ăsteia? întrebă ea.

– Ai cuvântul meu de soldat că nu am făcut decât o mică plimbare nocturnă împreună, spuse el, rânjind. Iar acum iată-ne

ajunși la bravul și invincibilul nostru Stamm, care îți va oferi rara ocazie de-a sta la taclale cu un american fermecător și tânăr.

– Și asta-i chiar tot ce vreți de la mine?

– Tot, comoara mea.

– Și dacă mă dă afară?

– Ei, haide, haide! făcu Kowalski, ridicându-și mâinile ca și cum ar fi vrut să oprească cu tot dinadinsul un rapid. Crezi că un bărbat adevărat te-ar putea da afară? Mai degrabă ar pieri lumea. Tu ești tot ce poate fi mai încântător pentru ochii unui războinic, scumpetea mea. Iar unui soldat nu-i pasă niciodată de naționalitatea unei femei. O singură dată am întâlnit o excepție: în Franța, era un locotenent care se culca cu o alsaciană și...

– Trebuie să ne grăbim, Kowalski.

– Haide, micuțo, fă ce trebuie, dar ai grijă să-mi mai rămână și mie ceva din tine.

– Nu-s decât niște americani! făcu Lore, cu un aer disprețuitor.

– Dacă am fi mobilizat câteva divizii de calibrul tău, am fi câștigat chiar și războiul ăsta, spuse Kowalski, cu convingere.

– E timpul, anunță Stamm.

– Atunci, ce mai aștepți?

Stamm păși hotărât spre ușă, ciocăni și, fără să mai aștepte vreun răspuns, intră și se apropie râzând de James I și James II.

– O doamnă, spuse el.

– Așa târziu? se miră James II.

– Pentru o doamnă ca asta nu poate fi niciodată prea târziu, afirmă, sincer, Stamm.

– Drept cine ne iei? întrebă James II, suspicios.

– Drept bărbați, presupun, zise James I, hotărât. Hai, invit-o să intre!

– Mă opun, rosti James II, cu blândețe.

– O să-ți spun eu dacă opoziția ta este sau nu întemeiată după ce o să-i arunc o privire, spuse James I.

Stamm ieși. O clipă mai târziu, Lore se opri în pragul ușii, astfel încât să ofere o priveliște de ansamblu a farmecelor sale. Zâmbea reținut.

– Obiecția ta e respinsă, Pastore! anunță James I. Apoi adăugă la adresa lui Lore: Veniți mai aproape. Nu mușc.

– Sunt sigură că nu, spuse Lore, cu o naivitate prefăcută, după care păși înăuntru cu mersul unei animatoare dintr-un local de noapte. Zâmbetul i se accentuă, fiindcă își dădea seama de efectul pe care-l avea cel puțin asupra unuia dintre bărbații aflați în birou.

– Ce pot face pentru dumneavoastră? se grăbi să întrebe James I.

– Pot să iau loc?

– Unde doriți.

– Mulțumesc.

Lore se așeză pe un scaun, ușor de-a curmezișul, scoțându-și în relief pieptul splendid. Se purta ca un copil care vede un ursuleț de jucărie minunat.

– De unde veniți? Cum ați intrat aici? Nu v-a oprit nimeni? N-ați întâlnit nici o patrulă? întrebă James II.

– Pentru ce-ați venit? întrebă și James I, privindu-i picioarele.

– Îmi pare bine că sunt aici. Îmi plăceți.

– Sper că eu nu, replică James II.

– Chiar e nevoie să ne deranjezi? îl repezi James I. Presupun că trebuie să fii obosit, epuizat după cât ai muncit azi.

– Tocmai am început să mă dezmeticesc încetul cu încetul. Vreau să beau ceva.

– Un păhărel e oricând binevenit, observă Lore.

James I îl sună pe Stamm și-i ordonă să mai aducă un pahar. Acesta însă se afla deja acolo și James I declară, satisfăcut:

– În decurs de-o oră, să nu fiu deranjat.

– N-aveți nici o grijă, îl asigură Stamm.

– Ordinul ăsta nu e valabil și pentru mine, interveni James II. Eu pot fi deranjat.

– Bine, spuse Stamm și ieși.

James I umplu paharele de whisky, îi oferi unul lui Lore, altul Pastorului, iar pe-al său și-l goli dintr-o înghițitură.

– Bine, făcu el. Cărui motiv datorăm plăcerea vizitei dumneavoastră, doamnă?

– Vreau să vă mulțumesc.

– Sunt încântat. Pentru ce anume?

– Pentru că v-ați purtat atât de bine cu soțul meu.

– Noi ne purtăm totdeauna bine cu bărbații care au soții ca dumneavoastră, replică James II. Cine e soțul dumneavoastră?

– Hauptmannul Schulz. Acum e în lagărul de prizonieri.

– De unde știți?

– Toată lumea vorbește despre asta, răspunse Lore.

– Așa se pare, spuse James II, ursuz. Iar rapiditatea cu care se află lucrurile astea e de-a dreptul uimitoare.

– Zău că pari obosit, Pastore, spuse James I. Vorbești de parcă ai visa cu ochii deschiși. Apoi, către Lore Schulz: Sunteți îngrijorată pentru soțul dumneavoastră, nu-i așa?

– Nu chiar. E bine tratat și asta mă face să am conștiința împăcată.

– Deci și dumneavoastră aveți o conștiință? făcu James II. E un lux în toată regula în vremurile astea!

James I se răsuci și-i aruncă o privire grea Pastorului.

– Mă cam calci pe nervi! Nu vrei să facem câteva runde fără mănuși? propuse el.

– Sunteți amândoi foarte curajoși, spuse Lore, cu un zâmbet. Îmi plac bărbații curajoși. Apoi adăugă, cu o nuanță de tulburare abia perceptibilă: Aveți amândoi dinți frumoși.

– Ar face bine să aibă grijă de-ai lui, spuse James I, arătând cu bărbia spre Pastor. Dacă nu-și schimbă repede expresia feței, o să-l fac eu să și-o schimbe cu un pumn.

– Despre ce-i vorba? întrebă James II.

– Du-te și aruncă o privire, îi ordonă James I, rânjind.

– Doar n-aveți de gând să ne lăsați singuri? întrebă Lore, cu un zâmbet fermecător.

James II se prăbuși într-un fotoliu și păru să devină și mai mic decât era. Ochii îi aruncau fulgere de mânie. Sorbi din whisky și pufni furios.

James I se apropie de Lore, care nu se retrase. Aplecându-se unul spre celălalt, începură să discute despre câte în lună și în stele – despre efectul benefic al băuturilor bune, despre prilejurile favorabile și slăbiciunile omenești simpatice, despre căsătoriile

care erau doar cu numele și care nu făceau față momentelor zbuciumate ale vieții. Într-un cuvânt, deveniră mult mai apropiați, în toate sensurile termenului.

– Nu-mi displăceți deloc, o asigură James I.

– Sentimentul e reciproc, răspunse Lore, torcând ca o pisică.

– Găsesc că sunteți încântători amândoi, spuse James II, încruntat.

Se deschise ușa, și intră Hinrichsen. Purta încă uniforma americană, dar își pusese pe deasupra o manta verde-cenușiu, cu epoleți de Major al Wehrmachtului. Pășind aproape solemn, înaintă spre cei doi americani.

– Ce-i asta? întrebă surprins James I, abia stăpânindu-și uimirea. Ce-i cu mascarada asta?

– Nu e nici o mascaradă, replică Majorul Hinrichsen.

– Ai băut cumva un pahar în plus? făcu James I, perplex, neștiind ce să creadă. OK, termină cu comedia asta, Hinrichsen și du-te la culcare.

– Cer să-mi fie predat un anumit prizonier – Oberstul Hauk, zise Hinrichsen, rigid și fără să clipească.

– Ce părere ai, Pastore? întrebă James I, începând să înțeleagă treptat că, de fapt, nu era deloc vorba de-o comedie, ci de ceva cu totul neobișnuit, aproape de necrezut și de neconceput. Ce zici de asta?

– Nimic, răspunse James II, părând că privește în gol și că face eforturi pentru a se concentra.

– Scoate-ți porcăria asta de uniformă imediat! strigă James I, înfuriat.

– Pare-se că nu înțelegeți ce se întâmplă, continuă Hinrichsen. Comanda a fost preluată de noi, membrii Wehrmachtului. Orașul și-a schimbat stăpânii... Se mai întâmplă în vreme de război.

– Hinrichsen! strigă James I, pe un ton de implorare. Am impresia că nu-ți dai seama ce faci. Dacă nu pui imediat capăt comediei ăsteia, mâine dimineață vei fi un om mort.

– Asta-i treaba mea.

– Hinrichsen, repetă James I, dacă nu pui...

– Degeaba, îl întrerupse James II, cu calm. Deocamdată nu e nimic de făcut.

James I stătea nemișcat, cu umerii încovoiați și picioarele depărtate, în poziția clasică a unui boxer gata să lanseze o lovitură de KO. James II își goli încet paharul, fără a-și lua ochii de la Hinrichsen.

Majorul deschise ușa. Afară, în anticameră, se aflau doi soldați germani înarmați. Hinrichsen deschise fereastra. Aplecându-se peste pervaz, James I zări alți doi soldați germani, înarmați și ei, postați lângă mașina cu stație de radio-emisie.

– Oamenii dumneavoastră au fost deja luați prizonieri, le comunică Hinrichsen. Mi-l dați pe Oberstul Hauk?

– Nu! urlă James I.

Leutnantul Brack, purtând la rândul lui uniformă germană și complet echipat și înarmat, intră în birou și-i spuse lui Hinrichsen:

– Totul e în regulă.

Apariția Leutnantului păru să-i ia graiul lui James I. Americanul își încleștă pumnii și încercă să deschidă gura.

– Regret toate acestea, dar era inevitabil, spuse Leutnantul Brack.

– Nu e singurul lucru inevitabil, mârâi James I. Chiar credeți, într-adevăr, că o să puteți continua așa la infinit?

– Nu la infinit, în nici un caz! răspunse Brack. Dar măcar câteva ore, da.

– Și asta ne va fi de-ajuns, afirmă Hinrichsen, cu un glas dur. Repet cererea mea: dați-ni-l pe Oberstul Hauk.

– Pe Oberstul Hauk și pe Generalmajorul Luschke, adăugă Leutnantul.

– Niciodată! strigă James I.

Leutnantul Asch, tot în uniformă și complet echipat, intră și el în birou.

– Nu mai țipați așa, sau aveți de gând să vă petreceți toată noaptea aici? interveni el, liniștit.

– Ce naiba se întâmplă? întrebă, rânjind, Gefreiterul Stamm, vârându-și fața rotundă prin ușa întredeschisă. M-au consemnat și pe mine aici, adăugă el, hlizindu-se.

– Și ce se va întâmpla dacă vi-i predăm pe Oberst și pe General? întrebă James II.

– Doar n-o să stai la discuții cu naziștii ăștia? strigă la el James I.

– Ce se va întâmpla în cazul respectiv? insistă James II.

– Vom restabili starea anterioară de lucruri în cel mult două ore, răspunse Hinrichsen. Iar după aceea ne vom preda.

– Ar trebui să discutăm despre asta, spuse James II, adoptând un punct de vedere practic.

– Niciodată! icni James I. Eu sunt șeful aici, și eu sunt cel care hotărăște, iar eu spun clar: niciodată!

– Atunci, va trebui să-i luăm prizonieri și pe paznicii lagărului, spuse Hinrichsen. Asta va provoca o încurcătură serioasă și s-ar putea solda chiar și cu pierderi... Dar dumneavoastră ați vrut-o.

– E o nebunie, spuse James I, pe un ton inexpresiv. Nebunie desăvârșită!

– Considerați-vă atunci prizonieri, le zise Majorul Hinrichsen celor doi americani. Apoi, întorcându-se solemn spre Brack, adăugă: Herr Leutnant, te rog să-i iei pe acești prizonieri și să-i duci la închisoare.

– *Jawohl*, răspunse Brack, ducându-și cu un gest neglijent două degete la cozorocul caschetei. Apoi, adresându-li-se celor doi, adăugă: Vă rog să mă urmați, domnilor!

Hauptmannul Wedelmann, încordat și nu prea vorbăreț, conduse operațiunea „celor douăzeci și nouă" energic, ca și cum n-ar fi încetat nici o clipă să dea ordine și se puse pe treabă cu o autoritate ce demonstra, fără putință de tăgadă, influența școlii lui Luschke.

Ordinele sale erau la fel de precise ca întotdeauna. În mai puțin de un sfert de oră, Hauptmannul controla întreaga situație, cu o siguranță de neînchipuit.

Pentru el, Hinrichsen era un personaj mai degrabă greu de manevrat pe eșichierul actual, deși reprezenta un element extrem de important. Asch și Brack erau de la bun început oamenii cei

mai demni de încredere, în timp ce Obergefreiterul Kowalski trebuia lăsat să se miște liber, lucru inevitabil în cazul său.

Grosul „celor douăzeci și nouă" fusese recrutat în principal din rezervele lui Soeft. Oamenii aveau mai multe motive pentru a se oferi voluntari. Unii se săturaseră de liniștea și pacea din spital, alții sperau să mai pună mâna pe câte ceva. S-au găsit chiar câțiva care să răspundă la apelul lui Wedelmann din pură loialitate, iar alții i s-au alăturat din reflex Leutnantului Asch. Nu puțini au fost și cei care au venit deoarece crezuseră că primiseră ordin din partea Generalului.

Unteroffizierul Soeft merse până într-acolo, încât își sacrifică unul dintre cele cinci depozite de armament. Motivul său de căpetenie era, pur și simplu, dorința de-a rămâne „în afacere" cu orice preț, iar Wedelmann, care își cunoștea meseria, nu-și putea permite să-l refuze – el avea un obiectiv de atins și știa că îl va atinge. Nu contau mijloacele prin care urma să acționeze.

Revolta „celor douăzeci și nouă" se concentră inițial asupra Cartierului General al CIC-ului din sediul fostului comandament german. Operațiunea se încheie în treizeci și patru de minute și se desfășură fără nici o dificultate și fără pierderi, mulțumită lui Hinrichsen și lui Brack, ale căror „împuterniciri speciale", la care se adăugau uniformele americane și cunoașterea perfectă a limbii engleze, se dovediră de un ajutor neprețuit.

Următoarea țintă a atacului, care era și cea decisivă, o constituia detașamentul american care asigura paza lagărului.

Wedelmann schițase un plan de operațiuni și își dăduse ordinele în conformitate cu acesta:

1. Ora H: Majorul Hinrichsen, în uniformă americană, trebuia să pătrundă în cazarma de artilerie și să intre în vorbă cu santinela americană. Grupurile de sub comanda lui Brack și a lui Asch aveau să se posteze, între timp, de-a lungul prăvăliilor situate pe partea opusă cazărmii.

2. Ora H și cinci minute: Majorul Hinrichsen, însoțit de santinelă, trebuia să intre în camera corpului de gardă. Brack avea să-l urmeze și să-i ia prizonieri pe soldații de gardă. Un grup sub comanda Leutnantului Brack avea să ocupe popota,

luându-i prizonieri pe locotenentul și sergentul american. Grupul lui Asch va intra prin corpul de gardă și va pătrunde în localul Statului-Major, luându-i prizonieri pe soldații americani aflați acolo, la datorie.

3. Ora H și cincisprezece minute: soldații din camera de gardă vor fi închiși în celulele din subsolul acesteia. Doi soldați din grupul lui Asch vor fi lăsați de pază. Patru oameni din grupul lui Brack vor asigura paza intrării și a drumului ce ducea la popota Offizierilor.

4. Ora H și douăzeci de minute: Majorul Hinrichsen, purtând încă uniforma americană, se va îndrepta spre poarta închisorii și va încerca să adune în jurul lui cât mai multe dintre santinelele americane. Grupul lui Asch va prelua miradorul A, iar grupul lui Brack, miradorul B.

5. Ora H și treizeci și cinci de minute: americanii vor fi complet dezarmați. Soldații germani capturați își vor recăpăta libertatea deplină de mișcare și vor fi lăsați să hotărască singuri ce vor face. Mașina Generalmajorului Luschke, condusă de Kowalski, va intra pe poarta lagărului. Oberstul Hauk îi va fi remis lui Hinrichsen.

6. Ora H și cincizeci și cinci de minute: Oberstul Hauk rămâne întru totul la dispoziția Majorului Hinrichsen un interval de cincisprezece minute. Leutnantul Brack se va pune la dispoziția Generalmajorului Luschke. Leutnantul Asch îl va ajuta pe Majorul Hinrichsen. Hauptmannul Wedelmann se va ocupa de soldații americani luați prizonieri. Terenul de instrucție va fi eliberat, grupul lui Asch va păzi laturile de nord și de vest ale acestuia, iar grupul lui Brack – laturile de sud și de est. Gefreiterul Stamm va asigura legătura prin intermediul curierilor.

7. Ora H și șaizeci de minute: operațiunea de la cazarmă va lua sfârșit și va avea loc dispersarea generală. Soldații însărcinați cu paza americanilor vor mai aștepta zece minute înainte de-a se retrage, la rândul lor.

Hauptmannul Wedelmann își încheie ordinele în felul următor: „Eu voi rămâne cu un detașament de rezervă la poarta cazărmii pentru primele treizeci de minute, iar apoi la poarta lagărului."

*

În conformitate cu planul, terenul de instrucție al cazărmii de artilerie a fost eliberat și pus la dispoziția Majorului Hinrichsen și a Oberstului Hauk pe durata a cincisprezece minute. Reflectoarele de pe turnurile de pază și farurile mașinilor luminau solul bătătorit de-a lungul nenumăratelor manevre de instrucție.

Hinrichsen îl adusese pe Oberstul Hauk în centrul arenei. Oberstul stătea acum nemișcat și tăcut, cu ochii întredeschiși, ca și cum ar fi ascultat ceva. Umerii îi erau ușor încovoiați, de parcă ar fi suportat, cu ultimele rămășițe de orgoliu, o povară mult mai mare decât cele cu care era obișnuit.

Majorul Hinrichsen mai purta și acum uniforma americană fără însemne. Leutnantul Asch îi aduse mantaua, centironul și cascheta de uniformă germană. Majorul, al cărui braț drept era încă înțepenit, își puse mantaua verde-cenușiu a Wehrmachtului și începu să-și încheie nasturii.

– Sunteți ferm hotărât? îl întrebă Asch.

– Da, răspunse Majorul Hinrichsen.

– Atunci, dați-i drumul! spuse Leutnantul Asch și se retrase.

Hinrichsen se îndreptă spre Hauk cu o figură încruntată și parcurse ultimii metri aproape împleticindu-se, ca și cum picioarelor sale le-ar fi fost nespus de greu să ducă un trup atât de masiv.

– Vom lua fiecare câte un pistol-mitralieră, îi zise el Oberstului.

– Ce vreți de la mine? întrebă acesta.

– Vreau să te șterg de pe fața pământului, răspunse Hinrichsen, dar îți mai dau o șansă să te aperi, cu toate că nu o meriți.

– Asta-i crimă, spuse Oberstul Hauk.

– Asta-i dreptate, replică Majorul Hinrichsen.

La ordinul Leutnantului Asch, un soldat aduse două pistoale-mitralieră luate de la santinelele americane și, la un semn al Majorului Hinrichsen, le puse jos, pe pământ, exact la jumătatea distanței dintre cei doi Offizieri.

– Alegeți! spuse Majorul Hinrichsen.

Oberstul Hauk rămase tăcut. Aruncă o privire spre armele aflate la picioarele sale, apoi spre Hinrichsen, ferindu-și însă instantaneu ochii. Clipi în lumina reflectoarelor și zări șirurile de

soldați aliniați de fiecare parte a terenului de instrucție – soldați germani, înarmați sau neînarmați. Zidul acela solid și tăcut de oameni din întuneric avea în el ceva amenințător.

– Dacă încerci să fugi, te împușc pe loc, strigă la el Leutnantul Asch, cu o voce ce răsună peste întreg terenul de instrucție.

– Dacă nu vreți să vă alegeți arma, atunci o să încep eu, zise Hinrichsen.

Se aplecă cu un icnet și apucă un pistol-mitralieră peste care își plimbă expert degetele, apoi se îndreptă și i-l întinse lui Hauk.

– Poftim, zise el. Piedica e pe stânga trăgaciului. Mecanismul e la fel ca al nostru – trage atât cât ții degetul apăsat pe trăgaci. Ambele încărcătoare sunt pline.

– Ceea ce faceți e o crimă, rosti încet Oberstul.

– Eu nu sunt un ucigaș, așa cum ești tu – eu lupt. Hinrichsen trase piedica. Și avem amândoi aceleași șanse. Iar dacă o să pretinzi că eu sunt mai obișnuit să umblu cu armele și că am mai multă experiență de luptă decât tine, o să-ți răspund doar că acum o să trag cu mâna stângă, deoarece, din cauza ta, dreapta mi-e cu neputință de folosit.

– N-o să mă apăr, zise Oberstul Hauk.

– O să te forțez, replică Hinrichsen. Ne vom posta la o sută de metri unul de celălalt.

Hinrichsen își fixă pistolul-mitralieră sub brațul stâng, se răsuci greoi și porni cu pași măsurați de-a lungul terenului de instrucție. Era ca și cum ar fi măsurat în lung și în lat cabana lui de vânătoare, ca un om lipsit de orice griji, ascultând pur și simplu zgomotele nopții.

În vreme ce Majorul pășea calm, Brack, care stătea lângă Asch, întrebă:

– O s-o facă?

– Acum nu mai are încotro, răspunse acesta. Și-l înțeleg.

– Chiar trebuie s-o facă?

– Cred că da. Leutnantul Asch se uită cu milă la Majorul Hinrichsen. E un om pierdut între două epoci. Chiar și atunci când l-am văzut prăbușindu-se rănit, nu avea în cap decât un singur gând: să-l trimită pe nemernicul ăsta în Iad. Pentru el, Hauk nu e

numai un criminal, ci și întruchiparea tuturor acelor forțe pentru care la început fusese gata să-și dea viața și care apoi l-au făcut să se considere un porc.

– De ce nu poate aștepta ca Hauk să fie judecat?

– A încetat să mai creadă în justiție, Brack. Germanii nu-l mai pot condamna pe un tip ca Hauk, iar americanii nu o vor face nici ei. Așa încât vrea să rezolve treaba singur.

– Nu pot să fiu martor la așa ceva, Asch.

– Atunci, întoarce-te cu spatele.

– O să opresc totul.

– Dacă încerci s-o faci, atunci n-o să ezit să te împiedic, spuse Asch, și se vedea clar că vorbește serios. Am numărat peste douăzeci de morți, și câțiva au pierit sub ochii mei. Toți erau camarazi de-ai lui Hinrichsen. Socoteala asta trebuie încheiată.

Majorul Hinrichsen se opri. Întorcându-se încet cu o sută optzeci de grade, își ridică pistolul-mitralieră la înălțimea șoldului și strigă:

– Gata!

Hauk nu se mișcă. Automatul pe care i-l dăduse Hinrichsen continua să zacă la picioarele lui. În lumina reflectoarelor, avea fața albă ca varul, încât părea deja mort.

Hinrichsen se propti pe picioarele depărtate și își strânse automatul la șold, apoi apăsă trăgaciul o clipă cu arătătorul său stâng. Trei gloanțe sfâșiară pământul chiar în stânga lui Hauk.

Acesta tot nu se mișcă. O nouă rafală se împlântă în pământul bătătorit, de data asta în dreapta lui. Hauk însă tot nu se mișcă. Apoi, gloanțele împroșcară țărâna chiar în fața lui, la șapte metri, apoi la cinci și, în cele din urmă, la trei metri, de parcă ar fi conturat un semicerc descrescător în jurul său.

– Porc laș ce ești! rosti Hinrichsen, disprețuitor.

Deodată, Oberstul Hauk se aplecă spre automatul de pe jos, dar mișcările sale încetară brusc și rămase înțepenit, încât nu mai apucă arma. Hinrichsen râdea.

Hauk se azvârli la pământ de parcă tocmai ar fi primit o lovitură în ceafă. Mâinile sale apucară automatul cu mișcări febri-

le. Sări în picioare, duse patul armei sub bărbie și apăsă pe trăgaci, deschizând focul.

Hinrichsen nu se clinti. Stătea aplecat ușor în față, de parcă ar fi ascultat respectuos răpăiala ascuțită a rafalei de gloanțe ce venea spre el. Nu făcu nici o mișcare, dar fața îi devenise o mască de triumf și durere.

Hauk se opri, ca și cum ar fi fost biruit de teroarea sălbatică pe care i-o insuflase dezlănțuirea turbată a armei. Și atunci, cu o o rafală scurtă, Hinrichsen îi trimise un pumn de gloanțe. Hauk se clătină.

Hinrichsen trase din nou. Atunci Hauk se prăbuși la pământ. Picioarele îi mai zvâcniră de câteva ori și muri.

– S-a făcut, zise Hinrichsen, liniștit, și dădu drumul pistolului-mitralieră. Și acum s-a terminat cu toate.

Se lăsă în genunchi, de parcă s-ar fi rugat. Din gură îi curgea sânge, și ținea ochii închiși.

– Herr General, mașina dumneavoastră, spuse Kowalski.

Luschke părea că stă la poarta lagărului de prizonieri numai fiindcă priveliștea ce i se oferea acolo era mult mai interesantă. Aghiotantul său, Majorul Horn, se afla în spatele lui, și amândoi se uitau la jeepul pe care-l adusese Kowalski cu privirea interesată a cuiva care vizitează o expoziție.

Hauptmannul Wedelmann se apropie și salută.

– Șoseaua 317, spre Sud, poate fi utilizată fără nici o problemă deosebită, anunță el.

– Ce-i cu tine, Wedelmann? întrebă Luschke. Îți petreci luna de miere aici, în ținuta asta?

– Veți mai găsi în jeep și arme, Herr General, spuse Wedelmann, și de asemenea mantale și căști americane.

– Transmiteți-i soției dumneavoastră sincerele mele condoleanțe, spuse Generalul, zâmbind. Cu siguranță că nu va mai găsi un al doilea exemplar ca dumneavoastră.

– Herr General, puteți parcurge vreo douăzeci de kilometri cu jeepul înainte de-a întâlni vreo unitate importantă.

Generalul se uită o clipă la aghiotantul lui, care continua să stea nemișcat în spatele său, fără să scoată un cuvânt, apoi întrebă:

– Ce naiba înseamnă toate astea, dragă Wedelmann?

– Nu puteți rămâne aici, Herr General, sunteți considerat un criminal de război. Așa că luați jeepul, plecați cât mai departe și ascundeți-vă.

– Să mă ascund? Sunt prea bătrân pentru asemenea jocuri copilărești.

– Dar trebuie să vă puneți la adăpost, Herr General.

– Vrei să spui că tot spectacolul din noaptea asta a fost organizat pentru mine, Wedelmann?

– În parte, spuse Kowalski, văzând că Wedelmann părea incapabil să scoată o vorbă. În mare parte. E vina noastră că ați ajuns prizonier, fiindcă am insistat să țineți Consiliul de Război, și tot din vina noastră ați fost declarat criminal de război.

– Kowalski, doar nu crezi, totuși, că mă las pus în asemenea situații de cineva ca tine sau ca vreunul dintre coechipierii mei?

– De ce nu? Generalii sunt și ei oameni, chiar dacă majoritatea lor pare să nu mai știe ce este un om.

Generalul zâmbi și se întoarse spre aghiotantul lui.

– Poți să iei jeepul și să faci ce vrei cu el, îi spuse.

– Rămân cu dumneavoastră, Herr General. Mă simt bine alături de un criminal de război de felul dumneavoastră.

– Bine, și evadarea? Cu ea cum rămâne? întrebă Wedelmann. Indiferent că este sau nu criminal de război, pentru un prizonier evadarea este totdeauna o chestiune de onoare.

– Și unde să mă duc? întrebă Luschke. La trupele mele? Nu mai am deloc așa ceva. Și în ce privește țara mea, unde e ea acum?

– Dar trebuie să vă gândiți la siguranța dumneavoastră personală, Herr General.

– Mi se pare că m-am gândit numai la asta în ultimii doisprezece ani. Oricum, cine sunt eu? strigă Luschke. Unul dintre miile de Generali – cu toții, măcelari profesioniști pe scară mare. Nu am crezut în cauza noastră și totuși am permis ca oamenii mei să fie sacrificați. Știam că se perpetuează o crimă gigantică, dar, cu câteva excepții onorabile, nici unul dintre noi nu s-a opus, iar acele

excepții au fost părăsite la necaz de cei care se numeau camarazii lor.

– Pentru noi, Herr General, sunteți una dintre aceste excepții. Vă considerăm astfel de ani de zile.

– Am fost un laș ca toți ceilalți. Eram dispus să afirm la popota Offizierilor că Hitler e un nemernic, dar asta ar fi trebuit să le-o spun soldaților. Am vorbit despre naziști cu dispreț când eram numai între noi, dar ar fi trebuit să o facem în fața lor și în public.

– Sunteți prea sever cu dumneavoastră, Herr General, rosti Kowalski, cu bonomie. Am înțeles imediat ce se întâmpla, fiindcă nu suntem mai proști decât alții. Nu voiam să câștigăm nimic de pe urma acestui război – nici avere, nici decorații, nici avansări. Nu voiam decât să ne scăpăm pielea, fiindcă era amenințată rău de tot. Iar dumneavoastră erați singurul care nu se preocupa să-și scape pielea, și noi am observat lucrul ăsta cu plăcere, Herr General.

– Mulțumesc, Herr Kowalski, spuse Luschke, cu demnitate.

Apoi, scundul General, cu chipul ca un cartof, își îndreptă ținuta.

– Războiul ăsta al nostru a fost o crimă, și din moment ce am participat și eu, sunt un criminal de război.

Zicând acestea, se strecură înapoi, în lagărul de prizonieri. Întunericul îl înghiți, de parcă nici nu ar fi fost vreodată acolo.

– Cunoști orașul Warsitz, din Pomerania, Asch? întrebă Hinrichsen, încercând să se ridice.

– Nu, răspunse Herbert, împingându-l pe Major îndărăt pe patul de campanie. Nu am auzit niciodată de el.

– Dacă ajungi vreodată acolo, întreabă de un om de afaceri pe nume Kaufmann Hinrichsen. S-ar putea să nu-ți vorbească prea rău despre mine.

– Dacă s-ar întâmpla să te vorbească cineva de rău, Hinrichsen, îi rup dinții.

– Știi, cu numai vreun an în urmă, aș fi spus: Du-te la Warsitz și o să vezi ce frumos se vorbește acolo de Hinrichsen, omul de afaceri. Un cetățean onorabil, care face mult bine și e onest. Acum

însă, Asch, știu că totul se baza pe ceva fals, spuse Hinrichsen, părând să întâmpine dificultăți cu vorbitul.

– Nu fi prea sever cu tine, Hinrichsen. Toată lumea își dă seama că a greșit atunci când e prea târziu. Nu naziștii au născocit jocul ăsta.

Leutnantul Asch îl dusese pe Majorul Hinrichsen, grav rănit, într-una dintre camerele cazărmii, unde îl culcase pe un pat de campanie, îl învelise cu niște pături și-i dăduse să bea ce voia, fiindcă știa că nu mai putea fi salvat.

Din când în când, prin fereastră pătrundea lumina reflectoarelor. Pe un taburet de la căpătâiul muribundului ardea o lumânare mică, aidoma celor care se pun în brazii de Crăciun. Camera era devastată, murdară și îmbâcsită de lucruri stricate și deșeuri. Clădirile cazărmii păreau a fi folosite ca lăzi de gunoi.

– Când s-a terminat primul război mondial, spuse Hinrichsen, aveam douăzeci de ani. Eram deja Leutnant și fusesem fără întrerupere pe Frontul de Vest din decembrie 1917. Am flămânzit, ne-am vărsat sângele și am luptat vitejește. Tatăl meu fusese ucis, la fel și fratele meu, iar mama mi-a spus: „Să nu ne dezonorezi familia", așa că am făcut tot ce-am putut pentru ca așa ceva să nu se întâmple.

– Ah, gloria asta găunoasă a mamelor de eroi! spuse Asch, cu brutalitate. Voluptatea asta bizară a anumitor femei vârstnice și descreierate, care se lasă amețite de pretinsa onoare a celor „căzuți pentru patrie"! Dacă ar ști cum au murit fiii lor, s-ar înfiora și s-ar blestema pentru a nu-i fi ținut lângă ele cu ghearele și cu dinții.

– Dacă ar ști adevărul, spuse Hinrichsen, viața lor ar fi mult mai grea.

– Atunci, să le ascundem adevărul și să le lăsăm să se mândrească!

– Dacă ajungi vreodată la Warsitz, în Pomerania, caută magazinul de fierărie „Hinrichsen". Oricine îți poate spune unde se află. E un oraș mic, ce trăiește pe baza țăranilor din împrejurimi care produc sfeclă-de-zahăr și cartofi, și a câtorva pescari. Așa că, în 1919, am preluat afacerea tatălui meu, al cărui portret atârna în camera de zi. Viața pe care o duceam era simplă – munceam,

mâncam și dormeam; magazinul, cârciuma și biserica. Cu toții ne înțelegeam cât se poate de bine – țăranii, pescarii, negustorii și funcționarii din administrație. Nu prea exista proletariat, iar socialismul nu era o problemă, și naționalismul era ceva firesc.

– Dar când ai fost în Anglia, nu ți-ai mai schimbat puțin punctul de vedere?

– Unchiul meu, care avea o firmă mare de transporturi la Stettin, mi-a zis într-o bună zi că trebuie să mai văd cum e și prin alte părți, susținând că Warsitz e prea mic și că nici măcar Germania nu e destul de mare. Așa că am plecat în Anglia, la Southampton, ca să lucrez un an și mai bine în domeniul producției de unelte. Dar englezii erau și ei naționaliști până în vârful unghiilor, iar Anglia părea să admire la rândul ei naționalismul german, sau cel puțin așa făceau oamenii din cercurile prin care mă mișcam eu. „Voi, nemții", spunea Sir nu-știu-care, „sunteți un popor minunat. Conducătorii voștri sunt o elită! Voi reprezentați culmea camaraderiei de front"!

– Și bineînțeles că te-aut încântat toate astea.

– În 1926, m-am însurat și am avut copii. În 1928 am ajuns primar și a fost o mare cinste pentru mine, fiind încă foarte tânăr. M-am pus serios pe treabă. Asociațiile „vechilor camarazi" erau atunci la modă și acolo găseam răspunsul la toate întrebările noastre. La alegerile din 1930, din cei patru mii de votanți, am avut doar o sută optsprezece „roșii". Eram naționaliști, naționaliști germani, până la ultimul.

– Trăiați într-o lume restrânsă, numai a voastră.

– Eram mulțumiți cu lumea noastră. Iar când mergeam de două sau de trei ori pe an la Stettin, clătinam dezaprobator din cap la adresa haosului, a atmosferei încinse și a partidelor politice pe care le găseam acolo. Acasă nu aveam nimic din toate astea.

– Presupun că oricine nu împărtășea opiniile voastre trebuia să emigreze.

– Nouă ni se părea pur și simplu de neconceput că un german decent și normal ar fi putut avea altă părere. Am păstrat vechile tradiții și am ținut steagul sus, la fel ca paharele de bere, pe care le ridicam pentru onoare, curaj și gloria soldatului german de pe

front. Credeam în Germania, în Prusia, în Pomerania și în Warsitz – exact în ordinea asta. Nu aveam șomeri. Evreii nu ne preocupau deloc. Respectam Biserica. Treptat, Adolf Hitler a început să ne impresioneze. De ce? – ai putea să întrebi. E greu de spus, mai ales acum. Pe atunci, poate că am fi spus: fiincă ne vorbea ca un camarad din vreme de război. Înțelegi ce înseamnă asta? Zăcuse în noroi alături de noi, flămânzise și sângerase ca și noi. Părea un om simplu și modest, cu sentimente naționaliste, care nu voia decât ca Germaniei să-i meargă cât mai bine. Era omul care să curețe gunoiul ăla pe care îl văzusem la Stettin. Era omul care să instaureze curățenia, decența și o viață simplă și sănătoasă, așa cum existau la noi, în Warsitz. Putea foarte bine să fie omul potrivit pentru noi.

– Stai liniștit, Hinrichsen, zise Herbert Asch și trase pătura peste umerii care tremurau.

– În 1933, ne spuneam: „Hai să vedem de ce e în stare." Și cu siguranță că la Warsitz s-au întâmplat o mulțime de lucruri. În 1934, în oraș au venit primii ingineri și antreprenori. În 1935 au apărut delegați ai Partidului și experți economici, care au spus: „O să construim aici cea mai mare hidrocentrală din câte s-au făcut vreodată, cea mai mare din istorie." Peste câteva săptămâni, în oraș erau de patru ori mai mulți muncitori decât locuitorii pe care îi avusese vreodată Warsitzul, peste alte câteva, de șapte ori mai mulți, apoi de nouă. Au fost făcute noi drumuri, s-au înălțat barăci de locuit, pe Oder erau ancorate vase care să-i adăpostească pe muncitori, și camioane fără număr aduceau întruna materiale de construcție, conducte de oțel, macarale și utilaje.

– Și erai uimit, interveni Asch. Ridicai și tu mâna să execuți salutul hitlerist, iar atunci când se întâmpla ceva ce nu-ți plăcea, îți spuneai că nu poți face omletă fără să spargi ouă! Oricum, toate astea erau doar excepții – constructorii speculanți, profitorii, exploatatorii, impostorii...

Hinrichsen apucă mâna Leutnantului Asch de parcă ar fi vrut să-l oprească.

– Dar apoi, spuse el, războiul ne-a copleșit. Am fost mobilizat imediat și asta mi s-a părut ceva firesc. Am ucis și mi-am pus

oamenii să ucidă. Nu mi-am permis niciodată un tratament preferențial, nici în privința cazării, nici a hranei, nici a crimelor. Dacă aș fi fost eu însumi ucis, mi s-ar fi părut firesc. Dar mi-a fost dat să supraviețuiesc – până în clipa asta.

– Iar mâine, vei fi uitat totul din nou, la fel ca alte câteva milioane de oameni, spuse Leutnantul Asch.

– Când bombardamentele implacabile pe care le începuserăm au atins proporții serioase, una dintre primele ținte ale inamicului a fost Warsitz, din Pomerania. În 1942, câteva tone de explozibil de mare putere mi-au spulberat casa și magazinul. În 1943, soția și doi dintre copii mi-au fost uciși. În 1944, ceilalți trei copii, împreună cu mama, au fost omorâți și ei – și asta a constituit sfârșitul familiei Hinrichsen.

– Acum încep să înțeleg anumite lucruri, rosti Leutnantul Asch.

– Am sacrificat tot ce aveam. Timp de șase ani am făcut războiul, un război aspru, loial, cinstit. Am crezut totdeauna, de bunăvoie, și eram fericit să cred, în bunătatea, măreția și justețea cauzei noastre. Nu eram un om rău, ci prost, iar prostia mea mă împiedica să văd răul care se răspândea pretutindeni în jurul nostru: persecuția evreilor, execuțiile în masă, violurile, jefuirea cadavrelor, crimele – toate erau niște excepții, abuzuri, cazuri izolate. A trebuit să-l întâlnesc pe monstrul ăsta de Hauk pentru ca să mi se deschidă ochii.

– Acum a plătit cu vârf și îndesat pentru toate.

Cu un efort uriaș, Hinrichsen se ridică în capul oaselor.

– Noi, cei care am încercat să fim cinstiți – atât cât poți fi într-un război –, am fost trădați, spuse el, cu o voce răgușită. Am fost tratați precum carburantul sau muniția de tun sau ca animalele de povară; am fost exploatați și storși de vlagă. Și-au bătut joc de idealismul nostru, așa cum îți bați joc de sârguința unui nebun. La început, ne-au trimis să murim ca să le câștigăm lor gloria, apoi ca să trăiască bine, apoi ca să trăiască pur și simplu, ca să ne supraviețuiască. Setea lor de succes, dorința de putere, ambiția de-a scrie o pagină de istorie – totul a fost menținut viu prin

sângele soldaților și cenușa victimelor lor. Asta până când propria lor lăcomie i-a sugrumat.

– Așa a fost, așa este și așa va fi totdeauna, spuse Herbert Asch. Fiindcă și asta face parte din firea germană. Suntem prea înclinați să ne coborâm singuri la nivelul unei turme gregare, sub strigătele războinice ale măcelarilor: „Disciplină!", „Patriotism!", „Libertate!", „Pace!" Cuvintele cele mai tari, strigătele cele mai răsunătoare, mâinile cele mai ascultătoare, inimile cele mai încrezătoare și capetele cele mai seci! Dumnezeu să ne salveze de noi înșine, căci suntem o rasă de sinucigași din fire!

– Amin! rosti Hinrichsen.

Când Majorul muri, la orizont mijeau zorile. Asch stinse lumânarea, a cărei flacără încă mai pâlpâia, și-i împreună mâinile mortului pe piept.

– Noapte bună, camarade Hinrichsen, zise el și plecă.

Hauptmannul Schulz ducea o luptă nemiloasă pentru a impune disciplina, și totul lăsa să se creadă că va izbuti din nou să mobilizeze spiritul de supunere al soldaților, care păruse pe moment în pericol.

– Domnilor, fiți rezonabili! striga el.

Dintotdeauna, Schulz utilizase asemenea termeni – „domnilor", „prieteni" sau chiar „camarazi" – atunci când încerca să rezolve o stare de lucruri în care era evidentă inutilitatea ordinelor.

– Ah, mai taci din gură! zise cineva care era angajat într-o discuție despre situația generală și pe care întreruperea îl deranjase.

– Faceți un efort! strigă din nou Schulz. Trebuie să înțelegeți că nu se mai poate continua așa.

La început însă camarazii nu împărtășeau deloc aceeași opinie. Strânși în grupuri, stăteau în lagărul propriu-zis și pe terenul de instrucție, intrând și ieșind pe poarta pe care deocamdată nu o mai păzea nici o santinelă. Doar câțiva se grăbiseră să fugă.

– Nu are nici un rost, observă cineva. Unde să mergem? Mai devreme sau mai târziu, o să ne prindă din nou.

– Așa este, strigă Schulz, așa este!

Când Generalul Luschke se întoarse în lagăr, trecând printre grupurile de soldați nehotărâți, aceștia îi făcură loc, unii din respect, alții din pură obișnuință. Mergând cu capul ușor aplecat, Luschke se îndreptă cu pași mici și elastici, ca de obicei, spre baraca sa, unde dispăru.

– Vedeți? strigă Schulz.

Soldații însă tot nu știau ce era de făcut.

– Oricum, zise unul, nu cred că avem cum să scăpăm de lagărul de prizonieri.

– În scurt timp, adăugă altul, afară n-o să se prea mai găsească de mâncare, în timp ce aici americanii vor trebui să aibă grijă de noi... e scris în Convenția de la Geneva.

– Exact, întări Schulz. Așa este.

– Acum, spuse alt soldat, o să încep prin a dormi câteva săptămâni, și atunci când o să mă trezesc, războiul se va fi terminat de tot.

– Haideți, întoarceți-vă! se ruga de ei Schulz. Nu așteptați să vină americanii. Dacă o să vadă că totul e-n ordine, asta nu poate fi decât în avantajul nostru.

– Nu te-ai schimbat deloc, făcu o voce veselă din spatele său. Când spui „noi", vrea să însemne totdeauna „eu". Deci avantajul nostru înseamnă pentru tine „avantajul tău".

Schulz îl privi pe cel care vorbise ca pe o fantomă.

– Cum ai ajuns aici, Kowalski?

– Pe poartă.

– Te predai? întrebă Schulz, suspicios. E un lucru foarte înțelept.

– Da, numai că la mine înțelepciunea reprezintă cu totul altceva decât pentru tine.

Schulz nu crezu de cuviință să mai discute într-un asemenea moment cu un individ precum Kowalski. Prezența sa îl îngrijora serios, dar nu avea timp de pierdut. Se apucă din nou, ca un câine ciobănesc, să-și aducă turma în ocol. Se adresă încă o dată soldaților, implorându-i să se înapoieze, și-i dirijă prin poarta deschisă a lagărului – a lagărului său, după cum îi plăcea să creadă. O dată ce majoritatea lor intră, Schulz deveni din ce în ce mai nerăbdător.

Atitudinea sa începu să fie mai arogantă. Acum li se adresa celor care mai rămăseseră în afara gardului de sârmă ghimpată numindu-i „soldați", făcând apel la simțul disciplinei și dându-le categoric a înțelege că îi punea în gardă: „Vă avertizez, flăcăi, că, dacă nu faceți cum zic eu..."

Pe măsură ce împotrivirea scădea, glasul său răsuna din ce în ce mai tare. Străduințele de a-i convinge lăsară locul unor ordine clare și directe. Când afară mai rămăseseră doar câțiva oameni, îi amenință că va recurge la violență:

– Ori intrați înăuntru, ori vă pocnesc în...

În cele din urmă, după un efort suprem, reuși să închidă poarta la loc. Încă o dată, își făcuse datoria. Nici măcar americanii nu ar fi putut să ignore acest lucru.

Dar, când vru să zăvorască poarta, îl văzu pe Kowalski care stătea în continuare lângă intrare, rânjind.

– Șterge-o de aici! spuse Schulz.

– Nu te înfierbânta, vită cu talangă ce ești, răspunse amabil Obergefreiterul.

– Ce-i cu exprimarea asta?

– Așa vorbește un prizonier cu alt prizonier.

– Sunt șeful lagărului.

– Iar eu sunt generalul Eisenhower.

– Kowalski, dacă nu dispari în secunda asta... zise Schulz, înaintând amenințător spre el.

– Lasă-ncolo glumele astea, tovarăș de captivitate. Se pare că nu știi că ți-aș putea rupe oasele, dacă vreau. Și așa o să și fac, dacă ai de gând să pui mâna pe mine, găoază-mpuțită ce ești!

– Cine dracu ți-a dat ideea asta de bețiv de-a te preda, și încă taman în lagărul meu?

– Pentru că mă faci să râd, maimuțoiule, și pentru că aș vrea să văd și eu când o să înceteze distracția.

– Trebuie s-o iau drept amenințare?

– Chiar te rog.

Schulz se apropie. Păreau amândoi gata să se ia la bătaie.

– Kowalski, zise Schulz, nu știu ce vrei, de fapt, să faci aici. Și sunt întru totul dispus să închid ochii, dacă îmi promiți că n-o

să-mi aduci necazuri. Fiindcă, la urma urmei, te cunosc de ani de zile și te-am apreciat dintotdeauna. Haide, Kowalski, fii cuminte și spune-mi ce vrei!

– Vreau să evadez, răspunse Kowalski, rânjind.

– Nu pricep. Vrei să evadezi? Atunci de ce te-ai lăsat închis aici?

– Ca să te necăjesc, idiotule! Și asta exact în momentul în care te crezi înscăunat ca lumea.

– Fii atent, Kowalski!

– Și dacă o să fiu prins, o să afirm că tu m-ai ajutat să evadez...

– Kowalski, îți ordon să...

– Rahat! Ia mai termină odată cu aiurelile astea! Tot n-ai înțeles că nu poți rămâne veșnic șef? Haide, trezește-te. Acum nu mai ești decât un prizonier ca și ceilalți.

– Îți garantez că n-o să-ți vâri nasul în lagărul ăsta.

– Pui pariu că în două sau trei zile sunt afară, și într-un asemenea mod încât n-o să mai poți rămâne șeful lagărului nici măcar o secundă în plus? Îți urez asta din inimă, Schulz!

– Gata, s-a terminat, spuse Herbert Asch, făcându-i semn lui Brack să vină la fereastră.

– Dumnezeu să aibă milă de noi! rosti bătrânul Asch, gata să înceapă imediat o nouă viață de pioșenie.

Brack se ridică, se îndreptă spre Herbert și se opri lângă el. Amândoi priviră în jos, spre piața Primăriei, unde americanii își făcuseră apariția, mărșăluind în formație. Era o companie întreagă, iar în mijlocul lor mergea Ted Boernes, aidoma unui mare șef de oști.

– Era de așteptat, observă Brack.

– Oricum, eu sunt gata, spuse Wedelmann.

– Pentru ce anume? întrebă Brack.

– Vom fi luați prizonieri, declară Wedelmann, cât se poate de serios. Iar eu sunt pregătit să accept.

– Dar ar putea să-mi dea foc casei și s-o radă din temelii, spuse bătrânul Asch, gata să se vadă pe sine expus tuturor ororilor

războiului. Se vor răzbuna cumplit, și suntem la cheremul lor. Chiar și eu, deși sunt complet nevinovat.

– Nevinovat? întrebă Herbert. Dar, la urma urmei, tu m-ai adus pe lume. Dacă n-o făceai, nu m-aș afla acum aici.

– Te-am avertizat, zise tatăl lui. Te-am avertizat mereu.

– În primul rând, nu vă pierdeți curajul, interveni Brack, pe care activitatea militarilor din piață părea să-l distreze. Mai avem câteva soluții de-a ieși din încurcătură.

Americanii se desfășurară în trăgători, încercuiră *Café Asch* și blocară străzile învecinate. Își făcură apariția două tancuri. Căpitanul Boernes dirija mișcările de trupe cu o hotărâre vădită.

– Păcat că nu a ajuns general, spuse Brack, amuzat.

– Americanii au câștigat războiul prea repede... ăsta-i ghinionul lui. Dacă ar mai fi durat câțiva ani, ar fi ajuns cu siguranță. Asta-i însă latura tragică a vieții învingătorilor.

– O să vă înghețe curând râsul pe buze, profetiză bătrânul Asch.

– Cine râde? întrebă Herbert. Reprezentația care ni se oferă e de-a dreptul stupidă. Și pe deasupra, încă nu am prânzit.

De îndată ce americanii își încheiaseră instalarea în dispozitiv, căpitanul Boernes, cu James I și James II de-o parte și de alta, porni înspre casa lui Asch. O dată ajuns în fața ușii, bătu cu putere. Asch coborî în goană scara și le deschise.

– La etajul întâi, vă rog, zise el.

– Luați-o înainte! ordonă căpitanul.

Urcară treptele solemni, de parcă s-ar fi dus la o înmormântare. Aveau fețele mohorâte și întristate.

– A, iată-vă în sfârșit! zise Brack, făcând un gest ca pentru a-i invita.

Boernes, James I și James II se opriră în pragul camerei de zi și priviră de jur-împrejur, de parcă s-ar fi așteptat să se trezească în fața unor pușți ațintite asupra lor.

– Mai întâi aș vrea să am o discuție doar cu dumneavoastră, domnule Brack.

– Regret, replică prompt celălalt, dar din nefericire nu se poate. Nu avem aici o sală de conferințe specială. Iar în ceea ce

mă privește, domnii Asch și Wedelmann pot să audă și ei orice ar urma să spun.

– De ce să nu-i arestăm pur și simplu pe toți ăștia? mârâi James I.

– Fiindcă ar fi o prostie, replică Brack, cu o afabilitate răstită. Sau vreți să riscați o ciocnire cu colonelul Thompson? Chiar, de fapt, cum îi mai merge? A mai dat telefon?

– Domnule Brack, răspunse căpitanul Boernes, nu e deloc nici timpul, nici locul pentru a discuta despre asemenea lucruri.

– Deci a telefonat, spuse, cu convingere, Brack. Și ce-a zis?

– Asta-i treaba mea, replică glacial căpitanul.

– Deci i-ați spus că totul e în ordine, afirmă Brack. Ce altceva i-ați fi putut spune? Că la un moment dat, în cursul serii trecute, în sectorul aflat sub comanda dumneavoastră, a avut loc o poveste de necrezut, fără ca dumneavoastră să vă fi dat seama de nimic, întrucât v-ați stabilit locuința într-o vecinătate încântătoare, aflată la o anumită distanță? Că în sectorul dumneavoastră, un întreg lagăr de prizonieri a fost scos din funcțiune timp de mai multe ore? Toate astea sună prea rău pentru niște urechi atât de sensibile ca ale colonelului Thompson.

– N-ați vrea să luați loc? se adresă bătrânul Asch celor trei.

– Îmi place să stau comod, afirmă James II, ochind un fotoliu confortabil. Dar dumneavoastră, domnule căpitan, nu vă place să stați comod?

Ted Boernes luă loc, imitat de James I, care se așeză cu un mârâit.

– Pot să vă ofer ceva răcoritor? îndrăzni să întrebe bătrânul Asch.

Și cum nimeni nu răspunse nimic, proprietarul cafenelei luă tăcerea drept asentiment.

Căpitanul își răsuci ochelarii și păru să se uite la ei cu mare concentrare. Ochii lui de un albastru-deschis arătau obosiți. Mintea sa părea să lucreze intens și, ca să câștige timp, i se adresă lui Brack:

– Cum ați putut să-mi faceți una ca asta?

Brack ridică ușor din umeri, în semn de regret. Herbert Asch interveni, cu amabilitate:

– Dar ce v-a făcut, căpitane?

– Mai aveți tupeul să întrebați! mârâi James I.

– De ce nu ar întreba? se interesă James II, tolănit în fotoliul său. Poate că chiar nu știe ce s-a întâmplat aici, noaptea trecută.

– Ce s-a întâmplat, deci? îl iscodi Herbert Asch cu naivitate prefăcută, adresându-i lui James II un surâs, la care celălalt păru să-i răspundă.

– Da, stimabile, a fost o noapte agitată, zise acesta, tărăgănat.

– Din ce punct de vedere? întrebă Herbert, cu un aer ingenuu. Nu cumva doamna Lore Schulz?...

– Nu-ntinde coarda prea mult, strigă James I. Nu permit să se glumească pe seama anumitor lucruri, chiar dacă par amuzante.

– O să ținem seama de asta, zise Asch, binevoitor.

– Să nu ne îndepărtăm de subiect, spuse calm James II. Deci am ocupat orașul ieri-seară, și unitățile noastre combatante și-au continuat înaintarea spre Est. Atunci știți ce s-a întâmplat?

– Trupele germane au ocupat din nou orașul, spuse Herbert. Asta nu e deloc ceva extraordinar... La urma urmei, suntem în război, iar asemenea lucruri se petrec zilnic.

– Exact, spuse James II, prefăcându-se că reflectează profund. Norocul militar este o târfă.

– Așa-i, întări Herbert. Războiul produce, printre alte lucruri, și târfe. Dar nu numai atât, el mai produce și eroi. Iar unul dintre ei se numește Hinrichsen.

– Bunul Hinrichsen! făcu James II, râzând batjocoritor. Hinrichsen cel bun și cumsecade... O descoperire de-a partenerului meu, marele dușman al naziștilor și cunoscătorul infailibil al nemților.

– N-ați dori acum ceva răcoritor? întrebă iarăși bătrânul Asch, care, deși nu primi nici de data asta vreun răspuns, se apucă să pregătească pahare și deschise două sticle.

– Nu vă lăsați zăpăcit, îi spuse căpitanul lui James II.

– Da, zise acesta, din câte îmi pot da seama, nemții au încercat noaptea trecută să recucerească orașul. Firește, a avut loc o bătălie.

– Firește, confirmă Asch, îndatoritor.

– Iar ca urmare, s-au produs pierderi de ambele părți.

– Foarte adevărat, continuă Leutnantul Brack. De partea germană, un anume Oberst Hauk a fost ucis. De partea americanilor, aliatul lor Hinrichsen s-a luptat în mod exemplar.

– Cine? întrebă James I, surprins. Cine-ați zis?

– Hinrichsen, repetă James II, fără ezitare. Hinrichsen al tău, Colega. Acel Hinrichsen pe care tu l-ai ales personal și căruia i-ai încredințat o funcție atât de delicată. Nu cumva e ceva în neregulă în privința asta? Ai făcut vreo gafă periculoasă, Colega? Te pomenești că ai ales un nazist și...

– Cu siguranță nu a făcut așa ceva, spuse Brack. Un om pe care colonelul Thompson îl consideră atât de capabil nu poate face asemenea greșeli grosolane.

– Ușurel, ușurel! mârâi James I, înfuriat. Prea multă miere face rău la stomac... Iar când am stomacul deranjat, pot să devin foarte scârbos.

Bătrânul Asch puse pe masă paharele pline. James II luă unul și-l înălță ca și cum ar fi închinat în cinstea trioului Asch, Brack și Wedelmann. Apoi îl goli dintr-o înghițitură.

– Nu-i rău, observă el cu admirație. Alunecă bine pe gât.

– E tot ce avem mai bun, se grăbi să precizeze bătrânul Asch.

– Nici propunerea mea nu e prea rea, spuse James II.

– Dar nici îndeajuns de bună, replică Boernes, cu un aer hotărât.

Wedelmann se ridică, țeapăn, și declară:

– Suntem, bineînțeles, la dispoziția dumneavoastră.

– Măcar atât puteți face, replică pe dată James I. Fiindcă, dacă ne-am luptat în noaptea asta, trebuie să existe și prizonieri.

– Doar nu vreți să mă luați prizonier, domnule James? întrebă, curios, Brack.

– Oricum, măcar pe ceilalți doi.

– Mă tem că va trebui să veniți cu toții în calitate de prizonieri, declară Boernes.

– N-o să vă reținem mult, adăugă James II. Dar câțiva Offizieri în plus pe listele noastre, și pe deasupra, dintre cei care au luat parte la... lupte, n-ar strica deloc.

– Câțiva în plus sau în minus nu au nici o importanță pentru voi, afirmă bătrânul Asch.

– În cazul de față, nu e vorba atât de număr, cât de numele în sine. S-ar putea ca întreaga afacere să fie redeschisă la un moment dat, într-un fel sau altul, și atunci vom avea nevoie de dovezi în sprijinul nostru. Și le vom avea dacă vom putea arăta o listă cu oamenii pe care i-a capturat organizația noastră.

– Sunt gata, declară Wedelmann.

– Și eu, spuse Herbert Asch.

– Acum totul e limpede. Atunci, putem să mergem, zise Ted Boernes.

– Domnilor, nu puteți face una ca asta, protestă bătrânul Asch, postându-se în fața ușii.

– O, ba da, replică James I, îndreptându-se spre proprietarul cafenelei. Putem face tot ce vrem.

– Nu te îngrijora, tată, zise Herbert Asch. O să ne întoarcem curând.

– Vă rog să aveți grijă de soția mea, îl rugă Wedelmann pe bătrân.

– Domnilor, izbucni bătrânul Asch, în schimbul acestor doi oameni și pentru eliberarea rapidă a tuturor celor care au participat la luptele din noaptea asta, vă ofer un Gauleiter și pe aghiotantul unui Reischsleiter. Iar pe deasupra, vă mai dau și adresa unui Kreisleiter.

Căpitanul se opri, uimit.

– Ce părere aveți? își întrebă el colaboratorii.

– E o ofertă interesantă, răspunse James II, așezându-se la loc.

– Și dumneavoastră, James I, ce ziceți?

– Dacă departamentul meu – și subliniez, departamentul meu – reușește, grație evenimentelor din noaptea trecută, să prindă câțiva șefi importanți de partid, afacerea apare într-o cu totul altă lumină, declară, energic, James I, așezându-se și el.

– Prin urmare, vă rog să-mi dați mai multe detalii despre oferta dumneavoastră, pe care avem intenția s-o acceptăm, zise căpitanul Boernes.

– Dacă vrei să scapi nevătămat dintr-un război, nu e rău să ai un tată negustor, observă Herbert Asch.

Stând pe scara spitalului său, Unteroffizierul Soeft declara pe un ton ce lăsa impresia că este grozav de emoționat:

– Nu sunteți decât o șleahtă de indivizi scârboși, ipocriți și depravați. Nu aveți nici cel mai mic sentiment de onoare. Nu vă gândiți decât la propriul vostru profit. Soeft își suflă zgomotos nasul și păru gata să izbucnească în plâns. Și asta numiți voi camaraderie – ba chiar camaraderie de front, adăugă el, cu o indignare aproape solemnă.

– Lasă discursurile către popor, Soeft, spuse bătrânul Asch, aflat în fața lui. Cu atât mai mult, cu cât nimeni nu te ascultă.

– Am avut încredere, și acum vreți să mă ruinați, se plânse Soeft.

– Prostii! i-o tăie bătrânul. Nu vreau decât să-ți propun o nouă serie de afaceri.

– Atunci, se schimbă treaba, firește, spuse Soeft, începând să-și recapete liniștea cu o siguranță de sine uimitoare. Dar lăsați-mă să vă zic un lucru: n-am de gând să vă acord nici un procent.

– Nici nu doresc așa ceva, afirmă proprietarul cafenelei. Voi fi cât se poate de fericit dacă voi scăpa din situația asta cu pielea aproape neatinsă.

– S-ar zice că v-ați pierdut vechiul dumneavoastră interes pentru afaceri, observă cu un oarecare regret, Soeft. N-am spus eu întruna că s-a zis cu vechea generație? Afacerile pe care le-ați făcut după primul război mondial erau complet prostești. Așteptați să vedeți ce-o să câștigăm noi acum.

– Atunci, suntem de acord?

– Dacă pot să încep imediat afacerile cu americanii, și pe picior mare, firește – altfel nici nu mă gândesc –, o să vă acord cu plăcere, ca primă, un Gauleiter și un aghiotant al unui Reichsleiter.

– Vei găsi o groază de americani gata să te primească cu brațele deschise, Soeft.

– Asta și sper, replică celălalt, convins.

*

Generalul Luschke ședea pe salteaua lui de paie. Majorul Horn, credinciosul său aghiotant, stătea în fața lui, pe o ladă de margarină. Cei doi jucau șah, pe o tablă pliantă, de mărimea unei cărți, iar piesele minuscule pe care le mutau la lungi intervale puteau fi implântate în găurile fiecărui pătrat.

– Ce bine că am salvat măcar jocul ăsta de șah, zise aghiotantul.

– Nu știu dacă până la urmă îi vor lăsa jocul de șah unui criminal de război, spuse Luschke, gânditor, venind în același timp de hac unei combinații îndrăznețe executate cu calul.

– Atunci, vom continua să jucăm partide simultane, Herr General. Am avut destul timp să exersăm.

Generalul făcu un semn de încuviințare, cu un zâmbet scurt. Avuseseră într-adevăr destul timp pentru a se deda unor exerciții de memorie dintre cele mai extraordinare. Existaseră nopți, mai ales în ultima vreme, în care nu putuseră să doarmă, astfel încât jucaseră împreună șah, pe întuneric, numind piesele cu voce tare. Practicaseră metoda asta în cortul în care locuiseră și în mașina de comandament, sau în aer liber.

– Când mă gândesc la felul lamentabil în care am eșuat – pardon, în care eu am eșuat –, mă întreb cum se face că pot sta aici liniștit, jucându-mă cu piesele astea, zise Generalul, pregătindu-se pentru o nouă combinație cu calul. Ar trebui să mă aflu într-o celulă, reflectând la tot ceea ce s-a făcut cu colaborarea mea. Dar nici asta nu ajută la nimic. N-aș ajunge la vreo altă concluzie decât cele care mă urmăresc de câțiva ani.

– V-ați făcut datoria, Herr General.

– Datoria... asta se-nțelege de la sine, dar, pentru un General, nu e de-ajuns.

– Soldații dumneavoastră vă iubesc, și v-au dovedit-o noaptea trecută. Nu mai există nici un alt General în toată Germania care să poată susține acest lucru în ceea ce-l privește.

– Există destui oameni care sunt iubiți fără să merite, zise Luschke, retrăgându-și pionul.

– Ați fost ca un tată pentru Offizierii dumneavoastră.

– Orice șef depinde de subordonații lui, și în primul rând de cei mai apropiați, răspunse Luschke, mutând turnul. Majoritatea însă nu o știu. Prin urmare, poți, în funcție de predispozițiile personale, să ceri randament sau să-l obții prin seducție: unul dintre sisteme e mai rapid, iar celălalt e mai sigur. Mi-am dat osteneala – această osteneală în fața căreia majoritatea șovăie, dar care este totdeauna profitabilă. Mi-am permis luxul de-a mă număra printre Offizierii care posedă calități omenești, așa cum e Wedelmann, de exemplu, un Parsifal nazist în miniatură, sau la fel de bine, Asch – odrasla asta a lui Götz von Berlichingen –, sau, la fel de bine dumneata, Horn – un Eckermann care nu a avut un Goethe.

– Subapreciați tot ce ați făcut, Herr General.

– Trecuseră luni de zile de când vă aștepta comanda unui regiment, Horn, iar numirea dumneavoastră se afla printre hârtiile mele; Wedelmann ar fi trebuit să fie de mult Major, iar Asch este de câteva zile, fără să știe, Oberleutnant... Dar mie nu-mi plăcea ca programul meu să se modifice. Nu eram un tată, Herr Horn; în fond, eram un șef ca și alții: trăiam din ceea ce făceau subordonații mei și cum, în ciuda câtorva dezagremente personale, îi favorizam pe cei mai eminenți, activitatea lor corespundea cu atitudinea mea.

– Herr General, spuse aghiotantul, nici măcar dumneavoastră nu o să reușiți să ne micșorați veneratia pe care o nutrim pentru dumneavoastră.

– Deocamdată, ar fi bine ca atenția dumitale să nu scadă, zise Luschke, zâmbind. Șah mat, dragul meu!

James I era hotărât să salveze aparențele cu orice preț. Ordonă pentru Hinrichsen – colaboratorul său, după cum îl proclamă – funeralii solemne și – cu tactul cuvenit respectivei împrejurări – care să se desfășoare „în deplină intimitate".

În timp ce era săpată groapa pentru Hinrichsen, James I redactă un raport destinat dosarului. Avea de gând ca mai întâi să elaboreze pentru acest „caz" special un dosar aparte, dar, izbindu-se de împotrivirea deosebit de energică a lui James II, se văzu obligat să facă totul singur. Nota pe care o adăugă la dosar purta

titlul următor: „Pierderi de personal din serviciul meu în cursul unei lupte cu unități naziste izolate."

Când îl coborâră pe Hinrichsen în groapă, se afla și James I de față, în calitate de delegat al CIC-ului. Alături stătea Brack. Prizonierii de război care îndepliniseră funcția de ciocli, și dintre care nici unul nu îl cunoscuse pe defunctul Major, stăteau indiferenți, de jur-împrejurul lor.

James I își privi ceasul de la mână.

– E ora paisprezece și cincizeci și patru, după fusul Europei Centrale, zise el. Mai așteptăm șase minute.

– Sunteți un fanatic al punctualității, observă Brack, cu o ironie amară.

– Îmi place să fiu corect, răspunse James I. Mai ales în asemenea cazuri. Dacă scriu în dosarele mele că funeraliile au avut loc la ora cincisprezece, înseamnă că atâta a fost, cu precizie maximă.

Așteptară. Brack contempla mormântul deschis, în timp ce James I se uita la ceas. Prizonierii de război care făcuseră pe groparii priveau în jur. Soarele primăvăratic dispărea cu repeziciune îndărătul unui nor.

– Acum! ordonă James I.

– N-a fost niciodată un nazist... spuse Brack, în timp ce lopețile de pietre și pământ căderau cu zgomot peste sicriu.

– Bineînțeles, replică James I, din moment ce a făcut parte din serviciul meu.

– A fost un național-socialist, spuse Brack. Și îl deplâng.

– O să fii numit, cu siguranță, primar, îi spuse bătrânul Asch vechiului său prieten, meșterul Freitag. Și nimeni nu merită asta mai mult ca tine.

Meșterul Freitag își privi musafirul cu multă înțelegere. Se aflau în sufrageria modestă a celui dintâi.

– Nu țin chiar atât de mult, spuse el.

– Orașul are nevoie de tine, îl asigură bătrânul Asch. Ești tocmai omul potrivit.

– O să găsiți pe cineva mai bun, răspunse Freitag.

– N-o să găsim pe nimeni care să fie mai bun ca tine. A început o nouă epocă.

– Și pentru tine, Asch?

– Pentru noi toți. Am recunoscut greșelile trecutului și ne căim. Am comis greșeli, și lucrul ăsta ne copleșește profund. Dar nu am fi putut acționa altfel, fiindcă am fost purtați pe căi greșite.

– Precum copiii vrăjiți de legendarul cântăreț din flaut? Cel din Hamelin, nu? De fapt, era din Hamelin sau din Bingen?

– Ce contează... dar comparația e bună, sută la sută. Idealism de care s-a abuzat, patriotism care a fost exploatat în mod nerușinat, încredere înșelată grosolan – iată ce suntem noi, bietul popor german.

– Asch, zise bătrânul Freitag, dacă n-aș ști ce pungaș și isteț ești, și dacă nu s-ar fi nimerit să fii socrul fiicei mele... te-aș face surcele, nu alta.

– Da, dar uite că-ți sunt rudă, făcu Asch, vesel. Și sunt mândru de rudenia asta. Mai ales acum, când la americani bate un vânt nou și țin morțiș să nu promoveze decât adversari siguri ai nazismului. Și cum tu ești cel mai mare antifascist de la noi – fapt indiscutabil –, eu unul mă felicit.

– Tare îmi vine să te închid în celula din care abia am ieșit, zise bătrânul Freitag.

– Dă-i drumul, nu te jena! replică Asch. N-o să-mi facă nici un rău, și cine știe dacă n-o să-mi folosească chiar, cândva.

– Trebuie să mă ierți, îi spuse Wedelmann tinerei lui soții, și sper că mai târziu o să poți chiar să mă înțelegi.

– Te-am și înțeles, răspunse Magda.

– Am văzut cum se comite nedreptatea și am făcut și eu lucruri nedrepte. Pe-atunci n-am știut ce fac, dar așa a fost.

– Nimeni nu e fără păcate, zise Magda, cu blândețe.

– Cum trebuie să interpretez asta? întrebă Wedelmann, care începu din nou să se îngrijoreze. Ce greșeli ai făcut? Nu ai avut nimic de-a face cu războiul, chiar nimic. Atunci, în ce constă păcatul de care vorbești? Ce vină să ai tu? Ceva de ordin personal?

– Poate că sunt vinovată că nu am știut nimic.

– E posibil, spuse Wedelmann, simțindu-se ceva mai liniștit.

Își contempla soția, aflată lângă el, studiindu-i profilul delicat, buzele pline și ochii catifelați, în care se citea doar tandrețe. Se întrebă din nou ce viață avusese Magda înainte de a-l fi cunoscut.

– Nedreptatea este ca un nor de praf: îi mânjește chiar și pe cei care nu sunt părtași la ea, zise soția lui.

– Știu ce-o să fac, spuse Wedelmann. O să caut dreptatea și o să lupt din răsputeri pentru ea. O să fac Dreptul și o să urmez cariera juridică. Va trebui să înfruntăm vremuri grele, pline de sacrificii; poate că vom fi siliți să suferim chiar de foame. Dar, începând de-acum, nu vreau să mai fac decât ce e just, și asta în deplină cunoștință de cauză, cu rațiune, cu o viziune clară și conștientă asupra lucrurilor.

– Ești un copil mare, rosti Magda, cu o duioșie fără margini. Ești copilul meu cel mare.

– Totul se află sub cel mai desăvârșit control aici, sir, spuse căpitanul Ted Boernes la telefon. Situația e în mâinile noastre.

– Să însemne asta, întâmplător, că au existat momente când nu a fost sub controlul vostru? întrebă colonelul Thompson.

– Au avut loc câteva încăierări cu unități germane izolate.

– Ce face Brack? întrebă imediat Oberstul.

– Bine. E aici, lângă mine.

Brack luă receptorul și-l salută pe Thompson, după care schimbă cu cumnatul său câteva cuvinte convenționale și răspunse la niște întrebări nesemnificative.

– Vă admir organizația, pur și simplu mă uimește, adăugă el. Siguranța voastră de învingători mă impresionează nespus. Și constat că măreția voastră nu cunoaște limite.

– E ceva în neregulă? întrebă colonelul Thompson, neliniștit.

– Sunteți atât de cutezători, de superiori, de minunați... Nimeni nu vă egalează, iar Germania e atât de sărmană, de confuză și de meschină.

– Dragul meu băiat, ai cumva ceva probleme pe-acolo? întrebă colonelul Thompson.

– Eu unul beneficiez de libertate completă, dar nu mă pot bucura de ea, spuse Brack. Sunt mulți oameni, mult prea mulți, care nu pot înțelege menirea libertății. Și, la urma urmei, Germania nu are nevoie de Eliberatori, ci de medici, pentru că populația ei este grav bolnavă.

– Iar tu ai nevoie de o schimbare de aer, spuse colonelul, cu indulgență. Pregătește-te de plecare. Vino să mă vezi, și peste câteva săptămâni o să poți ajunge în Elveția sau chiar în America.

– Vreau să rămân în Germania, răspunse Brack.

– Ce-o să se întâmple cu noi? îl întrebă Barbara pe Herbert Asch.

– Nu știu să ghicesc viitorul, fetițo, răspunse acesta.

– Te întorci la soția ta?

– Am părăsit-o eu vreodată?

Barbara îl privi întrebător.

– Sunt o fată chiar atât de rea? Chiar ți-e teamă să trăiești cu mine?

– Nu pentru mine, Barbara. Dar, la urma urmei, nu sunt singurul bărbat de pe lume. Și apoi, ce înseamnă o fată rea? Cei care sunt sătui nu știu ce înseamnă să-ți fie foame, și cu toate acestea își permit să-i judece pe cei care flămânzesc. Femeile vârstnice au uitat ce este dragostea, și deci nu le pot înțelege pe cele care iubesc. Cel care a petrecut toată durata războiului într-o vilă de la țară nu știe că bombardamentele pot distruge nu numai clădirile, ci și morala. Războiul îi face pe oameni voraci, docili și gata să accepte orice.

– Când s-a întâmplat prima oară, am fost prea înspăimântată ca să mă împotrivesc.

– Și apoi, treptat, te-ai obișnuit?

– Nu m-am obișnuit niciodată cu adevărat, Herbert, ci doar m-am străduit să nu mă mai gândesc la asta. Și nu m-am culcat chiar cu atât de mulți bărbați.

– Nici eu n-am ucis chiar atât de mulți oameni, replică Asch, însă am ucis. Bărbații tăi nu au fost prea numeroși, dar i-ai iubit?

Nu? Atunci, ai fost o prostituată. Totuși, nu știu pe nimeni care să fi ieșit neatins din războiul ăsta. Războiul te poate face mai bogat, sau mai sărac, sau mai tare – însă nu poți scăpa neatins.

– Nu cumva simplificăm prea mult lucrurile, Herbert, când aruncăm toată răspunderea pe seama războiului?

– Nu le simplificăm deloc, fiindcă sunt deja simple. Iar dacă ceea ce se pare că a avut loc în Paradis a fost un păcat, atunci, Barbara, spune-mi cum se poate numi un război?

– O încercare.

– Trimisă de Dumnezeu, nu? În cazul ăsta, probabil că Dumnezeu nu-i iubește prea mult pe nemți.

În odaia pe care și-o rezervase, Hauptmannul Schulz întocmea „Regulamentul numărul 3 pentru lagărul de prizonieri" și „Regulamentul numărul 4", luând note pentru un regulament special, intitulat: „Poliția germană a lagărului – organ al administrației germane a lagărului." Scribii lui completau listele de prizonieri, adăugând noi rubrici de un tip aparte, cum ar fi „voluntari pentru muncă", și, mai departe, „dacă da: în interiorul sau exteriorul lagărului", „pentru exterior, haine de lucru și două perechi de încălțăminte".

– Vom crea aici un lagăr model, declarase el în mai multe rânduri. Americanii trebuie să vadă, odată pentru totdeauna, ce înseamnă organizarea germană.

Se simțea mândru că era în măsură să dea un răspuns categoric oricărei întrebări de-a americanilor, oricât de grotescă ar fi fost ea. Îi clasificase pe prizonieri după vârstă, profesie, religie, grad, provincia de obârșie, calitatea de membru sau nemembru de partid, decorații, cunoașterea limbilor străine, situația familială, vaccinări, opinie și mutilări suferite.

– Și dacă americanilor le-ar trece prin cap să mă întrebe care dintre prizonieri are platfus, le-aș da, în maximum zece secunde, cifra exactă.

Schulz administra și organiza, făcea proiecte și își lua măsuri de precauție. Știa că, atâta vreme cât avea să se afle în acest lagăr, trebuia să se facă indispensabil... Și mai știa că nu avea să rămână

prea mult în acest lagăr și în acest oraș, în care era cunoscut ca un cal breaz. Știa că va reuși să găsească modalitățile cele mai sigure și mai practice pentru a putea să-și recupereze prada, cuferele și camioanele, și pentru a-și regăsi câțiva foști camarazi care dețineau relații serioase în provincia Hesse, unde avea asigurat un post la Oficiul de Muncă.

Schulz îi scrise soției sale, Lore, următoarele rânduri:

Ca bărbat, regret profund atitudinea ta; ca soldat, o găsesc de disprețuit și extrem de nedemnă pentru o soție de Offizier. Trebuie, așadar, să admit că ai renunțat la mine, și am de gând să trag toate concluziile care decurg din aceasta... etc...

Unul dintre scribii săi se repezi în birou, manifestând toate semnele uimirii; îndrăzni chiar să intre fără să mai bată la ușă.

– S-a pătruns prin efracție în depozitul de unelte! anunță el.

Schulz sări, chibzui o clipă și porni în goană, urmat de doi scribălăi de-ai lui, de-a curmezișul curții, până la baraca în care se instalase Kowalski. Schulz ordonă să se blocheze toate ieșirile și prizonierii să se alinieze în fața barăcilor, după care îi supuse unei percheziții minuțioase. Bineînțeles, nu găsi nimic.

– Cred că mă consideri un idiot desăvârșit, îi spuse Kowalski, amabil. Nu cumva îți închipui că-s începător?

– O să te predau americanilor! strigă Schulz.

– Asta se numește, fără îndoială, rafinament! Cum îți reprezinți asta, practic?

– Lipsesc două lopeți, un târnăcop și un clește.

– Probabil că am avut nevoie de clește ca să-mi țin pantalonii să nu cadă.

– Cu un clește poți tăia sârma ghimpată, iar cu lopețile și târnăcopul poți săpa tuneluri pe sub pământ.

– Ei, haide, drept cine mă iei, Schulz? întrebă Kowalski, cu mărinimie. Eu nu fac porcării din astea. O să ies eu de-aici, bătrâne, dar prin cu totul alte metode. Poți să fii sigur.

– O să fac un raport.

– Fă-l, Schulz, nu te sfii. În cazul ăsta, o să-i informez pe noii tăi patroni în privința ta. Și, de fapt, ce înseamnă să faci un

raport? Pentru așa ceva, îți trebuie dovezi. Le ai? Nu? Păi vezi, deșteptule?

Schulz se îndepărtă, furios.

– La noi, în Texas, există orașe care nu apar pe nici o hartă, dar care sunt de șapte ori mai mari decât văgăuna în care ne aflăm acum, spuse, cu o anume mândrie, James I.

– La noi, în Germania, replică cu o naivitate prefăcută Lore Schulz, pe hartă apar orașe de nouă ori mai mari decât ăsta, dar care practic nu mai există.

– Cine a început bombardamentele? întrebă James I.

– Germanii, răspunse Lore Schulz.

– Și ce țară a fost silită să intre în război?

– America.

– Și cine este cel mai mare criminal din toate timpurile?

– Hitler.

– Și cine este cel mai mare șef de oști din cel mai mare război care a fost vreodată?

– Eisenhower.

– Și cine este cel mai mare idiot din câți există? întrebă, din colțul lui, James II.

– Stai bine acolo, Pastore?

– Mă simt groaznic, date fiind împrejurările existente.

– Prietenul nostru, Pastorul, suferă din pricina climatului german, îi spuse James I lui Lore Schulz, cu un zâmbet triumfător. Probabil că are nostalgia Americii, și voi face tot ce-mi stă în putință să se întoarcă acolo cât mai repede.

– Și mie mi-ar plăcea să merg în Texas, spuse Lore Schulz. E adevărat că fiecare american are mașina și frigiderul lui?

– La mine acasă, în Texas, eu am trei mașini și două frigidere, o asigură James I.

– Odată, eu am avut optsprezece frigidere, afirmă James II, cu seriozitate. Mă ocupam de vânzarea lor. În vremurile din urmă, ce-i drept, m-am specializat în comerțul cu vite.

– Ce oameni minunați sunteți amândoi! strigă Lore Schulz, entuziasmată.

– Dar unul dintre oamenii ăștia minunați va trebui să dispară de-aici, declară James II. Fiindcă unul dintre ei e în plus. Și sper să nu fiu eu acela.

– Vrei să ne luptăm pe viață și pe moarte, Pastore?

– Da, până la ultimul chestionar, Colega, replică James II și, scuipând, părăsi odaia.

Pastorul Westhaus se ruga într-un colț al biroului său:

– O, Doamne, ajută-mă, astfel încât și eu să-i pot ajuta pe ceilalți. Sunt numai slăbiciune; dă-mi putere. Speranța îmi dispare încetul cu încetul; întărește-mi credința. Binecuvântează-mă ca să nu mă las cuprins de disperare.

Oamenii au căzut atât de jos; cum mai pot fi înălțați din nou? Sunt goi; cum ar putea fi acoperită goliciunea lor? Ei nu mai știu de mult, Doamne, unde ești de găsit. Încotro să-i îndrum? Păcatele lor au fost mari, și pedeapsa le-a fost grea. Morții sunt mulți și damnații sunt fără număr. Pastorul Westhaus izbucni: Tu ai nenorocit Germania, Doamne, fie-ți numele binecuvântat. Tu ai îngăduit ca milioane de oameni să moară, fie-ți numele binecuvântat. Tu ai slobozit cruzimea, teroarea și ticăloșia asupra omului, astfel încât el să știe, în cele din urmă, ce este războiul. Fie ca numele Tău să fie binecuvântat.

Și Tu ai făcut toate acestea, continuă Westhaus cu un glas înăbușit, pentru ca larma războiului să poată răsuna în urechile noastre pe vecie, pentru ca ochii noștri să poată fi orbiți de lacrimi din pricina lucrurilor la care au fost nevoiți să fie martori, pentru ca omul să poată afla, în cele din urmă, ce nu mai trebuie să facă niciodată. Niciodată. Nu-i așa, Doamne?

Dar nu primi nici un răspuns.

Apariții recente în colecția
COMANDO:

Peter McAleese
MERCENARUL
Traducere din limba engleză de IOANA UNTEANU

Mike Hassel
CECENIA, CHIP ÎNLĂCRIMAT
Traducere din limba germană de SORIN PETRESCU

Hans Hellmut Kirst
08/15 – ÎN RĂZBOI
Traducere din limba germană de CLAUDIU FLORIAN

Chris Buster Morris
SINDROMUL TIRPITZ
Traducere din limba engleză de FLORIN CHIRCULESCU

Mike Hassel
ORDON: UCIDE-ȚI APROAPELE!
Traducere din limba germană de SORIN PETRESCU

Următoarele apariții în colecția
COMANDO:

Hans Hellmut Kirst
08/15 – UMBRA RĂZBOIULUI
Traducere din limba germană de CLAUDIU FLORIAN

Apariții recente în colecția
AVENTURIERII:

Joseph Garber
VERTICALE PERICULOASE
Traducere din limba engleză de CORINA POPESCU

Barbara Paul
NOCTURNĂ PENTRU TREI PUMNALE
Traducere din limba engleză de ANGELICA NICOLAU

Toṇino Benaquista
COMEDIA RATAȚILOR
Traducere din limba franceză de NICOLAE CONSTANTINESCU

Michel Lebrun
AUTOSTRADA
Traducere din limba franceză de LIDIA IONESCU

Următoarele apariții în colecția
AVENTURIERII:

Jean-Christophe Grangé
ZBORUL BERZELOR
Traducere din limba franceză de ION DORU BRANA

René Belletto
O SĂPTĂMÂNĂ ÎN INFERN
Traducere din limba franceză de BOGDAN GHIU

Apariții recente în colecția
INCOGNITA:

Fulcanelli
MISTERUL CATEDRALELOR
ȘI INTERPRETAREA ESOTERICĂ A SIMBOLURILOR
HERMETICE ALE MARII OPERE
Traducere din limba franceză și prefață de DAN ALEXE

Jean-Michel Grandsire
CONTACTE CU LUMEA DE DINCOLO
Traducere din limba franceză de ANA BARBU
Prefață de Rémy Chauvin

Ernst Meckelburg
AGENȚII PSI. MANIPULAREA CONȘTIINȚEI NOASTRE
Traducere din limba germană
de ION NASTASIA și ȘERBAN NASTASIA

Patrice Van Eersel
IZVORUL NEGRU
Traducere din limba franceză de SIMONA LUPU

Alexandra Moșneaga
VINDECAREA PSI ȘI TEHNICA DESCHIDERII
CELUI DE-AL TREILEA OCHI

Următoarele apariții în colecția
INCOGNITA:

Violeta Barna
PRACTICA I CHING

***

FIINȚĂ, ÎNGERI, MARTORI
CRONICA UNUI CONTACT INTERDIMENSIONAL
Traducere din limba franceză de DAN CHIABURU

Apariții recente în colecția
NAUTILUS:

Norman Spinrad
DEUS EX
Traducere din limba engleză de ION DORU BRANA

Aurel Cărășel
LA CAPĂTUL SPAȚIULUI
Premiul Nemira pentru roman SF, 1996

Norman Spinrad
DOLORES CLAIBORNE
Traducere din limba engleză de CARMEN TOADER

N. Lee Wood
ÎN CĂUTAREA LUI MAHDI
Traducere din limba engleză de LUCIA POPESCU

Abraham Merritt
CHIPUL DIN ABIS
Traducere din limba engleză de LIVIU RADU

Următoarele apariții în colecția
NAUTILUS:

Philip José Farmer
LUMEA FLUVIULUI – PLANUL MISTERIOS
Traducere din limba engleză de GABRIEL STOIAN

W. Gibson și B. Sterling
MACHINA DIFERENȚIALĂ
Traducere din limba engleză de GABRIEL STOIAN

K.W. Jeter
BLADE RUNNER II
Continuarea
VÂNĂTORULUI DE RECOMPENSE
Traducere din limba engleză de HORIA POPESCU

FORMULARUL NR. 45

aventurieril

1	Reilly, asul spionajului, KEVIN B. LOCKHART	15.000
2	Autostrado, MICHEL LEBRUN	25.000
3	Prăbușireo casei Spencer, JACQUES SADOUL	20.000

4	Pentru bani, înainte!, MIKE HASSEL	15.000
5	Ordon: Uăde-ți aproapele!, MIKE HASSEL	20.000
6	Sindromul Tirpitz, CHRIS BUSTER MORRIS	25.000
7	08/15 - Revolto caporalului Asch, HANS H. KIRST	20.000
8	08/15 - În război, HANS H. KIRST	20.000

nautilus

9	29 de zile până la sfârșitul lumii, GERALD MESSADIÉ	20.000
10	Râurile întunecate ole inimii, DEAN R. KOONTZ	25.000
11	Morte-Roșu, KIM STANLEY ROBINSON	30.000
12	Bestia, A.E. VAN VOGT	20.000
13	Chipul din abis, ABRAHAM MERRITT	20.000
14	Lup și fier, GORDON R. DICKSON	25.000
15	Dans în oglindă, LOIS McMASTER BUJOLD	30.000
16	Dune 7, PATRICK HERBERT	25.000
17	La capătul spațiului, AUREL CĂRĂȘEL	23.000
18	Deus ex, NORMAN SPINRAD	17.000
19	Eu sunt viu, voi sunteți morți. Philip K. Dick (1928-1982) EMMANUEL CARRÈRE	30.000
20	Dolores Claiborne, STEPHEN KING	20.000
21	În căutarea lui Mahdi, N. LEE WOOD	30.000

business club

22	Management. Ghid propus de "The Economist Books"	20.000
23	Marketing. Ghid propus de "The Economist Books"	20.000
24	Strotegie. Ghid propus de "The Economist Books"	20.000
25	Negocieri. Ghid propus de "The Economist Books", GAVIN KENNEDY	20.000
26	Criminalitotea informatică, IOANA VASIU	22.000

dicționarele NEMIRA

27	Dicționar P.C., PHILIP E. MARGOLIS	40.000
28	Dicționar arab-român/român-arab, ILIE BĂDICUȚ și STELIAN DRONDOE	85.000
29	Istoria României. Enciclopedie, prof. COSTIN SCORPAN	100.000
30	Mapamond francmasonic, E.M. DOBRESCU	38.000

Formularul de comandă 45 îți oferă posibilitatea să cumperi cărțile din '98 la prețurile din '96! Reducerile sunt: **2 cărți - 5% ● 3 - 10% ● 4 - 15% ● 5 - 20% ● 6** sau mai multe cărți - reducere de **25%**

NUME .....

ADRESĂ .....

.....

TELEFON ..... PASIUNI .....

TOTEM	31	Mass-media sau Mediul invizibil, MARSHALL McLUHAN	50.000
	32	Figuri mitice și chipuri ale operei, GILBERT DURAND	30.000
	33	Erotismul, GEORGES BATAILLE	25.000
	34	La cafeneaua hermeneutică, LUCA PIȚU	30.000
	35	Agenții PSI. Manipularea conștiinței noastre, ERNST MECKELBURG	20.000
	36	Contacte cu lumea de dincolo, JEAN MICHEL GRANDSIRE	20.000
	37	Izvorul negru, PATRICE VAN EERSEL	38.000
opere complete I.P. CULIANU	38	Religie și putere	30.000
	39	Psihonoidia	20.000
	40	Experiențe ale extazului	35.000
PURGATORIU	41	Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine, SEBASTIAN A. CORN - marele premiu Nemira 1997	25.000
	42	Cei șapte regi ai orașului București, DANIEL BĂNULESCU	30.000
	43	Povestea poveștilor /Povestea gen.'80 ION CREANGĂ / MIRCEA NEDELCIU (nerecomandată minorilor)	20.000
	44	Dintr-o scorbură de morcov, EMIL BRUMARU - versuri	10.000
	45	Vrăjitoarele grase nu sunt arse pe rug, VLAD T. POPESCU	20.000
BABEL	46	Dicționarul lui Lemprière, LAWRENCE NORFOLK	60.000
	47	Dosarul 51, GILLES PERRAULT	35.000
	48	Manuscrisul găsit la Saragosa, JAN POTOCKI	70.000
societatea politica	49	Capitalismul și dușmanii săi. Ce înseamnă laissez-faire?, LUDWIG VON MISES	20.000
	50	Miturile comunismului românesc, sub direcția lui LUCIAN BOIA	35.000
	51	Valurile, smintelile, păcatele. Psihologiile românilor de azi, AURORA LIICEANU	25.000
politica	52	Spionul, ALAIN DEWERPE	35.000
	53	Tehnici de manipulare, BOGDAN FICEAC	18.000
	54	O biografie între două revoluții: de la capitolism la socialism și retur, SILVIU BRUCAN	40.000
	55	Diplomația lupilor, CĂLIN CERNĂIANU	40.000
	56	Culisele spionajului românesc, MIHAI PELIN	70.000
	57	În umbra lui Hitler - memorii (I+II), ALBERT SPEER	80.000
	58	Viața în roșu. Pionierii (1944-1968) (I+II), CHRISTIAN DUPLAN și VINCENT GIRET	70.000

FORMULARUL 45. Scrie în ordine crescătoare numerele ce corespund cărților comandate. Exemplu: 2, 3, 10, 13, 14, (2X23), 55, 56 etc. Completează și trimite la **C.P. 26 - 38 BUCUREȘTI**

Am comandat ..... cărți pentru care primesc ..... % rabat.

Editor: VALENTIN NICOLAU
Redactor: MARCELA IONESCU
Tehnoredactare computerizată: ALEXANDRA LAFCOVICI
Apărut 1998, București
Timbrul literar se varsă în contul ASPRO
nr. 45.10.80.12.108, BCR – sector 1, București

Tipografia MULTIPRINT Iași
Str. Sf. Lazăr 49, Iași 6600
tel: 032 230060
tel/fax: 032 211225, 211252

HANS HELLMUT KIRST

51

Aprilie 1945: cel de-al III-lea Reich hitlerist e sfărâmat din toate părțile și se va prăbuși în oroare și dezordine, spre ușurarea generală.

Herbert Asch, care și-a câștigat galoanele de locotenent pe frontul rusesc, se întoarce în satul natal, în fruntea bateriei sale sau, mai exact, a rămășițelor ei. În preajma lui îi regăsim pe căpitanul Wedelmann, pe caporalul Kowalski, mereu același, și pe subofițerul Soeft, ferm hotărât să-și însușească un profit fructuos de pe urma evenimentelor.

Blindatele americane au trecut Rhinul și se apropie. Rezistența germană e pulverizată. Dar Asch, fidel sieși, dă o ultimă bătălie împotriva excesele fanatismului hitlerist și, sprijinit de foștii lui camarazi, îi ocrotește pe soldați și pe civili împotriva profitorilor regimului nazist.

ISBN 973-569-231-7